

YAŞAM BOYU ÖĞRENME KAPSAMINDA YETİŞKİN EĞİTİMİ

Hamid AYDEMİR

yaz
yayınları

YAŞAM BOYU ÖĞRENME KAPSAMINDA YETİŞKİN EĞİTİMİ

Hamid AYDEMİR

yaz
yayınları

2023

**YAŞAM BOYU ÖĞRENME
KAPSAMINDA YETİŞKİN EĞİTİMİ**

Yazar: Hamid AYDEMİR

ORCID NO: 0000-0003-4108-5656

© YAZ Yayınları

Bu kitabın her türlü yayın hakkı Yaz Yayınları'na aittir, tüm hakları saklıdır. Kitabın tamamı ya da bir kısmı 5846 sayılı Kanun'un hükümlerine göre, kitabı yayınlayan firmanın önceden izni alınmaksızın elektronik, mekanik, fotokopi ya da herhangi bir kayıt sistemiyle çoğaltılamaz, yayınlanamaz, depolanamaz.

E_ISBN 978-625-6524-64-4

Aralık 2023 – Afyonkarahisar

Dizgi/Mizanpaj: YAZ Yayınları

Kapak Tasarım: YAZ Yayınları

YAZ Yayınları. Yayıncı Sertifika No: 73086

M.İhtisas OSB Mah. 4A Cad. No:3/3

İscehisar/AFYONKARAHİSAR

www.yazyayinlari.com

yazyayinlari@gmail.com

info@yazyayinlari.com

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ.....	1
------------	---

BİRİNCİ BÖLÜM

Harf İnkılabı ve Millet Mektepleri.....	7
Halkevleri	8
Halkodaları.....	15
Halkevlerinin Kapatılması.....	17
Köy Enstitüleri	22
Olgunlaşma Enstitüsü.....	25
Belediye Kursları.....	27
Ankara Büyükşehir Belediyesi Meslek Edindirme Kursları (BELMEK)	27
İstanbul Büyükşehir Belediyesi Sanat ve Meslek Eğitimi Kursları (İSMEK)	28
İzmir Büyükşehir Belediyesi Meslek Edindirme ve Beceri Kursları (İZMEB)	29

Talim Terbiye Kurulu ve Milli Eğitim Şûraları	30
IV. Millî Eğitim Şûrası (22–31 Ağustos 1949)	30
VI. Millî Eğitim Şûrası (18–23 Mart 1957)	31
VII. Millî Eğitim Şûrası (5–15 Şubat 1962)	31
X. Millî Eğitim Şûrası (23–26 Haziran 1982)	31
XI. Millî Eğitim Şûrası (8–11 Haziran 1982)	32
XII. Millî Eğitim Şûrası (18–22 Temmuz 1988)	33
XIII. Millî Eğitim Şûrası (15–19 Ocak 1990)	33
XV. Millî Eğitim Şûrası (13–17 Mayıs 1996)	35
Halk Eğitim Merkezi	37
Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü	40
Hayat Boyu Öğrenmede İyi Uygulama Örnekleri (2017-2018)	41
Tazelenme Üniversitesi	42

İKİNCİ BÖLÜM

Almanya’da Yetişkin Eğitimi	45
Amerika Birleşik Devletleri’nde Yetişkin Eğitimi	47

Avusturalya’da Yetişkin Eğitimi.....	48
Kanada’da Yetişkin Eğitimi	50
Finlandiya’da Yetişkin Eğitimi	52
Fransa’da Yetişkin Eğitimi.....	54
İngiltere’de Yetişkin Eğitimi.....	55

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Yetişkin Eğitimiyle İlgili Yapılmış Yurtiçi Akademik Çalışmalar	57
Yetişkin Eğitimiyle İlgili Yapılmış Yurtdışı Akademik Çalışmalar	96

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Osher Lifelong Learning Institute (OLLI) Yetişkin Eğitimi Programı.....	111
Yetişkin Eğitimi Enstitüsünün kurucusu Bernard Osher (1927/....).....	111
Osher Vakfı	112
Vakıf’ın Bünyesinde Hizmet Veren Dört Program.....	114

1. Burs ve Akademik Destek Programı.....	114
2. Yaşam Boyu Öğrenme Enstitüleri Programı.....	114
3. Bütünleştirici Tıp Programı	115
4. Yerel Sanatlar ve Eğitim Programı	115
Enstitünün Kuruluşu	116
Enstitüsünün Yer Aldığı Üniversiteler	116
Enstitünün “Northwestern University” deki Tarihçesi.....	118
Enstitünün Fiziki Şartları	118
Enstitü Yönetimi	119
Enstitünün Akademik Yılı	119
Enstitünün Tanıtım ve İletişimi	120
Enstitünün Sezon Kitapçığı	122
Enstitüye Kayıt	122
Enstitünün Eğitim Programı	125
Enstitünün Ders Programı	126
Gönüllülük Esası	129
Enstitü Bünyesinde Gönüllülük Esasına Bağlı Yapılan Görev ve Sorumluluklar	130

Danışma Kurulu Başkanlığı.....	131
Çalışma Grubu Komitesi	132
Koordinatör Geliştirme Komitesi	132
Akademik Zenginleştirme Komitesi.....	133
Üyelik Zenginleştirme Komitesi.....	133
Geliştirme Komitesi	134
İçerik Çeşitlendirme Komitesi.....	134
Özel Komiteler	134
Koordinatörlük	135
Ders Öncesi İletişim, Bilgi ve Materyal Paylaşımı	136
Ders İçeriği ve Ders Akışı.....	136
Enstitünün Etkinlikleri	137
OLLI Noontime Lecture Series	137
OLLI Celebrates Theater.....	137
Outside OLLI.....	138
OLLI Talks Books.....	138
Inside OLLI	139
OLLI Cafe Society.....	139

Enstitüye Bağış	139
Ulusal Araştırma Merkezi (National Research Center)	140
Ulusal Araştırma Merkezi Yönetimi	141
Northwestern University Osher Lifelong Learnin İnstitüte İletişim.....	141
İndirimli Oto-Park Avantajı.....	142
Üniversite Üye Kartı.....	142

BEŞİNCİ BÖLÜM

Araştırma Yöntemi	143
Evren ve Örneklem.....	144
Veri Toplama Araçları	146
Görüşme Formu (İhtiyaç Analizi Formu) Oluşturma Süreci	146
Kodlama	147
Hazırlanacak Yetişkin Eğitimi Programına Yönelik Uzman Görüşleri.....	148
Veri Toplama Süreci	153
Verilerin Analizi.....	154

Katılımcılara İlişkin Bulgular	155
Yetişkin Eğitimi Programı Kapsamında Katılımcıların Hangi Alanlarda Eğitim Almak İstediklerine İlişkin Tercihleri Nasıldır? Sorusuna Yönelik Bulgular	156
Yukarıdaki Konuların Dışında İlgi Duyduğunuz Alanlar Varsa Lütfen Yazınız?	168

ALTINCI BÖLÜM

TARTIŞMA	175
----------------	-----

YEDİNCİ BÖLÜM

Amerika Birleşik Devletleri'nde İncelenen Programa Yönelik Sonuçlar	179
Türkiye'de Yapılan Araştırmaya Yönelik Sonuçlar	186
Uzman Görüşlerine Yönelik Sonuçlar	186
Hazırlanacak Bir Yetişkin Eğitimi Programına İlişkin Uzman Görüşleri	186
Yetişkin Bireylerin Hangi Alanlara, Konulara İlgi Duyabileceğine İlişkin Uzman Görüşleri Nasıldır? Sorusuna Yönelik Sonuçlar	187

Dersin Verimliliğini Arttırmak İçin Dersin Nasıl İşlenmesi	
Gerektiğine İlişkin Uzman Görüşleri Nasıldır? Sorusuna	
Yönelik Sonuçlar	187
Yetişkin Eğitimi Programı Kapsamında Kaçınılması Gereken	
Hususların Ne Olduğuna İlişkin Uzman Görüşleri Nasıldır?	
Sorusuna yönelik Sonuçlar	188
Katılımcılara Yönelik Sonuçlar	188
Katılımcıların Demografik Özellikleri	188
Sanatının Hangi Alanlarında Eğitim Almak ve Bu Alanlarda	
Çalışmalar Yapmak İstersiniz? Sorusuna İlişkin Sonuçlar ..	188
Resim Sanatı ile İlgili Hangi Konularda Bilgi Sahibi Olmak	
İstersiniz? Sorusuna İlişkin Sonuçlar	189
Geleneksel Türk Sanatlarının Hangi Alanlarında Eğitim	
Almak ve Bu Alanlarda Çalışmalar Yapmak İstersiniz?	
Sorusuna İlişkin Sonuçlar	189
Baskı Sanatlarının Hangi Alanlarında Eğitim Almak ve Bu	
Alanlarda Çalışmalar Yapmak İstersiniz? Sorusuna İlişkin	
Sonuçlar	190
Sanatın Hangi Alanlarına İlgi Duyarsınız? Sorusuna Yönelik	
Sonuçlar	190

Hangi Müzik Enstrümanının Eğitimi Almak İstersiniz?	
Sorusuna Yönelik Sonuçlar	190
Müzik Eğitimi ile İlgili Hangi Konularda Bilgi Sahibi Olmak İstersiniz? Sorusuna İlişkin Sonuçlar	190
Kültürel Konuların Hangisi Hakkında Bilgi Sahibi Olmak İstersiniz? Sorusuna İlişkin Sonuçlar	191
Sinema ve Tiyatro Eğitimi ile İlgili Hangi Konularda Bilgi Sahibi Olmak İstersiniz? Sorusuna İlişkin Sonuçlar	191
Edebiyat Eğitimi ile İlgili Hangi Konularda Bilgi Sahibi Olmak ve Eğitim Almak İstersiniz? Sorusuna İlişkin Sonuçlar	191
Tarih Eğitimi ile İlgili Hangi Konularda Bilgi Sahibi Olmak ve Eğitim Almak İstersiniz? Sorusuna İlişkin Sonuçlar	192
Hangi Hastalıkların Erken Tanısı ve Korunma Yolları Hakkında Bilgi Sahibi Olmak İstersiniz? Sorusuna İlişkin Sonuçlar	192
Sağlık Eğitimi ile İlgili Hangi Konuda Bilgi Sahibi Olmak İstersiniz? Sorusuna İlişkin Sonuçlar	192
Sağlıklı Yaşam ile İlgili Hangi Konularda Bilgi Sahibi Olmak İstersiniz? Sorusuna İlişkin Sonuçlar	193

Hangi Spor Aktivitelerine İlgi Duyarsınız? Sorusuna İlişkin Sonuçlar	193
Alacağınız Dersin Nasıl İşlenmesini İstersiniz? Sorusuna İlişkin Sonuçlar	193
Alacağınız Dersin Nasıl Değerlendirilmesini İstersiniz? Sorusuna İlişkin Sonuçlar	194
Üniversiteler Bünyesinde Açılması Planlanan Yetişkin Eğitimi Programı Kapsamında Nelerin Olmasını İstersiniz? Sorusuna İlişkin Sonuçlar	194
Yukarıdaki Konuların Dışında İlgi Duyduğunuz Alanlar Varsa Lütfen Yazınız? Sorusuna İlişkin Sonuçlar	194

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Yetişkin Eğitimi Programı Önerisi	197
Akademik Statü	197
Tanıtım ve Reklam	198
Akademik Takvim	198
Web Sayfası	200
Dönem Kitapçığı	200

Eğitim Programı.....	201
Oryantasyon	204
Kayıt Şartları ve Ders Alma Hakkı	204
Haftalık Ders Programı	205
Dersin Takibi, İçeriği, İşleyişi ve Değerlendirilmesi.....	207
Ders Koordinatörlüğü.....	208
Gönüllülük Esası	209
Enstitünün/Okulun İdari Personeli	209
Üyelere Tanınan Haklar.....	211
Araştırma Merkezi	211
Enstitü/Okul Vakfı ve Enstitüye/Okula Bağış	211
Etkinlik ve Aktiviteler	212
Enstitünün/Okulun Fiziki Şartları	212
KAYNAKÇA	213
EKLER	231

"Bu kitapta yer alan bölümlerde kullanılan kaynakların, görüşlerin, bulguların, sonuçların, tablo, şekil, resim ve her türlü içeriğin sorumluluğu yazar veya yazarlarına ait olup ulusal ve uluslararası telif haklarına konu olabilecek mali ve hukuki sorumluluk da yazarlara aittir."

GİRİŞ

Eğitim, geniş kapsamıyla ele alındığında doğum ile başlayıp yaşam boyu devam eden bir süreci kapsamaktadır. Bazı bilim insanları bu sürecin doğum öncesi (gebelik dönemi) ile başladığını da öne sürmektedir. Daha spesifik kapsamıyla eğitim, önceden belirlenmiş amaçlar doğrultusunda insanların düşüncelerinde, tutum, davranış ve yaşamlarında belirli iyileştirme ve geliştirmeler sağlamaya yarayan sistematik bir süreçtir (Barutçugil, 2002: 18). Eğitim bilgiyi öğrenmek, beceri, tutum ve davranışlar geliştirebilmektir. Bunlardan en önemlisi öğrenmektir. Ancak nasıl öğrenmek?

Öğrenmek, bireyin kendi yaşam tarzı hakkında karar verebilme iradesidir. Öğrenilen bilgi, beceri veya tutum bireyin değer ve davranış yapısına dâhil edilmediği takdirde anlamsız öğrenme olur. Öğrenme sınıf içinde gerçekleşebildiği gibi sınıf dışında da gerçekleşebilir. Öğrenmenin bazı sonuçları öğretmen (eğitimci) kaynaklı iken bazıları öğretmen kaynaklı değildir. Aynı zamanda öğrenme kasıtlı (amaçlı) olabildiği gibi kazara (planlanmamış) da olabilir. Nüfusun büyük bir çoğunluğu eğitim ve öğretimin değişebilir kavramlar olduğunu savunur. Birçok eğitimci okul dışında gerçekleştirilen herhangi bir eğitim faaliyetinin verim açısından düşük, kontrol bakımından imkânsız olduğu düşüncesini savunmaktadır. Öte yandan bazı eğitimciler ve filozoflar öğrenmenin hem sınıf ortamı içinde hem de sınıf ortamı dışında gerçekleşebileceğine dikkat çekmektedir. Öğrenme hem formal hem informal hem de nonformal eğitim sistemleri içerisinde aynı derecede güçlü bir şekilde gerçekleşir (Etling:

1993, 72-73). Öğrenme, insanların duyu organlarıyla ya da sezgileriyle aldıkları uyarıcılardan etkilenecek yeni düşünce ve davranışlar oluşturmaktır (Barutçugil, 2002: 24).

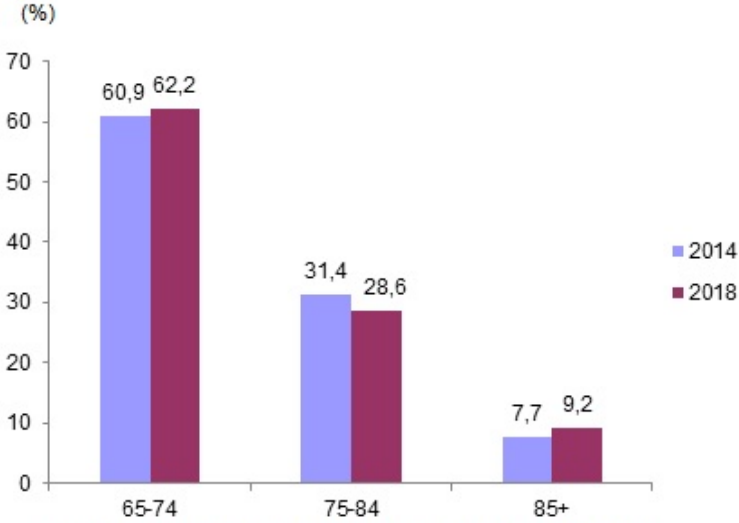
Eğitim ve öğretim insan hayatında önemli bir yere sahiptir. Tüm toplumlar bu iki kavramın ne denli önemli olduğunu kabul etmiş ve kendi geleceklerini inşa ederken eğitim ve öğretimi belirleyici bir güç olarak kullanmıştır. Günümüzde örgün eğitim faaliyetleri okul öncesi dönemle başlayıp doktora derecesi ile son bulmaktadır. Birçok ülkede yaşam boyu öğrenme kapsamında örgün eğitim hayatı boyu sürmektedir. Ülkemizde özellikle son yıllarda Avrupa Birliği Projeleri kapsamında yaşam boyu öğrenmeye ilgi artmıştır. Bu kapsamda üniversiteler bünyesinde akademik birimlerin açılma girişimlerinde bulunulmuş, yaşam boyu öğrenme konu başlıklı yüksek lisans, doktora tezlerinde büyük bir artış görülmüştür. Yüksek Öğretim Kurumu'nun yanı sıra Millî Eğitim Bakanlığı'na da yaşam boyu öğrenme ile ilgili önemli gelişmeler olmuştur; Bakanlık bünyesinde Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü kurulmuştur. Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü'nün alt birimlerini incelediğimizde, Açık Öğretim Eğitimi, Olgunlaşma Enstitüsü, Halk Eğitim gibi daha önce var olan yaygın eğitim kurumlarının tek çatı altında toplandığını görmek mümkündür. Bu kurumlar bünyesinde verilen yetişkin eğitimi 18 yaş ve üzeri bireyleri kapsayan yaş grubu bakımından homojen olmayan ve yaygın eğitim kapsamında eğitim verilen kurumlardır. Dolayısıyla ülkemizde örgün yetişkin eğitim (hayat boyu öğrenme) eğitim veren ve 50 yaş ve üzeri bireylerin eğitim ihtiyaçlarına cevap verebilen bir kurumun/birimin olmadığı bir gerçektir.

Değişen yaşam koşulları ve çağın getirmiş olduğu yeni ihtiyaçlar yetişkin eğitiminin önem ve gerekliliğini arttırmıştır. Celep (1995) yetişkin bireyi; zihinsel ve bedense ihtiyaçlarını tamamlamış, psikolojik yetkinliğe erişmiş, ekonomik özgürlüğünü kazanmış ve toplumda bir sorumluluk üstlenmiş birey olarak tanımlamaktadır. Ülkemizde yetişkin birey kapsamına giren birçok kişinin okuma-yazma bilmediği bir gerçektir. TÜİK'in adrese dayalı nüfus kayıt sistemindeki 2016 yılı verilerine göre Türkiye'de 15 yaş ve üzeri 2.462.604 kişinin okumaya yazma bilmediği, bu kişilerin 2.077.950'sinin ise kadın olduğu bilgisi raporda yer almıştır (MEB HBÖGM, 2017a).

Türkiye Avrupa Birliği'ne aday bir ülkedir ve okuma-yazma bilmeyenlerin oranın yüksek olmasının yanı sıra hayat boyu öğrenme katılım oranları oldukça düşüktür. 2017 yılında %1,8 olan oran 2017 yılında %5,8'e çıkarak üç kattan fazla artmıştır. Bu artış önemli ve değerlidir ancak Avrupa Birliği'ne üye olan ülkeler ile karşılaştırıldığında oldukça düşük kaldığı bir gerçektir. Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü 2018 izleme değerlendirme raporunda; Avrupa Birliği ülkeleri ile Türkiye'de gerçekleşen hayat boyu öğrenmeye katılım oranları, %31,2 ile İsviçre'nin birinci sırada yer aldığı, %1,1 ile Romanya'nın sonuncu sırada yer aldığı ve %5,8 ile 35 Avrupa ülkesi arasında Türkiye'nin 26. sırada yer aldığı bilgisi paylaşılmıştır (MEB HBÖGM, 2018a). Türkiye Avrupa Birliğine üye ülkelere göre yaşam boyu öğrenmeye katılımının düşük olmasına karşın Avrupa ülkeleri gibi nüfusu giderek ve hızla yaşlanan bir ülkedir. Yaşlı nüfus olarak kabul edilen 65 yaş ve üzeri bireylerin toplam nüfus içindeki oranının ülkemizde hızla arttığı görülmektedir. TÜİK'in 18 Mart 2019'da

yayınlanmış olduğu rapora göre Türkiye’de yaşayan 65 yaş ve üzeri bireyler 2014 yılında 6 milyon 192 bin 962 kişi iken son beş yılda %16 artarak 2018 yılında 7 milyon 186 bin 204 kişiye yükselmiştir. Yaşlı nüfusun toplam nüfus içindeki oranı ise 2014 yılında %8 iken, 2018 yılında %8,8’e yükselmiştir. 2018 yılında yaşlı nüfusun %44,1’ini erkek nüfus, %55,9’unu kadın nüfus oluşturmuştur.

Grafik 1. Yaş Grubuna Göre Yaşlı Nüfus Oranı, 2014, 2018

Kaynak: TÜİK, Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi, 2014, 2018

TÜİK’in yapmış olduğu tahminler doğrultusunda ortalanca yaşın 2023 yılında 33,5, 2030 yılında 35,6, 2040 yılında 38,5, 2060 yılında 42,3 ve 2080 yılında 45 olacağı öngörülmüştür. Bu veriler nüfusun hızla yaşlandığı gerçeğini gözler önüne sermektedir. TÜİK’in raporunda mutlu olduğunu beyan eden yaşlı bireylerin oranı 2017 yılında %66,1 iken bu oran 2018 yılında %61,2’ye düştüğü, yükseköğretim mezunu olanların oranı ise %6,2 olduğu bilgisi paylaşılmıştır.

Bu bilgiler ışığında giderek yaşlanan, aynı zamanda mutsuzlaşan ve her 100 kişiden yaklaşık 6 kişinin ancak üniversiteye gitme imkânına sahip olabildiği bir yetişkin nüfusumuzun olduğu gerçeğini dikkate almak oldukça önemlidir (TUİK, 2018).

BÖLÜM-I

Bu bölümde yetişkin eğitiminin Türkiye’deki tarihsel gelişim sürecine değinilecektir.

Harf İnkılabı ve Millet Mektepleri

Mustafa Kemal Atatürk, Türk milletini cehaletten kurtarmanın tek yolunun eğitimle olabileceğinin farkındaydı. Sorunun ise ancak yeni bir harf sistemi ile aşılabacağını düşünüyordu. Bunun için “Harf İnkılabını” bir eğitim ve kültür devrimi olarak görüyordu. Yapılan kapsamlı çalışma ve hazırlıklardan sonra 1 Kasım 1928 tarihinde 1353 sayılı 11 maddelik “Yeni Türk Harflerinin Kabulü ve Tatbiki Hakkında Kanun’un” kabul edilmesi ile üç aylık kısa bir süre zarfında ve ikili kullanıma izin verilmeksizin “Latin Alfabesine” geçilmiştir. Harf İnkılabının temel amacı; toplumun geniş bir kısmına hızlı bir şekilde okuma-yazmayı öğretmek, Türk dili ve kültürünü Arap kültürünün etkisinden kurtarmak, eğitimi tabana hızlı bir şekilde yayarak halkın çağdaş düşünceye kavuşmasını sağlamaktı (Nayir, 2014:7-8).

Harf inkılabını halka benimsetmek, yeni yazı ile halka eğitim verebilmek için geniş ve kapsamlı bir programın uygulanabileceği bir örgütlenmeye ihtiyaç duyulmuştur (Yüceer, 2006: 44). Bunun için 1 Ocak 1929 tarihi itibari ile ülke çapında; il, ilçe, kasaba ve köyleri de kapsayacak şekilde “Millet Mektepleri” adı altında bir

örgütlenmeye gidilmiştir (Nayir, 2014:18-19). Millet Mektepleri Talimatnamesinde:

Millet Mektepleri; İlk mektep ve ilk mektep muallimi adedince ve mektepsiz köylerde 15 -40 talebeden oluşan millet mektebi dershaneleri açılması için çalışır. Millet mektebi dershanelerinde yaşları 16 ile 45 arasında bulunan kadın ve erkek vatandaşlar okutulur” (Kılıç, 2018: 95).

Talimatname de yer alan ifadeye bakıldığında Millet Mekteplerinin hiçbir ayırım gözetmeksizin tüm halka hizmet vermeyi amaçladığı açıkça görülmektedir. Millet Mekteplerinin 1928-1935 yılları arasında yapmış oldukları çalışmalar, Türkiye’deki okur-yazarlık oranının önemli ölçüde artmasını sağlamıştır. Bu oran; 1927 yılında erkeklerde %13, kadınlarda %4 iken, 1935 yılına gelindiğinde erkeklerde %29,3’e, kadınlarda ise %10,5’e çıkartılmıştır (Kılıç, 2017: 232-233).

Millet Mektepleri hem halka harf inkılabının benimsetilmesinde hem toplumun geniş kesimlerine eğitim verilmesinde hem de gençlerin yanı sıra yetişkinlerin de eğitime dâhil edilmesinde büyük bir öneme sahiptir. Bu örgütlenme geniş kitlelere ulaşması bakımından Türkiye Cumhuriyeti Devleti’nin yapmış olduğu ilk ve en büyük eğitim seferberliği olma özelliğine sahiptir.

Halkevleri

Birinci Dünya Savaşı’nın ardından ağır bedeller ödenerek kurulan Türkiye Cumhuriyeti Devleti’nin çağdaş medeniyetler seviyesine

çıkartmayı amaçlayan Mustafa Kemal Atatürk bunun eğitimden geçtiğini, halkın eğitim seviyesini yükseltmek gerektiği düşüncesindeydi bundan dolayı toplumun tümüne ulaşacak, toplumun ihtiyaçlarına cevap verebilecek bir teşkilatlanma üzerinde durmaktadır. Ancak bu teşkilatlanmanın nasıl olacağı hakkında henüz kesin bir karar verilmemiştir.

Bu konudaki araştırmaların devam ettiği esnada, Vildan Aşır düzenlemiş olduğu bir konferansta Çekoslovakya’da bulunan “Sokol” adlı kurumlara değinir ve Türkiye’de bunların benzeri niteliğinde “Halkevleri” ya da “Halkın Evleri” şeklinde kuruluşların açılabilceğini dile getirmiştir. Vildan Aşır konuşmasını şu şekilde bitirmiştir:

Bu ev Halkın Evi ve Halk Evi olmalıydı. Halkın Evi bir mektep olmayacaktı. Ama öğretecekti, bilimi, kültürü, sanatı, edebiyatı, müziği sporu ve halkın olan, halktan olan ve bir milleti uygar millet yapan değerleri. Bağınazlığın hiçbir türünün yeri olmayacaktı Halkın evinde.

Bu konuşmanın ardından Atatürk Vildan Aşiri köşkten telefonla arayarak tebrik eder (Arıkan, 1999: 267).

Avrupa’da eğitim gören Vildan Aşır’ın ileri sürmüş olduğu fikir sayesinde Halkevlerinin açılma düşüncesi kesinleşmiştir. Milli Eğitim Bakanlığı’na getirilen Dr. Reşit Galip Halkevlerini açma görevini üstlenmiş ve içlerinde Vildan Aşır’ın de bulunduğu dönemin aydınlarını Ankara Türk Ocağı binasında yapılan toplantıya çağırmıştır. Toplantıda kurulması amaçlanan halkevlerinin hazırlık çalışmalarının başlayacağı Dr. Reşit Galip

tarafından gelen aydınlara açıklamıştır. Bunun üzerine konuya ilişkin değerlendirilmelerde bulunulmuş ve Halkevlerinin ana tüzüğünü hazırlamak üzere bir komisyon kurulmuştur. Böylece Halkevlerinin açılacağı kesinlik kazanmıştır (Arıkan, 1999: 268).

Halkevleri, Mustafa Kemal Atatürk'ün direktifi ile Cumhuriyet Halk Partisi tarafından 19 Şubat 1932 yılında Afyon, Ankara, Aydın, Bolu, Bursa, Çanakkale, Denizli, Diyarbakır, Eminönü, Eskişehir, İzmir, Konya, Malarya, Samsun olmak üzere yurdun 14 farklı yerinde resmi olarak açılmıştır. Halkevleri, yapısı bakımından yarı resmi kuruluşlar olmakla birlikte uygulama bakımından günümüz sivil toplum örgütlerine benzeyen bir çizgileri bulunmaktadır. Halkevleri, 19 yıl boyunca ülke genelinde eğitim-öğretim vermiş en büyük gönüllü kuruluşlarından biridir (Zeyrek, 2006: 19-23).

Dönemin Başbakanı İsmet İnönü, 19 Şubat 1932 günü Halkevlerinin açılış konuşmasında bu amacı şu sözlerle özetlemiştir:

Silah kuvvetinden, her türlü cebir ve madde kuvvetinden daha müessir olan nokta, bizim itikadımıza göre Halkevi gibi müesseselerdir. Fikirlerle bütün millet içinde milli hayatın kazanacağı beraberlik, yükseklik ve sağlamlıktır. Her silahtan üstün olan budur (Ölçen, 2001: 8).

Halkevleri ve Halkodaları Atatürk ilke ve inkılapları doğrultusunda yetişkin bireyleri eğitmeyi amaçlamış ve toplumu aynı ideale bağlı bir halk kitlesi halinde teşkilatlanmasını sağlamıştır (Huyugüzel, 1999: 392). Halkevleri, toplumun sosyal, kültürel yapısını göz önünde bulundurarak halkın tümüne

ulaşmayı hedeflemiştir. Daha çok kişiye ulaşmak ve çeşitli meslek gruplarındaki bireylerin ilgisini çekmek, onlara hitap etmek amacı ile çalışmalarını dokuz kolda yürütmüştür:

1. Dil ve edebiyat kolu
2. Güzel sanatlar kolu
3. Temsil (gösteri) kolu
4. Spor kolu
5. İhtimai yardım (sosyal yardım) kolu
6. Halk dershaneleri ve kursları kolu
7. Kütüphane ve neşriyat (kütüphane ve yayın) kolu
8. Köycüler(köycülük) kolu
9. Tarih ve müze (müze ve sergi) kolu

1940 yılı halkevlerine üye kişilerin cinsiyet ve meslek gruplarına göre dağılımını gösteren grafik incelendiğinde; Halkevlerinin, amaçlamış olduğu gibi toplumdaki birçok meslek gurubuna ulaşmış olduğunu görmek mümkündür.

Tablo 1. 1940 Yılı Halkevlerine Cinsiyet ve Meslek Gruplarına Göre Katılım

Meslek	Kadın	Erkek	Toplam
Hukukçu	43	1482	1525
Doktor	38	1508	1546
Eczacı	11	371	382
Mühendis	4	432	436
Öğretmen	4545	11035	15580
Güzel sanatlar	636	8488	9124
Memur	1118	22587	23705
Çiftçi	385	18540	18925
İşçi	1016	17978	18994
Diğerleri	5859	36975	42834
Toplam	13655	119396	133051

Grafik de halkevlerine talebin daha çok öğretmen, memur, işçi, çiftçi gibi toplumun orta ve dar gelirli meslek gruplarınca %96,75 oranında hukukçu, doktor, eczacı, mühendis gibi toplumun yüksek gelirli meslek guruplarınca %3,25 oranında tercih edildiği görülmektedir. İsminden de anlaşılacağı üzere Halkevleri toplumun elit tabakasından ziyade halk kısmına hitap etmiş olduğunu söylemek mümkündür. Grafiği cinsiyet bakımından incelendiğimizde erkeklerin %89,73 oranında, kadınların ise %10,27 oranında tercih ettikleri görülmektedir.

1915 gibi çok yakın bir dönemde I. Dünya Savaşı gibi çok büyük yıkımlara neden olan bir savaşın hemen ardından, ülkenin birçok yerinde halkevleri açmak ve toplamda 133.051 üye sayısına ulaşmak hiç de azımsanacak bir rakam olmadığını söylemek mümkündür. 1940 yılında Türkiye nüfusunun 17.821.543 olduğunu göz önünde bulundurduğumuzda halkevlerinin ulaştığı kişi bakımından büyük bir eğitim seferberliğini gerçekleştirdiğini söyleyebiliriz.

Halkevleri herkese açık kurumlardır. Toplumun her kesiminden bireyler halkevlerine üye olabilmektedir. Ancak halkevlerinde yönetici olabilmek için ya Cumhuriyet Halk Partisi üyesi olma ya da devlet memuru olma şartı aranmaktadır (Zeyrek, 2006: 27-29-45).

İsmet İnönü Halkevleri için yeni bir atılım gerçekleştirir bu sayede 1939 yılı en fazla halkevi açıldığı yıl olmuştur (Özsarı, 1999: 408). Aynı zamanda 1940 yılı Halkevlerinin en parlak dönemini yaşadığı yıldır. Cumhuriyet Halk Partisinin yayınlamış olduğu 1932-1942 yılları arası Halkevlerinin yapmış olduğu 10

yıllık faaliyetlerini gösteren kitapçıkta 1940 yılı için şu bilgiler yer almaktadır:

Tablo 2. 1940 Yılı Halkevleri Faaliyetleri

Faydalanan kişi	10.000.000
Konferans	5.000
Temsil (Tiyatro)	2.000
Sinema	2.000
Konser	1.800
Güzel Sanatlar Sergisi	150
Muhtelif sergi	250
Aile ziyareti	2.023
Köy gezisi	2.000
Sosyal yardım	40.000
Muhtelif kurs	600
Kitap sayısı	412.176
Okur sayısı	2.461.813

Yukarıda da ifade edildiği 1940 yılında ülke nüfusu 17.821.543 kişidir. Halkevlerinden faydalanan 10.000.000 kişi olması ülke nüfusunun yarısından fazlasının faydalandığını sonucu çıkmaktadır.

Halkevleri yazın bağlamında edebiyatımıza ciddi katkılarda bulunmuştur. Faaliyet gösterdikleri dönemde ülke genelinde yapılan neşriyatın yaklaşık yüzde yirmisinin halkevleri tarafından yapıldığı ileri sürülmektedir. Bu durumu dikkate alındığımızda halkevlerinin ülkenin bilimsel gelişmelerdeki önemli katkısı inkâr edilemeyecek bir gerçektir (Özsarı, 1999:415). Halkevlerinin en büyük katkılarından biri de ülke genelinde açmış olduğu dergilerle birçok ünlü edebiyatçının bir araya gelmesini sağlamış. Yeni nesil yazar ve şairlerin yetişmesine katkıda bulunmuştur.

Yayın politikası Mustafa Kemal Atatürk tarafından belirlenen Ülkü dergisi Ankara halkevi bünyesinde 1933 yılında faaliyete başlamış ve 1950 yılına kadar üç seri halinde 272 sayı çıkartmıştır. Derginin yazar listesinde Fuat Köprülü, Ahmet Kutsi Tecer, Cahit Sıtkı Tarancı, Sabahattin Eyüboğlu, Ahmet Hamdi Tanpınar, Orhan Veli, Attila İlhan gibi önemli yazar ve şairler yer almıştır (Huyugüzel, 1999: 394).

Halkevleri yurdun dört bir yanında dergiler yayınlamış ve bu dergiler gerek ülkedeki tüm halkı gerekse de yöre halkını birçok konuda bilgilendirerek önemli hizmetlerde bulunmuşlardır. Halkevleri dergilerini, bünyesinde faaliyet gösterdikleri halkevi, bulundukları şehir ve çıkardıkları sayı bakımında şu şekilde sıralamak mümkündür:

Tablo 3. Halkevleri Dergileri

Dergi Adı	Bulunduğu Şehir	Çıkarttığı Sayı
Fikirle	İzmir	370
Ülkü	Ankara	272
Ün	Isparta	172
Kaynak	Balıkesir	168
Taşpınar	Afyon	161
Konya	Konya	140
Karacadağ	Diyarbakır	137
Yeni Türk	İstanbul	125
Halk Bilgisi Haberleri	İstanbul	124
19 Mayıs	Samsun	114
İnanç	Denizli	106
Gediz	Manisa	104
Başpınar	Gaziantep	102
Halkevi	Eskişehir	98
Çorumlu	Çorum	61
Toplam		2254

15 dergi toplamda 2254 sayı çıkartmıştır. 1940'lı yıllara göre bu sayının çok önemli bir miktar olduğu söylenebilir (Özsarı, 2002: 45-75).

Halkodaları

Halkevleri, başta eğitim olmak üzere; sanat, edebiyat, spor, sağlık, kültür sosyal yardım gibi birçok alanda toplumun ihtiyaçlarına cevap veren kurumlardır. Ancak Halkevlerinin sadece şehir merkezlerinde ve gelişmiş ilçelerde hizmet vermeleri, kasaba, köy gibi kente uzak kalan yerlerde şubelerinin bulunmaması, kırsalda yaşayan halk için büyük bir dezavantajdı. Çünkü 1940 yılında ülke nüfusunun büyük bir bölümü kırsal kesimde yaşamakta ve halk neredeyse eğitim-öğretim faaliyetinden tamamen yoksun durumdaydı. Şehirdeki halktan ziyade kırsalda yaşayan halkın bu evlere daha çok ihtiyacı vardı.

Tam da bu gerekçeyle dönemin iktidarı olan Cumhuriyet Halk Partisi, düzenlemiş olduğu beşinci kurultayında; ilçe, kasaba, köy gibi küçük yerlerden gelen talepleri göz önünde bulundurarak, Halkevleri ile aynı amacı güden ve Halkevlerinin bir minyatürü diyebileceğimiz Halkodalarını kurmaya karar vermiştir.

1939 yılında yirmi maddelik “Halkodaları Talimatnamesi” hazırlanmış, gerekli hazırlıklar tamamlandıktan sonra 19 Şubat 1940 Yılında yurdun çeşitli yerlerinde 141 Halkodasının açılışı yapılmıştır. Cumhuriyet Halk Partisi bir yandan halk odalarını açarken diğer yandan köy enstitülerini ve köy birliklerini oluşturmaya çalışmıştır.

Tablo 4. Halkevleri ve Halkodalarının Yıllara Göre Artışı

Yıllar	Halkevi	Halkodası	Odadan eve çevrilen sayı
1932	14	-	-
1933	41	-	-
1934	25	-	-
1935	23	-	-
1936	33	-	-
1937	31	-	-
1938	43	-	-
1939	163	-	-
1940	6	-	-
1941	2	141	-
1942	3	59	2
1943	4	22	3
1944	3	15	1
1945	17	143	9
1946	1	2338	15
1947	-	1396	16
1948	-	110	8
1949	-	97	6
1950	-	50	5
1951	-	21	5
	409	4392	70
	+70		
Toplam	479	4392	70

1951 yılına gelindiğinde ülke genelinde 479 Halkevi ve 4392 Halkodası bulunmaktadır (Zeyrek, 2006: 33-35).

Halkevleri toplumun sadece eğitim ihtiyacına cevap vermemiş bunun yanı sıra sosyal yardımlaşma şubeleri ile birçok konuda ihtiyaç sahibi kişilerin yardımına koşmuştur. Eminönü Halkevi Sosyal Yardım Komitesi'nin yayınlamış olduğu iki yıllık çalışmaların yazıldığı kitabında halka yapmış oldukları çeşitli yardımları şu şekilde aktarmaktadır:

“Mıntıkamız içindeki lokantalarla anlaşılmış (14) yoksul talebenin öğle ve akşam yemekleri sağlanmıştır. Himayeye muhtaç çocukların üst ihtiyaçları Çocuk Esirgeme Kurumu aracılığı ile sağlanmıştır. 34 işsiz vatandaşımıza büro atölye mağaza gibi yerlerde iş bulunmuştur. İş bulmak üzere İstanbul’a gelmiş işsiz ve parasız kalarak köylerine dönmek isteyen vatandaşların belediye aracılığı ile istekleri yerine getirilmiş ve İş Bulma ve Kurtarma Yurdu’nda yatacak yer ve yiyecek verilmiştir. 300 talebeye birer çift ayakkabı verilmiştir. Sayıları 2300 ü aşan yardıma muhtaç vatandaşımıza kömür, şeker, fasulye, sabun, patates gibi ihtiyaçları verilmiştir. 186 talebeye kitap, defter, kalem dağıtılmıştır. 11 yoksul çiftin düğünü yapılmış bunlardan işsiz olanlar iş sağlanmış işi olup da geliri yetmeyenlere daha fazla gelir temin edilmiştir. Mıntıkamızda olan cezaevlerinde bulunan okuma yazma bilmeyen kişilere okuma yazma öğretilmiş bunun için gerekli kırtasiye malzemeleri sağlanmıştır. 571 yoksul vatandaşa kendilerine çalışabilecek hale gelinceye ve iş buluncaya kadar iâşe ve ihtiyaçları karşılanmıştır. Verem, tifüs, çiçek hastalığı gibi bulaşıcı hastalıklarla mücadelede etkin rol oynamıştır. Hasta kişiler tespit edilip aşı yapılmaları (2400 kişi), Kızılay tarafından yardımların iletilmesi hastalıkların propaganda-tanıtımının yapılması gibi konularda etkin olunmuştur (EH, 1943: 4-5-6).

Halkevlerinin Kapatılması

Adnan Menderes 19 Şubat 1932 yılında Aydın Halkevi açılışında Cumhuriyet Halk Partisi Mebusu (Milletvekili) olarak bizzat bulunmuştur. Aydın Halkevi açılışında bir konuşma yapmış,

yaptığı bu konuşmada Halkevlerine yönelik övgü dolu sözler söylemiştir (Güneş, 2012: 145).

Malumunuzdur ki, Halkevlerinden Gazi Hazretleri geçen seneki seyahatleri esnasında ilk defa bahse başlıyorlardı. O zaman büyük liderin dimağında doğan bu fikir, işte bugün doğan ve yaşamağa başlayan bir varlık oluyor. Milletimizin yükselmesi yolunda her ihtiyacı gören Büyük Gazi içtimai hayatımızda, kültür hayatımızda çok derin bir boşluğu ve çok şedit bir ihtiyacı görmüş, bu boşluğu dolduracak ve bu ihtiyaca cevap verecek bir tesis ve teşekkülün esasını ve temellerini kurmak şerefini de kazanmıştır. Milli mefkûreyi kökleştirecek, içtimai ve milli tesanütü tarsin edecek olan bu teşekkül çok samimi ve esaslı alakanıza layık ve muhtaçtır. İnsanları, millet zümrelerine ayıran, milletleri yapan, kültür ve mefkûre ve vahdettir. Devletlerin siyasi varlıkları milli mefkûre ve milli kültür temelleri üzerine bina edilmiş olmazsa bir mana ifade etmez olduğunu tarih bize çok misallerle gösteriyor... Bugün Halkevlerini açmakla atılan bu adım, içtimai ve milli bünyemizi kuracak ve kuvvetlendirecek bir teşkilatlanma ve uzuvlanma hareketinin başlangıcıdır. Ve hars hareketinin teşkilatlanmasıdır. Bir millet ve cemiyetin kuvvetlenmesi, fert olarak değil, cemiyet halinde çalışmasına mütevakkıftır... Cemiyet hayatımızda Halkevlerinin açılması bir merhaleidir. Bir tarih başlangıcıdır. Bu teşekküle çok büyük ihtiyaç vardır...

İnkılâbımız, Halkevleriyle medeniyet ve yükselme yolundaki zaferlerini tamamlayacaktır. Bu bizce yepyeni bir mevzu ve harekettir. Ve lâyıkiyle herkes tarafından

anlaşılması belki güçtür. Münevverlerimizin ve arkadaşlarımızın vazifesi bu hareketin ehemmiyetini alakalı vatandaşlara anlatmaktır. Milletin maddi ve manevi yükselmesine yardım etmek emel ve arzusunu taşıyan her Türk Halkevlerini, bu emelinin tahakkukuna müsait bir zemin ve vasıta olarak bulacaktır. Milli ve içtimai bünyenin inşasında memlekette mevcut dağınık ve istifade olunamayan anasır kuvvetleri teşkilât kudreti sayesinde mesai cephesine sevk edecek varlık halkevleridir. Memleketin en uzak köşesindeki bu istidadı merkeze tanıtmak, ilerleme imkânı ve fırsatlarını onun ayağına götürmek vazifemizdir. Ve bunu Halkevleri yapacaktır. Aydınımızda Halkevlerinin açılma merasimini yüksek huzurunuzla yapmaktan derin bir zevk ve bahtiyarlık duymaktayım. Şahidi olduğum şu yüksek alakanızın daima devam edeceğine iman etmiş olmaklığım bu bahtiyarlığımı çoğaltıyor. Açılma merasimini tes'it etmekte olduğumuz Halkevlerinin millet ve memlekete yükseltici ve faideli hizmetler ifa edebilmesini temenni ederek sözlerime nihayet veriyorum.

Adnan Menderes 19 Şubat-4 Mart tarihleri arasında Aydın Halkevi'nin, Halkevi işlerini yürütmüştür. Menderes'in Halkevine katkıları sadece bununla da sınırlı kalmamıştır. Aydın Halkevi'ne şahsi kitaplarını bağışlamış, Halkevi'nin etkinlikleri için maddi destekte bulunmuş, eşi Berrin Hanım da İzmir'den getirtmiş olduğu piyanosunu Aydın Halkevine bağışlamıştır. Menderes ayrıca Antalya ve Alanya Halkevlerinin açılması için yöneticilerine yol gösterici önemli tavsiyelerde bulunmuş, Antalya, Konya il ve ilçelerinde bulunan halkevleri ile ilgili

araştırmalarda bulunmuş ve bu halkevleri hakkında raporlar hazırlayarak partiyi bilgilendirmiştir (Güneş, 2012: 146-147).

1950 Yılında Cumhuriyet Halk Partisi kesin kazanacak gözü ile girdiği seçimleri kaybeder ve yerine Demokrat Parti iktidara gelir. Demokrat parti yurdun dört bir yanında faaliyet gösteren Halkevleri ve Halkodalarını Cumhuriyet Halk Partisi'nin propagandasını yaptığı düşüncesindedir ve bunu kendi iktidarının geleceği açısından bir tehdit unsuru olarak görmektedir. Bu nedenle Demokrat Parti Halkevlerini ve Halkodalarını tamamen kapatma çabası içine girmiştir. Demokrat Parti ödenek yokluğunu gerekçe göstererek Halkevlerini kapatmak istemiştir. Başbakan Menderes, *“Mazinin molozlarıyla yeni bina yapılamaz, yeni devir için yeni malzeme kullanmak lazımdır..., (halkevleri) bir devrin bekasıdır, bunu temizlemek lazımdır”* diyerek Halkevlerini çok ağır ifadelerle eleştirmiş ve Halkevlerinin kapatılacağını devletin en yetkili kişisi olarak dile getirmiştir.

Daha 5 yıl gibi kısa bir süre önce Cumhuriyet Halk Partisi Mebusu (Milletvekili) ve parti müfettişi olan Menderes, gittiği her şehirde Halkevlerini ziyaret etmiş, teftişlerde bulunmuştur. 19 Şubat 1932'de Aydın Halkevi'nin açılış konuşmasında Halkevlerinin ülke için ne kadar önemli olduğuna değinmiş ve her fırsatta Halkevlerinin yaşamındaki yerinden duyduğu sevinci övgü ile dile getirmiştir.

Demokrat Partinin 12 Aralık 1950 günü Meclis Grubu konuşmasında Menderes Halkevlerine yönelik eleştirilerinin şiddetini arttırarak en ağır şekilde eleştirmiştir:

Halkevleri denilen müessese bugün toplumsal yapımızda bir diken gibi, bir yabancı cisim gibi önemsiz bir şeydir. Toplumsal, siyasal bir işlevi kalmamış, kapılarına zincir vurulmuştur. Buyurdular ki halkı demokrasi terbiyesi ile yoğuracak kurumlar haline getirmek lazımdır. Kendilerini ikaz ederim, hiç farkında olmadan totaliter bir zihniyetin ifadesinde bulunuyorlar.”⁴⁰ Halkevleri, halkodaları kurmak, gençlik teşkilatını ele almak, faşistvari telakki ve düşüncelerin mahsulü olsa gerektir. Bu münasebetle bilmiyorlarsa şurasını da haber vereyim ki, halkevleri çoktan beri mesdud bulunmaktadır. Bunlar içtimai ve siyasal bünyemiz içinde tamamıyla abes, beyhude, geri ve yabancı bir uzuv halindedir. Bunları demokratik fikirlerin neşir ve tamimi için bir mektep haline getirmek hayali yine dar bir telakkinin mahsulü olmaktan başka bir mana ifade etmez. Demokrat Partinin iktidar olmasından kısa bir süre sonra Adnan Menderes’in Halkevlerine yönelik düşüncelerindeki bu köklü değişiklik çok düşündürücü olmuştur (Güneş, 2012: 150-151).

Şevket Mocan ve 53 arkadaşı tarafından bir önerge hazırlanır, hazırlanan bu önerge ile Halkevlerinin ve Halkodalarının tamamen kapatılması amaçlanmaktadır. Önerge 6 Ağustos 1951 günü T.B.M.M’nin 109’uncu birleşiminde görüşülmeye başlanmıştır. Demokrat Parti Anayasa Komisyonu üyelerine haber vermeden toplanıp usulsüz bir şekilde Halkevlerinin ve Halkodalarının kapatılmasını karara bağlamıştır.

8 Ağustos 1951 günü yürürlüğe giren 5830 sayılı yasa ile Halkevleri ve Halkodalarının hazineye devri için 1 aylık süre

tanınmıştır. Ancak yasa çıktıktan 6 gün sonra Demokrat Parti 1 aylık sürenin dolmasını beklemeden Halkevlerinin ve Halkodalarının kapılarını mühürlemiş, tüm kitapları ve kültürel etkinliklerde kullanılan araç-gereçleri tahrip edilmiştir. Demokrat Partinin bu tutumu aydınlanma sürecine göstermiş olduğu bir ayaklanma niteliği şeklinde değerlendirilmektedir (Ölçen, 2001: 20-23-25).

Köy Enstitüleri

1935 yılında ülke nüfusu 16 milyon 200 bin kişiydi. Nüfusun %82'si köylerde yaşıyor ve okuma yazma oranı %10'du bu oran kadınlarda ise %4,5'ti. Cumhuriyetin ilk yıllarında halkın çoğunluğunun köylerde yaşıyor olması ve okuma yazma oranının çok düşük olması nedeniyle köylere yönelmek, köy halkını eğitmek için çözüm yolları geliştirmeyi zaruri kılmıştır. Bu sorunu gidermek için çağdaş, yaratıcı, üretken ve uygulamalı bir eğitim sistemine ihtiyaç duyulmuştur. Mustafa Kemal Atatürk ülkenin en ücra köşelerine kadar ulaşp, Türk halkının aydınlanması ve çağdaş dünya görüşüne kavuşabilmesi için eğitim alanında reformlar yapmış, çeşitli araştırmalar yaptırmanın yanı sıra yurt dışından "John Dewey" gibi bilim insanları getirterek eğitim sorununa bilimsel çözümler üretmeyi amaçlamıştır. Dewey'in hazırlamış olduğu rapora göre: Türk eğitim sistemini yine Türk uzmanların düzeltebileceğini ve bunun için bir uzman kadrosu yetiştirilmesi gerektiğini, öğretmenlerin mesleki gelişimi için Avrupa'ya çok sayıda öğrenci göndermeye ihtiyaç olduğunu, köy çocuklarının okutulması gerektiğini ve Danimarka Halk Okullarının incelenmesi

gerektiğini söylemiştir (Uz, 2008: 11-12-13). 17 Nisan 1940'ta yayınlanan 3803 sayılı Köy Enstitüleri kanunu ile daha önce faaliyet gösteren öğretmen okulları köy enstitülerine dönüştürülmüştür (Demirkaya Güler, 2015: 192). Köy Enstitülerinin açılmasında, faaliyetlerini sürdürmesinde dönemin Milli Eğitim Bakanı Hasan Ali Yücel ve İsmail Hakkı Tonguç'un büyük emekleri bulunmaktadır.

Köy enstitüleri, fırsat eşitliğine yönelik öğrenmeyi, iş eğitimi esası ve üretimi dönük yanlarıyla klasik eğitim anlayışından ayrılmaktadır. Köy Enstitülerinin temel amacı köye yararlı eleman yetiştirmektir. Köy Enstitülerine, tam devreli bir ilkokuldan mezun olmuş sıhhatli ve müstait köylü çocukları seçilirdi. Köy enstitülerinin eğitim süresi beş yıldır. Temel amacı öğretmen yetiştirmek olan Köy Enstitülerinden mezun olup öğretmen olamayacak düşünülen öğrenciler Maarif Vekilliğince tespit edilmiş mesleklere yönlendirilmiştir. Köy Enstitülerinden mezun olacak öğretmenlerin Maarif Vekilliğince gösterilecek yerlerde yirmi yıl çalışmaya ve görev alacakları köylerin her türlü eğitim öğretim faaliyetlerini sürdürme yükümlülükleri vardı. Ayrıca zirai işlerin bilimsel bir şekilde yapılması için bizzat oluşturulacak tarla, bağ, bahçe, atölye gibi tesislerle köylülere rehberlik ederek, köylülerin bunlardan yararlanmalarını sağlama görevleri bulunmaktaydı.

Tablo 5. Yer Aldığı İllere Göre Köy Enstitüleri

	Köy Enstitüleri
1	Adana Düziçi Köy Enstitüsü
2	Ankara Hasanoğlu Köy Enstitüsü
3	Antalya Aksu Köy Enstitüsü
4	Aydın Ortaklar Köy Enstitüsü
5	Balıkesir Savaştepe Köy Enstitüsü
6	Diyarbakır Dicle Köy Enstitüsü
7	Erzurum Pulur Köy Enstitüsü
8	Eskişehir Çifteler Köy Enstitüsü
9	Isparta Gönen Köy Enstitüsü
10	İzmir Kızılçullu Köy Enstitüsü
11	Kars Cılavuz Köy Enstitüsü
12	Kastamonu Gököy Köy Enstitüsü
13	Kayseri Pazarören Köy Enstitüsü
14	Kırklareli Kıpırtepe Köy Enstitüsü
15	Kocaeli Arifiye Köy Enstitüsü
16	Konya İvriz Köy Enstitüsü
17	Malatya Akçadağ Köy Enstitüsü
18	Samsun Akpınar Köy Enstitüsü
19	Sivas Pamukpınar Köy Enstitüsü
20	Trabzon Beşikdüzü Köy Enstitüsü
21	Van Ernis Köy Enstitüsü
Toplam	21

Köy enstitüleri toplam 21 şubesi ile ülke geneline düzgün bir şekilde dağılmıştır (Uz, 2008: 15-17). Köy Enstitüleri ülkenin ihtiyaç duyduğu öğretmenlerin yetiştirmesi bakımından, ilk çekirdek kadroların yetiştirildiği önemli eğitim kurumları olmanın yanı sıra Türk eğitim tarihinde de çok önemli bir yere sahiptir.

Olgunlaşma Enstitüsü

Olgunlaşma Enstitüleri, ilk kez 1945 tarihinde açılmıştır. Olgunlaşma Enstitüleri Millî Eğitim Bakanlığı'na bağlı Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü bünyesinde hizmet vermektedir.

Tablo 6. Yer Aldığı İllere Göre Olgunlaşma Enstitüleri

	Olgunlaşma Enstitüleri
1	Adana Olgunlaşma Enstitüsü
2	Ankara Olgunlaşma Enstitüsü
3	Kız Teknik Öğretim Ankara Olgunlaşma Enstitüsü
4	Antalya Olgunlaşma Enstitüsü
5	Bursa Olgunlaşma Enstitüsü
6	Diyarbakır Kız Teknik Öğretim Olgunlaşma Enstitüsü
7	Eskişehir Olgunlaşma Enstitüsü
8	Gaziantep Nur Enver Taner Olgunlaşma Enstitüsü
9	İstanbul Beylerbeyi Sabancı Olgunlaşma Enstitüsü
10	İstanbul Beylerbeyi Sabancı Kız Teknik Öğretim Olgunlaşma Enstitüsü
11	İzmir Olgunlaşma Enstitüsü
12	Mardin Olgunlaşma Enstitüsü
13	Mersin Olgunlaşma Enstitüsü
14	Kırklareli Olgunlaşma Enstitüsü
15	Kahramanmaraş Olgunlaşma Enstitüsü
16	Kayseri Olgunlaşma Enstitüsü
17	Konya Olgunlaşma Enstitüsü
18	Kütahya Olgunlaşma Enstitüsü
19	Samsun Olgunlaşma Enstitüsü
20	Trabzon Olgunlaşma Enstitüsü
Toplam	20

Olgunlaşma Enstitüleri 18 ilde 20 şube ile hizmet vermektedir. Enstitüler 2 yıl süreli döner sermaye ile işletilen kurumlardır. Enstitülere kayıt yapabilmek için en az ilköğretim mezunu olma şartı aranmaktadır. Enstitülere kayıtlar ücretsiz olarak yapılmaktadır. Öğrenciler iki yıllık eğitimin ardından kurum ve kuruluşlarda usta, usta öğretici ve tasarımcı olarak istihdam edilmektedir. Enstitülerin temel amacı:

1. Öğrencilerinin mesleki bilgi ve becerilerini geliştirmelerine yardımcı olarak meslek sahibi olmalarına imkân tanımak.
2. Geleneksel Türk Giyim ve El Sanatları alanlarında; araştırma, geliştirme, değerlendirme arşivleme ve üretim çalışmaları yapan el sanatlarının yaşatılmasını sağlamak.
3. Kadınların meslek sahibi olmalarını, nitelikli iş gücüne katılmalarını.
4. Ulusal ekonomideki katkılarını arttırmalarını ve sosyal statülerinin yükseltilmesini sağlamak.

Olgunlaşma Enstitüleri, eğitim-öğretim faaliyetlerinin yanı sıra kültürel değerlerimizden, kaybolmaya yüz tutmuş Türk El Sanatlarını koruyan, aslına sadık kalınarak gelecek kuşaklara aktarılmasına öncülük eden, seçkin örnekleri ile hem yurt içi hem de yurt dışında tanıtan, bu alanda sanat ağırlıklı eğitim-üretim faaliyetlerini birlikte sürdüren tek eğitim kurumu olma özelliğine sahiptir (AOE, 2018).

Belediye Kursları

Türkiye’de yaygın eğitiminin en kapsamlı şekilde verildiği kurumlardan birisi de yerel yönetimler, belediyelerdir. Türkiye’nin birçok ilinde, özellikle de büyükşehir belediyeleri, toplumun ihtiyaç duymuş olduğu çeşitli alanlarda meslek edindirme kursları açarak halka ücretsiz hizmet vermektedir. Bu hizmetler sınırlı sayıda olsa da önemli bir ihtiyacı karşıladığı aşikârdır. Ankara, İstanbul ve İzmir Büyükşehir Belediyeleri’nin yaygın eğitim kapsamında düzenlemiş oldukları meslek edindirme kursları hakkında kısa bir bilgi vermekte fayda vardır.

Ankara Büyükşehir Belediyesi Meslek Edindirme Kursları (BELMEK)

Ankara Büyükşehir Belediyesi, 1994 yılında “Her ev bir atölye olacak” sloganıyla Belediye Meslek Edindirme Kurslarını (BELMEK) açmıştır. Kursların temel amacı, toplumda kültür, sanat ve estetik bilincini yaygınlaştırmak, kültürel zenginliklerimizin korunup geliştirilmesine katkıda bulunmak, toplumda dostluk, dayanışma ve güven duygusunu pekiştirmek, kadınlarımızı yeni bilgi ve becerilerle donatarak meslek sahibi yapmak, aile ekonomilerini güçlendirmektir. Ayrıca kadınlarımıza birlikte yaşama ve planlı çalışma alışkanlığını kazandırmak, boş zamanların verimli bir şekilde kullanımını sağlamaktır. Belediye Meslek Edindirme Kursları 31 branşta ve 66 kurs merkezi ile el becerileri kazandırma ve meslek edindirme amacı ile kadın kursiyerlere yönelik eğitim hizmeti vermektedir (ABB BELMEK, 2019). Ankara Büyükşehir Belediyesi ayrıca teknik eğitim kursları kapsamında teknik eğitim hizmeti de

vermektedir. Belediye Teknik Eğitim Kurslarının (BELTEK) temel amacı; kent halkını bilgi ve beceri sahibi yapmak, kentsel bütünleşmeyi sağlamak, küçük ve orta ölçekli işletmelerin ihtiyaç duyduğu kent ve meslek standartlarına uygun insan gücü yetiştirmektir. Teknik eğitim kursları 3'er aylık dönemler şeklinde 10 alanda ve 139 branşta hizmet vermektedir (ABB BELTEK, 2019). Ankara Büyükşehir Belediyesi bünyesinde hizmet veren "BELMEK" ve "BELKET" kurslarının tüm programları halka ücretsiz olarak verilmektedir.

İstanbul Büyükşehir Belediyesi Sanat ve Meslek Eğitimi Kursları (İSMEK)

İstanbul Büyükşehir Belediyesi Sanat ve Meslek Eğitimi Kursları (İSMEK) 1996 yılında kurulmuştur. Bir sosyal doku projesi olarak faaliyetlerine başlayan kurum, insanların genel eğitim ihtiyaçlarına cevap verebilecek, mesleki becerilerini geliştirecek, onları sadece pasif tüketici olmaktan çıkarıp aktif üretici konumuna taşıyacak ve iş gücü piyasasının talep ettiği nitelikli iş gücünü karşılayacak bireylerin yetiştirilmesi yönünde yetişkin eğitimi programları düzenlenmektedir. Ayrıca İSMEK bünyesinde; sanat ve meslek eğitimin yanı sıra, kursiyerlere ve halka yönelik sempozyumlar, sergiler, defileler, yayınlar vb. faaliyetler de düzenlenmektedir. İSMEK, İstanbul Büyükşehir Belediyesi Personel ve Eğitim Daire Başkanlığı Eğitim Müdürlüğü'ne bağlı olarak hizmet vermektedir. Kurum tarafından verilen sanat ve meslek eğitimlerinin tümü ücretsiz olarak verilmektedir. İlk yıl 3 kurs merkezi ile 3 branşta ve 141 kursiyerle başlayan eğitimler, 2016-2017 eğitim dönemi itibari ile

İstanbul'un 38 ilçesinde, 235 kurs merkezi ile 540 branşta, 2 milyonu aşkın kursiyere ulaşmıştır. Kurumun temel amacı, bireylerin; kişisel birikimlerini yükseltmek, mesleki ve sanatsal bilgilerini geliştirmek, kent kültürü ve metropolde yaşama konusunda donanımlarını artırmak, pasif tüketici olmaktan çıkıp aktif üretici olmalarına yardımcı olmak, gelir elde etmelerine katkıda bulunmak, istihdam edilebilme durumlarını artırmaktır (W İSMEK, 2019).

İzmir Büyükşehir Belediyesi Meslek Edindirme ve Beceri Kursları (İZMEB)

İzmir Büyükşehir Belediyesi Meslek Edindirme ve Beceri Kursları (İZMEB) ilk kez 2006 yılında hizmet vermeye başlamıştır. İzmir Büyükşehir Belediyesi İZMEB'i geliştirerek "Meslek Fabrikası" ismi ile Meslek Fabrikası Şube Müdürlüğü'ne dönüşmüştür. Meslek Fabrikası, insan kaynağının etkin bir şekilde üretime katılabilmesi; işsizliğin ve mesleksizliğin önüne geçilebilmesi amacıyla eğitimlerini kesintisiz olarak sürdürmektedir. 12 kurs merkezi ile 24 farklı alanda ve 96 program ile halka hizmet vermektedir. Meslek Fabrikası'nın temel amacı, meslek edinmek isteyen bireylerin, uzun süreli işsizlerin, kadın işsizlerin, genç işsizlerin, engelli işsizlerin, diğer dezavantajlı grupların, mesleğinde ilerlemek ya da meslek değiştirmek isteyen bireylerin kurslardan faydalanmalarını sağlayarak, yerelde kalkınmayı amaçlamaktadır. Meslek Fabrikası Şube Müdürlüğü, yerelde kalkınma anlayışından hareketle, işgücü piyasasının ihtiyaçlarına odaklanan, hızlı ve doğrudan istihdama yansıyacak İzmir Kalkınma Ajansı destekli İzmir Büyükşehir Belediyesi Kent Koleji

Projesi'ni hayata geçirmiştir. Projenin pilot eğitimleri, Yaşar Üniversitesi ve Ege Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezi iş birliğinde gerçekleştirilmektedir. Meslek Fabrikası'nda şehir merkezi dışında kalan ilçelerde bölgenin ihtiyaç duyduğu, istihdam olanağı bulunan ve bölgeye özgü meslekler belirlenerek mesleki kurslar açılmaktadır. Karaburun ilçesinde; Sepet Örucülüğü, Ahşap Yakma, Sabun Yapımı, Ev Pansiyonculuğu, Dikili ve Foça ilçesinde; Ev Pansiyonculuğu, Topraksız Tarım, Girişimcilik ve Açık Alan Satıcılığı, Seferihisar ilçesinde; Ev Pansiyonculuğu ve Reçel-Turşu-Konserve Yapımı gibi birçok alanda halkın ihtiyaçlarına göre kurslar açmaktadır (İBB MF, 2019).

Talim Terbiye Kurulu ve Milli Eğitim Şûraları

Bakanlık Merkezi Teşkilatı bünyesinde 1920 yılında kurulan Telif ve Tercüme Heyeti, çalışmalarını 1926 yılına kadar sürdürmüş 1926 yılında toplanan Üçüncü Heyet-i İlmiye Kararları sonucunda yerini Millî Talim ve Terbiye Dairesine bırakmıştır. 1921-1926 yılları arasında üç Heyet-i İlmiye toplantısı düzenlenmiş, Temmuz 1939- Kasım 2010 tarihleri arasında 18 Millî Eğitim Şûrası düzenlenmiştir. Bu toplantılarda yaygın eğitimle ilgili önemli kararlar alınmıştır.

IV. Millî Eğitim Şûrası (22-31 Ağustos 1949)

Eğitim ve öğretimde dayandırılan demokratik esasların gözden geçirilmesi hususuna değinilmiş, öğrencilerin hayata atılımları, meslek okullarına gitmeleri, liseye devam etmeleri hâllerinde

kendilerine gerekli olan bilgi ve becerilerin kazandırılması gerektiğine karar verilmiştir (MEB MEŞ, 2019a).

VI. Millî Eğitim Şûrası (18–23 Mart 1957)

Şurada, halk eğitimi ile ilgili konular ayrıntılı olarak ele alınmıştır (MEB MEŞ, 2019b).

VII. Millî Eğitim Şûrası (5–15 Şubat 1962)

Bu şurada, Halk Eğitiminin; tanımı ve amaçları, Halk Eğitiminin konuları, Halk Eğitiminde iş birliği, iş bölümü ve çalışma planları, Halk Eğitimi Merkezleri, Halk Eğitimi Odaları, Halk Eğitimi yayınları, Halk Eğitiminde tesis ve araçlar, kanun ve yönetmelikler, genel konular ve öncelikle ele alınması gereken işler gibi konularda koordinasyon grubunca hazırlanan ve Millî Eğitim Şûrasınca bazı eklemelerle kabul edilen teklifler uygun görülmüştür ve bu tekliflere göre gerekli çalışmalar Halk Eğitimi Genel Müdürlüğünce yürütülmelidir (MEB MEŞ, 2019c).

X. Millî Eğitim Şûrası (23–26 Haziran 1982)

Bu şurada, yetişkin ve mezunlar için yerel ihtiyaçlara cevap verebilecek yurt dışındaki Türk işçi çocuklarıyla özel eğitimi gerektiren çocukların eğitiminde kullanılabilecek farklı temel eğitim programları geliştirmesi, mesleki teknik ve genel yaygın eğitim görevleri, hem çok amaçlı okulların hem de mesleki ve teknik okulların görevleri arasına alınarak örgün ve yaygın eğitim türlerini, birlikte ve birbirlerini tamamlayıcı nitelikte yürütülmesi ve örgün eğitim kurumlarındaki mevcut olanakların yaygın

eğitim amacıyla harekete geçirilmesi kararı alınmıştır (MEB MEŞ, 2019d).

XI. Millî Eğitim Şûrası (8–11 Haziran 1982)

Bu şurada, Halk Eğitimde görev alacak uzmanların sahip olması gereken niteliklere değinilmiştir. Buna göre halk eğitimi uzmanı:

1. Yetişkinlerin eğitim ihtiyaçlarını ekonomik, toplumsal ve kültürel yapıya uygun olarak belirler.
2. Yetişkinlerin eğitim ihtiyaçlarına uygun eğitim programları geliştirir.
3. Eğitim programlarını çevrenin özelliklerine uyarlayarak uygular.
4. Eğitim programlarının etkin olarak uygulanması için eğitim ortamının, araç gereçlerinin hazırlanmasına, insan gücünün sağlanmasına kılavuzluk ve yardım eder.
5. Çevredeki üretim kurumları, gönüllü kuruluşlar ve yerel önderlerle halk eğitim kurumunun ilişkilerini düzenler.
6. Halk eğitimi için araştırma, planlama, geliştirme çalışmaları yapar.
7. Halk eğitimi programlarını bitirenlerin iş bulmasına, iş imkânları sağlamasına, teşkilatlanmasına kılavuzluk eder.

Uzmanın eğitimi için teklif edilen modele göre, halk eğitimi uzmanı olabilmek için yüksek lisans eğitimi gereklidir. Halk eğitiminde lisans eğitimini görenler uzman yardımcısı olarak atanmalıdır. Halk eğitimi uzmanı olacaklar:

1. Lisans düzeyinde eğitim bilimlerinde, eğitime temel olan bilimlerde ve halk eğitimi alanında dersler almalıdır.
2. Yüksek lisans düzeyinde ise, eğitim ve halk eğitimi alanlarında uygulamaya ağırlık veren uzmanlık dersleri almalı ve bir tez çalışması yapmalıdır.

Şeklinde kararlar alınmıştır (MEB MEŞ, 2019e).

XII. Milli Eğitim Şûrası (18–22 Temmuz 1988)

Bu şûrada; okulların, yaygın eğitimle örgün eğitimi bağdaştıracak, çevredeki çeşitli eğitim kurumlarının imkânlarını kullanabilecek esnekliğe ve yetkilere sahip kılınması, yaygın eğitimin ve özel eğitimin ihtiyaç duyduğu öğretmenlerin yetiştirilmesi için yeni programların açılması, yaygın eğitim kurumlarında; yetişkinlerin, yabancı dil öğrenmeye teşvik edilmesi; hedef grupların ve ihtiyaçların tespit edilmesi, bu kurumlar için programlar ve ders malzemelerinin geliştirilmesi, yetişkinlerin yükseköğretim kurumlarında sürekli eğitimi ve bu konuda modellerin geliştirilip toplumumuzun eğitim seviyesinin yükseltilmesinde öncelikli yeri alması kararı alınmıştır (MEB MEŞ, 2019f).

XIII. Millî Eğitim Şûrası (15–19 Ocak 1990)

Bu şurada yaygın eğitimin kavram, kapsam ve eğilimlerine yönelik kararlar alınmıştır. Buna göre:

- Sosyal kültürel kurs programları içinde sanat eğitime ağırlık verilmedi.
- Yaygın eğitimin kapsamı, hedef kitlesi açısından oldukça geniş tutulmalıdır.

- Halkın yaygın eğitime katılması hususunda motivasyonu sağlanmalıdır.
- Yaygın eğitimde alınan belgelerin örgün eğitimdeki denklikleri belirlenerek, iki sistem arasında yatay ve dikey geçişler sağlanmalıdır.
- Yaygın eğitimde kazanılan bilgi ve becerilerin bireyin güncel yaşamında fonksiyonel olmasını sağlayıcı tedbirler alınmalıdır.
- Yaygın eğitim hizmetine duyulan ihtiyacın gerçekçi bir biçimde belirlenebilmesi için ulusal ve yerel düzeyde araştırmalar yapılmalıdır.
- Vatandaşların yaygın eğitimi anlamaları konusunda bilgilendirilmeleri sağlanmalıdır.
- Halk Eğitimi Merkezleri yalnız kurs açılan bir yer değil, yetişkinlerin buluştuğu, çeşitli sosyal ve kültürel etkinliklerin sürdürüldüğü, ortak sorunlara çözüm yollarının aranacağı ortamları sağlayan toplum merkezleri hâline dönüştürülmelidir.
- Gerek yüz yüze eğitimle gerekse de birbirleriyle desteklenerek kitle iletişim araçlarının yaygın eğitimde kullanılmaları teşvik edilmelidir.
- Orta ve yüksek dereceli bütün meslek okulları ve öğretmen yetiştiren kurumların programlarında halk eğitimi konularına yer verilmelidir.
- Gelişen dünyada yaygın eğitim çalışmaları sürekli takip edilmeli ve bunlardan yararlanma yolları aranmalıdır.
- Millî Eğitim Bakanlığı bünyesinde yaygın eğitim hizmeti veren birimler arasındaki koordinasyon sağlanarak,

örgün eğitim imkânlarından faydalanamamış kimselere, temel, tekâmül ve ihtisas eğitimi verilmelidir.

- Halk Eğitimi Başkanları ile Halk Eğitimi Merkezi Müdürlerinin görev, yetki ve sorumlulukları yeniden belirlenmeli ve yönetmelik hükümlerine bağlanmalıdır.
- Yaygın eğitime ayrılan finansal kaynakların etkili dağıtımını sağlayacak bir finansal organizasyon kurulmalı ve kurumsallaştırılmalıdır.
- Örgün eğitimin fiziki imkânları ile öğretim kadrolarının yaygın mesleki eğitimde kullanılmalarını kolaylaştırıcı esnek bir yapılanmaya gidilmeli ve yerel yönetim bütçelerinden yaygın eğitim faaliyetlerine katkı sağlayacak yasal düzenlemeler yapılmalıdır.
- Yaygın eğitim yapan özel sektör kuruluşları ile gelir getirici yaygın eğitim faaliyeti yapan kamu kuruluşlarının ilgili gelirlerinin belirli bir oranının yaygın eğitim faaliyetlerine kurulacak organizasyonlar vasıtasıyla aktarılması sağlanmalıdır.

Şurada, yaygın eğitim ile ilgili birçok konuda detaylı bilgiler yer almaktadır (MEB MEŞ, 2019g).

XV. Millî Eğitim Şûrası (13–17 Mayıs 1996)

Bu şurada yaygın eğitim ile ilgili:

- Halk eğitim merkezlerin yeniden yapılandırılmalıdır.
- Yaygın Eğitim Enstitüsü, yaygın eğitim alanında araştırma ve geliştirme çalışmalarını etkili bir biçimde yapabilecek hâle getirilmeli, illerde araştırma geliştirme birimleri oluşturmalı, buralarda uzman kişiler

görevlendirmeli, bu birimlerde eğitim ihtiyacının tespiti dâhil, her türlü çalışma yapılmalıdır.

- Yaygın eğitim kurumlarının fiziki şartları yeterli hâle getirilmelidir.
- Halk eğitimi merkezlerinde araştırma, geliştirme hizmetlerini yürütmek üzere uzman ve uzman yardımcıları kadroları oluşturulmalıdır.
- Halk eğitim yönetici ve uzmanları tam zamanlı, öğreticiler ise yarı zamanlı, sözleşmeli statülerde istihdam edilmelidir.
- Çıraklık ve yaygın eğitim ile mesleki örgün eğitim programları arasında yatay ve dikey geçişlere imkân verecek bir uyum sağlanmalıdır.
- Yaygın eğitimde gerektiğinde mobil birimler yardımıyla gezici eğitim ve taşınabilir eğitim yapılabilir.
- Yaygın eğitim bütçelerinin, il özel idaresi bütçelerinde halk eğitimi için ayrılan ödenekleri, o bölgedeki yerel yönetimlerden ve meslek kuruluşlarından alınacak ödeneklerle desteklenmesi için yasal düzenlemeler yapılmalıdır.
- Öğretmen yetiştiren yükseköğretim kurumlarının eğitim programlarına yaygın eğitimle ilgili dersler konulmalıdır.
- Yaygın eğitim kurumlarına öğretmen olarak atanacaklarda yetişkin eğitimi alanında öğretmenlik formasyonu alma şartı aranmalı, hâlen çalışmakta olanlara da üniversitelerin halk eğitimi bölümlerince formasyon kursları açılmalıdır.

- Yaygın eğitime daha çok katılımın sağlanabilmesi için, şartları müsait olan halk eğitim merkezlerinde kreş, ana sınıfı açılmak suretiyle çocuğun ve annenin birlikte eğitimi sağlanmalıdır.
- Yaygın eğitim merkezlerinin yerinden yönetilmesi ve yerleştirilmesi konusunda çalışmalar yapılmalıdır.
- Yaygın eğitim haritaları hazırlanmalıdır.

Görüldüğü üzere Milli Eğitim Şuraları Türkiye’de yaygın eğitim kapsamında yürütülen yetişkin eğitiminin; tanımı, kapsamı, yetki, görev ve sorumlulukları hakkında kapsamlı kararlar almıştır. Yaygın eğitim kurumlarında görev alacak yöneticilerin ve eğitimcileri görev, yetki ve sorumlulukları belirlenmiş, öğrencilerin sahip olduğu haklar açıkça ifade edilmiştir. Milli Eğitim Şuraları, Türkiye’deki yaygın eğitimin ve yaygın eğitim kapsamında yürütülen yetişkin eğitiminin 1921 yılından günümüze kadarki süre zarfında yaşamış olduğu gelişmeler üzerinde önemli bir role sahiptir (MEB MEŞ, 2019h).

Halk Eğitim Merkezi

Halk Eğitim Merkezleri 1926 yılında ilk defa Millî Eğitim Bakanlığı bünyesinde “Halk Terbiyesi Şubesi” ismiyle İlköğretim Genel Müdürlüğü’nde Talim ve Terbiye Dairesi bünyesinde kurulmuştur. Halk Terbiyesi şubesi, daha sonradan kapatılmış, ancak 1952’de Yükseköğretim Genel Müdürlüğü’ne bağlanmıştır. Ardından tekrar İlköğretim Genel Müdürlüğü birimi olarak hizmet vermiştir. 1960 yılında ise genel müdürlük haline dönüştürülmüştür (Kıran, 2008: 63). 1964 yılında Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı’na bağlanan Halk Eğitim Merkezleri, 1967’de

tekrar Millî Eğitim Bakanlığı bünyesine geçmiştir. Millî Eğitim Bakanlığı'nın 1977 yılında "Yaygın Eğitim Genel Müdürlüğü" olarak yeniden yapılandığı "Halk Eğitimi Genel Müdürlüğü", 1983 yılında "Çıraklık ve Yaygın Eğitim Genel Müdürlüğü" adını almıştır. Söz konusu Müdürlüğe bağlı olarak, il ve ilçe teşkilatları aracılığıyla halk eğitimi faaliyetleri yürütülürken, Halk Eğitim Merkezleri 2011 yılı itibari ile Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü bünyesinde eğitim faaliyetlerine devam etmektedir (Kaya, 2015: 273). Halk Eğitim Merkezlerinin temel amacı 21. 05. 2010 yılında 27587 sayı ile Resmî Gazetede yayımlanan Yaygın Eğitim Kurumları Yönetmenliğinde:

1. Bireylerin millî bütünleşme ve bireysel gelişimini güçlendirici, yurttaşlık hak ve ödevlerini bilinçli olarak yapmalarını sağlayıcı, demokrasi kültürünü, düşünce, kişilik ve yeteneklerini geliştirici biçimde eğitim çalışmaları yapmak,
2. Bilmeyenlere okuma-yazma öğretmek, bilenlere eksik eğitimlerini tamamlamaları için sürekli eğitim imkânları hazırlamak,
3. Türkçenin doğru, güzel, etkili ve kurallarına uygun olarak öğretilmesi, kullanılması ve yaygınlaştırılması yönünde yurt içi ve ikili anlaşmalar çerçevesinde yurt dışı için öğretim programları hazırlamak ve uygulanmasını sağlamak,
4. Millî kültür değerlerinin korunmasına, dünya kültürüne açık olarak geliştirilmesine ve yaygınlaştırılmasına yardımcı olmak,

5. Yöresel özellik ve ihtiyaçlara göre eğitim, öğretim, üretim, istihdam ve pazarlamaya yönelik çalışmalar ile nitelikli iş gücünün yetiştirilmesinde meslekî ve teknik içerikli eğitim çalışmaları yaptırmak,
6. Göç edenlerin yeni ortamlarına uyum sağlamalarına yönelik eğitim çalışmaları yaptırmak,
7. Sağlık kuruluşları ve alan uzmanları ile iş birliği yapılarak halk sağlığının korunması, aile planlaması, sağlıklı beslenme ve barınma, iyi bir üretici ve bilinçli bir tüketici olma niteliğini kazandırıcı çalışmalar yaptırmak,
8. Hayat boyu öğrenme anlayışıyla bireylerin; bilimsel, girişimci, teknolojik, iktisadi, sosyal, kültürel gelişmelerini ve serbest zamanlarını en iyi şekilde değerlendirme ve kullanma alışkanlıkları kazandırmak, yeteneklerini geliştirme imkânını sağlamak,
9. Özel eğitim gerektiren bireylere, gelişim özelliklerine göre, bireysel yeterlilikleri doğrultusunda okuma-yazma öğretmek, bilgi ve beceri kazanmalarını sağlamak,
10. Aile eğitimi programları ile Türk aile yapısını güçlendirerek toplumsal yapının korunmasını sağlamak ve bu amaçla sürekli eğitim imkânları hazırlamak,
11. Toplumda sevgi, hoşgörü, diyalog, iş birliği, farklılıklara saygı, yardımlaşma ve birikimleri paylaşma kültürünün gelişmesini sağlamak,
12. Yaşlı bireylerin sosyal ve ekonomik hayata etkin olarak katılımları için eğitim çalışmaları yapmak,

amacıyla düzenlenir şeklinde ifade edilmiştir (RG, 2010). Halk Eğitim Merkezleri bünyesinde teknik ve mesleki kurslar

açılmaktadır. Kurslara kayıt yapabilmek için Türk vatandaşı olmak şartı aranmaktadır. Türkiye’de yaşayan mülteciler ya da çalışma izni olan yabancılar birimlerden gerekli evrakları getirmeleri şartıyla kurslara kayıt yapma hakkına sahiptir. Kurslara kayıt ücretsizdir. Düzenli olarak kursa devam etmek zorunludur. Özürlü ve özürsüz devamsızlıkların toplamı kurs süresinin 1/5 ini geçemez. Bir kursun açılabilmesi için en az 12 kişinin başvuru yapması gerekir. Açılmış bir kursa devam eden kişi sayısı 8’e düşmesi durumunda merkez müdürlüğün tavsiyesi ve Milli Eğitim Müdürünün izni ile kurs devam edebilir. Çeşitli nedenlerden dolayı bir programın kapanması durumunda kursiyerlerin aynı programın bulunduğu en yakın merkeze nakil yapma hakları bulunmaktadır. Katılmış olduğu programı başarı ile bitiren kursiyerler başka bir programa kayıt yapma hakkına sahiptir. Ancak bu durumdaki kursiyer sayısı, kursa katılanların sayısının 1/4 ünü aşamaz. Kurs bitiminde başarılı olan kursiyerlere katılım belgesi verilir.

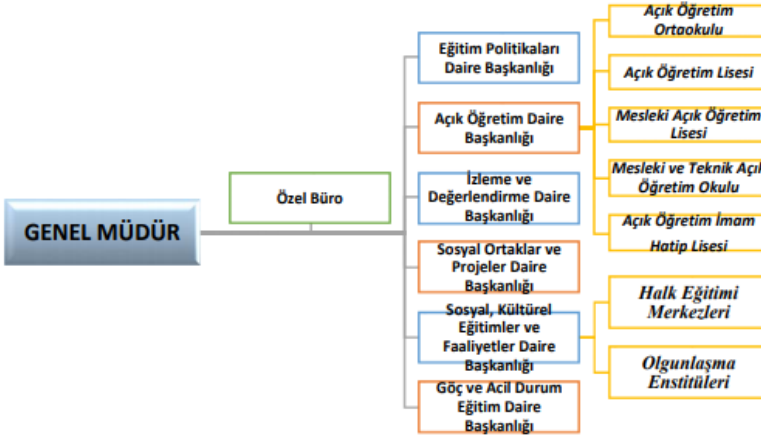
Bugün, Halk Eğitim Merkezleri Türkiye’nin 81 ilinde 992 şubesi ile 70 alanda ve 3006 program ile yaygın eğitim hizmeti vermektedir. Halk Eğitim Merkezleri bünyesinde verilen bu eğitim programları gençler için olduğu kadar yetişkin bireyler içinde büyük bir öneme sahiptir.

Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü

Çıraklık ve Yaygın Eğitim Genel Müdürlüğü 14/09/2011 tarihli ve 652 sayılı KHK ile Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü olarak yeniden yapılandırılmıştır. Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü, merkez teşkilatında; Eğitim Politikaları Daire

Başkanlığı, Açık Öğretim Daire Başkanlığı, İzleme ve Değerlendireme Daire Başkanlığı, Sosyal Ortaklar ve Projeler Daire Başkanlığı, Sosyal, Kültürel Eğitimler ve Faaliyetler Daire Başkanlığı, Göç ve Acil Durum Eğitim Daire Başkanlığı olmak üzere altı daire başkanlığı bulunmaktadır. Taşra teşkilatında ise; Açık Öğretim Ortaokulu, Açık Öğretim Lisesi, Mesleki Açık Öğretim Lisesi, Açık Öğretim İmam Hatip Lisesi, Halk Eğitim Merkezleri ve Olgunlaşma Enstitüsü olmak üzere altı kurum bulunmaktadır (MEB HBÖGM, 2018b).

Şekil-1: Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü Teşkilat Yapısı

Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü, Millî Eğitim Bakanlığı'na bağlı yaygın eğitim hizmeti veren bütün kurumları tek çatı altında birleştiren büyük bir kurumdur.

Hayat Boyu Öğrenmede İyi Uygulama Örnekleri (2017-2018)

Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü tarafından, hayat boyu öğrenmeye katılımı arttırmak amacı ile teşvik edici, ilham verici,

özgün örnekleri “hayat boyu öğrenmede iyi uygulama örnekleri” başlığı altında 2017 ve 2018 yıllarında başlatmıştır. Hayat boyu öğrenmede iyi uygulama örnekleri, İl Halk Eğitim Merkezleri bünyesinde yürütülmüştür.

1. Dezavantajlı (engelli) bireyleri ve ailelerini bilinçlendirmek
2. Huzurevinde kalan bireylerin toplumla iletişimlerini arttırmak
3. Kadınların istihdamını arttırarak ev aile ekonomisindeki katkılarını arttırmak
4. Kültürel mirasın yeni nesillere aktarılmasını sağlamak
5. Toplumsal dayanışma ve yardımlaşmayı arttırmak
6. Gençlerin sporla buluşması ve yeteneklerinin keşfedilmesini sağlamak
7. Okuma-yazma seferberliği başlamak

gibi konu başlıkları iyi uygulama örnekleri olarak kabul edilmiştir. 2017 yılında: Kırklareli, Bilecik, Ankara, Kırşehir, Ordu, Gaziantep illerinde yapılan çalışmalar iyi uygulama örnekleri arasına girerken, 2018 yılında ise Ankara, İstanbul, Balıkesir, Çanakkale, Manisa, Muğla, Sinop, Mardin, Diyarbakır, Bingöl, Ağrı illerindeki çalışmalar iyi uygulama örnekleri arasına girmiştir (MEB HBÖGM, 2018c).

Tazelenme Üniversitesi

Akdeniz Üniversitesi Prof. Dr. İsmail Tufan'ın önderliğinde geliştirilmiş olan bir sosyal sorumluluk projesidir. Proje, 2000 yılından bu yana sürdürülen ve 2023 yılında tamamlanması

beklenen Türkiye Gerontoloji Atlası (GeroAtlas) araştırmasından elde edilen verilere dayanarak yapılandırılmıştır. Antalya Akdeniz Üniversitesi bünyesinde 2016 yılında eğitime başlayan Tazelenme Üniversitesi, ilk kayıt döneminde 350 öğrenciye ulaşmıştır. Türkiye çapında gördüğü ilgiyle birlikte kısa sürede yaygınlaşmaya başlamıştır. Tazelenme Üniversitesi 2017-2018 dönemi itibarıyla genişlemeye gitmiş ve başka üniversiteler bünyesinde hizmet vermeye başlamıştır. Bu kapsamda: Akdeniz Üniversitesi, Alanya Hamdullah Emin Paşa Üniversitesi, Ege Üniversitesi, İstanbul Nişantaşı Üniversitesi, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi projeye dâhil olmuştur.

Tazelenme Üniversitesi'ne kapılarını açan tüm üniversiteler sosyal sorumluluk anlayışı kapsamında gönüllülük esasına bağlı hizmet vermekte, ders veren öğretim üyeleri yine gönüllülük esasına bağlı görev almaktadır. Tazelenme Üniversitelerinde hem teorik hem uygulamalı dersler verilmektedir.

Tazelenme Üniversitesi'nin Misyonu: Yaşlılıkta bilgi, beceri ve yeteneklerin korunmasını; yenilerinin kazanılmasını sağlayarak, kaliteli ve başarılı yaşlanmanın temelini atmaktır. Vizyonu ise: Türkiye'de yeni bir yaşlı algısı oluşturulmasını; Türkiye'ye özgü, dünyada da örnek teşkil edecek bir yaşlı üniversitesi modeli geliştirilmesini hedeflemektedir (TÜ, 2019).

BÖLÜM-II

Bu bölümde yurtdışındaki yetişkin eğitime değinilecektir.

Almanya’da Yetişkin Eğitimi

Tietgens (1994) 18. yüzyılın ikinci yarsında halkın entelektüel kesimini oluşturan insanlar bir araya gelerek okuma toplulukları oluşturmuş, bilim, sanat, politika gibi konularda tartışarak bilgi alışverişinde bulunmuş, kütüphanelerin açılmasına, dergilerin basılmasına katkı sağlayarak Almanya’daki yetişkin eğitiminin ilk tohumlarının atılmasını sağlamışlardır. Bu durum aydınlanmanın da başlangıcı olarak kabul edilmiştir. Günümüzde bile Almanya’daki yetişkin eğitiminin temel dayanağı olarak aydınlanma ve hümanizm fikri görülmektedir.

Roehrig (1975) 19. yüzyılın ilk yarısında eğitim düzeyi düşük genç işçilerin bir araya gelerek entelektüel yoksunluklarının üzerinden gelmek amacı ile organize olduklarını, buradaki temel amaçlarının, dışlanmanın nedenini anlamak ve kendi hayat yollarını çizebilecek bilgiye ulaşmak olduğunu ancak süreç içerisinde bu durumun siyasi bir harekete dönüştüğünü söylemektedir.

Poeggeler (1992) 19. yüzyılın ilk yarısında Katolik sosyal hareketin genç işçilerin hem yaşamları hem de daha iyi eğitim almaları için ortak dini değerlere dayanan “öğrenme ve eğitim” kapsamında dini, politik ve mesleki eğitim vermeyi amaçlamıştır.

Bergeest (1995) “Regional-historical study of Hamburg” çalışmasında farklı mesleki yetişkin eğitimi biçimlerine dikkat çekerek “The Navigation School (1749), The Trade Academy (1767) ve The Agricultural Learning Institution (1797)” gibi bu ve buna benzer kurumların yetişkinlerin yeterliliklerini pragmatik bir şekilde geliştirmeyi amaçladıklarını, bireylerin bir iş yapmalarını, bir iş yapıyorsa daha iyi bir işte çalışmalarını teşvik ederek gelirlerini arttırıp hayatlarını güvence altına almayı sağlamalarını hedeflemişlerdir.” demektedir.

Burada bazı yazarlar yetişkin eğitimini sosyal, bazıları siyasal, bazıları dini, bazıları ise ekonomik temellere dayandırmaktadır. Bu dört temelden birini savunan yazar diğer temelleri göz ardı etmiş olmaktadır. İşin aslı Almanya’daki yetişkin eğitiminin farklı temellere dayandığı gerçeğidir. Almanya’daki yetişkin eğitiminin temel amacı bilgiyi olabildiğince çok insana ulaştırmak olmuştur (Aktaran; Reischmann, 1999: 1-2).

Alman Yetişkin Eğitimi Enstitüsü-Leibniz Yaşam Boyu Öğrenme Merkezi (DIE) yetişkinlere bilimsel ve uygulamalı alanda eğitim veren sürekli eğitim merkezidir. Enstitü araştırmaya dayanan ancak araştırma ve uygulamanın bir arada olduğu stratejilerin geliştirilmesini teşvik etmektedir. Enstitü uluslararası bir ağ geliştirerek araştırmacıların uluslararası uzmanlar ile iletişim sağlamalarını ve uluslararası faaliyetlere katımlarını sağlamayı amaçlamaktadır (EAEA, 2011a: 10).

Avrupa Yetişkin Eğitimi Birliği (EAEA) 1953 yılında bir dizi Avrupa ülkesi temsilcisi tarafından kurulan, Avrupa’daki 33 ülkede 133 kuruluş ile ortak çalışan ve 60 milyonu aşkın öğrencisi

bulunan Avrupa’da yetişkin eğitimi veren büyük bir kuruluştur. Kuruluşun temel amacı halen temsil edilmeyen ve yetişkin eğitimi programlarına katılmayan grupların katılımlarını sağlamak, yetişkin eğitimi veren Avrupalı örgütlerin birbirileri ile iletişimlerini sağlamak ve onları bir bütün olarak temsil etmektir. Avrupa Yetişkin Eğitimi Birliği hem Avrupa hem de dünya çapında yetişkin eğitimi veren kuruluşlar ile iletişim halindedir (EAEA, 2018a).

Amerika Birleşik Devletleri’nde Yetişkin Eğitimi

James Truslow Adams, Amerika Birleşik Devletleri’ndeki yetişkin eğitiminin beyaz Amerikalılar tarafından 1607 yılında Jamestown’da başladığını öne sürmektedir. Eğer Adams’ın idda ettiği gibi bir şeyi yaşayarak, tecrübe ederek öğrenmek yetişkin eğitimi olarak kabul ediliyorsa ve bu düşüncüyü destekleyen geniş bir inanç varsa, Amerika’daki yetişkin eğitiminin Adams’ın belirtmiş olduğu tarihten birkaç yüzyıl önce başladığını söylemek mümkündür. Buna karşın 16. yüzyılda Amerika Birleşik Devletleri’nde düzenli bir şekilde ilerleme kaydeden ideal bir yetişkin eğitiminden bahsedilemeyecek olsa da yetişkin eğitimi temellerinin bu dönemde atıldığını söylemek mümkündür. Kurumsal anlamda yetişkin eğitimi ifadesi ilk olarak 19. Yüzyılda ortaya çıkmıştır (Cartwright, 1945: 283-284-285).

1950’lerin başında yetişkin eğitime artan talep üzerine Amerika Birleşik Devletleri Eğitim Ofisi çeşitli araştırmalar yaparak 1955 yılında yetişkin eğitimi bölümünü kurmuştur. Ve yetişkin eğitimi bölümünün uzun vadeli hedeflerini:

1. Amerikalılara yaşam boyu öğrenmenin önemini ve birçok problemlerinin çözümünde yardımcı olmak.
2. Yetişkin eğitimi için etkili olan ulusal eğilimlerin ve sorunların belirlenmesinde yardımcı olmak.
3. Halka ve eğitimcilere, yetişkin eğitimin düzenli eğitimin ayrılmaz bir parçası olduğu düşüncesini aşlamak.
4. Amaç ve politikalarda niteliği arttırmak, yetişkin eğitimi grupları arasında iletişim arttırarak daha fazla iş birliği sağlama, kamu ve özel kurumlar arasındaki koordinasyonun sağlanmasına yardımcı olmak.

şeklinde belirlemiştir. 1950 ve 1960 yıllarında Yetişkin Eğitimi Bölümü, araştırma programları, danışmanlık hizmetleri ve bilgi toplama programları geliştirerek; yaşlanmanın eğitimi, okuryazarlık eğitimi, yetişkin temel eğitimi, toplum gelişimi, halkla ilişkiler eğitimi, boş zaman eğitimi ve insan ilişkileri eğitimine özel önem vermiştir. 1964 yılında çıkan yasa ile yetişkin eğitimi daha çok netlik kazanmıştır. İlk açılan yetişkin eğitimi ofisi Amerika Birleşik Devletleri Eğitim Bölümünün bir alt şubesi konumundayken 1980 yılında Yetişkin Eğitimi ve Okuryazarlığı Anabilim Dalı Kurulmuştur (U.S. DE, 2013: 4).

Avusturalya'da Yetişkin Eğitimi

Bireyin ve toplumun yaşam boyu öğrenmeye duydukları ihtiyaç, çalkantılı sosyal, politik ve ekonomik değişikliklerden etkilenecek artmış ve farklılıklar göstermiştir. Avusturalya'daki yetişkin eğitimi sembolik bir örnek ile bukalemuna benzetilebilir. Renk ve görünümünü değiştirerek, kamufle olur bu sayede farklı çevrelerde

ve zor şartlar altında hayatta kalmayı başarır (Duke, 2018: 503-504).

Arnold Hely, 1950-1960 yılları arasında Avustralya'daki yetişkin eğitiminin uluslararası standartlara kavuşmasında önemli bir role sahiptir. 1950'lerin sonunda Avustralya'da henüz 10 üniversite bile yok ve bu tarihte Sydney üniversitesi WEA (Workers' Educational Association) ile geleneksel yapısını koruyarak çalışmalarını yürütmüştür. New England Üniversitesi, çevresindeki kırsal kesimin kalkınmasını hedeflerken, Adelaide Üniversitesi, geleneksel yapısını koruyarak içerisinde WEA'nın da bulunduğu birçok gönüllü kuruluşla birlikte çalışarak güçlü ve pragmatik bir program geliştirmeyi amaçlamıştır. Western Australia Üniversitesi, düzenlemiş olduğu yaz okulu kapsamında çok başarılı bir sanat festivali yapmıştır. The Australian National üniversitesi ise yetişkin eğitimi bölümü kurmayı hedeflemiştir. 1960 yılında Hobart'ta toplanan bir konferansta ilk Avusturalya Ulusal Yetişkin Eğitimi Derneği "Australian Association of Adult Education" kurulmuştur (Morris, 2011: 192-194-195).

1970'lerde kadınların sosyal izolasyonlarını önlemek amacı ile Victoria'da "Neighbourhood Houses" adı ile anılan "Mahalle Evleri" kurulmuştur. Günümüzde Victoria'da sayıları 400'ün üzerinde olan ve sunmuş oldukları 207 eğitim programı ile bu evlerin temel amacı örgün öğrenimde başarısız olmuş ya da yeterince faydalanamamış bireylere ikinci bir şans vererek küçük ve orta ölçekli eğitim programlarından faydalanmalarını sağlamaktır (Ollis, vd, 2018: 450).

Avustralya'daki yetişkin eğitimini daha iyi tanımak ve analiz etmek için son 20 yıllık birçok gelişmeyi dikkate almak gerekmektedir. Avustralya'daki yetişkin eğitimi programlarının genellikle iş dünyası tarafından desteklendiğini, finanse edildiğini söylemek mümkündür. 1980'lerden beri desteklenen Akşam Okulu (Evening Çölleyse), Halk Eğitim Merkezi (Community Adult Education Centres), Mahalle Evleri (Neighbourhood Houses), Üniversite Sürekli Eğitim Merkezi (Universities Continuing Education Divisions), Yetişkin Eğitimi Konseyi (Council of Adult Education) gibi kurumlar aracılığı ile yetişkin eğitimi faaliyetleri sürdürülmektedir (Tennant & Morris, 2001: 44).

Kanada'da Yetişkin Eğitimi

Avrupalıların Kanada'yı keşfinden önce kuzey kutup bölgesinde resmi bir eğitim sistemi yoktu. Bu bölgede topluluklar halinde yaşayan Inuit halkı; (yaşam biçimi ve kültürel açıdan benzerlik gösteren Kanada, Grönland ve Alaska kuzey kutup bölgesinde topluluklar halinde yaşayan halklar gözlem ve tecrübe yolu ile öğrendikleri bilgileri genç kuşaklara öğretiyorlardı. Yaşam alanlarının daralması ve koşulların giderek kötüleşmesi üzerine Kanada hükümeti tarafından 1950 ve 1960'larda kalıcı yerleşim yerlerine geçmeleri sağlandı. Ancak bu da beraberinde Inuit halkı, genç bireyleri için olduğu kadar yetişkin bireyleri için de bir eğitim ihtiyacını doğurmuştur. 1944 ve 1950 yılları arasında Kanada hükümeti Inuit Halkının eğitimini sağlamak amacı ile iki komite kurarak üç rapor hazırlatmış, hazırlanan raporlar da devlet tarafından düzenlenecek bir eğitim sistemine ihtiyaç

duyulduğu önerilmiştir. Bunun sonucunda 1949 yılında kuzey kutup bölgesinde “Day Schools” olarak bilinen ve Inuit halkı için yetişkin eğitimi verecek ilk öncü okul kurulmuştur. Bu okullar ilk başlarda diğer örgün okullardan çok farklı değildi. 1951 yılında “Welfare Teachers”in göreve başlaması ile İngilizce eğitimi, okuma, temizlik, hijyen, el sanatları ve topluluk için önemli olan etkinliklere dikkat çekilmiştir. Buna karşın örgün bir yetişkin eğitimi sağlamıştır. 1960 yılında ise the Department of Northern Affairs and National Resources (DNANR) yetişkin eğitimi bölümü kurulmuştur (McLean, 2016:10-11-12).

Kanada kırsal kesimi ile şehir merkezleri arasında kültür, din, dil ve etnik açıdan çeşitlilik gösteren, resmi dil olarak İngilizce ve Fransızcanın konuşulduğu çok büyük bir ülkedir. Kanada’ya her yıl 250.000’e yakın kişi göç etmiş ve 2011 yılı itibari ile doğan her beş çocuktan biri Kanada’ya göç yolu ile gelmiş ailelerin çocuklarıdır (Ellyson, Andrew & Clément, 2016: 134). Bu da Kanada’daki yetişkin eğitimi politikasının şekillenmesinde büyük bir öneme sahiptir.

Yetişkin eğitimi, eğitim sahnesinin “görünmez devi” olarak adlandırılmasına karşın yetişkin eğitimi faaliyetlerine katılan birkaç Kanadalı dışında yetişkin eğitiminin bu ülkedeki doğasına ve bütün boyutlarına vakıf değildir. Bunun nedeni yetişkin eğitiminin dağınık ve çok yönlü bir alana sahip olmasından kaynaklanmaktadır. Buna rağmen istatistiksel verilere göre Kanada’daki her beş yetişkin bireyden biri, her yıl üç milyonu aşkın vatandaşın katılmış olduğu yetişkin eğitimi kurslarına katılmaktadır. Tarih boyunca, özellikle de günümüzde

Kanadalıların yenilikçi ve seçkin olarak görmüş oldukları “yetişkin eğitimi” terimi en geniş anlamıyla “vatandaşlık eğitimi” olarak görülmektedir (Selman, 1991:3-4).

Finlandiya’da Yetişkin Eğitimi

1930 yılında Helsinki’de eğitim faaliyetine başlayan sosyal bilimler lisesi, 1960 yılında Tampere’ye taşınmış ve 1966 yılında okulun adı Tampere Üniversitesi olarak değiştirilmiştir. Başlangıçta sadece sosyal bilimler fakültesi varken daha sonra hümanistlik ve iktisadi idari bilimler fakültesi kurulmuştur. 1967 yılına kadar Tampere Üniversitesi Finlandiya’da yetişkin eğitimi veren tek üniversitedir (Haapio,1967: 3).

Bilgi ekonomisine geçiş yerli bilgi üretimini önemli ölçüde arttırmıştır. 1970’lerin sonuna gelindiğinde Finlandiya araştırma ve geliştirme yoğunluğu bakımından OECD (Organisation for Economic Co-operation and Development) ülkeleri arasında en alt seviyede yer alırken. 1980’lere gelindiğinde eğitimi uluslararası eğitimcilerin ilgisini çekebilecek sadece birkaç özelliğe sahipti ve eğitimdeki bu özelliklerinin birçoğunu batılı zengin komşusu İsveç’ten almıştı. Buna karşın Finlandiya 1970’ten beri eğitim sisteminin tüm kademelerinde istikrarlı bir şekilde büyümüştür. Eğitimdeki istikrarlı büyüme 1980’lerde özellikle lise eğitimi alanında olurken 1990’larda yetişkin eğitimi alanında gerçekleşmiştir. Finlandiya nüfusunun %99’undan fazlası zorunlu temel eğitimi tamamlarken nüfusunun %95’i ortaokul ya da lise eğitimine devam etmekte, nüfusunun %90’ı lise eğitimini tamamladıktan sonra yükseköğretime geçmekte ve nüfusunun %50’si yetişkin eğitimi programlarından faydalanmaktadır.

Finlandiya eğitim reformu politikasını üç temel üzerine kurmuştur. Bunlar:

1. Eğitime katılımı arttırmak.
2. Eğitimde fırsat eşitliğini sağlamak.
3. Eğitiminde kaliteyi arttırmak.

Şeklinde (Sahlberg, 2009: 2-4). Finlandiya’da yetişkin eğitimi, üniversiteler, teknik okullar, kamu ve özel meslek kuruluşları tarafından; yaz üniversiteleri, yetişkin eğitim merkezleri, spor ve müzik enstitüleri bünyesinde verilmektedir (Kansanen, & Meri, 2007: 254).

Günümüzde Finlandiya’da yetişkin eğitimi veren ve bireylere özel çalışma alanları sunan yaklaşık 20 üniversite bulunmaktadır. Bu üniversiteler yetişkin eğitimi kapsamında; lisans, yüksek lisans derecelerinde eğitim imkânı sağlamakta, bireylerin araştırmalarını desteklemekte ve istihdam eğitimine katkı sağlamaktadır. Yetişkin eğitimi programları devlet destekli olup ücretsiz olarak verilmektedir. Üniversitelerin bünyesinde hizmet veren sürekli eğitim merkezleri kapsamında birçok alanda verilen kurslardan ise ücret karşılığı yararlanılmaktadır (EAEA, 2011b: 7-8).

Ayrıca açık öğretim ve teknik bilimler kayıt yapmak için maksimum 15€ ücret ödenmesi gerekirken, mesleki uzmanlık alan çalışmaları için ihtiyaç duyulan minimum 30 kredi için maksimum 120€ ücret ödenmesi gerekmektedir (Haltia, 2015: 7).

Fransa’da Yetişkin Eğitimi

Fransa’da üniversitelerin yaygın eğitimi sağlamada önemli rolü bulunmaktadır. Fransa’da yetişkin eğitimi “Universités Populaires” (popüler üniversiteler) olarak bilinen halk üniversiteleri bünyesinde verilmiştir. İlk halk üniversitesi 19.yüz yılsonlarında açılmıştır. Buna karşın önemli ilerlemelerin kaydetmesi ancak, büyük yıkımlara neden olan İkinci Dünya Savaşı sonrası olmuş ve yetişkin eğitimi veren kurumlar arasında koordinasyon sağlanmıştır. “Universités Populaires” temel amaçları:

1. Ücretsiz kurslar vererek eğitimi desteklemek
2. Bireylere sosyal ortam sağlayarak sosyalleşmelerini desteklemek
3. Vatandaşları bilinçlendirerek öz varlıklarını arttırmalarına yardımcı olmaktır.

Bu kurumlar ilk başlarda yoğun talep üzerine nüfusun yoğunlaştığı bölgelerde hizmet verirken günümüzde tüm yerleşim yerlerine homojen olarak dağılmış durumdadır. Halk üniversiteleri, “The Association des Universités Populaires de France” (AUPF) bünyesinde bir araya gelmiştir. The Confédération des Maisons des Jeunes et de la Culture de France (CMJCF) gönüllülerin ve profesyonellerin yer aldığı bir sistem geliştirmeyi amaçlamıştır. Bu kapsamda 2002-2007 yılları arasında hayat boyu öğrenmeyi teşvik etmek amacı ile Paris’teki 12 üniversite ile bir dizi ortaklık kurulmuştur.

Fransa’daki yetişkin eğitimini destekleyen diğer bir kurum ise yerel yönetimlerdir. Yerel yönetimler yetişkin eğitimini

desteklemek amacı ile Fransa'ya yerleşmiş yabancılara Fransızca eğitimi, yerel halk için yabancı dil eğitimi, okuma-yazma eğitimi, teknisyen ve zanaatkârlık için mesleki eğitim kursları vermektedir. Bu kurslar kurumun yapısına göre sabah ya da akşam eğitim verebilmektedir. Kurslara başvuruda çok cüzi bir kayıt parası alınmaktadır (EAEA 2011c: 7-8).

Fransa'da kâr amacı gütmeyen lisans derecesine sahip üniversiteye eşdeğer eğitim veren “National Association for the training of Adults” ve “National Conservatory of Arts and Trades” gibi kurumlar bulunmaktadır. Bu kurumlar bireylerin belirli alanlarda sahip oldukları beceri ve tecrübelerini geliştirmelerine olanak sağlamakta, vermiş olduğu sertifikalarla istihdamlarına destek olmaktadır (EAEA 2018c).

İngiltere’de Yetişkin Eğitimi

İngiltere’de yetişkin eğitiminin tohumları her ne kadar 1854 yılında kurulan Hıristiyan Sosyalist Erkek Koleji’nin açılması ile atılmış olsa da yaygın yetişkin eğitimi, ülkede sanayileşmeyle birlikte dini etkilerden uzaklaşan halkın demokrasiye olan taleplerini beslemiştir. Öte yandan 19.yy. başlarında başlayan sanayileşme, ülkedeki eğitimli iş gücüne olan talebi arttırmıştır. Bu da 20. yüz yılbaşlarında yerel bir yetişkin eğitimi ihtiyacı doğurmuştur.

Yetişkin eğitimi, II. Dünya Savaşı sonrası pratik eğitimden, eğlenerek öğrenme şeklinde bir değişikliğe uğramıştır. Bu durum pratik eğitimden yeterince faydalanamamış bireyler arasında bir memnuniyetsizliğe de neden olmuştur. Bu durumun önüne

geçebilmek amacı ile 1970 yılından bir dizi önlem alınmış ve 1971 yılında “Open University” Açık Öğretim Üniversitesi kurulmuştur. 1980’lerin başında iş gücüne katılan gençlerin beceri ihtiyaçlarının karşılanamayacağının anlaşılması üzerine 1988 yılında çeşitli yasalar çıkarılmış, 1990’larda TEC’ler (Training and Enterprise Councils) kurulmuş ve 1992 yılında yükseköğrenim yasası yayınlanmıştır. Bu sayede yerel yönetimlerin denetiminde olan kolejler kapanmış ve FEFC (Further Education Funding Council) kurularak daha faydalı bir müfredat teşvik edilmiştir.

1919 yılında açıklanan önemli bir raporun ardından yerel yönetimler bireylerin toplu bir şekilde faydalanabilecekleri eğitim programları açmıştır. Bu programların temel amacı bireylerin yeterliliklerini arttırıp, yaratıcılıklarını geliştirerek el sanatları alanında tecrübe kazanmaları ve ev ekonomisine yardımcı olmalarını sağlamaktır. İngiltere’deki yetişkin eğitimi her ne kadar ekonomik amaçlar ile başlamış olsa da günümüzde “Toplum Eğitimi” ekonomik bir ihtiyaç kadar önemli görülmektedir (Hillage vd., 2000: 25-26).

BÖLÜM-III

Bu bölümünde yetişkin eğitimi ile ilgili yurtiçi ve yurtdışında yapılmış akademik çalışmalara değinilecektir

Yetişkin Eğitimiyle İlgili Yapılmış Yurtiçi Akademik Çalışmalar

Yüksek Öğretim Kurulu Başkanlığı Tez Merkezinde “yaşam boyu öğrenme” ve “yetişkin eğitimi” konu başlıkları kapsamında yayınlanmış 88 yüksek lisans tezi ve 21 doktora tezi olmak üzere 109 tez incelenmiştir. Aşağıda araştırmaya katkı sağlayabileceği düşünülen akademik çalışmalar hakkında özet bilgiler sunulmuştur.

Ağcihan (2015) “*Yetişkin Eğitimi Alanında Eğitim Veren Eğitimcilerin Yetişkin Eğitimi Alanındaki Yeterlilikleri*” başlıklı yüksek lisans tezi araştırmasında, yaygın eğitim kurumlarında görev yapan eğitimcilerin/eğitimcilerin yetişkin eğitimi yeterlilik düzeylerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırma 2013-2014 eğitim öğretim yılında Kadıköy Halk Eğitim Merkezi’ne devam eden 308 kursiyerin görüşlerini kapsamaktadır. Araştırmanın verileri anket yolu ile toplanmıştır. Elde edilen verilerin istatistiksel veri analizleri yapılarak çeşitli bulgulara ulaşılmıştır. Buna göre:

1. Erkek kursiyerlerin kadın kursiyerlere oranla kursu bitirdikten sonra ekonomik hayata daha çok atıldıkları bilgisine ulaşılmıştır.

2. Kadın kursiyerlerin erkek kursiyerlere oranla katılmış oldukları kursların hayatlarına anlam kazandırdığını düşündükleri bilgisine ulaşılmıştır.
3. Eğitim düzeyi ilköğretim ve lise olan kursiyerlerin eğitim düzeyi lisansüstü olan kursiyerlere oranla “Katıldığım kurs sahip olduğum yetenekleri keşfetmemi sağlamıştır” düşüncesinde oldukları bilgisine ulaşılmıştır.
4. Meslek edinmek amacı ile kurslara katılan kursiyerlerin kurs sürecinde öğrendiği bilgilerin günlük hayatlarında kullanabildikleri bilgisine ulaşılmıştır.

Penirci (2014) tarafından “*Yetişkin Eğitimi Kurslarının Yetişkin Eğitimi ve Yetişkin Öğrenen İlke ve Özelliklerine Göre İncelenmesi*” başlıklı yüksek lisans tezinde, yaygın eğitim kurumları bünyesinde verilen yetişkin eğitimi kurslarının yetişkin eğitimi ilke ve özelliklerine uygun verilir vermediği incelemek amaçlanmıştır. Araştırma 2012-2013 eğitim öğretim yılı İstanbul ili Halk Eğitim Merkezi bünyesinde hizmet veren, Bahçelievler, Bakırköy, Kadıköy, Kartal, Küçükçekmece, Üsküdar mesleki ve teknik kurslarına devam eden 380 kursiyerin katılmış oldukları Bilgisayar, Giyim-Konfeksiyon ve İngilizce derslerini kapsamaktadır. Araştırmanın verileri araştırmacı tarafından uzman görüşü olarak geliştirdiği anket yolu ile toplanmıştır. Bu bağlamda “eğitimin olumlu etkileri, eğitimcinin olumlu nitelikleri, eğitimcinin olumsuz nitelikleri, araç gereç kullanımı, ortamın fiziksel koşulları ve kursiyerlerin; yaş, cinsiyet, iş, eğitim durumu, çocuk sahibi olma gibi demografik özelliklerin etkileri üzerinde durulmuştur. Elde edilen verilerin istatistiksel veri analizleri yapılarak çeşitli bulgulara ulaşılmıştır. Buna göre:

1. Araştırmaya katılan kursiyerlerin katıldıkları kursların yetişkin eğitimi ilkelerine uygunluğunun değerlendirilmesi noktasında cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılığın oluşmadığı bilgisine ulaşılmıştır.
2. Araştırmaya katılan kursiyerlerin yetişkin eğitime uygunluk konusunda, yaş değişkenine göre; eğitimin olumlu etkileri, eğitimcinin olumlu nitelikleri, araç-gereç kullanımı alt başlıklarında anlamlı bir farklılığın oluşmadığı bilgisine ulaşılmıştır.
3. Araştırmaya katılan kursiyerlerin yetişkin eğitime uygunluk konusunda, medeni durum değişkenine göre; eğitimcinin olumlu nitelikleri, araç-gereç kullanımı, ortamın fiziksel koşulları alt başlıklarında anlamlı bir farklılığın oluşmadığı buna karşın eğiticinin olumsuz nitelikleri alt başlığında medeni durum değişkenine göre anlamlı bir farklılığın olduğu bu farklılığın daha çok evli kursiyerler tarafından olduğu bilgisine ulaşılmıştır.
4. Araştırmaya katılan kursiyerlerin yetişkin eğitime uygunluk konusunda, eğiticinin olumsuz nitelikleri konusunda, eğitim durum değişkenine göre anlamlı bir farklılığın olduğu buna göre eğitim düzeyi lisan olan kursiyerlerin eğitim düzeyi lise ve ilköğretim olan kursiyerlere oranla eğiticinin olumsuz niteliklerini daha çok ifade ettiği bilgisine ulaşılmıştır.

Alpaydın (2006) tarafından yapılan “*Contribution of Municipalities to Adult Education: İSMEK Case*” başlıklı yüksek lisans tezi araştırmasında, İstanbul Büyükşehir Belediyesi Sanat ve Meslek Eğitimi Kurslarının (İSMEK) eğitim ve bilimsel

faaliyetlerini, idari ve finansal yapısını, işleyiş biçimini incelemek amaçlanmıştır. Araştırma İSMEK bünyesinde görev yapan bir koordinatör, dört koordinatör yardımcısı, altı bölüm sorumlusu, iki genel yönetici, 3 farklı kurs merkezinde sorumlu üç yönetici, iki eğitici ve üç katılımcı olmak üzere toplam 31 kişinin görüşlerini kapsamaktadır. Araştırmanın verileri söz konusu üç kurs merkezinde görev alan 31 yönetici ve eğitimciye sormak üzere hazırlanan açık uçlu soruların yer aldığı bir görüşme formu aracılığı ile yüz yüze görüşme yöntemi ile toplanmıştır. Bunun yanı sıra gözlemler yapılmış, kurumsal dokümanlar ve veri tabanı incelenmiş, eğitimci ve kursiyerlerin ne tür özelliklere sahip oldukları bilgisine ulaşılmaya çalışılmıştır. Ayrıca İSMEK'in kursiyerlerin sosyal, kültürel, psikolojik ve ekonomik ihtiyaçlarına ne tür katkılarda bulunmayı amaçladığı saptanmaya çalışılmıştır.

Çankaya (2005) tarafından yapılan “*Migrant Adults’ Reasons of Non-participation in Organized Adult Education Activities*” başlıklı yüksek lisans tezi araştırmasında, 1985-2004 yılları arasında İstanbul’a göç etmiş yetişkin kişileri, eğitim kurumları tarafından düzenlenen non-formal ve/ya informal eğitim program ve aktivitelerine katılmama nedenlerinin nüfusbilim ile ilişkisi göz önünde bulundurularak incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırma 2005 yılında İstanbul/Kağıthane ilçesine bağlı dört mahalleye göç yolu ile gelmiş olan 202 yetişkin kişiyi kapsamaktadır. Araştırmanın verileri Kirazoğlu (1996) tarafından geliştirilmiş olan “Yetişkin Eğitimi Etkinliklerine Katılmama Nedenleri Ölçeği” ve araştırmaya katılan yetişkinlerin nüfusbilim özelliklerine yönelik soruların yer aldığı bilgi formu

kullanılarak görüşme yöntemi ile toplanmıştır. Elde edilen verilerin istatistiksel veri analizleri yapılarak çeşitli sonuçlara ulaşılmıştır. Buna göre İstanbul'a göç yolu ile yerleşmiş kişilerin yetişkin eğitimi programlarına katılmama nedenleri:

1. Düşük özgüven, maddi engeller, aile sorumluluğu, çevreden çekinme-korku, zaman kısıtlılığı, iletişimsel engeller ve eğitim etkinliklerine karşı olumsuz tutum olduğu bilgisine ulaşılmıştır.
2. Araştırmaya katılan bazı kişilerin örgün olmayan eğitim kurumlarına giderek “iş, dini inanç, kent yaşamı, sosyalleşme, politik bilinçlenme, kendi kendine öğrenme ve Türkçe eğitimi” konularında deneyim sahibi oldukları bilgisine ulaşılmıştır.
3. Araştırmaya katılan kişilerin birçok açıdan yoksunluk içinde oldukları buna karşın devletin sahip olduğu, yetişkin eğitimi veren kurumların bu ihtiyaçları karşılamada yetersiz kaldığı bilgisine ulaşılmıştır.

Babanlı (2018) “*Yetişkin Eğitimindeki Kursiyerlerin Yaşam Boyu Öğrenme Yeterlilikleri*” başlıklı yüksek lisans tezi araştırmasında, İstanbul Büyükşehir Belediyesi Sanat ve Meslek Eğitimi Kurslarında (İSMEK) öğrenim gören yetişkin kursiyerlerin yaşam boyu öğrenme yeterliliklerine yönelik algılarının incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırma 2016-2017 eğitim öğretim yılı İstanbul Fatih ilçesinde bulunan İstanbul Büyükşehir Belediyesi Sanat ve Meslek Eğitimi Kurslarına (İSMEK) devam eden kursiyerleri kapsamaktadır. Araştırmanın verileri araştırmacı ve danışman hocası (Prof. Dr. Recep Cengiz Akçay) tarafından geliştirilen “Yaşam Boyu Öğrenme Yeterlilik Ölçeği”

kullanılarak toplanmıştır. Elde edilen verilerin istatistiksel veri analizleri yapılarak çeşitli bulgulara ulaşılmıştır. Buna göre araştırmaya katılan kursiyerlerin yaşam boyu öğrenme yeterlilik düzeyleri:

1. Yaşam boyu öğrenme yeterlilik algılarının yüksek olduğu bilgisine ulaşılmıştır.
2. Anadilde iletişim kurabilme yeterlilik düzeylerinin yüksek olduğu buna karşın yabancı dilde iletişim kurabilme yeterlilik düzeylerinin ise düşük olduğu bilgisine ulaşılmıştır.
3. Yaşam boyu öğrenme yeterlilik düzeylerinin medeni durum ve kurslara katılma süresi değişkenlerine göre anlamlı bir farklılığın olmadığı bilgisine ulaşılmıştır.
4. Yaşam boyu öğrenme yeterlilik düzeylerinin yaş değişkenine bağlı olarak dijital teknolojiyi öğrenme yeterlilikleri üzerinde anlamlı bir farklılığın olduğu bilgisine ulaşılmıştır.
5. Yaşam boyu öğrenme yeterlilik düzeylerinin eğitim durumu değişkenine bağlı olarak matematiksel düşünme ve yabancı dilde iletişim kurma becerileri üzerinde anlamlı bir farklılığın olduğu bilgisine ulaşılmıştır.

Sert (2017) “*Sosyalleşme Amacıyla Yetişkin Eğitimi Etkinliklerine Katılım*” başlıklı yüksek lisans tezi araştırmasında, Mamak Halk Eğitim Merkezi kurslarına sosyalleşmek amacı ile katılan yetişkinlerin örüntülerini incelemek amaçlanmıştır. Araştırma 2016-2017 eğitim öğretim yılı güz dönemi Mamak Halk Eğitim Merkezi kurslarına devam eden 350 yetişkin kursiyeri

kapsamaktadır. Araştırmanın verileri Boshier'in "Eğitime Katılma Ölçeği" ve geliştirilen bir kişisel bilgi formu kullanılarak toplanmıştır. Elde edilen verilerin istatistiksel veri analizleri yapılarak çeşitli bulgulara ulaşılmıştır. Buna göre Mamak Halk Eğitim Merkezi kurslarına katılan kursiyerlerin:

1. Sosyalleşmek amacı ile kurslara katılanların büyük çoğunluğunun (%74,6) kadınların oluşturduğu bilgisine ulaşılmıştır.
2. Sosyalleşmek amacı ile daha çok giyim, nakış, iğne oyası, resim ve müzik kurslarına katılmayı tercih ettikleri bilgisine ulaşılmıştır.
3. Arkadaşlık ilişkisi kurabilmek, boş zamanı değerlendirmek, hobi edinmek, eğlenme ve güzel vakit geçirmek sorunlardan uzaklaşmak gibi isteklerden dolayı kurslara katıldıkları bilgisine ulaşılmıştır.

Komşu (2014) *Türkiye’de Kent Sorunları ve Yetişkin Eğitimi* “Mersin Karaduvar Mahallesi Örneği” başlıklı doktora tezi araştırmasında, Mersin ili Akdeniz merkez ilçesi Karaduvar mahallesinde yaşayan (göç yolu ile gelmiş) yetişkin bireylerin kent yaşamının getirmiş olduğu sorunlara karşı farkındalıkları ve bu sorunların çözümüne yönelik siyasal davranışlarının yetişkin eğitimi bağlamında incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırma 2012 yılı Mersin ili Akdeniz merkez ilçesi Karaduvar mahallesinde göç yolu ile yerleşmiş 354 yetişkin bireyi kapsamaktadır. Araştırmanın verileri anket yolu ile toplanmıştır elde edilen verilerin istatistiksel veri analizleri yapılarak çeşitli bulgulara ulaşılmıştır. Buna göre Mersin ili Akdeniz merkez ilçesi Karaduvar mahallesine göç yolu ile yerleşmiş yetişkin bireylerin:

1. Araştırmaya katılan kişilerin yarısına yakını daha önce hiçbir yetişkin eğitim programına katılmadığı, eğitim düzeyi arttıkça yetişkin eğitimi programlarına katılmanın arttığı bu oranın erkelerde daha çok olduğu bilgisine ulaşılmıştır.
2. Katılımcıların katılmış oldukları kamu ve özel sektör kurum ve kuruluşlarına katılma sıklıklarının birbirine çok yakın olduğu, en çok tercih edilen kurumlar arasında Halk Eğitim Merkezi ve İş-Kur'un yer aldığı, kadın katılımcıların daha çok Halk Eğitim Merkezini tercih ederken erkek katılımcıların çoğunlukla özel sektör ve sivil toplum örgütlerini tercih ettikleri bilgisine ulaşılmıştır.
3. İnfomal eğitim kapsamında yapılan seminer konferans gibi programlara anlamlı derecede katılımın olduğu, eğitim düzeyi yükseldikçe katılımın da arttığı, programlara kadın katılımcıların erkek katılımcılara oranla daha çok katıldığı bilgisine ulaşılmıştır.
4. Katılımcıların büyük bir çoğunluğu, hiçbir konuda eğitime ihtiyaç duymadıklarını belirtmiş, eğitime ihtiyaç duydukları belirten kişiler arasında hissettikleri eğitim ihtiyacına yönelik bir kurs açılması yönünde talepte bulunma oranlarının da oldukça düşük olduğu bilgisine ulaşılmıştır.
5. Yetişkin eğitimi programlarına katılma nedenlerine bakıldığında kadın katılımcıların daha çok sosyalleşme ve öğrenme zevki, erkek katılımcıların ise mesleki ilerleme, geliri artırma ve yasal gereklilikleri yerine getirmek amacı ile katıldıkları bilgisine ulaşılmıştır.

Karakaya (2010) “Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’nde Gerçekleştirilen Yetişkin Eğitimi Uygulamaları” başlıklı yüksek lisans tezi araştırmasında, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Millî Eğitim Bakanlığı’na bağlı kamu kurumları, Sivil Toplum Kuruluşları ve üniversiteler bünyesinde yürütülen yetişkin eğitimi programlarının; yönetici, eğitimci ve kursiyer görüşlerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırma 18 Eylül 2007-30 Haziran 2008 tarih aralığında Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’nde yetişkin eğitimi programları uygulayan Millî Eğitim ve Kültür Bakanlığı bünyesindeki Pratik Sanat Okulu, Köy Kadın Kursları, Meslek Liseleri, Üniversitelerin Sürekli Eğitim Merkezleri ve yetişkin eğitimi uygulaması bulunan Sivil Toplum Kuruluşlarını kapsamaktadır. Araştırmanın verileri “yönetici Görüşme Formu”, “Eğitimci Anketi” ve “Kursiyer Anketi” yolu ile 18 yönetici, 50 eğitimci ve 495 kursiyere uygulanarak toplanmıştır. Elde edilen verilerin istatistiksel veri analizleri yapılarak çeşitli bulgulara ulaşılmıştır. Buna göre araştırmaya katılan; kursiyer, eğitimci ve yöneticilerin:

1. Programların, kurum bünyesinde çalışan eğitimciler tarafından hazırlandığı bilgisine ulaşılmıştır.
2. Açılması planlanan kursların ihtiyaç tespiti, gelen talep durumu ve kurumun sahip olduğu eğitimci kadrosu dikkate alınarak açıldığı bilgisine ulaşılmıştır.
3. Sivil Toplum Kuruluşlarında ve Üniversite Sürekli Eğitim Merkezlerinde görev yapan eğitimciler kurslarda kullanılan araç-gereçleri yeterli görürken kamu kurumlarında görev yapan eğitimcilerin %48,7’sinin araç-gereçleri yeterli bulduğu bilgisine ulaşılmıştır.

4. Kursiyerlerin %77,8'i katıldıkları kurslarda verilen eğitimi içerik ve nitelik bakımından yeterli gördüğü, kamu kurumlarında kursa katılan kursiyerlerin %51,8'inin kurs bünyesinde kullanılan araç-gereçleri yetersiz bulduğunu Sivil Toplum Kuruluşlarındaki kurslara katılan kursiyerlerin kurslarda kullanılan araç-gereçleri yeterli bulduğu bilgisine ulaşılmıştır.
5. Kursiyerlerin %93,5'i katılmış oldukları kurstaki eğitimcinin mesleki yeterlilik bakımından donanımlı olduğunu düşündükleri bilgisine ulaşılmıştır.

Canbaz (2010) *“Yetişkin Eğitimi Kurslarına Devam Eden Kadın Kursiyerlerin Teknoloji Okuryazarlığı Eğitim İhtiyacını Belirleme”* başlıklı yüksek lisans tezi araştırmasında, yetişkin eğitimi kurslarına katılan kadın kursiyerlerin teknoloji okuryazarlık düzeylerini tespit etmek ve teknoloji okuryazarlığı konusundaki eğitim ihtiyaçlarını belirlemek amaçlanmıştır. Araştırma 2008–2009 eğitim öğretim yılı Çanakkale il merkezinde bulunan Çanakkale Halk Eğitim Merkezi kurslarına katılan 413 kadın kursiyerleri kapsamaktadır. Araştırmanın verileri anket yolu ile toplanmıştır. Elde edilen verilerin istatistiksel veri analizleri yapılarak çeşitli bulgulara ulaşılmıştır. Buna göre Çanakkale Halk Eğitim Merkezi kurslarına katılan kadın kursiyerlerin “teknoloji okuryazarlığı” konusunda:

1. Bilgisayar uygulamaları konusunda kendilerini başarısız, cep telefonu uygulamaları konusunda ise kendilerini başarılı gördükleri bilgisine ulaşılmıştır.
2. ATM uygulamaları konusunda bilgisayar uygulamalarına göre daha başarılı, cep telefonu

uygulamalarına göre daha başarısız oldukları bilgisine ulaşılmıştır.

3. Ev teknolojilerini kullanmada başarılı oldukları, bir teknolojik alete sahip olmak kullanımını öğrenmeye katkı sağladığı bilgisine ulaşılmıştır.
4. Ev teknolojilerini kullanımında bireyin eğitim durumu, sosyoekonomik durum, çalışma durumu ve yaş durumu değişkenlerinin kullanım düzeyi üzerinde etkili olduğu bilgisine ulaşılmıştır.

Kamer Bumin'in (2019) "*Yetişkin Eğitimi Programlarını Uygulayan Eğitimcilerin Mesleki Formasyonları, Mesleğe Dönük Algı ve İhtiyaçları*" başlıklı yüksek lisans tezi araştırmasında, kamu kuruluşları, özel sektör kuruluşları ve sivil toplum kuruluşlarında yetişkin eğitimi programlarında eğitimci olarak görev yapan eğitimcilerin eğitimsel ihtiyaçlarını belirlemek amaçlanmıştır. Araştırma Aralık 2008- Mayıs 2009 tarihleri arasında, İstanbul il sınırları içinde, yetişkin eğitimi veren 38 yetişkin eğitimcisini kapsamaktadır. Araştırmanın verileri "standartlaştırılmış açık uçlu bilgi formu" ve "kişisel bilgi anketi" yoluyla toplanmıştır. Elde edilen verilerin istatistiksel veri analizleri yapılarak çeşitli bulgulara ulaşılmıştır. Buna göre yetişkin eğitimi programlarında görev yapan eğitimcilerin mesleki formasyonları ve mesleğe dönük algı ve ihtiyaçları:

1. Eğitimcilerin %47'si 1-5 yıl arası bir yetişkin eğitimi kurumunda iş deneyimine sahip oldukları bilgisine ulaşılmıştır.
2. Eğitimcilerin %76'sının eğitim programı geliştirme konusunda deneyim sahibi oldukları, %24'ü ise Halk

Eğitim Merkezi, Sivil Toplum Kurumları ya da Çıraklık ve Yaygın Eğitim Genel Müdürlüğü merkezlerinde kullanılan programları uygulandıkları bilgisine ulaşılmıştır.

3. Kamu kurumlarında görevli eğitimcilerin fiziki koşulların ve araç-gereç yetersizliğinin olduğunu ifade ederken, Sivil Topluk Kuruluşlarında görevli eğitimcilerin bürokratik engellerle karşılaştıkları bilgisine ulaşılmıştır.
4. Eğitimcilerin, “yetişkin ve özellikleri, program geliştirme, anlatımı destekleyici grup çalışmaları, yaratıcı drama çalışmaları, alternatif öğretim teknikleri” konularında eğitim almak istedikleri bilgisine ulaşılmıştır.

Şirin’in (2008) “*Halk Eğitim Merkezlerinin Sanat Eğitimi Bağlamında Yetişkin Eğitimindeki Yeri ve Önemi*” başlıklı yüksek lisans tezi araştırmasında, Halk Eğitim Merkezlerinin yetişkin eğitimi bağlamında sanat eğitime katkılarını incelemek amaçlanmıştır. Araştırma 2007-2008 eğitim öğretim yılı Konya İli merkez ilçeleri (Meram, Karatay, Selçuklu) Halk Eğitim Merkezi ve Akşam Sanat Okulları’nda sanat eğitimi alan 83 kursiyerleri kapsamaktadır. Araştırmanın verileri çoktan seçmeli soruların yer aldığı bir anket yolu ile toplanmıştır. Elde edilen verilerin istatistiksel veri analizleri yapılarak çeşitli bulgulara ulaşılmıştır. Buna göre, Konya İli merkez ilçeleri (Meram, Karatay, Selçuklu) Halk Eğitim Merkezi ve Akşam Sanat Okullarında sanat eğitimi alan kursiyerlerin:

1. Halk Eğitim Merkezlerinde açılan kurslarda genel itibari ile eğitimden ziyade teknik öğretime ağırlık verildiği, buna karşın resim kursunda resmin nasıl yapılacağına yanı sıra yapılmış bir resmin nasıl anlaşılacağı bilgisinin de verildiği bilgisine ulaşılmıştır.
2. Resim kurslarında uygulanan programın içerik bakımından daha çok meslek edindirmeye yönelik teknik bilgilerle yüklü olduğu bilgisine ulaşılmıştır.
3. Halk Eğitim Merkezlerinin ülke çapındaki teşkilatlanmasından dolayı toplumun her kesimine çok kolay ulaşabildiği, sanat ve sanat eğitimine önemli katkıları olduğu bilgisine ulaşılmıştır.
4. Halk Eğitim Merkezlerinin işleyişinde resmi yapısının kendini fazla hissettirmesi kursiyer ve eğitimciler açısından çeşitli sorunlara yol açtığı, ders konularının gecikmesine neden olduğu bilgisine ulaşılmıştır.
5. Kursların ücretsiz olması toplumun tüm kesimlerinin Halk Eğitim Merkezlerinden faydalanmasını sağladığı bilgisine ulaşılmıştır.

Erguvan Sarıoğlu (2002) “*Yetişkin Eğitimi Yöneticilerin Yöneticilik Yeterliliklerinin Belirlenmesi*” başlıklı yüksek lisans tezi araştırmasında, İstanbul’daki Halk Eğitim Merkezleri ile üniversitelerin yetişkin eğitimi merkezlerinde görev yapan yöneticileri; yönetim süreçleri, insani ilişkileri ve yöneticilik yeterliliklerini incelemek amaçlanmıştır. Araştırma İstanbul’daki 33 Halk Eğitim Merkezleri ile bünyesinde Sürekli Eğitim Merkezini barındıran 7 üniversitenin Yetişkin Eğitimi Merkezlerinde görev yapan 70 yöneticiyi kapsamaktadır.

Araştırmanın verileri yöneticilere posta yoluyla anket uygulanarak elde edilmiştir. Elde edilen verilerin istatistiksel veri analizleri yapılarak çeşitli bulgulara ulaşılmıştır. Buna göre İstanbul'daki Halk Eğitim Merkezleri ile üniversitelerin Yetişkin Eğitimi Merkezlerinde görev yapan yöneticileri yeterlilik düzeyleri:

1. Halk Eğitimi Merkezlerinde müdür, müdür yardımcısı olarak görev yapan yöneticilerin neredeyse hiçbirinin “yetişkin eğitimi” almayan kıdemli öğretmenler oldukları bilgisine ulaşılmıştır.
2. Üniversitelerin Sürekli Eğitim Merkezlerinde görev yapan yöneticilerin yüksek lisans, doktora derecesine sahip “yetişkin eğitimi” almamış akademisyenler oldukları bilgisine ulaşılmıştır.
3. Araştırmaya katılan yöneticilerin %37,1'i yetişkin eğitimi alanında verilen hizmet içi eğitime hiç katılmadıkları bilgisine ulaşılmıştır.
4. Cinsiyet ve yaş değişkenleri dikkate alındığında görüşleri arasında anlamlı bir farklılığın olmadığı bilgisine ulaşılmıştır.
5. Kıdem, branş ve katıldıkları kurs sayısı değişkenlerine bakıldığı zaman görüşleri arasında anlamlı bir farklılığın olmadığı bilgisine ulaşılmıştır.

Yıldız (2002) “*Türkiye’de Yetişkin Eğitimi Araştırmaları: Amaç, Kapsam, Yöntem ve Eğilimler*” başlıklı yüksek lisans tezi araştırmasında, ülkemizde yetişkin eğitimi alanında yapılmış akademik çalışmaları (yüksek lisans ve doktora tezleri) incelenmiştir. Araştırma, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri

Fakóltesi Halk Eğitimi Anabilim Dalı'nda yapılan 75 yüksek lisans, 11 doktora tezi ve Boğaziçi Üniversitesi Eğitim Fakóltesi Halk Eğitimi Anabilim Dalı'nda yapılan 20 yüksek lisans, 4 doktora tezi olmak üzere toplam 110 lisansüstü tez araştırmasını kapsamaktadır. Araştırmanın verileri tarama modeli yöntemi ile elde edilmiştir. Elde edilen veriler; amaç, kapsam ve yöntem açısından durum analizi yapılarak çeşitli bulgulara ulaşılmıştır. Buna göre Türkiye'deki yetişkin eğitimi araştırmaları:

1. Türkiye'de yetişkin eğitimi alanında kavramsal bir çeşitliliğe sahip olmadığı, daha çok “yetişkin eğitimi, yaşam boyu eğitim, halk eğitim, yaygın eğitim, sürekli eğitim” gibi kavramların kullanıldığı bilgisine ulaşılmıştır.
2. Konu seçimi bakımından sorunların olduğu, yeni ve özgün bir konuda araştırma yapmak yerine daha önceden yapılmış bir konunun evren ve örnekleme değiştirilerek tekrar ele alındığı bilgisine ulaşılmıştır.
3. Yetişkin eğitimi alanında (2002 tarihine kadar) yapılan tezlerin 95'i yüksek lisans, 15'i doktora olmak üzere toplamda 110 tez çalışması olduğu, bu tezlerin 86'sı Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakóltesi, 24'ü Boğaziçi Üniversitesi Eğitim Fakóltesinde yapıldığı bilgisine ulaşılmıştır.
4. Yapılan 110 tezin 19 öğretim elemanı danışmalığında yapıldığı, bu 19 öğretim elamanın içerisinde 4 öğretim elamanının hazırlanan tezlerin yaklaşık %60'ın yürüttükleri bilgisine ulaşılmıştır.

5. YÖK'ün Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Halk Eğitimi Bölümünü 2 defa kapatması yetişkin eğitimi alanındaki gelişmeleri ve yürütülen akademik çalışmaları doğrudan olumsuz etkilediği bilgisine ulaşılmıştır.

Yayla (2002) “*Ücretli Usta Öğrencilerin Yetişkin Eğitimi Açısından Yeterlilik Düzeyleri*” başlıklı yüksek lisans tezi araştırmasında, ücretli usta öğrencilerin Halk Eğitim Merkezleri’nde verimli ve etkili bir yetişkin eğitimi hizmetinin gerçekleştirilebilmesi için yetişkin eğitmenliği görev ve sorumluluğunu alabilecek yeterliliğe sahip olup olmadıklarını tespit etmeyi amaçlamıştır. Araştırma 1999-2000 eğitim öğretim yılında Türkiye’nin 82 ilinde bulunan Millî Eğitim Bakanlığı Çıraklık ve Yaygın Eğitim Genel Müdürlüğü’ne bağlı 126 Halk Eğitim Merkezi’nde görev yapan 126 müdür, 85 rehber öğretmen, 1465 ücretli usta öğrenciyi kapsamaktadır. Araştırmanın verileri, posta yolu ile gönderilen anket yöntemi ile toplanmıştır. Dönütlerden elde edilen verilerin istatistiksel veri analizleri yapılmış ve çeşitli bulgulara ulaşılmıştır. Buna göre usta ücretli öğrencilerin yaşam boyu öğrenme yeterlilik düzeyleri:

1. Araştırmaya katılan ücretli usta öğrencilerin %94,7’sinin kadın %5,3’nün erkeklerden oluştuğu bilgisine ulaşılmıştır.
2. Araştırmaya katılan ücretli usta öğrencilerin yarısından fazlasının alanları ile ilgili hizmet içi eğitim aldıkları bilgisine ulaşılmıştır.

3. Ücretli usta öğrencilerin yetişkin eğitimi ile ilgili tüm alanlarda kendilerini oldukça yeterli gördükleri bilgisine ulaşılmıştır.

Yalçın'ın (2002) “Öğrenen ve Öğreten Arasındaki İletişimin Yetişkin Eğitimi Süreci Açısından Değerlendirilmesi: Çankaya Halk Eğitim Merkezi ve 7.Akşam Sanat Okulu Müdürlüğü Merkez Kursları Örneği” başlıklı yüksek lisans tezi araştırmasında, Çankaya Halk Eğitim Merkezi ve 7. Akşam Sanat Okulu kurslarına devam eden kursiyerlerin eğitimcileri ile olan iletişimlerinin yetişkin eğitimi açısından incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırma 2001-2002 eğitim öğretim yılında Çankaya Halk Eğitim Merkezi ve 7. Akşam Sanat Okulu kurslarına devam eden 240 kursiyeri kapsamaktadır. Araştırmanın verileri, araştırmacı tarafında uzman görüşü (yardımı) alınarak geliştirmiş olan anken uygulanarak toplanmıştır. Elde edilen verilerin istatistiksel veri analizleri yapılmış ve çeşitli bulgulara ulaşılmıştır. Buna göre Çankaya Halk Eğitim Merkezi ve 7. Akşam Sanat Okulu kurslarına devam eden kursiyerlerin:

1. Kurs programı kapsamında eğitimcilerin kursiyerlerin bireysel farklılıklarını gözetip herkese eşit davrandıkları bilgisine ulaşılmıştır.
2. Araştırmaya katılan kursiyerlerin yaş ortalaması 20 ve altında olan kursiyerlerin yaş ortalaması daha yüksek olan kursiyerlere oranla kurslardan daha memnun oldukları bilgisine ulaşılmıştır.
3. Kursiyerlerin ders dışı eğitimcilerle iletişim kurmaya çekindi, yardım talebinde bulunmadıkları eğitimcilerin

ise ders dışı iletişim kurmaya istekli olmadığı bilgisine ulaşılmıştır.

Kaya (2010) “*Avrupa Birliği Yaşam Boyu Öğrenme ve Yetişkin Eğitimi Politikaları*” başlıklı doktora tezi araştırmasında, Avrupa Birliği’nin yaşam boyu öğrenme ve yetişkin eğitimi tutum ve politikalarının ne olduğunu belirlemek amaçlanmıştır. Araştırma 2000 yılından itibaren 2010 yılı haziran ayına kadar Avrupa Birliği kurumlarından olan, Avrupa Komisyonu ve Konseyi’nin, “yaşam boyu öğrenme” ve “yetişkin eğitimi” politikalarına yönelik yayımlanmış 20 resmî belge ve raporların incelenmesini kapsamaktadır. Araştırmanın verilerini sözü geçen 20 resmî belge ve raporların incelenmesi sonucunda elde edilmiştir. Bu bağlamda söz konusu belge ve raporlar; kamu politikası analizi yaklaşımı, belgesel tarama ve içerik çözümlemesi teknikleri kullanılarak genel-geçer bilgilere ulaşmak amaçlanmıştır. Buna göre Avrupa Birliğinin yaşam boyu öğrenme ve yetişkin eğitimine ilişkin politikaları:

1. Belgesel söylem düzeyinde; birey, öğrenme, yeterlilik, piyasa, sektör, girişim, yatırım ve paydaş gibi kavramlarla öne çıkmasına karşın küresel aktörlerin dayatmalı ile piyasanın girişimci öğrenen bir bireyi, mal ve hizmetlerin biricik tüketicisi haline geldiği bilgisine ulaşılmıştır.
2. Yaşam boyu öğrenme yolu ile kapitalizm esnetilerek ve küreselleşmenin uyumluluğu garantisi altına alınarak insanları etkilemeye çalışıldığı bilgisine ulaşılmıştır.

3. Yaşam boyu öğrenmenin büyüme ve istihdam temellerine dayanarak geliştirilmiş olduğu bilgisine ulaşılmıştır.

Yıldırım (2017) “*Üniversitelerdeki Yaşam Boyu Öğrenme Hizmetlerinin Yönetsel Etkililiğinin Değerlendirilmesi*” başlıklı doktora tezi araştırmasında, üniversiteler bünyesinde eğitim-öğretim hizmeti veren Sürekli Eğitim Merkezleri’nin eğitim faaliyetlerinin, yönetici, eğitimci ve kursiyerler kapsamında yönetsel etkinliğinin araştırılmasını amaçlamıştır. Araştırma, Celal Bayar Üniversitesi, Dokuz Eylül Üniversitesi, Ege Üniversitesi, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi, İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü, İzmir Ekonomi Üniversitesi ve Yaşar Üniversitesi bünyesinde bulunan Sürekli Eğitim Merkezlerindeki 50 yönetici, 45 öğretim elemanı ve 430 kursiyeri kapsamaktadır. Araştırmanın verileri araştırmacı tarafından uzman görüşü (yardımı) alınarak geliştirilen yönetici ve öğretim elemanı “görüşme formu” ve “kursiyer anketi” ile toplanmıştır. Elde edilen verilerin istatistiksel hesaplamaları yapılarak çeşitli bulgulara ulaşılmıştır. Buna göre:

1. Yöneticilerin yarıdan fazlası Sürekli Eğitim Merkezleri’nde yürütülen eğitim faaliyetlerinin yaşam boyu öğrenmeye uygun olduğu, kursiyerlerin amaç ve beklentileri dikkate alındığı, verilen hizmetlerin birey-kurum-toplum bakımından katkı sağladığı görüşünde oldukları bilgisine ulaşılmıştır.
2. Öğretim elemanlarının yarıdan fazlası Sürekli Eğitim Merkezleri’nde yürütülen eğitim faaliyetlerinin yaşam boyu öğrenmenin tüm amaçlarına hizmet etmekte,

öğretim elemanlarının amaç ve beklentilerini dikkate almakta ve birey, kurum ve toplum bakımından olumlu katkı sağladığı görüşünde oldukları bilgisine ulaşılmıştır.

3. Kursiyerler Sürekli Eğitim Merkezlerinde yürütülen eğitim faaliyetleri belirlenirken kendi amaç ve beklentilerinin dikkate alındığına ve verilen hizmetlerle birey, kurum ve toplum bakımından olumlu katkı sağladığı bilgisine ulaşılmıştır.

Özcan (2008) “Avrupa Birliği’nin Yaşam Boyu Öğrenme Stratejileri AB Resmî Belgelerindeki Yaşam Boyu Öğrenme Yaklaşımının İncelenmesi” başlıklı yüksek lisans tezi araştırmasında, Avrupa Birliği’nin yaşam boyu öğrenmeye yaklaşımı/bakış açısı incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırma, 2001-2016 yılları arasında Avrupa Birliği tarafından yayımlanan resmî belgelerin incelenmesini kapsamaktadır. Araştırmanın veriler tarama yöntemi ile elde edilmiştir. Elde edilen verilerin incelenmesi sonucunda çeşitli bulgulara ulaşılmıştır. Buna göre Avrupa birliğinin yaşam boyu öğrenme stratejileri:

1. Avrupa Birliği’nin yaşam boyu öğrenme politikaları küreselleşme süreci ile uyum sağlamanın bir parçası olduğu bilgisine ulaşılmıştır.
2. Avrupa Birliği’nin yaşam boyu öğrenme politikaları piyasa ekonomisinin ihtiyaç duyduğu insan tipini yetiştirmek için bir araç olarak kullandığı bilgisine ulaşılmıştır.

Dağlı (2018) “Orta Yaş ve Yaşlı Bireylerin Yaşlılık Dönemine İlişkin Algılarının ve Yaşam Boyu Öğrenme İhtiyaçlarının Değerlendirilmesi” başlıklı doktora tezi araştırmasında, orta yaş ve

üzeri yetişkin bireylerin yaşlılık duygusu/düşüncesine bakış açıları/yaklaşımları ve yaşlılık dönemine hazırlık için ihtiyaç duydukları yaşam boyu öğrenme ihtiyaçlarının belirlenmesini amaçlamıştır. Araştırma Ankara ilinde ikamet eden 39 yaşlı, 33 orta yaşlı olmak üzere seçilen (amaçlı örneklem yöntemi) 72 kişi kapsamaktadır. Araştırmanın verileri, belirlenmiş olan 72 kişi ile yapılan bire-bir görüşmeler sonucunda elde edilmiştir. Elde edilen bulgular sonucunda bireylerin 13 başlıkta eğitim ihtiyaçlarının olabileceği düşünülmektedir. Buna göre bireylerin ihtiyaç duydukları eğitim konuları:

1. Sağlıklı yaşam
2. Okuma yazma
3. Dil eğitimi
4. Psikoloji
5. Serbest zaman etkinlikleri
6. İş ve meslek
7. Teknoloji kullanımı
8. Kamusal hakları bilme-sosyal etkinlikleri takip etme
9. Çocuk bakımı
10. Yaşlı bakım
11. Tarım-hayvancılık
12. Finans yönetimi
13. Dini konularda

Eğitim almaya ihtiyaçları olduğu düşünülmektedir.

Çam'ın (2017) “İlköğretim Öğretmenlerinin Teknolojik Pedagojik Alan Bilgisi (TPAB) Düzeylerinin Yaşam Boyu Öğrenme, Öz Yeterlik Düzeyleri ve Hizmet İçi Eğitim Gereksinimleri Açısından

İncelenmesi: Muş/Bulanık Örneği” başlıklı yüksek lisans tezi araştırmasında, Muş ili Bulanık ilçesinde ilköğretim okullarında görev yapan öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimleri, teknolojik pedagojik alan bilgisinin öz yeterlik, hizmet içi eğitim ihtiyaçları ve teknolojiye yönelik tutumları gibi faktörlerin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırma Muş Bulanık ilçesinde bulunan ilköğretim okullarında görev yapan 166 erkek öğretmen ve 191 kadın öğretmen olmak üzere toplamda 357 ilköğretim öğretmenini kapsamaktadır. Araştırmanın verileri “Kişisel Bilgi Formu”, “Öğretmen Öz Yeterlilik Ölçeği”, “Yaşam Boyu Öğrenme Eğilim Ölçeği”, “Teknolojik Pedagojik Alan Bilgisi Ölçeği”, “Hizmet İçi Eğitim Ölçeği”, “Teknolojiye Yönelik Tutum Ölçeği”, kullanılarak toplanmıştır. Elde edilen verilerin istatistiksel veri analizleri yapılarak çeşitli bulgulara ulaşılmıştır. Buna göre araştırmaya katılan öğretmenlerin:

1. Teknolojik pedagojik alan bilgisi düzeylerinin yüksek olduğu bilgisine ulaşılmıştır.
2. Öz yeterlik düzeylerinin orta düzeyde olduğu bilgisine ulaşılmıştır.
3. Yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin yüksek düzeyde olduğu bilgisine ulaşılmıştır.
4. Hizmet içi eğitim ihtiyaçlarının orta düzeyde olduğu bilgisine ulaşılmıştır.
5. Teknolojiye yönelik tutum düzeylerinin yüksek olduğu bilgisine ulaşılmıştır.

İleri'nin (2017) “*Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Öğretmenlerinin Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri ve Hayat Boyu Öğrenme Faaliyetlerine Katılım Düzeyleri (Karşıyaka-Bayraklı Örnekleme)*”

başlıklı yüksek lisans tezi araştırmasında, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi öğretmenlerinin yaşam boyu öğrenme eğilimleri ve hayat boyu öğrenme faaliyetlerine katılım düzeylerini belirlemek amaçlanmıştır. Araştırma 2015-2016 eğitim ve öğretim yılında İzmir ili, Karşıyaka ve Bayraklı ilçelerinde ilkokul, ortaokul ve liselerde görev yapan 89 Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi öğretmenini kapsamaktadır. Araştırmanın verileri “yaşam boyu öğrenme eğilimi ölçeği” ve araştırmacı tarafından geliştirilen “hayat boyu öğrenme faaliyetlerine katılım düzeyi ölçeği” kullanılarak toplanmıştır. Elde edilen verilerin istatistiksel veri analizleri yapılarak çeşitli bulgulara ulaşılmıştır. Buna göre araştırmaya katılan Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi öğretmenlerinin:

1. Yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin yüksek olduğu bilgisine ulaşılmıştır.
2. Hayat boyu öğrenme faaliyetlerine katılım düzeylerinin ise orta seviyede olduğu bilgisine ulaşılmıştır.
3. Yaşam boyu öğrenme eğilimleri ile hayat boyu öğrenme faaliyetlerine katılım düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık bulunmamakla birlikte, alt boyutlar arasında anlamlı farklılıkların olduğu bilgisine ulaşılmıştır.

Çuhadar'ın (2017) “*Yerel Gazetelerin Yaşam Boyu Öğrenmeye Katkılarının Değerlendirilmesi: Bartın İli Örneği*” başlıklı yüksek lisans tezi araştırmasında, 2014 yılı Bartın ilinde günlük olarak yayımlanan yerel (Bartın Halk, Her gün, Manşet, Pusula ve 74 Haber) gazetelerin okurlarının yaşam boyu öğrenmelerine katkılarının araştırılması amaçlanmıştır. Araştırma, yukarıda sözü geçen yerel gazetelerin 2014 yılı (Şubat, Mayıs, Temmuz ve Ekim) aylarının basımlarının eğitim, sağlık, sosyokültürel, çevre,

iş gücü piyasası ve istihdam haberlerini kapsamaktadır. Araştırmanın nicel verilerini toplamak için araştırmacı tarafından geliştirilen “yerel gazetelerin yaşam boyu öğrenmeye katkısına yönelik anketi” 160’ı kadın, 172’i erkek olmak üzere 431 kişiye uygulanmıştır. Araştırmanın nitel verilerini toplamak için, okur görüşlerini belirlemek amacı ile yine araştırmacı tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu düzenlenmiş ve Bartın İlinde kamu kurum ve kuruluşlarında çalışan 42 kişiye uygulanmıştır. Elde edilen verilerin istatistiksel veri analizleri yapılarak çeşitli bulgulara ulaşılmıştır. Buna göre araştırmaya katılan bireylerin okudukları yerel gazetelerin yaşam boyu öğrenmelerine katkıları:

1. Yerel gazeteleri okuyan kadın okurların erkek okurlara oranla okuduklarının yaşam boyu öğrenmelerine katkılarının daha fazla olduğu bilgisine ulaşılmıştır.
2. Yerel gazeteleri okuyan ilkokul mezunu bireylerin eğitim düzeyi daha yüksek olan bireylere oranla yerel gazetelerin yaşam boyu öğrenmelerine katkı sağladığı bilgisine ulaşılmıştır.
3. Yerel gazeteleri “okuma sıklığı, okuma süresi, okunan sayfa sayısı” artıkça okuyan bireylerin yaşam boyu öğrenmelerine sağladığı katkının doğru orantılı arttığı bilgisine ulaşılmıştır.
4. Araştırmaya katılan bireylerin büyük bir bölümü yerel gazeteleri yaşadıkları şehir/bölge ile ilgili bilgi sahibi olmak için okuduklarını söyledikleri bilgisine ulaşılmıştır.

Tanatar'ın (2017) "*Öğretmenlerin İş Değerleri ile Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*" başlıklı yüksek lisans tezinde, öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimleri ile olan temel ilişkisini belirleyip, yorumlamak amaçlanmıştır. Araştırma 2016-2017 eğitim öğretim yılı İstanbul/Üsküdar'da Milli Eğitim Müdürlüğü'ne bağlı devlet ve özel okullarda görev yapan 225 öğretmeni kapsamaktadır. Araştırmanın verileri "yaşam boyu öğrenme eğilimleri ölçeği ve iş değeri ölçeği" kullanılarak toplanmıştır. Elde edilen verilerin istatistiksel veri analizleri yapılarak çeşitli bulgulara ulaşılmıştır. Buna göre araştırmaya katılan öğretmenlerin:

1. İş değeri boyutlarının ortalamasına göre en yüksek puan "başarı" boyutudur. Başarı boyutunu sırası ile "fedakârlık", "yaratıcılık" ve "zihinsel teşvik" boyutları gelmektedir. "Ekonomik fayda" boyutunun ise en düşük puana sahip olan boyut olduğu bilgisine ulaşılmıştır.
2. Yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin, motivasyon ve sebat düzeylerinin yüksek, öğrenmeyi düzenlemede yoksunluk ve merak yoksunluğu düzeylerinin düşük olmasının öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin yüksek olduğu bilgisine ulaşılmıştır.
3. Yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin motivasyon, sebat, zihinsel teşvik, yaratıcılık, fedakârlık ve çeşitli iş değerleri arasında olumlu yönde anlamlı bir fark olduğu bilgisine ulaşılmıştır.
4. Yaşam boyu öğrenme eğilimlerinde sebat boyutu ile ekonomik faydalar iş değeri arasında negatif yönde anlamlı bir fark olduğu bilgisine ulaşılmıştır.

Gürkan'ın (2017) *“Okul Müdürlerinin Teknoloji Liderliği Yeterlikleri ile Yaşam Boyu Öğrenme Yeterlikleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi”* başlıklı yüksek lisans tezi araştırmasında, okul müdürlerinin teknoloji liderliği yeterlikleri ile yaşam boyu öğrenme yeterlikleri arasındaki ilişkinin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırma 2016-2017 eğitim öğretim yılı İstanbul Beykoz, Kadıköy, Üsküdar ilçelerinde Millî Eğitim Müdürlüğü'ne bağlı resmi ve özel ilkokul, ortaokul ve liselerde görev yapan 390 okul müdürünü kapsamaktadır. Araştırmanın evrenini oluşturan ilçelerin büyüklüğü ve 390 okul müdürüne ulaşmanın ekonomik zorlukları ve zaman güçlüğü göz önünde bulundurularak, kolayda örneklem yöntemi ile araştırma grubu 150 okul müdürü ile sınırlandırılmıştır. Araştırmanın verileri “Teknoloji Liderliği Yeterliliği Ölçeği” ve “Yaşam Boyu Öğrenme Yeterliği Ölçeği” kullanılarak toplanmıştır. Elde edilen verilerin istatistiksel veri analizleri yapılarak çeşitli bulgulara ulaşılmıştır. Buna göre araştırmaya katılan okul müdürlerinin:

1. Yaşam boyu öğrenme yeterliği ile teknoloji liderliği yeterliği arasında pozitif yönde bir ilişki olduğu bilgisine ulaşılmıştır.
2. Demografik özelliklerinden “cinsiyet” ve “mezuniyet” değişkenlerine göre teknoloji liderliği yeterliklerinde anlamlı bir farklılığın olmadığı bilgisine ulaşılmıştır.
3. “Yaş”, “kıdem”, “yöneticilik kıdemi”, “okul kademesi” ve “branş” değişkenlerine göre teknoloji liderliği yeterliklerinde anlamlı farklılığın olduğu bilgisine ulaşılmıştır.

4. Demografik özelliklerinden “cinsiyet”, “mezuniyet” ve “branş” değişkenlerine göre yaşam boyu öğrenme yeterliklerinde anlamlı bir farklılık bulunmuştur.
5. Demografik özelliklerinden “yaş”, “kıdem” ve “okul kademesi” değişkenlerine göre yaşam boyu öğrenme yeterliklerinde toplam ölçeğe hiçbir alt boyutta (“öğrenmeyi öğrenme yeterlikleri”, “bilgiyi elde etme yeterlikleri”, “öz yönetim yeterlilikleri”, “inisiyatif ve girişimcilik yeterlikleri”, “karar verebilme yeterlikleri” ve “dijital yeterlikleri”) anlamlı bir farklılığın olmadığı bilgisine ulaşılmıştır.

Horuz’un (2017) “*Mesleki Eğitim Merkezi Öğrencilerinin Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimlerinin İncelenmesi: Bartın İli Örneği*” başlıklı yüksek lisans tezi araştırmasında, Mesleki Eğitim Merkezlerinde eğitim gören öğrencilerin yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin incelenmesi ve cinsiyet, yaş, eğitim durumu, bölüm gibi çeşitli değişkenlerini/demografik bilgileri ile olan ilişkisinin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın evreni 2016-2017 eğitim öğretim yılında Bartın Lütfullah Kocabaşoğlu Mesleki Eğitim Merkezi’nde öğrenim gören 298 öğrenciyi kapsamaktadır. Araştırma örneklemini ise Bartın Lütfullah Kocabaşoğlu Mesleki Eğitim Merkezine devam eden 298 öğrenci arasından “tesadüfi örneklem seçme yöntemi” ile seçilen 170 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmanın verileri, “yaşam boyu öğrenme eğilimleri ölçeği” ve araştırmacı tarafından geliştirilmiş olan “kişisel bilgi formu” kullanılarak toplanmıştır. Elde edilen verilerin istatistiksel veri analizleri yapılarak çeşitli bulgulara ulaşılmıştır. Buna göre araştırmaya katılan, Bartın Lütfullah

Kocabaşoğlu Mesleki Eğitim Merkezi'ne devam eden öğrencilerin:

1. Yaşam boyu öğrenme eğilim düzeylerinin yüksek olduğu bilgisine ulaşılmıştır.
2. Cinsiyet değişkenine göre yapılan analizde kadın öğrencilerin yaşam boyu öğrenme eğilim düzeylerinin erkek öğrencilere oranla daha yüksek olduğu bilgisine ulaşılmıştır.
3. Yaş değişkenine göre yapılan analizde 18 yaşından küçük öğrencilerin yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin, 26-35 yaş aralığındaki öğrenciler ile 36 yaş ve üzeri öğrencilerden daha düşük düzeyde olduğu sonucuna ulaşılmıştır.
4. Eğitim durumu değişkenine göre yapılan analizde eğitim düzeyi düştükçe yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin de doğru orantılı düştüğü (ortaokul mezunu öğrencilerden, lise mezunu öğrencilerin yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin daha düşük seviyede olduğu) bilgisine ulaşılmıştır.
5. Bölüm değişkenine göre yapılan analizde öğrenmeyi düzenlemede yoksunluk ve merak yoksunluğu alt boyutlarında anlamlı farklılığın bulunamadığı, diğer değişkenlere göre ise anlamlı farklılığın olduğu bilgisine ulaşılmıştır.

Şen (2016) “Ceza İnfaz Kurumlarında Verilen Eğitim Faaliyetlerinin Yaşam Boyu Öğrenme Açısından Değerlendirilmesi: Zonguldak İli Örneği” başlıklı yüksek lisans tezi araştırmasında, ceza infaz kurumlarında verilen eğitim

faaliyetlerinin (temel eğitim, mesleki eğitim, dini eğitim, kütüphane faaliyetleri, sosyal ve kültürel etkinlikler) tutuklu ve hükümlülerin yaşam boyu öğrenme eğilimlerine ne tür katkılar sağladığını araştırmayı amaçlamıştır. Araştırma 2015 yılında Zonguldak il sınırları içerisinde yer alan Beycuma M tipi ve Kdz Ereğli A2 tipi kapalı ceza infaz kurumları ile Devlet açık ceza infaz kurumlarında yer alan 231 (erkek) tutuklu ve hükümlüyü kapsamaktadır. Araştırmanın verileri ceza infaz kurumlarında verilen eğitim faaliyetlerini değerlendirme formu ölçeği kullanılarak toplanmıştır. Elde edilen verilerin istatistiksel veri analizleri yapılarak çeşitli bulgulara ulaşılmıştır. Buna göre Zonguldak ili içerisinde bulunan yukarıda sözü geçen ceza infaz kurumlarında bulunan 231 erkek tutuklu ve hükümlünün, almış oldukları eğitim faaliyetlerinin yaşam boyu öğrenmelerine:

1. Araştırmaya katılan tutuklu ve hükümlülerin büyük çoğunluğunun 38 yaş altı, evli ve ilköğretim mezunu olduğu, yarıya yakını ilk kez ceza evine girdiği bilgisine ulaşılmıştır.
2. Verilen eğitim faaliyetlerini almaya istekli oldukları, kurum personelinin ise eğitim faaliyetlerini sunarken daha hassas davrandıkları bilgisine ulaşılmıştır.
3. Kurumun bünyesinde hizmet veren meslek edindirme kurslarına her birinin en az bir kursa katıldığı/katılmak istediği, mesleki eğitimin bir ihtiyaç olduğu ancak açılan kursların istenilen ihtiyaçlara yeterli düzeyde cevap veremediği bundan dolayı meslek sahibi olamadıkları düşüncesinde oldukları bilgisine ulaşılmıştır.

4. Dini eğitim faaliyetleri konusunda ihtiyaç duyulduğu vakit din görevlileri ile görüşüp istedikleri soruları sorabildikleri, istenilen dini kaynaklara ulaşılabilirdiği ve dini ibadetlerini yerine getirmede herhangi bir sorun yaşamadıkları bilgisine ulaşılmıştır.
5. Düzenlenen sosyal aktivitelerin sayı ve nitelik bakımından nitelsiz olduğu, düzenlenen aktivitelerin ise güncel konuları ele almadığı bundan kaynaklı onları tatmin etmediği can sıkıntısına neden olduğu bilgisine ulaşılmıştır.
6. Kütüphaneden her zaman; dergi, gazete, kitap gibi kaynaklara çok rahat ulaşabildikleri, bu faaliyetlerin onlara okuma alışkanlığı kazandırdığı düşüncesinde oldukları bilgisine ulaşılmıştır.

Özkorkmaz (2016) “*Türkiye’de Halk Eğitim Merkezi Müdürlerinin Yaşam Boyu Öğrenme Yeterlik Algıları*” başlıklı yüksek lisans tezi araştırmasında, Halk Eğitim Merkezleri’nde müdür statüsüyle görev yapan yöneticilerin yaşam boyu öğrenme yeterlilik algı düzeylerini ölçmek amaçlanmıştır. Araştırma 2014-2015 eğitim öğretim bahar yarıyılında Halk Eğitim Merkezleri’nde müdür olarak görev yapan 981 kişiyi kapsamaktadır. Dönüt alınan 278 kişi araştırmanın örneklemini oluşturmaktadır. Araştırmanın verileri “Yaşam Boyu Öğrenme Yeterlik Algısı Ölçeği” kullanılarak toplanmıştır. Araştırmacı tarafından ölçek e-mail yolu ile Halk Eğitim Merkezi yöneticilerine gönderilmiş yapılan dönütler araştırmanın verilerini oluşturmuştur. Elde edilen verilerin istatistiksel veri analizleri yapılarak çeşitli bulgulara ulaşılmıştır. Buna göre Halk

Eğitim Merkezi'nde görev yapan yöneticilerin yaşam boyu öğrenme yeterlilik algı düzeyleri:

1. Yaşam boyu öğrenme yeterlik algı düzeylerinin ortalamanın üzerinde olduğu bilgisine ulaşılmıştır.
2. Anadilde iletişim becerilerinin ortalamasının çok yüksek (Mükemmele yakın) olduğu bilgisine ulaşılmıştır.
3. Yabancı dilde eğitim becerilerinin ortalamasının altında (yetersiz) bir düzeyde olduğu bilgisine ulaşılmıştır.
4. Matematiksel düşünme ve problem çözebilme becerilerinin ortalamasının çok üstünde olduğu bilgisine ulaşılmıştır.
5. Dijital yeterlilik becerilerinin ortalamasının çok üzerinde olduğu bilgisine ulaşılmıştır.
6. Öğrenmeyi öğrenme becerilerinin ortalamasının çok üzerinde olduğu bilgisine ulaşılmıştır.
7. Vatandaş olma ve girişimcilik becerilerinin ortalamasının çok üstünde olduğu bilgisine ulaşılmıştır.
8. Kültürel bilinç becerilerinin ortalamasının çok yüksek (mükemmele) yakın olduğu bilgisine ulaşılmıştır.
9. Sanatsal bilinç ve ifade yeterliliği becerilerinin ortalamasının çok üzerinde olduğu bilgisine ulaşılmıştır.

Akın (2016) “*Kadınlarda Yoksulluğun Görünümü ve Yaşam Boyu Öğrenmeye Etkisi*” başlıklı yüksek lisans tezi araştırmasında, yoksul kadınların demografik özellikleri, eğitim aktivitelerine katılma ve boş zamanlarını değerlendirme durumları, gelecekte beklenen yaşam boyu öğrenmeye etkisini araştırmayı amaçlamıştır. 2014- 2015 yılı Bartın Valiliği Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı’ndan 24235 kişi yardım almıştır. Bu kişilerin

11316'sı kadındır. Bu kadınlardan 18 yaş üzeri olan ve araştırmaya gönüllü katılmak isteyen 60 kadın araştırmmanın örneklemini oluşturmaktadır. Araştırmanın verileri, araştırmacı tarafından geliştirilmiş olan “Yaşam Boyu Öğrenmeyi Sürdürebilirlikleri” ölçeği kullanılarak toplanmıştır. Elde edilen verilerin istatistiksel veri analizleri yapılarak çeşitli bulgulara ulaşılmıştır. Buna göre araştırmaya katılan 60 yoksul kadının:

1. Yarıya yakını ilkokul mezunu, dörtte birinin ise okuryazar olmadığı bilgisine ulaşılmıştır.
2. Büyük bir bölümü çalışmazken geri kalanının çoğunluğunun temizlik işlerinde çalıştığı,
3. Yarisının aylık 300 lira ve altında bir gelire sahip oldukları, çoğunun kirada ve yaşam şartlarına uygun olmayan konutlarda oturdukları,
4. Yarisının devamlı hasta olduğu, sağlık hizmetlerinden ancak devlet güvencesi ile yararlanabildikleri bilgisine ulaşılmıştır.
5. Birçoğunun sağlıklı beslenemediği ve temel ihtiyaçlarını karşılamakta sorun yaşadığı bilgisine ulaşılmıştır.
6. Büyük bir bölümünün 18-20 yaş aralığında, geriye kalanların büyük çoğunluğunun ise 18 yaşından daha küçük yaşta evlendikleri bilgisine ulaşılmıştır.
7. Büyük bir çoğunluğunun boş zamanlarını televizyon izleyerek ve el işi yaparak geçirdikleri bilgisine ulaşılmıştır.
8. Büyük bir kısmı boş zamanları olmasına rağmen herhangi bir eğitim faaliyetine katılmadıklarını belirttikleri bilgisine ulaşılmıştır.

Kılıç, (2015) “İlköğretim Branş Öğretmenlerinin Bireysel Yenilikçilik Düzeyleri ve Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri: Denizli İli Örneği” başlıklı yüksek lisans tezi araştırmasında, ilköğretim; matematik, Türkçe, fen ve teknolojisi, sosyal bilgiler ve İngilizce branşlarında görev yapan öğretmenlerin bireysel yenilikçilik düzeyleri ve yaşam boyu öğrenme eğilimlerini incelemeyi amaçlamıştır. Araştırma 2011-2012 eğitim öğretim yılında Denizli ilinde; matematik, Türkçe, fen ve teknolojisi, sosyal bilgiler ve İngilizce branşlarında görev yapan 290 ilköğretim öğretmenini kapsamaktadır. Araştırmanın verileri, “bireysel yenilikçilik düzeyi ölçeği” ve “yaşam boyu öğrenme eğilimi ölçeği” kullanılarak toplanmıştır. Elde edilen verilerin istatistiksel veri analizleri yapılarak çeşitli bulgulara ulaşılmıştır. Buna göre araştırmaya katılan 290 ilköğretim branş öğretmenin:

1. Yaşam boyu öğrenme motivasyonlarının yüksek olduğu bilgisine ulaşılmıştır.
2. Yaşam boyu öğrenmeye karşı meraklı ve istekli oldukları bilgisine ulaşılmıştır.
3. Yaşam boyu öğrenme faaliyetlerine katılmak için bireysel öğrenme sorumluluklarını alıp ona göre zaman ve imkânlarını ayarlayabilecekleri inancına sahip oldukları bilgisine ulaşılmıştır.
4. Kişisel gelişimlerini sürdürmek amacı ile yaşam boyu öğrenme faaliyetlerine katılmak istedikleri bilgisine ulaşılmıştır.
5. 20 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenlerin diğer öğretmenlere göre yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin daha düşük olduğu bilgisine ulaşılmıştır.

6. Branşları ile yaşam boyu öğrenmeleri arasında anlamlı bir farkın olmadığı bilgisine ulaşılmıştır.
7. Bireysel yenilikçi düzeylerinin düşük olduğu, sorgulayıcı oldukları, bireysel yenilikçiliğe açık olmadıkları ya da yeniliklere temkinli yaklaştıkları bilgisine ulaşılmıştır.
8. Yeniliklerin getirmiş olduğu değişikliklere uyum sağlamakta ve bu yenilikleri benimsemekte biraz çekimser/mesafeli/temkinli durdukları bilgisine ulaşılmıştır.
9. Yenilikleri denemek için çeşitli riskleri alabilecekleri ancak yeniliklere karşı biraz şüpheli yaklaştıkları bilgisine ulaşılmıştır.
10. Branşları, kıdemleri ile bireysel yenilikçilik düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı bilgisine ulaşılmıştır.

Yaman (2014) “Öğretmenlerin Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimlerinin İncelenmesi: Diyarbakır İli Örneği” başlıklı yüksek lisans tezi araştırmasında, öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimlerini incelenmiştir. Araştırma 2013-2014 eğitim öğretim yılı Diyarbakır ili ve bağlı ilçelerde bulunan Anadolu liselerinde görev yapan 293 öğretmen ile sınırlandırılmıştır. Araştırmanın verileri araştırmacı tarafından geliştirilmiş olan “yaşam boyu öğrenme eğilimleri ölçeği” kullanılarak toplanmıştır. Elde edilen verilerin istatistiksel veri analizleri yapılarak çeşitli bulgulara ulaşılmıştır. Buna göre araştırmaya katılan 293 öğretmenin:

1. Yaşam boyu öğrenme eğilimleri düzeyinin yüksek olduğu bilgisine ulaşılmıştır.

2. Yaşam boyu öğrenme eğilim düzeyinin cinsiyet faktörüne göre anlamlı bir fark olmadığı bilgisine ulaşılmıştır.
3. Yaşam boyu öğrenme eğilim düzeyinin öğrenim düzeylerine göre anlamlı bir farkın olduğu, buna göre öğrenim düzeyi lisansüstü olan öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilim düzeyleri, öğrenim düzeyi lisan olan öğretmenlerden daha yüksek olduğu bilgisine ulaşılmıştır.
4. Yaşam boyu öğrenme eğilim düzeyinin mezun oldukları yükseköğretim kurumu faktörüne göre anlamlı bir farkın olmadığı bilgisine ulaşılmıştır.
5. Yaşam boyu öğrenme eğilim düzeyinin branş faktörüne göre anlamlı bir farkın olduğu, buna göre alanı Güzel Sanatlar olan öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimleri, diğer gruptaki öğretmenlerden daha yüksek olduğu bilgisine ulaşılmıştır.
6. Yaşam boyu öğrenme eğilim düzeyinin kıdem faktörüne göre anlamlı bir farkın olduğu, kıdem yılı ile yaşam boyu öğrenme eğilim düzeyi arasında ters bir orantı olduğu kıdem yılı yükseldikçe yaşam boyu öğrenme eğilim düzeyinin düştüğü bilgisine ulaşılmıştır.

Poyraz (2014) *Öğretmenlerin Yaşam Boyu Öğrenmelerini Etkileyen Faktörler ile Kurumları Tarafından Desteklenme Algıları Arasındaki İlişki: Sakarya İli Örneği*” başlıklı yüksek lisans tezi araştırmasında, ilköğretim okullarında görev yapan öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme profillerinin ve öğretmenlerin görev yaptıkları kurumları/okulları tarafından

desteklenme algılarını incelemeyi amaçlamıştır. Araştırma 2013-2014 eğitim öğretim yılında Sakarya ili ilköğretim okullarında görev yapan 313 branş ve sınıf öğretmenini kapsamaktadır. Araştırmanın verileri “yaşam boyu öğrenmede öğretmenlerin kurumları tarafından desteklenme algıları ölçeği” ve “yaşam boyu öğrenmeleri etkileyen faktörler ölçeği” kullanılarak toplanmıştır. Elde edilen verilerin istatistiksel veri analizleri yapılarak çeşitli bulgulara ulaşılmıştır. Buna göre araştırmaya katılan 313 öğretmenin:

1. Yaşam boyu öğrenme profilleri; cinsiyet, medeni durumları, sınıf veya branş öğretmeni olmaları ve hizmet süreleri değişkenlerine göre anlamlı bir farkın olmadığı bilgisine ulaşılmıştır.
2. Yaşları 20-30 aralığında olan öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme algı düzeylerinin yaşları 30 ve üzeri olan öğretmenlerden daha düşük olduğu bilgisine ulaşılmıştır.
3. Eğitim düzeyi lisansüstü olan öğretmenlerin yaşam boyu algı düzeyi en yüksek eğitim düzeyi ön lisans olan öğretmenlerin yaşam boyu algı düzeylerinin ise en düşük olduğu bilgisine ulaşılmıştır.
4. Öğretmenlerin büyük bir bölümünün yaşam boyu öğrenmeye karşı olumlu bir yaklaşım içerisinde olduğu bilgisine ulaşılmıştır.
5. Kurumları tarafından desteklenme algıları ile yaşam boyu öğrenme profilleri arasında; merak, bilgiye ulaşma, bilgi okuryazarlığı, kendini yönlendirme ve denetleme

- ile pozitif yönde anlamlı fark olduğu bilgisine ulaşılmıştır.
6. Eğitim düzeyi lisansüstü olan öğretmenlerin merak düzeyi en yüksek, eğitim düzeyi ön lisans olan öğretmenlerin merak düzeylerinin ise en düşük olduğu bilgisine ulaşılmıştır.
 7. Evli öğretmenlerin bekar öğretmenlere göre öğrenmeye daha açık oldukları bilgisine ulaşılmıştır.
 8. Evli öğretmenlerin bilgiye ulaşma ve bilgi okuryazarlığı düzeylerinin bekar öğretmenlere göre daha yüksek olduğu bilgisine ulaşılmıştır.
 9. Erkek öğretmenlerin kendini yönlendirme ve denetleme algı düzeylerinin kadın öğretmenlerin kendini yönlendirme ve denetleme algı düzeylerinden daha yüksek olduğu bilgisine ulaşılmıştır.
 10. Yaşları 20-30 aralığında olan öğretmenlerin kendilerini denetleme ve yönlendirme algı düzeylerinin yaşları 40 ve üzeri olan öğretmenlere göre daha düşük olduğu bilgisine ulaşılmıştır.

Karaman (2012) “Yaşam Boyu Öğrenme Bağlamında, Ülkemiz Milli Eğitim Sisteminde Yer Alan Sanat Eğitimcilerinin Mesleki Gelişim Olanakları” başlıklı yüksek lisans tezi araştırmasında, sanat eğitimcilerinin mesleki gelişimini sağlamak amacı ile kurulan dünyadaki kurum, kuruluş yapı ve organizasyonların amaç ve etkinliklerini inceleyerek ülkemizdeki uygulamalar ile karşılaştırmayı amaçlamıştır. Araştırma dünya çapında hizmet veren sanat eğitimi kurumlarının program etkinliklerinin ve ilgili basılı yayınların incelenmesini kapsamaktadır. Araştırmada

tarama modeli yöntemi kullanılmıştır. Araştırma sonucunda çeşitli bulgulara ulaşılmıştır. Buna göre sanat eğitimi kuruluşları:

1. Gelişmiş ülkelerde hem ulusal hem uluslararası alanda faaliyet yürüten sanat eğitimi kuruluşlarının bulunduğu, bunların bir kısmının devlet tarafından desteklediği bir kısmının üniversitelere bağlı kuruluşlar, bir kısmının da birden fazla kurum tarafından desteklenen bağımsız kuruluşlar olduğu bilgisine ulaşılmıştır.
2. Dünyanın birçok ülkesinde bulunan sanat eğitimi kuruluşları üyelerine; galeri ve müzelere erişim, atölye çalışmaları, çocuk sergileri, ulusal ve uluslararası sempozyum/kongre, seminerler, makaleler ve yararlı linklere erişim imkânı sağladığı bilgisine ulaşılmıştır.
3. Düzenli olarak (haftalık, aylık, yıllık) organize edilen toplantılarla üyelerini bilgilendirdikleri bilgisine ulaşılmıştır.
4. InSEA “The International Society for Education Through Art/Uluslararası Sanat Yoluyla Eğitim Derneği” dünyanın birçok ülkesinde yer alan eğitim kuruluşları ile iletişim halinde olup üyelerine sanat eğitiminin geldiği son nokta hakkında objektif bilgiler sunarken, aynı zamanda ünlü galeri, müzelere erişim imkânı sunduğu ve üyelerinin online (yüz yüze) görüşmesini sağlayarak fikir alışverişinde bulunma imkânı sağladığı bilgisine ulaşılmıştır.
5. Türkiye’de ise sanat eğitimine ilişkin bilimsel faaliyetler daha çok üniversitelerin ilgili bölümlerinin

düzenledikleri sempozyumlar ve bilimsel toplantılarla sınırlı kaldığı bilgisine ulaşılmıştır.

6. Türkiye’de GÖRSED’in (Görsel Sanatlar Eğitimcileri Derneği) sanat eğitimcilerin bir araya gelerek bilgi ve tecrübelerini paylaşabileceklerine çeşitli imkân ve olanaklar sunduğu bilgisine ulaşılmıştır.

Ersoy (2009) “*Yaşam Boyu Öğrenme ve Türkiye’de Halk Kütüphaneleri*” başlıklı yüksek lisans tezi araştırmasında, il halk kütüphanelerinde görev yapan yönetici (müdür, müdür yardımcısı) ve memurların yaşam boyu öğrenme hakkındaki bilinç düzeyleri ve sahip oldukları imkanlarını incelenmiştir. Araştırma 2008 yılında 18 il halk kütüphanesinde görev yapan 147 müdür, 21 müdür yardımcısı ve 354 memuru kapsamaktadır. Araştırmanın verileri anket yoluyla toplanmıştır. Anketler 81 il halk kütüphanelerine gönderilmiştir. 72 il halk kütüphanesinden 75’i müdür/müdür yardımcısı 87’si memur olmak üzere 162 kişi tarafından anketler cevaplanarak dönüş yapılmıştır. Elde edilen verilerin istatistiksel veri analizleri yapılarak çeşitli bulgulara ulaşılmıştır. Buna göre il halk kütüphanelerinde görevli müdür/müdür yardımcısı/memurların:

1. Yaşam boyu öğrenme hakkında bilgi sahibi olduklarını belirtmiş olmalarına karşın detaya inildiğinde yaşam boyu öğrenme kavramları hakkında yeterli bilgiye sahibi olmadıkları bilgisine ulaşılmıştır.
2. İl halk kütüphanelerin yaşam boyu öğrenmenin bir parçası olduğunu söylemelerine karşın kendi üzerlerine düşen görev ve sorumlulukların farkında olmadıkları bilgisine ulaşılmıştır.

3. İl halk kütüphanelerinin eğitimdeki destekleyici/tamamlayıcı rolünün henüz farkında olmadıkları bilgisine ulaşılmıştır.
4. Yaşam boyu öğrenme kapsamında il halk kütüphanelerinin düzenleyebileceği etkinliklerin farkında olmadıkları bilgisine ulaşılmıştır.

Kirazoğlu (1996) tarafından yapılan “*Reasons for not Participatin in Adult Education Activities*” başlıklı yüksek lisans tezi araştırmasında, yetişkin bireylerin yetişkin eğitimi program ve etkinliklerine katılmama nedenlerini belirlemek için güvenli ve geçerli bir araç (ölçek) geliştirmek amaçlanmıştır. Geliştirilmesi planlanan ölçeğin maddelerini oluşturmak amacı ile daha önce hiç yetişkin eğitimi almamış 20 kişi ile görüşülmüş ayrıca yetişkin eğitimi alanında çalışan alanda bilgi sahibi 25 kişi ile görüşülerek ölçeğin maddeleri hazırlanmıştır. Bu aşamadan sonra ölçek incelenmesi için 25 hakeme gönderilmiştir. Ardından ölçeğin güvenilirlik-geçerlilik durumunu belirlemek için daha önce hiç yetişkin eğitimi almamış 325 kişiye ölçek uygulanmıştır. Buradan elde edilen bilgiler ışığında; iki bölümden oluşan birinci bölümünde demografik bilgilerin yer aldığı ve ikinci bölümünde yetişkin eğitimi programlarına katılmama nedenlerini belirten 4 ölçekli Likert 74 maddenin yer aldığı bir ölçek oluşturulmuştur.

Yetişkin Eğitimiyle İlgili Yapılmış Yurtdışı Akademik Çalışmalar

DelGesso (1995) “*American Adult Education Doctoral Programs in Comparison to the Commission of Professors of Adult Education Standards for Graduate Programs in Adult Education*” başlıklı

doktora tezi araştırmasında, Amerika Birleşik Devletleri'ndeki yüksek okul ve üniversitelerde yetişkin eğitimi üzerine yapılmış ve yapılmakta olan doktora çalışmalarının standartlarının tespitini yapmayı amaçlamıştır. Bu araştırma sadece yetişkin eğitimi doktora programlarını kapsamaktadır. Araştırmanın kapsamına yüksek lisans programları alınmamıştır. Araştırma aynı zamanda bu kapsamda nicel araştırma yönteminin kullanılmış olduğu ilk araştırma olma özelliğine sahiptir. Araştırmacı tarafından CPAE standartlarına uygun anket hazırlanmış, araştırmanın verileri posta yolu ile toplanmıştır. Gönderilen 44 postanın 38'inden (%86) geri dönüş alınmıştır. Araştırma sonunda elde edilen bulgulara göre:

1. Programların % 71,9'u tüm doktora öğrencileri için aynı program derece şartlarını yerine getirmektedir.
2. Programların % 65,6'sı doktora programlarında staj bileşeni içermemektedir.
3. Programların % 59,4'ü doktora programlarında bağımsız bir çalışma bileşeni içermemektedir.
4. Programların % 71,9'u yetişkin eğitimcisi bir öğretim üyesi tarafından yürütülmektedir.

Vaske (2001) "*Critical Thinking in Adult Education: An Elusive Quest for A Definition of the Field*" başlıklı doktora tezi araştırmasında, yetişkin eğitimindeki eleştirel düşünceyi anlamayı amaçlamıştır. Araştırma 10 tanesi yetişkin olmak üzere 12 yetişkini kapsamaktadır. Söz konusu bu 10 kişi Amerikan Yetişkin ve Sürekli Eğitim Derneği'nin Kasım 2000'de yapılan konferansına gönüllü olarak katılan kişilerdir. Araştırmanın

verilerini elde etmek için kişilerle yüz yüze görüşme yöntemi kullanılmış ilgili dokümanları için ise derleme yöntemi kullanılmıştır. Araştırma sonunda elde edilen bulgulara göre:

1. Yetişkin eğitiminin çelişkili ve tartışmalı hedefleri vardır.
2. Lisansüstü öğretim üyelerinin, yetişkin eğitiminde eleştirel düşüncenin kavramsallaştırılması konusunda çok az konuda fikir birlikleri vardır.
3. Araştırmaya katılanların çoğu, kurslarındaki öğrencilerin eleştirel düşünmeyi öğrendiklerini varsaymıştır.

Green-Pollard (2004) “*A Qualitative Study of Adult Basic Education in Texas: Relationships of Planning Decisions and Program Funding to Literacy and Adult Education Levels, 1999-2004*” başlıklı doktora tezi araştırmasında, 1994-2004 yılları arasındaki yetişkin eğitimi okuryazarlık oranının stratejilerini etkileyen faktörleri tanımlamayı amaçlamaktadır. Araştırma, yetişkinler için Teksas’taki Temel Eğitim ve Aile Okuryazarlığı programlarını kapsamaktadır. Araştırma, mevcut yetişkin eğitimi için Devlet Planının beş yıllık planına odaklanmıştır. Araştırmada ayrıca yeni beş yıllık planın geliştirilmesi için gerekli planlama süreçleri araştırılmıştır. Bu yeni beş yıllık planlama 2005-2010 yılları içindir. Araştırmada hem nitel hem nicel (karma) araştırma yöntemleri kullanılmıştır. Araştırma sonunda elde edilen bulgulara göre:

1995'ten bu yana Texas State Board of Education, yetişkin eğitimi ve okuryazarlık hizmetlerinde yüksek kaliteli, iş birliğine dayalı bir sistem sağlamayı amaç edinmiş, bu sayede tüm Teksaslıların, yaşlarına bakmaksızın temel bir eğitime erişebilmeleri sağlanmıştır. Tüm eyaletlerin yetişkin eğitimi için devlet planı sunmalarını zorunlu kılan Amerika Birleşik Devletleri Eğitim Bakanlığı ve Mesleki ve Yetişkin Eğitimi Bürosu uyarınca, Teksas'ın çabaları ile 1999-2004 yetişkin eğitimi devlet planına yansımıştır. Federal hükümetin amacı, devletlerin kaliteli yetişkin eğitimi ve okuryazarlığı programlarını açıklamasının yanı sıra, mevzuatın yeniden yetkilendirilmesi ve bu tür programların finanse edilmesi için bir araç olmasını sağlamaktır.

McCarron (2006) *“Crisis or Opportunity: An Investigation to Determine the State of Graduate Programs in Adult Education in The United States and Recommendations for Survival in the 21st Century”* başlıklı doktora tezi araştırmasında, lisansüstü programların yetişkin eğitimindeki mevcut durumunu belirlemeyi, yetişkin eğitiminde programların ulusal olarak durumunu araştırmayı ve yetişkin eğitimi programlarının 21. Yüzyılda rekabetçi kalması için gereken yolları önermeyi amaçlamaktadır. Araştırma 1998 Kuzey Amerika'daki Yetişkin Eğitimi Lisansüstü Programları Dizini'nde listelenen okullarla sınırlandırılmış, Amerika Birleşik Devletleri'nde olmayan programlar ve e-posta adresi olmayan kişiler araştırma kapsamına dahil edilmemiştir. Araştırma sonunda elde edilen bulgulara göre:

1. Amerika Birleşik Devletleri'nde ele alınan lisansüstü programların ortamını araştırmak için “özel araştırma soruları” geliştirilmiştir.
2. Uzun vadeli bir programın başarısı, bölümlerinin misyonunu izleyen güçlü ve sürekli liderliğe bağlanabileceği ifade edilmiştir.
3. Yetişkin eğitim programları, programları seçen bireylerin ihtiyaçlarını karşılamaya devam ettiği sürece, öğrenci kayıtlarındaki sürekli artış devam edecektir.
4. Kurumsal destek sağlanırsa yetişkin eğitimi programları misyonlarına sadık kalır, büyüme ve başarı 21. yüzyıl boyunca programların hayatta kalmaları için bir formül olacaktır.

Barry (2014) “*An Analysis of Professional Adult Education Programs in Northwest Arkansas*” başlıklı yüksek lisans tezi araştırmasında, kuzeybatı Arkansas'ın coğrafi alanını temsil eden bir örneklemden yola çıkarak profesyonel yetişkin eğitimi programlarının profilini geliştirmeyi amaçlamıştır. Araştırma, kuzeybatı Arkansas bölgesinde yürütülmüş ve profesyonel yetişkin eğitimi programlarını incelemiştir. Araştırmada web aramaları kullanılarak ve yerel sağlayıcılar ile telefon ve e-posta iletişimi aracılığı ile gerçekleştirilmiştir. Elde edilen sonuçlar dikkatli bir şekilde diğer yerlere yaygınlaştırılması gerektiği ön görülmüştür. Araştırma sonunda elde edilen bulgulara göre:

Kuzeybatı Arkansas'ta kâr amacı gütmeyen çeşitli Sürekli Eğitim Merkezleri bulunmaktadır. Bu sağlayıcılar üç kategoride

gruplandırılabilir: profesyonel yetişkin eğitimi, temel yetişkin eğitimi ve yaşam boyu öğrenme ve kişisel zenginleşmeyi önceleyen yetişkin eğitimi. Kuzeybatı Arkansas bölgesinde bölgesel profesyonel yetişkin eğitimi sağlayıcıları tarafından sunulan çeşitli program türleri vardır. Bunlar arasında bilgisayar becerileri, yönetim ve liderlik gelişimi, özel yazılım, belgelendirme (lisans, sürekli eğitim, lisans ve yüksek lisans dereceleri ve teknik dereceler) bulunmaktadır.

Haynes (1992) *“The Relationship of Cognitive Styles, Cognitive Profiles, And the Test of Adult Basic Education Among Selected Adult Students in an Adult Basic Education Center”* başlıklı yüksek lisans tezi araştırmasında, yetişkin bir temel eğitim merkezinden seçilen yetişkin öğrencilerin bilişsel stillerini ve bilişsel profillerini belirlemeyi amaçlamıştır. Araştırma en az 6. sınıf okumuş olan, ilk dili İngilizce olan ve araştırmaya gönüllü olarak katılan kişileri kapsamaktadır. Araştırmaya katılan bireylerin %75’i kadın, %25’i erkektir. Araştırma sonunda elde edilen bulgulara göre: Yetişkin Eğitim Merkezi’ndeki yetişkin bireylerle yapılan bu araştırma daha önce, çocuklar ve ergenler ile yapılan araştırmaya sonuçları ile benzer bulgulara ulaşmaktadır.

Thompson (1990) *“Ohio Adult Basic Education Teacher Perceptions of Deterrents to Disabled Adult Participation in Adult Basic Education as Related to Personal and Programmatic Variables”* başlıklı doktora tezi araştırmasında, temel yetişkin eğitimi öğretmenlerinin bazı caydırıcı alanların engelli yetişkinlerin Ohio temel yetişkin eğitimi programlarına katılımı veya katılmaması üzerindeki etkileri ve buna yönelik görüşlerini

belirlemeyi amaçlamıştır. Araştırma 1988-1989 yılı Ohio'daki Temel Yetişkin Eğitimi'nde görev yapan 906 eğitimciyi kapsamaktadır. Araştırma sonucunda elde edilen bulgulara göre:

1. Araştırmaya katılan eğitimciler kırsal kesimde haftada sekiz saatten az ve temel yetişkin eğitimi çerçevesinde dört yıldan az eğitim hizmeti vermiştir.
2. Araştırmaya katılan eğitimcilerin büyük çoğunluğu (%91,8) sınıfta engelli öğrencilere ders vermiştir. En sık tespit edilen engel alanının ise öğrenme engelli olduğu ifade edilmiştir.

Hirschfeld (1982) *“A Survey of the Functions, Goals, and Responsibilities of Adult Education Administrators and Adult Vocational Education Administrators in New Jersey”* başlıklı doktora tezi araştırmasında, mesleki yetişkin eğitimi yöneticilerinin işlevleri ve sorumluluklarını New Jersey'deki analiz sürecinde statü, rol ve kişisel geçmiş arasındaki ilişkileri netleştirmek için bir girişim başlatmayı amaçlamıştır. Araştırma, New Jersey'deki mesleki yetişkin eğitimi programlarının yöneticileri ve liderlerini kapsamaktadır. Araştırma sonucunda elde edilen bulgulara göre:

1. New Jersey eyaletindeki yetişkin eğitimi yöneticileri nispeten homojen bir gruba sahiptir
2. Yetişkin eğitimi yöneticileri hem eğitimci hem yönetici pozisyonuna sahiptirler.

3. Yöneticilerin çoğu yetişkin eğitiminin hedefleri hakkında açık görüşlere sahiptir ve yetişkin eğitimi toplum için hayati bir hizmet olarak görmektedirler.

Daniel (1990) “*A Study of Effective Characteristics of Adult Education Programs in Relation to The Four Functions of Management as Perceived by Adult Education Directors in The Southern Region of the United States*” başlıklı doktora tezi araştırmasında, Amerika Birleşik Devletleri'nin güney bölgesinde yetişkin eğitimi yöneticilerinin Fayol'un yönetim fonksiyonları içindeki yetişkin eğitimi programlarının etkin özelliklerine ilişkin algılarını belirlemeyi amaçlamıştır. Araştırma, devlet okulları bünyesindeki yetişkin eğitimi programlarını kapsamaktadır. Araştırma sonucunda elde edilen bulgulara göre:

Amerikalı çalışanların yaşam kalitesini ve çalışma verimliliklerini arttırmak için yetişkin eğitimi programlarının planlanması ve geliştirilmesinde belirlenmiş kriterlerin oluşturulması şarttır.

Smith (1987) “*A Comparison of an Urban and A Rural Public-School Adult Education Program in Vermont*” başlıklı doktora tezi araştırmasında, 1970'den beri Vermont'taki devlet okulu yetişkin eğitimi programlarının gelişiminin bir tanımını ve sistematik bir analizini yapmayı amaçlamıştır. Araştırma, Vermont'ta yetişkin eğitimi ile ilgili 18 yönetici/eğitimci ile yapılan görüşmeleri ve Essex Junction ve Randolph, Vermont'taki yetişkin eğitimi programlarının incelenmesini kapsamaktadır. Araştırma sonucunda elde edilen bulgulara göre:

1. Yetişkin eğitimi programları üzerinde kentsel-kırsal faktörü önemli bir değişken olarak belirlenmiştir.
2. Yetişkin eğitimi programının bir mesleki eğitim merkezi ile olan ilişkisinin de önemli bir değişken olduğu görülmüştür.

Nikamanon (1982) *“The Role of Institutions of Higher Education Involved in Social Change Through Adult Education: Focus on Thailand”* başlıklı doktora tezi araştırmasında, Tayland üniversitelerinin rollerini ve sorumluluklarını, yetişkin eğitimi ile ilgili mevcut ve gelecekteki pozisyonlarının yanı sıra geçmişleri açısından da incelemeyi amaçlamaktadır. Araştırma, Tayland’daki üniversitelerde bulunan yetişkin eğitimi programlarının bir kısmının incelenmesini kapsamaktadır. Araştırma sonucunda elde edilen bulgulara göre:

1. Tayland’daki birçok üniversitenin fakülte ve bölümlerinde yetişkin eğitiminin daha önceden mevcut olduğu görülmüştür.
2. Tayland’daki üniversiteler yetişkin eğitiminin gerekliliklerini anlamış, üniversitelerdeki yetişkin bireylerle ilgilenilmesi ve sosyal hizmet faaliyetlerinin daha etkin işlemesi için bir birim kurmuşlardır.
3. Hükümetin yanı sıra birçok özel kuruluş ülkedeki yetişkinlere farklı şekillerde ve farklı amaçlara yönelik yaygın eğitim hizmetleri sunmaktadır.

4. Her bölgedeki yetişkin eğitimi çalışmalarının koordine edilmesi ve desteklenmesi için “Bölgesel Yaygın Eğitim Merkezleri” kurulmuştur.

Bennett’in (2016) “*Attitudes Toward Adult Education Among Adult Learners Without a High School Diploma or GED*” başlıklı doktora tezi araştırmasında, lise diploması bulunmayan ya da GED (General Educational Development) seviyesine sahip olmayan yetişkinler arasında yetişkin eğitime yönelik tutumlarının incelenmesi amaçlanmaktadır. Araştırma Florida Tampa, Hillsborough’ ta lise diploması bulunmayan ya da temel eğitim seviyesine sahip olmayan yetişkin bireyleri kapsamaktadır. Araştırma sonucunda elde edilen bulgulara göre:

1. Araştırmaya katılan yetişkinlerin yaşları arttıkça yetişkin eğitime olan olumlu tutumlarında bir artışın olduğu görülmüştür.
2. Araştırmaya katılan ve yaşları ilerlemiş olan yetişkinlerin, lise diploması ya da GED (General Educational Development) seviyesine sahip olma fırsatına sahip olmaları karşısında büyük bir coşku içinde oldukları ifade edilmiştir.

Tang (1999) “*Curricular Perceptions Of Adult Education At National Chun- Chin University Chia-Yi, Taiwan*” başlıklı doktora tezi araştırmasında, Ulusal Chun-Chin Üniversitesi için yetişkin eğitimi prototip modeli geliştirmek ve sağlamak amacıyla, Üniversite'nin Chia-Yi'deki geçmiş, şimdiki ve gelecekteki yetişkin eğitimi katılımcılarının ihtiyaçlarını tespit edilmesini amaçlamaktadır. Araştırma toplam 215 katılımcıyı

kapsamaktadır. Çalışmaya katılanlar üç gruptan seçilen Chia-Yi üniversitesindeki geçmiş, şimdiki ve potansiyel yetişkin öğrencilerdir: Daha önce yetişkin eğitimi alan 55 öğrenci, mevcut 52 ve gelecek 108 toplamda 215 öğrenciden oluşmuştur. Araştırma sonunda elde edilen bulgulara göre: Yetişkin eğitime katılan kadınların erkeklerle neredeyse eşit sayıda olduğu, gelecekte yapılacak eğitim programlarına kadınların ciddiye alınması gerektiği, katılımcıların çoğunun yaşı 20-29 ve 30-39 grubunda olduğu; bunun bireysel ihtiyaçlarla ilgisi olduğu, yetişkin eğitimi yoluyla mesleki veya teknik eğitim almanın iş geliştirme için çok faydalı olacağı ve bu yaş grubundaki öğrencilerin işgücüne katılacakları varsayılmıştır.

Steeper'in (2007) *"The Pedagogy of Paulo Freire Implications for Adult Religious Education"* başlıklı yüksek lisans tezi araştırmasında, Paulo Freire'nin öğretici teori ve pratiğinin yetişkin din eğitimi konusundaki etkilerini belirlemek amaçlanmıştır. Araştırma genel amacı ile ilgili kitap, dergi ve makaleler ile sınırlı olan literatür temelli bir çalışmadır. Yetişkin dini eğitim kitaplarını ve makalelerini Kuzey Amerika toplumunun sosyal ve teolojik bağlamını yansıtan kitaplardan faydalanmıştır. Araştırma sonunda elde edilen bulgulara göre: yetişkin din eğitiminde ve Hristiyan geleneğinin bir dini Hristiyanlık topluluk ortamında neler başarabilecekleri açısından Freire pedagojisine bir not ya da gerçekçilik enjekte edebileceği kabul edilmiştir.

Swinson (1987) *"Historical Development of Public School Adult Educations in Washington, D.C.1858-1982"* başlıklı doktora tezi

araştırmasında, Amerika'daki yetişkin eğitiminin, 1858-1982 döneminde Washington D.C devlet okulu sisteminde yetişkin eğitimi programlarının araştırılmasını amaçlamıştır. Bu araştırma tarihsel tanımlayıcı niteliktedir. Öncelikle, 1960'ların başlarında, Colombia devlet okulu sisteminde yetişkin eğitim programının geliştirilmesi ve Kolombiya devlet okulu dışında kalan okullardaki yetişkin eğitimi sisteminin günümüze kadar ki durumunun incelenmesini kapsamaktadır. Araştırma sonucunda elde edilen bulgulara göre: Washington D.C'de bir dizi yeni yetişkin eğitimi ve program konsepti ortaya çıkmıştır. Fonlamanın azalmasına bakılmaksızın, Washington'daki yetişkin eğitimi çabası, etnik değişimlere cevap veren çeşitli bir dağıtım sistemi, yetişkin öğrenim teorisi ile ilgili yeni araştırmalar ve yetişkin öğrenmelerini etkileyen sosyal ve ekonomik güçlerin farkındalığı ile nitelendirilmiştir.

Smith (1983) "*A Comprehensive Curriculum Guide Designed to Introduce Adult Education to Prospective Adult Educators*" başlıklı doktora tezi araştırmasında, yetişkin eğitimi için müfredat kılavuzu oluşturmayı amaçlamıştır. Araştırma Texas A&M Üniversitesi'ndeki yüksek lisans dersi içeriği ve literatür araştırmalarını kapsamaktadır. Araştırma sonucunda elde edilen bulgulara göre:

1. Yetişkin eğitiminde öğrenci ile hoca arasında karar verilen bir süreç olmalıdır.
2. Öğrenci amaç ve hedefini kendisi belirlemelidir.

Walter (2016) "*Developing an Arkansas Adult Education Teacher Evaluation Instrument*" başlıklı doktora tezi araştırmasında,

Arkansas eyaletindeki tüm yetişkin eğitimi öğretmenlerinin değerlendirilmesine yardımcı olacak kapsamlı bir değerlendirme aracı geliştirmeyi amaçlamıştır. Araştırma Arkansas eyaletindeki tüm yetişkin eğitimi öğretmenlerini kapsamaktadır. Araştırma sonucunda elde edilen bulgulara göre: Araştırmacı, yetişkin eğitiminde öğretmen değerlendirmeleri konusunu araştırdıktan sonra, bu alanda araştırma eksikliğinin olduğunu tespit etmiştir. Araştırmaya Arkansas eyaletinde yaşayan tüm yetişkin eğitimi yöneticileri gönüllü olarak katılmıştır. Ankete katılanların çoğu, Öğretmen Değerlendirme Aracı hakkında ayrıntılı geri bildirimde bulunmuştur. En az liderlik tecrübesine sahip bazı yöneticiler ise daha az detaylı geribildirimde bulunmuştur. Diğer eyaletlerin “yetişkin eğitimi öğretmen değerlendirme sistemlerini” araştırırken, bu sistemlerin nasıl kullanıldığı veya hiç kullanılmadıkları konusunda bir tutarsızlık olduğu belirlenmiştir.

Murtagh (2009) “*The Irish Adult Policy Process Since 1997 Some Lessons for the Future*” başlıklı doktora tezi araştırmasında, 1997’den bu yana İrlanda’daki yetişkin eğitimi politika yapımını incelemeyi amaçlamaktadır. Bu kapsamda ilgili literatür incelenmiş, yine konu ile ilgili kişilerle görüşmeler yapılmış ve yetişkin eğitimi politikaları ile ilgili resmî belgeler/evraklar incelenmiştir. Araştırma sonucunda elde edilen bulgulara göre: Yetişkin eğitimi politikasını kontrol etmek için Eğitim ve Bilim Bakanlığı ile İşletme Ticareti ve İstihdam Bakanlığı arasında rekabet olduğu, rekabet nedeniyle, 1997’den beri yetişkin eğitiminde kaynakların boşa harcandığı, paydaşların ilgisiz olduğu ve okuryazarlık sorunları olan birçok yetişkinin okuldan

yararlanamadığı, araştırmanın ortaya çıkardığı sorunların siyasi başarısızlıklar ile daha da kötüleştiği görülmüştür.

BÖLÜM-IV

Bu bölümde Amerika Birleşik Devletleri'nde bulunan “Osher Lifelong Learning Institute” de yürütülen yetişkin eğitimi programına değinilecektir.

Osher Lifelong Learning Institute (OLLI) Yetişkin Eğitimi Programı

Yetişkin Eğitimi Enstitüsünün kurucusu Bernard Osher (1927/....)

Bernard Osher 1927 yılında Biddeford/Maine/Amerika'da doğdu. 1948 yılında Bowdoin College'dan mezun oldu. Ticaret hayatına, Maine eyaletinde ailesinden kalan donanım ve tesisat malzemeleri yöneticiliği ile başladı. Ardından New York'a geçerek Oppenheimer & Company ile iş hayatında büyük bir başarı yakalamış ve oradan da California'ya yerleşmiştir.

19. yüzyılın ortalarından başlayıp 20. yüzyılın ortalarına kadar devam eden Amerikan tablolarından oluşan bir koleksiyoncu olan Osher, 1970 yılında Butterfield & Butterfield'tan güzel sanatlar müzayedesini satın aldı ve dünyanın en büyük dördüncü açık artırma binası haline gelmesini sağlayarak 1999 yılında şirketi eBay'e sattı. Yükseköğretim ve sanat desteğiyle yaşam kalitesini artırmak amacı ile 1977 yılında Osher Vakfı'nı kurmuştur.

2006 yılında Wachovia Corporation tarafından satın alınan, Birleşik Devletler'deki en büyük ikinci tasarruf kuruluşu olan World Savings'in kurucu direktörü olmuştur. Bernard Osher Vakfı 2006 yılında eğitim programlarını desteklemek amacıyla bağışlamış olduğu 723,2 milyon dolarlık meblağ ile The Chronicle of Philanthropy'nin yapmış olduğu Amerika'nın en büyük bağışçıları yıllık araştırmasında, Amerika'nın üçüncü en cömert bağışçısı olma özelliğini kazanmıştır.

Bernard Osher, bir dizi hayırsever ve kâr amacı gütmeyen kuruluşlarla birlikte çalışmış ve şu anda Amerikan Himalaya Vakfı'nın başkan yardımcılığını yapmaktadır. Sayısız onursal derecenin sahibi olan Osher, aynı zamanda Amerikan Sanat ve Bilim Akademisi (2009) üyesidir. Bernard Osher ve eşi Barbro Osher, California'daki İsveç Fahri Başkonsolosluk görevini yürütmektedirler. Bernard Osher Vakfı, "Bernard Osher Yahudi Hayırseverlik Fonu" ve "The Barbro Osher Pro Suecia Vakfı" aracılığı ile hayırseverliklerini yürütmektedirler. Varisi olmadığından tüm servetini bağışlamayı düşünmektedir.

Osher Vakfı

Vakıf saygın bir iş adamı olan Bernard Osher tarafından 1977 yılında kurulmuştur. Kurumun temel amacı, yükseköğretim ve sanat desteği ile yetişkinlerin yaşam kalitesini yükseltmektir. 2000 yılında standart, sürekli eğitim kurumları tarafından iyi bir şekilde sunulamayan yetişkin eğitim programlarını dikkate alıp incelemeye başlamıştır. Bu bağlamda San Francisco University de "Fromm Institute of Lifelong Learning" ve The University of Southern Maine Portland'deki "Senior College" olmak üzere iki

yetişkin eğitimi merkezi bulunmaktaydı. Vakıf yetişkin eğitimi programlarını genişletmek ve geliştirmek amacı ile 2001 yılında The University of Southren Maine'e büyük bir bağış yaparak "Senior College" ismini "Osher Lifelong Learning İnstitü" olarak değiştirmiştir. Bu sayede iki yetişkin eğitimi merkezi aynı isim altında birleştirilmiştir.

Yaşam boyu öğrenme alanına ciddi önem veren vakıf, kısa süre içinde Sonoma State University, California State University bünyesinde yetişkin eğitimi enstitülerini açarak California eyaletinde bulunan San Francisco şehri "Osher Lifelong Learning İnstitü'sünü" merkez üssü haline getirmiş ve kısa süre içinde ciddi başarılarla imza atmıştır.

Vakıf'ın hizmet vermiş olduğu dört temel program bulunmaktadır. Bunlar şu şekildedir:

1. Burs ve akademik destek programı
2. Yaşam boyu öğrenme enstitüleri programı
3. Bütünleştirici tıp programı
4. Yerel sanatlar ve eğitim programı

Bernard Osher vakfı, kurulduğu günden bu yana birçok hibe vermiştir. Hibelerinin yaklaşık %80'ini eğitim programlarına destek vermek üzere verirken yaklaşık %15'ini ise sanat programlarını desteklemek amacı ile vermiştir. Bu kapsamda California Community College öğrencilerine 70 milyon dolar burs verilirken, California University "Berkeley Teşvik Ödülleri" programı kapsamında yoksul öğrencilerin üniversiteye gidebilmeleri için 17 milyon dolarlık burs imkânı sağlanmıştır.

Vakıf'ın Bünyesinde Hizmet Veren Dört Program

1. Burs ve Akademik Destek Programı

Uluslararası öğrencilere özel ilgi göstermekte ve lise sonrası üniversite eğitimleri için burs imkânı sağlamaktadır. Vakıf ülke çapında 250'den fazla yüksekokul ve üniversitede eğitim görecekt kişilere burs imkânı sağlamaktadır. Burs programları; iki yıllık yüksekokul, 4 yıllık lisans eğitimi, konservatuvar eğitimi, yüksek lisan ve doktora eğitimini kapsamaktadır. Vakfın eğitime 5 yıl kesintisiz ara vermiş kişiler için vermiş olduğu özel burs programı bulunmaktadır. Vakıf ayrıca misafir araştırmacı (akademisyen) ve alanında uzman kişilere araştırmalarını sürdürebilmeleri için destekler sağlamaktadır.

2. Yaşam Boyu Öğrenme Enstitüleri Programı

“Osher Lifelong Learning Institute” olarak bilinen eğitim kurumları, ilk olarak Maine Eyaletinde eğitim hayatına başlamıştır. Daha sonra enstitü Hawaîi ve Alaska dâhil olmak üzere Amerika'nın 50'yi aşkın eyaletinde, 124 üniversite kampüsü bünyesinde eğitim vermeye başlamıştır. Ele alıp incelendiği eğitim programları 50 yaş ve üzeri bireylerin ilgisini çekebilecek birçok programı kapsamaktadır. Kredi, sınav, not zorunluluğu bulunmayan programlar özellikle emekli bireylerin ilgisini çekmektedir. Birçok aktivite/etkinliği içinde barındıran eğitim programları bireylere bir taraftan öğrenme sevinci yaşatırken diğer taraftan onlara geniş bir sosyal ortam sağlamaktadır. Ayrıca “Northwestern University” bünyesinde enstitüleri incelemek ve

geliştirmek amacı ile hizmet veren bir araştırma merkezi bulunmaktadır.

3. Bütünleştirici Tıp Programı

Vakıf bütünleştirici tıp alanında ilk olarak 1998 yılında San Francisco; University of California’da açmış olduğu sağlık merkezi ile hizmet vermeye başlamıştır. 2001 yılında ise Boston; Harvard Medical School bünyesinde iki merkezini açmıştır. Vakfın sağlık hizmeti programı Amerika’nın yanı sıra İsveç’te Karolinska Institute’de akupunktur, yoga, masaj, rehberlik, meditasyon, beslenme, egzersiz vb. alanlarda sağlık hizmeti vermektedir. Ayrıca vakfın bütünleştirici tıp programları kapsamında 6 hibe programı bulunmaktadır.

4. Yerel Sanatlar ve Eğitim Programı

Vakıf tarafından 1977 yılında kurulmuştur. San Francisco, Alameda ve Bernard Osher’in memleketi olan Maine’de hizmet vermektedir. Kuruluş bulunduğu şehirlerdeki; performans sanat grupları, edebi programlar, eğitim ve çevre grupları ve sosyal hizmet kuruluşları ile iletişim halindedir. Vakıf sözü geçen kurum ve kuruluşlar vermiş olduğu hibelerle desteklemekte ve gelişmelerine katkı sağlamaktadır.

Bernard Osher Vakfı yönetici ve çalışanları aşağıda yer aldığı şekildedir.

Enstitünün Kuruluşu

Osher Lifelong Learning Institute, iş adamı Bernard Osher desteği ile ilk kez 1962 yılında Maine Eyaletinde hizmete başlamıştır. Süreç içerisinde toplumun yetişkin eğitim ihtiyaçlarını karşılamak amacı ile Alaska ve Havai dahil olmak üzere Amerika'nın 50'yi aşkın eyaletlerinde Osher Lifelong Learning Institute şubeleri açılmıştır. Şu an itibari ile 124 üniversite bünyesinde yetişkin eğitimi programları vermektedir ve gün geçtikçe birçok Üniversite prestijlerini arttırmak ve değerlerine değer katmak maksadı ile kendi bünyelerinde bu enstitüyü (OLLI) açmak istemektedir.

Enstitüsünün Yer Aldığı Üniversiteler

Aşağıda “Osher Lifelong Learning İnstitüte” (OLLI) merkezlerinin Amerika genelinde bünyesinde bulunduğu üniversite isim listesi ve enstitülerin Amerika haritası üzerinde bulundukları konumları görsel olarak da gösterilmiştir (OF, 2018).

Tablo 7. Enstitü'nün Yer Aldığı Üniversiteler

Aquinas College	North Carolina State University	University of Kentucky
Auburn University	Northwestern University*	University of Massachusetts – Boston
American University	Oklahoma State University	University of Miami
Arizona State University	The Pennsylvania State University	University of Michigan
Berkshire Community College	Rochester Institute of Technology	University of Minnesota
Boise State University	Rutgers University	University of Missouri – Columbia

Bradley University	Saginaw Valley State University	University of Montana
Brandeis University	San Diego State University	University of Nebraska
Carnegie Mellon	San Francisco State University	University of Nevada, Las Vegas
Casper College	Santa Clara University	University of Nevada, Reno
Clemson University	Sierra College	University of New Mexico
Coastal Carolina University	Sonoma State University	University of North Carolina, Asheville
Colorado State University	Southern Oregon University	University of North Carolina, Wilmington
CSU Channel Islands	Stony Brook State University of New York	University of North Dakota
CSU Chico	Temple University	University of North Florida
CSU Dominguez Hills	Texas Tech University	University of Oklahoma
CSU East Bay	Towson University	University of Oregon
CSU Fresno	Tufts University	University of Pittsburgh
CSU Fullerton	UC Berkeley	University of Rhode Island
CSU Long Beach	UC Davis	University of Richmond
CSU Monterey Bay	UC Irvine	University of South Carolina Beaufort
CSU San Bernardino	UC Los Angeles	University of South Dakota, University Center
CSU San Marcos	UC Riverside	University of South Florida
Dartmouth College	UC San Diego	University of Southern Maine
Dominican University	UC Santa Cruz	University of Southern Mississippi
Duke University	University of Alabama in Huntsville	University of Texas at Austin
Eckerd College	University of Alabama in Tuscaloosa	University of Texas at El Paso
Emory University	University of Alaska at Fairbanks	University of Texas Medical Branch at Galveston
Florida International University	University of Arizona	University of the Pacific
Florida State University	University of Arkansas	University of Utah
Furman University	University of Cincinnati	University of Vermont
George Mason University	University of Connecticut	University of Virginia
Granite State College	University of Dayton	University of Washington
Hampton University	University of Delaware	University of Wisconsin, Milwaukee

Humboldt State University	University of Denver	Vanderbilt University
Indiana State University	University of Georgia	Western Michigan University
Iowa State University	University of Hawaii at Mānoa	West Virginia University
Johns Hopkins University	University of Illinois	Widener University
Kennesaw State University	University of Kansas	Yavapai College
Louisiana State University	<i>*Araştırmanın yapıldığı üniversite</i>	

Enstitünün “Northwestern University” deki Tarihçesi

Osher Lifelong Learning Institute 1987 yılında Northwestern University bünyesinde “School of Professional Studies” başlığı altında hizmet vermeye başlamıştır. Enstitünün Chicago ve Evanston kampüslerinde iki şubesi bulunmaktadır. Bu iki şubede toplumun her kesiminden çeşitli statülere sahip an itibari ile 1500 kayıtlı üyesi bulunmaktadır. Enstitünün eğitim programında her dönem 100’den fazla ders açılarak üyelere yaşamın birçok alanıyla ilgili zengin bir eğitim yelpazesi sunulmaktadır.

Enstitü Northwestern University’de ilk olarak “Emeklilik Çağında Öğrenme Enstitüsü” ismi ile kurulmuştur ancak 2005 yılında Osher Vakfı’nın yapmış olduğu bağışla günümüzdeki ismini almıştır.

Enstitünün Fiziki Şartları

Osher Lifelong Learning İnstitüte Northwestern University de iki şubesi bulunmaktadır. Şubelerden biri Evanston kampüsünde diğeri ise Chicago kampüsünde bulunmaktadır. Araştırma kapsamında enstitünün Chicago kampüsünde yer alan şubesi incelendiğinden bu şube hakkında bilgi verilecektir.

Chicago kampüsünde yer alan şubenin kendisine özel ayrılmış bir binası bulunmamaktadır. Çok katlı yüksek bir binanın 3 katı özel olarak enstitüye tahsis edilmiştir. Burada; derslikler, konferans salonu, lobi, fotokopi odası ve Ulusal Araştırma Merkezi yer almaktadır. Sınıflarda eğitim-öğretim için gerekli olan bütün araçlar bulunmaktadır (Masa, sandalye, akıllı tahta, konuşma kürsü, mikrofon, bilgisayar, projeksiyon, internet ağı vb.). Ayrıca bina içerisinde üyelerin yararlanabileceği bir kütüphane de bulunmaktadır.

Enstitü Yönetimi

Enstitünün eğitim ve yönetim politikasında gönüllülük esası bulunmaktadır. Buna bağlı olarak da enstitü için çalışan, enstitüye katkı sağlayan birçok gönüllü çalışanı bulunmaktadır. Ancak gönüllü çalışanların yanı sıra Northwestern University tarafından görevlendirilmiş enstitünün yönetim kadrosunu oluşturan çalışanları da bulunmaktadır.

Enstitünün Akademik Yılı

Enstitünün Akademik yılı; güz dönemi, kış dönemi, bahar dönemi ve yaz dönemi olmak üzere dört eğitim öğretim döneminden oluşmaktadır. Güz ve bahar dönemleri 14'er haftalık bir zaman dilimini kapsarken kış ve yaz dönemleri 4'er haftalık bir zaman dilimini kapsamaktadır. Enstitü iki dönem arasında eğitim öğretim faaliyetlerine 3 ila 5 haftalık ara vermektedir. Enstitü de pazartesi, salı, çarşamba, perşembe günleri eğitim-öğretim verilirken cuma, cumartesi, pazar günleri ve resmî tatillerde enstitüde eğitim-öğretim verilmemektedir.

2015-2016 eğitim-öğretim yılı müfredat kitapçığında akademik takvim görseli yer almadığından, veri olarak yararlanmak üzere 2016-2017 eğitim-öğretim yılı akademik takvim görseli kullanılmıştır. Aşağıda yer alan görsel incelendiğinde enstitünün akademik yılı hakkında istenilen bilgilere ulaşmak mümkündür.

Resim 1. OLLI 2016-2017 Akademik Takvim

Enstitünün Tanıtım ve İletişimi

Enstitü yeni üyeler kazanmak adına tanıtım ve iletişimi çok önemsemektedir. Enstitünün eğitim programlarını, sosyal ve

kültürel faaliyetlerini yeni bireylere duyurabilmek amacı ile kitle iletişim araçlarından etkin bir şekilde faydalanmaktadır. Enstitünün tanıtım ve iletişimini birkaç başlık altında sıralamak mümkündür.

1. **Üniversite/Enstitü Web Sayfası:** Enstitü hem bünyesinde bulunduğu üniversitenin (Northwestern University) hem de kendi web sayfasında tanıtımla ilgili kapsamlı bilgiler sunmaktadır.
2. **Mevcut Üyeler:** Enstitü mevcut üyeleri aracılığı ile yeni üyelere ulaşmaktadır. Burada özellikle de koordinatörler etkin rol oynamaktadır. Mevcut üyeler çevrelerinde tanıdığı oldukları bireylere enstitü programı içeriği hakkında bilgi vermekte onları enstitüye davet etmektedir. Programa katılmak isteyen bireylerin bilgileri enstitü yönetimine iletilmekte enstitü bu kişilere; telefon, e-mail, posta yolu ile ulaşarak bilgi vermekte ve bireylerin, enstitünün sezon başlarında düzenlemiş olduğu tanıtım programına katılımını sağlamaktadır.
3. **Medya:** Enstitü medyayı etkin bir şekilde kullanmaktadır. Enstitü program ve aktivitelerini, özellikle Chicago merkezde bulunan yerel televizyon, gazete ve dergiler aracılığı ile halka duyurmaktadır.
4. **Toplu Taşıma Araçları ve Billboardlar:** Enstitünün tanıtım noktasında önemseydiği hususlardan biri de toplu taşıma araçları ve billboardlardır. Enstitü

düzenlemiş olduğu tanıtım afişleriyle; metro-tren-otobüs istasyonlarında, metro, tren ve otobüslerin iç/dış cephelelerinde yer alacak şekilde tanıtım yapmaktadır. Chicago şehir merkezinde nüfus yoğun olduğundan sokak ve caddelerde yer alan billboardlarda enstitünün tanıtım afişleri belirli vakitlerde yer almaktadır. Aşağıda yer alan resimde, bir otobüs durağı billboardında enstitünün tanıtım afişi yer almaktadır.

Enstitünün Sezon Kitapçığı

Enstitü her sezon için bir kitapçık hazırlar bu kitapçık hem enstitünün web sayfasında elektronik ortamda yayımlanır hem de A4 boyutunda bir kitapçık şeklinde basılarak kayıt yapan üyelere ücretsiz olarak verilir. Hazırlanan kitapçıkta ayrıntılı bilgiler yer almaktadır: Enstitünün sezon müfredatı, ders programı, dönem içi düzenlenecek etkinlikler, gönüllülük esasına ilişkin bilgiler, üyelik bilgileri, kayıt ücretleri, enstitünün iletişim bilgileri (telefon, adres, web adresi, harita üzerinde bulunduğu konum) yer almaktadır. Enstitüye kayıt yapan üyeler “sezon kitapçığı” sayesinde ihtiyaç duyacakları birçok bilgiye ulaşabilmektedirler.

Enstitüye Kayıt

Enstitüye kayıt yapabilmenin iki şartı bulunmaktadır.

1. 50 Yaş ve üzeri olmak
2. Enstitüye başvuru yapmak (kayıt formunu doldurmuş olmak) ve kayıt için gerekli ücreti yatırmış olmak.

Enstitüye sadece 50 yaş ve üzeri bireylerin başvuru yapabiliyor olmaları, homojen bir eğitim-öğretim ortamı sağlamakta, bireyler arası yaş farkından (jenerasyon) oluşabilecek iletişim kopukluğunun önüne geçilmektedir. Bu sayede bireyler bilgi, birikim ve tecrübelerini rahat bir şekilde paylaşma imkânı bulabilmektedir.

Enstitü kayıt ücretinin alınması ise bireylerin işi ciddiye almalarını, derslerinin olduğu günlerde enstitüye gelmelerini, derslere katılımlarını disiplinli bir şekilde sağlamaktadır.

Enstitüye kayıt için dört üyelik seçeneği bulunmaktadır. Bunlar; Yıllık üyelik, Temel üyelik, Dönemlik üyelik ve Deneme üyelik şeklindedir.

a.) Yıllık Üyelik: Bu üyelik türünü seçen bir üyenin \$550 kayıt ücretini ödemesi gerekmektedir. Üyenin, enstitünün sonbahar, kış, ilkbahar, yaz dönemlerinin tümüne katılabilme hakkı bulunmaktadır. Üye her dönem üç ders olmak üzere toplamda 12 derse katılma hakkına sahiptir. Bu üyelik türünde enstitü koordinatörleri istedikleri takdirde her dönem için \$60 ödeyerek her bir dönem fazladan birer ders (+1) alma hakkına sahiptirler.

b.) Temel Üyelik: Bu üyelik türüne seçen bir üyenin \$385 kayıt ücretini ödemesi gerekmektedir. Üye, enstitünün sonbahar ve ilkbahar dönemlerinin her birinden birer ders olmak üzere toplamda iki derse katılabilme hakkına

sahiptir. Bu üyelik türünü seçen üyeler \$150 ödeyerek her bir dönem fazladan birer ders (+1) alabilirler.

c.) Dönemlik Üyelik: Bu üyelik türünü seçen bir üyenin, \$360 kayıt ücreti ödemesi gerekmektedir. Üyenin, enstitünün sonbahar veya ilkbahar dönemlerinden birine katılıp 3 derse katılabilme hakkı bulunmaktadır.

d.) Deneme Üyelik: Bu üyelik türü yalnızca enstitüye ilk defa kayıt yapacak olan üyeler için geçerli bir seçenektir. Üye olacak kişinin \$150 ödeyerek sonbahar döneminde bir ders, kış döneminde bir ders olmak üzere iki derse katılma hakkı bulunmaktadır.

Ayrıca üyeler istedikleri takdirde kış ve yaz sezonlarının her biri için \$99 ödeyerek kayıt yapılan sezonda derse katılabilme hakkına sahiptirler.

Aşağıda yer alan grafikte enstitünün 2015-2016 eğitim-öğretim yılına ait üyelik tablosu yer almaktadır.

Tablo 8. Osher Lifelong Learning Institute Memberships Benefits 2015-2016

Üyelik Türleri	Alınacak Sezonlar	Alınacak Dersler	Northwestern Wildcard	Kütüphane Veri Tabanı Girişi	Etkinliklere Katılım	Etkinlik Katılım İndirimi	Öğrenci İndirimi	Extra Ders Alma (Her Sezon Sadece 1 Ders)
Yıllık Üyelik \$550	Sonbahar Kış İlkbahar Yaz	Her Sezon 3 Ders Toplam 12 Ders	Evet	Evet	Evet	Evet Bir Yıllık Üyelikten Sonra	Evet	\$60 Koordinatörler Her Dönem 4 Ders Alabilir
Temel Üyelik \$385	*Sonbahar & İlkbahar	Sonbahar 1 Ders İlkbahar 1 Ders	Evet	Evet	Evet	Evet Bir Yıllık Üyelikten Sonra	Evet	\$150 Her Dönem
Dönemlik Üyelik \$360	*Sonbahar veya İlkbahar	3 Ders	Hayır	Hayır	Hayır	Hayır	Hayır	Hayır
Deneme Üyelik \$150	Sonbahar & Kış	Sonbahar 1 Ders Kış 1 Ders	Hayır	Hayır	Hayır	Hayır	Hayır	Hayır

* Kış ve yaz sezonları için \$99 ödenerek katılabilir (Sadece Temel ve Dönemlik üyeliklerde)

Bu tabloyu incelediğimizde enstitünün üyelerine, üniversite bünyesinde sağlamış olduğu; üniversite kimlik kartı, kütüphane girişi, veri tabanı erişimi, kampüs içi etkinliklere katılım ve öğrenci indirimi gibi birçok imkânın olduğunu görmek mümkündür (NU, 2015). Enstitü üyelik/kayıt formu Ek:1’de verilmiştir.

Enstitünün Eğitim Programı

Enstitünün, eğitim programı hazırlanırken dikkat etmiş olduğu birtakım hususlar bulunmaktadır. Bu hususların başında üyelerin istek ve beklentileri gelmektedir. Bundan dolayı enstitü eğitim programı tamamen üyelerin beklentileri doğrultusunda şekillendiğini söylemek mümkündür. Üyelerin beklentileri sürekli olarak değişkenlik gösterebildiğinden, buna bağlı olarak eğitim programında yer alan dersler de sürekli olarak değişmekte, revize edilmektedir.

Sürekli bir oluşum içinde olan eğitim programı hazırlığı bir dönem önceden başlamaktadır. Dersin koordinatörleri sınıftaki üyeler ile görüşüp bir sonraki dönem için nasıl bir konuyu ele alabilecekleri hususunda bilgi alışverişi yaparlar. Koordinatörler aracılığı ile üyelerden gelen istekler doğrultusunda çoğunluğun hemfikir olduğu ortak bir konu belirlenir ve enstitü yönetimine bu konu iletilir. Enstitü yönetimi üyelerden gelen bu isteği bir sonraki sezon eğitim programında yer alacak şekilde gereken düzenlemeleri yapar ve dersi bir sonraki sezon programa dâhil eder.

Eğitim programı oluşturulurken, programda yeni bir dersin eklenmesi kadar, programdan bir dersin çıkartılması da büyük bir önem taşımaktadır. Enstitü yönetimi programdan bir dersin çıkartılması noktasında dersin enstitü üyeleri tarafında ilgi görüp görmediğine bakmaktadır. Bir ders üyeler tarafında yeterli derecede (ör: 10 üye) tercih edilmiyorsa, o ders bir sonraki sezonun eğitim programına dâhil edilmez. Bu bilgiler ışığında diyebiliriz ki enstitü müfredatını oluşturan enstitü üyeleri ve koordinatörleridir. Koordinatörlerin aynı zamanda enstitünün birer üyesi olduğunu hatırlatmakta fayda vardır.

Enstitünün Ders Programı

Yukarıda da ifade ettiğimiz üzere, enstitü üyelerinin istek ve beklentileri koordinatörler aracılığı ile enstitü yönetimine iletilir. Enstitü yönetimi üyelerin istek ve beklentileri doğrultusunda bir eğitim programı hazırlar. Eğitim programında yer alan dersler haftanın dört gününü (pazartesi, Salı, Çarşamba, Perşembe) kapsayacak şekilde dağıtılarak ders programı hazırlanır. Dersler sabah saat 9:00 da başlayıp öğleden sonra 5:00 da bitecek şekilde bir program oluşturulur. Enstitü programında cuma, cumartesi, pazar günleri tatildir.

Bir ders üyeler tarafından yoğun talep görüyorsa sayı çokluğu nedeni ile A/B olmak üzere iki şubeye ayrılır ve ders programında bu şekilde yer alır. Ayrıca müfredata ilk defa eklenen dersler, ders programında “NEW” yani “YENİ” şeklinde belirtilir. Her dersin kendisine ait özel bir kodu bulunmaktadır. Örneğin “**Art Global**” dersin kodu “**4409**”dur.

Enstitünün hazırlamış olduğu ders programı, sezon kitapçığında yer almakla birlikte enstitünün web sitesinde, enstitünün bina girişinde ve dersliklerin olduğu katlarında bulunan dijital panolarda da yer almaktadır. Aşağıda enstitünün 2015 yılı sonbahar dönemi Chicago kampüsü ders programı yer almaktadır.

Tablo 9. School of Professional Studies, OLLI Chicago Study Ders Programı

			
	Group #	Chicago Study Groups At-A-Glance	Start Time
Monday			
	4384	Chicagoland through Photography (Monday)	9:00 am
	4385	Great Short Stories	10:00 am
	4386	Literary Masters	10:00 am
	4387	Monday at the Movies: In Remembrance of Mike Nichols	1:00 pm
NEW	4388	Lawrence of Arabia and the Making of the Modern Middle East	1:30 pm
NEW	4389	The LGBT Experience	1:30 pm
	4390	The New Yorker (Monday)	1:30 pm
NEW	4391	Scenarios that Keep Scientists Up at Night	1:30 pm
	4392	Writing Life Stories (Group A)	1:30 pm
	4393	Writing Life Stories (Group B)	1:30 pm
Tuesday			
	4394	American Road Trip II: Art, Literature, & Music Coast to Coast	10:00 am
NEW	4395	The Dark Valley: A Panorama of the 1930s	10:00 am
NEW	4396	From Dawn to Decadence: 500 Years of Western Cultural Life	10:00 am
NEW	4397	Fields of Blood: Religion and the History of Violence	10:00 am

NEW	4398	Year Zero: A History of 1945	10:00 am
	4399	Previews and Reviews – Lunchtime Bonus Group (4 Sessions)	12:10 pm
NEW	4400	Movies and the Media	1:00 pm
NEW	4401	The Anthropocene: Can Earth Survive Humanity?	1:30 pm
NEW	4402	The Birth of Modern Istanbul	1:30 pm
	4403	Contemporary Issues	1:30 pm
	4404	Curtain Up! (Tuesday)	1:30 pm
NEW	4405	Jane Austen’s Pride and Prejudice	1:30 pm
	4406	People and Events That Shaped America	1:30 pm
NEW	4407	To Vaccinate or Not to Vaccinate?	1:30 pm
	4408	The Writing Group	1:30 pm
Wednesday			
	4409	Art Global	10:00 am
	4410	Exploration of Modern Theories of the Physical Universe	10:00 am
	4411	Foreign Affairs	10:00 am
NEW	4412	The Literature of Baseball	10:00 am
NEW	4413	Lyndon Johnson’s Life and Times: 1940–1948	10:00 am
	4414	The New Yorker (Wednesday)	10:00 am
NEW	4415	WWI Peace Settlement: Could You Have Done Better?	10:00 am
	4416	Let’s Talk About the Movies-Lunchtime Bonus Group (7 Sessions)	12:10 pm
	4417	Documentary Films	
NEW	4418	Current Economic Issues, Data, and Solutions	1:15 am
	4419	Curtain Up! (Wednesday)	1:30 pm
	4420	The Economist Magazine	1:30 pm
NEW	4421	Farther Than Any Man: The Voyages of Captain Cook	1:30 pm
NEW	4422	A Modernist View of Evolution and Genetics	1:30 pm
NEW	4423	The World According to Kissinger	1:30 pm
Thursday			
	4424	Chicagoland through Photography	9:00 am
	4425	British Mystery Writers	10:00 am
NEW	4426	Founding Fathers and the Constitutional Convention	10:00 am
NEW	4427	Masters of Modern and Contemporary Dance (7 Sessions)	10:00 am
	4428	Readings in Western Culture	10:00 am
NEW	4429	Sleepwalking into Catastrophe: Origins of WWI	10:00 am

NEW	4430	What Makes Goya Great? (7 Sessions)	10:00 am
	4431	The World of Poetry	10:00 am
NEW	4432	World War II Films: The Jewish Experience	10:00 am
NEW	4433	Does the Civil War Still Matter?	1:00 pm
NEW	4434	Fearful Symmetry	1:30 pm
	4435	Washington Week	1:30 pm

Gönüllülük Esası

Enstitüde gönüllü olarak görev yapacak kişilere her zaman ihtiyaç duyulmaktadır. Enstitüde gönüllü olarak görev yapacak kişilerin ihtiyaç duyulan alanda uzman olmaları gerekmektedir. Gönüllü olarak görev yapacak her bir üye için; bir çalışma gurubu koordinatörü, bir komitede yetkili, enstitünün düzenlemiş olduğu yıllık ve özel aktivitelerde gönüllü olarak görev alabilir.

Enstitünün devamlılığının sağlanmasında gönüllülük esası hayati bir öneme sahiptir. Enstitüde gönüllü olarak görev almak isteyen üyeler, enstitü konseyi bünyesinde yetkili, ilgili komite ile iletişim kurarak görev talebinde bulunabilir.

Enstitünün gönüllü olarak görev yapan üyelerinden birtakım beklentileri bulunmaktadır.

1. Zamanlarını en verimli ve etkili şekilde kullanmaları istenmektedir.
2. Enstitü bünyesinde düzenlenen program ve aktivitelere birkaç dakika önceden katılmaları istenmektedir.
3. Düzenlenen tüm program ve aktivitelere katılmaları istenmektedir. Geç kalma ya da gelememe durumunda bunu görevli oldukları yetkili komiteye olabildiğince erken bildirmeleri istenmektedir.

4. Sahip oldukları yaratıcı düşünce ve fikirlerini mutlaka görev aldıkları komite başkanlığı ile paylaşmaları istenmektedir.
5. Gönüllü olarak yapmış oldukları işin küçüklüğüne büyüklüğüne bakılmaksızın gurur duymaları gerektiği çünkü enstitünün başarısının gönüllü çalışanlara bağlı olduğu söylenmektedir.

Enstitünün gönüllü olarak görev yapan üyelerinden birtakım beklentileri bulunmasına karşın, gönüllü üyelerin de görev aldığı komite başkanlığından birtakım beklentileri bulunmaktadır.

1. Komite başkanlığı fikirler ve beklentilerini; açık, tutarlı ve profesyonel bir şekilde organize etmeli ve ilerlemelidir.
2. Eğitim ihtiyacı duyulduğu takdirde bu ihtiyacı sağlamalıdır.
3. Geliştirilmesi gereken herhangi bir konuda yardımcı olması, yetersiz kalması durumunda enstitü yönetimine yönlendirmesi gerekmektedir.
4. Gönüllü üyeyi takdir etmelidir. Gönüllü üyenin göstermiş olduğu gayret, harcamış olduğu efor olmadan enstitünün program ve aktivitelerinin birçoğunu gerçekleştiremeyeceği bilincinde olmalıdır.

Enstitü Bünyesinde Gönüllülük Esasına Bağlı Yapılan Görev ve Sorumluluklar

Danışma konseyi, çeşitli politikalar üreterek enstitü yönetimine tavsiyelerde bulunur. Enstitü programları için uygulamalar ve

yönergeler düzenler ve enstitü plan ve faaliyetlerini koordine eder. Konseyin alt birimleri olan komiteler bulundukları enstitüde başkan ve başkan yardımcıları olmak üzere iki yıllığına seçilirler. Başkan yardımcıları ikinci yıllarında başkan olarak görev yaparlar.

Northwestern University, Osher Lifelong Learning Institute Chicago kampüsünde bulunan komiteler; Danışma Kurulu Başkanlığı, Çalışma Grubu Komitesi, Koordinatör Geliştirme Komitesi, Akademik Zenginleştirme Komitesi, Üyelik Zenginleştirme Komitesi, Geliştirme Komitesi, İçerik Çeşitlendirme Komitesi, Özel Komiteler olmak üzere sekiz komite bulunmaktadır. Bu komitelerde başkan ve başkan yardımcısı olarak 14 kişi görev yapmaktadır. Bu görev ve sorumlulukların daha iyi anlaşılabilmesi açısından içeriklerine daha detaylı değinmek gerekmektedir.

Danışma Kurulu Başkanlığı

Danışma kurulu başkanları; yetkili oldukları enstitüde faaliyet gösteren komitelerin çalışmalarını yürütebilmesinde kolaylık sağlar, destek verir ve koordine ederler. Enstitünün özel plan ve hedeflerini yerine getirebilmesi için komiteler atayabilir ve tavsiye edilen eylemleri Danışma Kurulu'na iletebilirler. Danışma kurulu başkanları, her yıl Danışma Konseyi başkanlığında görev yapmaktadırlar.

Çalışma Grubu Komitesi

Çalışma Grubu Komitesi başkanları ve başkan yardımcıları, yetki sahibi oldukları enstitünün müfredatını denetlemek, çeşitliliğini arttırmak, kalite standartlarını yükseltmek ile görevlidirler. Bunun için çeşitli çalışmalar/organizasyonlar düzenlerler. Çalışma Grubu Komite başkanları yeni müfredat fikirlerini teşvik etmek, çalışma grubu tasarlamak ve grubun işlerliğini güçlendirmek için Koordinatör Geliştirme Komitesi başkanları ile birlikte çalışırlar. Çalışma Grubu Komitesi; üyelere gelen her türlü fikir ve teklifleri kabul eder, inceler ve üyeler için en uygun eylemi belirleyip tavsiye karar olarak bunu üyelere sunar.

Koordinatör Geliştirme Komitesi

Koordinatör Geliştirme Komitesi başkanları ve başkan yardımcılarının, yetkili oldukları enstitüde bir takım görev ve sorumlulukları bulunmaktadır. Bu sorumlulukların başında:

- a. Yetkili oldukları enstitüde, çalışma grubu koordinatörleri olarak görev yapmak üzere yeni kişiler seçmek için komiteler düzenler ve yönlendirmeyi sağlarlar.
- b. Yeni koordinatör yetiştirmeyi, eğitmeyi sağlarlar.
- c. Enstitüdeki bütün koordinatörlere, yardım, destek araçlar/gereç sağlama noktasında yardımcı olurlar.
- d. Koordinatör geliştirme komitesi başkanları, yeni müfredat fikirlerini teşvik etmede öncü olurlar.

- e. Çalışma grubu tasarımını ve uygulamasını güçlendirmek için programlar yürütmek üzere Çalışma Grubu Komite başkanları ile birlikte çalışırlar.

Akademik Zenginleştirme Komitesi

Akademik Zenginleştirme Komitesi başkanları ve başkan yardımcıları, ders dışı kültürel, entelektüel ve yaratıcı etkinlikler sunan programlar oluşturmak ve uygulamak için yetkili oldukları enstitüde çeşitli aktiviteler düzenleyip yönetirler. Bu sayede enstitü üyeleri sınıf içinde ve sonrasında yaşıt oldukları yeni üyelerle tanışma ve fikir alışverişinde bulunma fırsatı yakalarlar.

Enstitü organizasyonu kapsamında anlamlı, entelektüel ve sosyal katılım sağlandığı geniş bir dizi ders dışı etkinlik bulunmaktadır. Bunlar; konuk konuşmacılar, kitap grupları, sosyal geziler, tatil partileri gibi enstitünün deneyimini zenginleştiren birçok aktivitelerdir. Akademik Zenginleştirme Komitesinin düzenleyip yönettiği aktivitelere “**Etkinlikler**” başlığı altında ayrıntılı bir şekilde değinilecektir.

Üyelik Zenginleştirme Komitesi

Üyelik Zenginleştirme Komitesi başkanları ve başkan yardımcıları yetkili oldukları enstitüde ders dışı sosyal aktivite ve programlar düzenlerler. Bu sayede yeni üyelere ulaşma, onları enstitü programlarına dâhil etme imkânına sahip olurlar. Üyelik Zenginleştirme Komitesi’nin birincil hedef kitlesini mevcut enstitü üyelerinin akran çevrelerini kapsamaktadır.

Geliştirme Komitesi

Geliştirme Komitesi başkanları ve başkan yardımcıları, enstitünün programlarını güçlendirmek ve geliştirmek için enstitü üyelerine hazırlamış oldukları enstitüye bağış zarf ve broşürlerini dağıtırlar. Günün belirli vakitlerinde enstitü içerisinde bağış masası kurarlar ve üyeleri bağış ile ilgili bilgilendirirler.

Enstitüye bağış başlığı altında bu konu hakkında daha detaylı bilgi verilecektir.

İçerik Çeşitlendirme Komitesi

İçerik Çeşitlendirme Komitesi başkanları ve başkan yardımcıları, enstitü içeriğinde çeşitliliği teşvik etmek için enstitünün yetkili bütün komiteler ile beraber çalışmalar yürütürler. Özellikle; çalışma gruplarının ders konu başlıklarının belirlenmesi, düzenlenecek etkinliklerin planlanması ve organize edilmesi, davet edilecek konuk konuşmacıların belirlenmesi, enstitüye destek ve sosyal yardım konusunda nasıl bir yol izleneceği konusunda kapsayıcı bir organizasyon yürütebilmek için çaba gösterirler.

Özel Komiteler

Enstitü yönetiminin tavsiye edip desteklediği, enstitü geleceği için hayati önem taşıyan bir komitedir. Komite diğer komite başkan ve başkan yardımcılarının bir araya gelmesinden oluşmaktadır. Komitenin başlıca görevleri; enstitünün iletişim sorunlarını gidermek, eğitim sorunlarına çözüm üretmek ve enstitüye maddi

(parasal) fon sağlayarak enstitüyü geliştirmek ve sürekliliğini saklamaktır. Komite yetersiz kaldığı durumlarda Northwestern University ile beraber çalışmaktadır.

Koordinatörlük

Koordinatörler gönüllülük esasına dayalı yapılan bir sorumluluktur ve enstitünün programında hayati bir role sahiptirler. Koordinatörlerin enstitü organizasyonun başarısında temel unsuru oldukları bir gerçektir. Koordinatörlerin en önemli katkısı, entelektüel merakı arttırmak, sürdürülebilir öğrenmeyi etkin kılmak, kültürel zenginleşmeyi teşvik etmek ve enstitünün düzenlemiş olduğu program ve aktivitelere üyelerin katılımını sağlamaktır. Koordinatörlerin fikir ve önerileri pratik deneyimlerin kazanılmasını sağlamaktadır.

Koordinatörlerin başarısı; çok çeşitli geçmişlerden, farklı ilgi alanlarından gelmiş olmaları ile ilgilidir. Ayrıca enstitü deneyimlerinin koordinatörlerin başarısında önemli bir rolü bulunmaktadır.

Koordinatörlerin bir tartışma konusunda uzman olmaları gerekmemektedir. Ayrıca onlar eğitmen ya da öğretmen de değillerdir. Bir koordinatörün başarısı ne kadar bildiği ile değil, üyeleri teşvik etmek, programlara katılımlarını sağlama ve ilgilendiği grubun üretken bir yönde ilerlemesini sağlama becerileri ile ölçülmektedir.

Ders Öncesi İletişim, Bilgi ve Materyal Paylaşımı

Sezon başında dersin koordinatörü tarafından dersi seçen üyelerin e-mail adresleri alınarak bir iletişim listesi oluşturulur. Bu iletişim listesi üzerinden her hafta dersi işleyecek kişiler, dersin içeriği ile ilgili bilgi ve materyalleri koordinatöre iletir. Koordinatör dersin içeriği ile ilgili bilgileri dersi alan tüm üyelere e-mail olarak iletir. Bu sayede bilgiler tüm üyelere iletilmiş olur. Koordinatör her ihtimale karşı ders içeriği ile ilgili bilgilerin sınıf mevcuduna yetecek şekilde yazılı çıktısını alır, çıktı alamayan üyelerin kullanması için, dersin olduğu gün sınıf girişinde bulunan masanın üzerine bırakır. Böylece çıktı alamayan ya da aldığı halde derse getirmeyi unutan üyelerin derse etkin katılımı sağlanmış olur.

Ders İçeriği ve Ders Akışı

Daha önceden de ifade edildiği gibi dönem başlamadan önce üyelerinin istekleri doğrultusunda dersin teması belirlenir. Bu bağlamda ele alınacak en uygun kaynak/kaynaklar tespit edilir. Dersi gönüllü olarak koordine etmek isteyen kişiler enstitü yönetimi ile iletişime geçer ve enstitü yönetimi bu kişileri koordinatör olarak görevlendirir.

Dönem başında takip edilecek kaynak üyeler tarafından ünitelere bölünür, her üye ilgi duyduğu üniteyi seçer ve sırası geldiği zaman derste sunum yapmak üzere detaylı bir hazırlık yapar. Üye, görsel ve işitsel materyaller (resim, fotoğraf, video vb.) kullanarak sunumunu yapar. Sunumun ardından koordinatör denetiminde soru-cevap şeklinde ders işlenir. Söz almak isteyen tüm üyelere

mutlaka söz hakkı verilir ve konu ile ilgili sorularını sormalarına, fikirlerinin paylaşımlarına olanak tanınır. Ders tamamen pozitif, yapıcı bir tartışma atmosferi içinde işlenir. Herkes birbirinin düşüncesine saygı çerçevesinde eleştirilerini özgürce ifade ederek derse katkı sağlar.

Ele alınan konuda üyeler arasında alanda uzman kişi ya da kişiler varsa söz hakkı istemeseler bile mutlaka bilgilerinden istifade etmek için koordinatör özellikle derse katkı yapmaları hususunda ricada bulunur. Alanda uzman kişilerin düşünceleri alındıktan sonra sunumu yapan kişiye teşekkür edilir, alkışlanır ve ders bitmiş olur. Dersin süresi; 60 dakika ders, 10 dakika ara, 60 dakika ders olacak şeklinde 2 saat ders işlenmektedir.

Enstitünün Etkinlikleri

OLLI Noontime Lecture Series

Enstitü bu etkinliği öğle arası veya günün sonunda (derslerin bitimi) düzenlemektedir. Etkinlik kapsamında, karikatürist Scott Stantis, şair Ed Roberson, Nobel ödüllü ekonomist Roger Myerson gibi ünlü konuk konuşmacılar çağrılmaktadır. Bu etkinlik sayesinde enstitü üyeleri ünlü kişilerin söyleşilerine katılma, onlarla tanışma ve sohbet etme imkânını bulurlar.

OLLI Celebrates Theater

Enstitü bu etkinlik aracılığı ile üyelerinin ders dışında yaratıcı yönlerini keşfetmesi sağlar. Bu etkinlik enstitünün yarıyıl aktiviteleri kapsamında düzenlenmektedir. Enstitü etkinlik kapsamında tiyatro alanında uzman kişileri davet eder. Etkinliğin

açılışı tiyatro alanında uzman bir kişinin verdiği konferans ile başlar.

Konferansın ardından enstitü tarafından organize edilen öğle yemeği için ara verilir. Öğle yemeğinden sonra enstitü üyeleri gruplar halinde salonlara ayrılırlar. Bu salonlarda; tiyatro sanatçıları ve enstitü üyeleri beraber spontane performanslar sergiler.

Tiyatro sahne ve dekoru hakkında uzman kişiler tarafından enstitü üyelerine bilgiler verilir, üç boyutlu minyatür sahne ve sahne araç gereçleri gösterilir. Enstitü üyelerine karton, makas, yapıştırıcı gibi malzemeler verilerek üç boyutlu bir tiyatro sahnesi ya da tiyatro dekorunda kullanılacak bir araç gereç yapması istenir. Enstitü üyelerinden oluşan bir grup hazırlandıkları Shakespeare oyununu salonları gezerek kısa bir tiyatro gösterisi yaparlar.

Outside OLLI

Enstitü üyelerine Chicago'nun muhteşem müzik ürünlerini keşfetme, dinleme fırsatını sunar. Enstitü bu hizmeti üyelerine ücretsiz sunmaktadır. Geçmiş etkinlikler arasında, Shen Yun Senfoni Orkestrası, Lyric Opera'nın Bel Canto'su, Apollo Chorus's Handel's Messiah ve Too Hot to Handel: The Jazz-Gospel Messiah, performansları sahnelenmiştir.

OLLI Talks Books

Enstitünün bu etkinliği aylık olarak düzenlenmektedir. Her ay bir kitap ele alınmaktadır. Üyeler öğle tatilinde yemek saati esnasında

bir araya gelip söz konusu kitap üzerinde fikir alışverişinde bulunmakta, kitap ile ilgili tartışmalar yer almaktadır. Bu etkinlik üyelerin öğle tatillerini verimli, faydalı geçirmelerini sağlamakta, bireyler arası etkileşmeyi arttırarak sosyal bir ortam oluşturmaktadır.

Inside OLLI

Enstitü bu etkinlik kapsamında üyelerine canlı etkileyici tartışma ortamı sağlar. Üyelerin özel/benzersiz deneyimlerini, kişisel yeteneklerini paylaşma imkânı sağlanır. Enstitü bu etkinlik aracılığı ile yazar, fotoğrafçı, hâkim, doktor gibi birçok alanda uzman, yetenekli, entelektüel üyelerinin bilgi ve deneyimlerini diğer üyeler ile paylaşmasını sağlar. Üyelerin ilgi duydukları, merak ettikleri söz konusu mesleklere dair spesifik sorular sorabilmelerine imkân sağlamaktadır.

OLLI Cafe Society

Bu etkinlik enstitü tarafından üyeleri için organize edilir. Etkinliğin konu başlığı ve tartışma içeriği “Chicago Humanities Society” tarafından tavsiye edilmektedir. Enstitü üyeleri önceden belirlenen konu hakkında bir araya gelip fikir alışverişinde bulunup düşüncelerini ifade etme ve yeni bilgiler öğrenme imkânına sahip olurlar.

Enstitüye Bağış

Enstitü, üyelerinden bağış kabul etmektedir. Üyelerinin yapmış olduğu bağışlarla enstitünün eğitim/öğretim faaliyetlerinde ihtiyaç duyacağı mikrofön, projeksiyon, ses kaydetme cihazı,

bilgisayar, kamera gibi cihazlar satın alınmaktadır. 2016 yılında enstitü üyelerinin %38'inden fazlası (+456 kişi) bağış yaparak enstitüye maddi destek sağlamıştır. Bağışlar için enstitü bünyesinde gönüllü olarak stant açan enstitü üyeleri bulunmaktadır. Gönüllü kişiler broşürler dağıtarak bağış yapacak kişileri bilgilendirmektedir.

Bağış yapmak isteyen kişiler form doldurarak nakit ya da çek vererek bağış yapabildikleri gibi enstitünün sayfasında yer alan “online bağış” menüsünden kredi kartı ile de bağış yapabilmektedir. Bağışın bir alt ya da üst limiti bulunmamaktadır. Kişiler istedikleri miktarda bağış yapabilmektedir.

Ulusal Araştırma Merkezi (National Research Center)

Ulusal Araştırma Merkezi 2004 yılında University of Southren Maine’de kurulmuştur. Ekim 2014’te Northwestern University Chicago kampüsüne taşınmıştır. Ulusal Araştırma Merkezi’nin temel amacı Osher Lifelong Learnin Institüte eğitim programlarını iyileştirmek ve geliştirmektir. Bu bağlamda:

1. Kurulmuş olduğu web sitesi ağı ile tüm enstitülere etkin bir yetişkin eğitim programının nasıl olabileceğine dair bilgiler dağıtmak.
2. Yayımlamış olduğu araştırma dergisi ile enstitüleri bilgilendirmek.
3. Her yıl düzenlenen ve tüm enstitü direktörlerinin katılmış olduğu ulusal konferanslar ile enstitüleri geliştirmek ve daha ileriye taşımak.

Ulusal Araştırma Merkezi aynı zamanda tüm enstitüler ile ilgili network bilgilerine sahiptir. Bu sayede hangi eyalette, şehirde ya da üniversite bünyesinde enstitünün bulunduğu bilgisine ulaşp iletişim kurma imkânı sağlamaktadır.

Ulusal Araştırma Merkezi'nin Facebook, Twitter gibi sosyal medya hesapları bulunmakta, bu hesaplar aracılığı ile üyelerine ve diğer bireylere enstitüler hakkında bilgi ve hizmet sunmaktadır.

Ulusal Araştırma Merkezi Yönetimi

Steve Thaxton (Executive Director)

Stacey Hart (Manager of Operations)

Kevin Connaughton (Manager of Adult Learning)

Northwestern University Osher Lifelong Learnin İnstitüte İletişim

Aşağıda yer alan tabloda Northwestern University Chicago ve Evanston kampüslerinde yer alan Osher Lifelong Learnin İnstitüte iletişim bilgileri verilmiştir.

Tablo 10. Northwestern University Osher Lifelong Learnin İnstitute İletişim Bilgileri

Chicago Kampüsü	Evanston Kampüsü
Adres: 339 East Chicago Avenue Wieboldt Hall, Room 412 Chicago, IL 60611 Tlf: 312-503-7881 Fax: 312-503-4942 Mesai Saatleri: 9:00am–5:00pm	Adres: 500 Davis St., Suite 700 Evanston, IL 60201 Tlf: 847-492-8204 Fax: 847-492-8405 Mesai Saatleri: 8:30am–4:30pm

İndirimli Oto-Park Avantajı

Chicago kampüsü şehir merkezinde yer aldığından araçların ücretsiz park edebilecekleri alan bulunmamaktadır. Bundan dolayı da üyeler ücretli otoparkı kullanmak durumundadır. Enstitünün üyelerine tanıdığı indirimli park imkânı bulunmaktadır. Buna göre üyeler her seferinde 6 saate kadar \$7.5 ödeyerek park etme hakkına sahiptirler. İndirimli park biletleri hafta içi; pazartesi, salı, çarşamba, perşembe günleri saat 1:30 kadar enstitü yönetiminden alınabilmektedir. Her seferinde en fazla 3 indirimli bilet alma hakkı tanınmıştır. Enstitünün web sayfasında üyelerinin indirimli otopark biletlerin nasıl sağlanabilecekleri ve nasıl kullanılacaklarına dair ayrıntılı bilgi bulunmaktadır.

Üniversite Üye Kartı

Enstitü, “Yıllık Üyelik” ya da “Temel Üyelik” yapan üyelerine üniversite üyelik kartından yararlanmalarını sağlamaktadır. Üyeler bu kart sayesinde üniversitenin bütün imkânlarından yararlanmanın yanı sıra üniversite dışı kütüphane, müze, sanat galerisi, toplu taşıma araçları gibi birçok yerde indirimli kullanma avantajlarından yararlanmaktadırlar.

BÖLÜM-V

Bu bölümünde yetişkin eğitimi ile ilgili yapılan araştırmanın yöntemi, evren ve örnekleme, veri toplama araçları, verilerin analizi, araştırmacı rolü ve uygulama sürecine ilişkin bilgiler yer almaktadır.

Araştırma Yöntemi

Yaşam boyu öğrenme kapsamında 50 yaş üzeri yetişkin bireylerin eğitim (sanat eğitim) ihtiyaçlarının neler olduğunu ve bu bağlamda ülkemize (Türkiye) özgü 50 yaş üzeri yetişkin bireylerin eğitim ihtiyaçlarına cevap verebilecek bir eğitim modelin nasıl geliştirilebileceğini incelemeyi amaçlayan bu çalışmada nicel ve nitel araştırma yöntemleri birlikte kullanılmıştır.

Nicel araştırma, araştırma planında; evren, örneklem, aksiyom ve hipotezlerin yer aldığı, verilerin görüşme, gözlem, anket ve testler aracılığı ile elde edildiği ve elde edilen bu bilgilerin istatistiksel ölçme ve değerlendirme teknikleri ile analiz edildiği yöntemdir (Arslanoğlu, 2016: 78). Nitel araştırma, sosyal fenomenleri, insan davranışlarını ve insanların bu davranışlarına nelerin sebep olduğunu detaylara inerek derin bir şekilde anlamaya çalışır (Güler vd., 2013: 39).

Nitel araştırma yönteminde tek bir veri kaynağına güvenilmez; mülakat, gözlem, doküman incelemesi gibi çoklu veri toplama yöntemi ile veriler toplanır (Bal, 2016: 71). Nitel araştırma, nitel veri toplama yöntemleri kullanılarak verilerin gözlem, görüşme,

doküman analizi yolu ile elde edildiği, algıların ve olayların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül bir şekilde ortaya konulduğu, nitel bir sürecin izlendiği araştırmadır (Yıldırım ve Şimşek, 1999: 19).

Nitel araştırmada tümevarım yöntemi izlenir. Araştırma genellikle esnek ve dinamiktir. Araştırmanın ilk aşamasında ortaya çıkan bir durum araştırmanın sonraki aşamalarını etkileyebilir. Aynı zaman da nitel araştırma doğrusal ve ardışık değildir. Verilerin toplanma ve çözümlenmesi eş zamanlı gerçekleştirilebilir. Elde edilen ilk bulgular ışığında daha özel ve daha detaylı bilgilere ulaşmak amacıyla farklı veri toplama araçları ve farklı veri analiz teknikleri kullanılabilir (Büyüköztürk vd., 2010: 258).

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini 2018-2019 yılı Türkiye’de yaşayan 50 yaş üzeri yetişkin kadın ve erkek bireyler oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemi, basit rastlantısal (tesadüfi) örneklem ile oluşturulmuştur. Basit rastlantısal (tesadüfi) örnekleme, ana kütledeki birimlerin tümüne eşit fırsat verilerek bir tercih yapılmaksızın, birimler arası bir fark gözetilmeksizin seçim yapılır (Aslantürk, 1995: 87).

Örnekleme giren birey ve objelerin yerine başka bir birey ve objenin konulmadan örneklemin çekilmesidir (Aziz, 1990: 45). Araştırmanın, evreni yansıtabilmesi için örnekleme yapılmıştır. Örnekleme; var olan yığından onu temsil edebilecek bir parçanın seçilmesidir. Başka bir deyişle herhangi bir yığından (bütünden) belirli bir yolla olan ve onu temsil edebilecek olan daha küçük

sayıdaki obje veya bireyin (kesit) seçilmesidir (Sağlık Bakanlığı Gevher Nesibe Sağlık Eğitimi Enstitüsü, 2004: 68).

Araştırmanın örneklemini; Adana, Antalya, Ankara, Çanakkale, Elâzığ, Diyarbakır, İstanbul, İzmir, Kayseri, Kocaeli, Konya, Sakarya illerinde yaşayan ve rastgele seçilerek araştırmaya katılması sağlanan 88'i kadın 153'ü erkek toplam 241 katılımcı oluşturmaktadır.

Tablo 11. Katılımcıların Demografik Bilgilerine İlişkin Tanımlayıcı İstatistikler

Değişkenler	Alt Değişkenler	f	%
Cinsiyet	Kadın	88	36,5
	Erkek	153	63,5
Yaşadığı şehir	Adana	13	5,4
	Antalya	17	7,1
	Ankara	9	3,7
	Çanakkale	55	22,8
	Elâzığ	12	5,0
	Diyarbakır	10	4,1
	İstanbul	45	18,7
	İzmir	22	9,1
	Kayseri	19	7,9
	Kocaeli	10	4,1
	Konya	19	7,9
	Sakarya	10	4,1
Yaş grubu	50-60	187	77,6
	61-70	44	18,3
	71-80	10	4,1
Meslek	Akademisyen	12	5,0
	Öğretmen	55	22,8
	Memur	36	14,9
	Emekli	37	15,4
	Ev Hanımı	21	8,7
	Esnaf	22	9,1

	Diğerleri	58	24,1
Eğitim düzeyi	İlkokul	45	18,7
	Ortaokul	25	10,4
	Lise	57	23,7
	Ön Lisans	20	8,3
	Lisans	75	31,1
	Lisansüstü	19	7,9

Katılımcıların %36,5'i kadınlardan oluşuyorken %63,5'i erkeklerden oluşmaktadır. Katılımcıların %5,4'ü Adana'da, %7,1'i Antalya'da, %3,7'si Ankara'da, %22,8'i Çanakkale'de, %5'i Elazığ'da, %4,1'i Diyarbakır'da, %18,7'si İstanbul'da, %9,1'i İzmir'de, %7,9'u Kayseri'de, %4,1'i Kocaeli'de, %7,9'u Konya'da, %4,1'i ise Sakarya'da yaşamaktadır. Katılımcıların %77,6'sı 50-60 yaş grubunda, %18,3'ü 61-70 yaş grubunda, %4,1'i 71-80 yaş grubundadır. Katılımcıların %5'i akademisyen, %22,8'i öğretmen, %14,9'u memur, %15,4'ü emekli, %8,7'si ev hanımı, %9,1'i esnaf ve %24,1'i diğer meslek gruplarındandır. Katılımcıların %18,7'si ilkokul mezunu, %10,4'ü ortaokul mezunu, %23,7'si lise mezunu, %8,3'ü ön lisans mezunu, %31,1'i lisans mezunu ve %7,9'u lisansüstü eğitim mezunudur.

Veri Toplama Araçları

Araştırmanın problemini oluşturan, “Yaşam boyu öğrenme kapsamında 50 yaş üzeri bireyler için Türkiye’ye özgü bir yetişkin eğitimi (sanat eğitimi) programı geliştirilirken dikkat edilmesi gereken etmenler nelerdir?” sorusuna yanıt aramak amacı ile uzman görüşü alınarak görüşme formu (İhtiyaç Analizi Formu) hazırlanmıştır.

Görüşme Formu (İhtiyaç Analizi Formu) Oluşturma Süreci

Araştırma kapsamında, “Görüşme Formu” (İhtiyaç Analizi Formu) geliştirmek amacı ile Çanakkale Onsekiz Mart

Üniversitesi; Eğitim Fakültesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, İletişim Fakültesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Spor Bilimleri Fakültesi ve Sağlık Yüksek Okulu'nda görev yapan 19 öğretim üyesinin görüşlerine başvurulmuştur. Uzman görüşü alınırken uzmanlara:

1. Hazırlanacak yetişkin eğitimi programının nasıl olması gerekir?
2. Yetişkin bireyler hangi konulara ilgi duyabilir?
3. Dersin verimliliğini arttırmak için konuyu nasıl işlemek gerekir?
4. Yetişkin eğitimi programı kapsamında kaçınılması gereken hususlar nelerdir?

soruları yöneltilerek bu doğrultudaki görüşleri alınmıştır.

Kodlama

Uzmanların görüşleri alındıktan sonra her bir uzman bir “harf” (A, B, C, D, E, F, G, H, J, K, L, M, N, P, R, S, T, Y, Z) ile kodlanmış, içerik analizi yapılarak uzmanların görüşleri tablo haline getirilmiştir. Uzmanların vermiş oldukları yanıtlar kod karşılıklarıyla birlikte hazırlanan tabloda kullanılmıştır. Bir görüşü ya da düşünceyi savunan bir den fazla uzman var ise verilen yanıtın karşısına o uzmanlara karşılık gelen kodlar birlikte kullanılmıştır. Birden fazla görüş ya da düşünce aynı uzman tarafından ileri sürülmüş ise bu görüşler aynı satır içerisinde kullanılmıştır.

Hazırlanacak Yetişkin Eğitimi Programına Yönelik Uzman Görüşleri

Tablo 12. Hazırlanacak yetişkin eğitimi programının nasıl olması gerektiğine ilişkin uzman görüşleri.

Uzmanlar	Yanıtlar
C	<i>Programın Türkiye'ye uygun, özgün olması gerekir. Programın temel hedefi bireylerin hayatlarını çeşitlendirmek olmalıdır</i>
A	<i>Hedef kitlenin 50 yaş üzeri ve sanatla ilgileniyor olması gerekir.</i>
A, B, C, Y	<i>Hedef kitleyi tanıma, öğrenme, hazırbulmuşluk ve eğitim düzeyi, neyle meşgul olduğunu ve alışkanlıklarının ne olduğunu öğrenme, neye ihtiyaç duyduğunu tespit etme, hayat tarzına uygun ve ihtiyaçlarına cevap verebilecek bir program olmalıdır.</i>
T, S, N	<i>Programa katılacak her bireyin; bireysel engelleri, toplumsal değerleri, kültürel yapısı, sosyoekonomik ve psikolojik durumları göz önünde bulundurulmalı ve eğitim kültürel yapıya uygun bir program olmalıdır.</i>
B, C, D, Z	<i>Bireylerin yetenek ve eğilimlerin gözetilmediği, herkesin yeterlilik ve beceri anlamında katılabileceği, birey temelli bir program olması gerekir.</i>
A	<i>Programın bilgi değil beceri odaklı olmalıdır. Programın aksayan yönlerinin belirlenmesi gerekmektedir.</i>
C	<i>Üç farklı jenerasyon arasındaki iletişim farkı (kendi/eşi-çocukları-torunları) dikkate alınmalıdır. Koordinatörlük statüsü toplum yapımıza çok uygun olmadığından bireylerde bir başıboşluk hissi uyandırabileceğinden ilk başta hoca şeklinde geçmelidir.</i>
D	<i>Yaş ilerledikçe bireylerin gerileyen hafıza ve refleksleri, el becerileri dikkate alınmalı, böylece kişinin diğer bireylere göre daha yetersiz olduğunu düşünmesi, onlardan geri kalma endişesi bertaraf edilmiş olabilir</i>
F	<i>Temel sorunu belirlemek gerekir, bireyler üretmek mi ister yoksa sanatı anlamak mı ister bu ihtiyacı belirlemek gerekir. Programa bilim ve teknolojiye yönelik bir ders konulabilir, bu sayede kişiler veri tabanları ve bilgiye nasıl ulaşabileceğinin yollarını öğrenmiş olur.</i>

	<i>50 yaş ve üzeri bireylerin kişilik özellikleri hakkında bilgi sahibi olmak gerekir, iletişimdeki güçlü ve zayıf yönlerinin neler olduğuna, teknolojiyi kullanma becerileri, bilişsel, duyuşsal ve psikomotor davranışları hakkında bilgi sahibi olmak gerekir.</i>
G, Y	<i>Program kapsamında yerel dinamikleri ele almak, düzenlenen yerel etkinlikler takip edilerek bireylerin bu etkinliklere katılımını sağlamak gerekir.</i>
G	<i>Eğitmenler müzeleri sanat eğitimi için kullanabilmeleri için hizmet içi eğitim vermek gerekir.</i>
J	<i>Çalgı derslerinde mevcut maksimum 5 kişi olmalı, koro derslerinde kişi sayısı fazla olmalıdır. Kişilere bir sertifika ya da katılım belgesi verilebilir ve 50 yaş sınırı esnetilmelidir.</i>
K	<i>Ders müfredata eklenmeden akademik, eğitimsel ve maddi olanakları belirtilmesi gerekir ki kişi buna göre seçim yapabilsin.</i>
L	<i>Programda bireylerin katılabilecekleri aktivitelere sıkça yer verilmeli aktivite ağırlıklı olmalı ve bireylerin yaşayarak öğrenmeleri sağlanmalıdır.</i>
T	<i>Sürdürülebilir bir yaşlılık ve bireylerin yaşam kalitesinin nasıl yükseltilebileceği hedeflenmelidir. Eğitimciler bir eğitim programını takip etmeli ve mutlaka yaşlı psikolojisi üzerine eğitim almaları gerekir. Sanat eğitiminin; yaşlı bireylerin unutkanlık gibi sorunlarının üzerinde nasıl bir etkisi vardır ya da sanat yolu ile bu sorunlar nasıl giderilebilir bunun üzerinde durulabilir.</i>
Y	<i>Bu yaştaki bireyler toplum gözünde işe yaramadıklarını düşünmektedirler hala işe yaradıklarını topluma faydalı olduklarını kanıtlamaları sağlanabilir, bu da bireyleri mutlu eder. Programa eğitim düzeyi yüksek kişilerle başlanıp daha sonra diğer bireylerin dâhil edilmesi programın ilerleyişi açısından daha sağlıklı olacaktır.</i>

Hazırlanacak bir yetişkin eğitimi programında nelere dikkat etmek gerekir? Sorusuna uzmanların; “Hedef kitleyi tanımak gerekir. Hedef kitlenin öğrenme, hazırbulmuşluk ve eğitim düzeyi, neyle meşgul olduğu ve alışkanlıklarının ne olduğunu öğrenmek gerekir. Neye ihtiyaç duyduğunu tespit etmek, hayat

tarzına uygun ve ihtiyaçlarına cevap verebilecek bir program hazırlamak gerekir. Programa katılacak her bireyin; bireysel engelleri, toplumsal değerleri, kültürel yapısı, sosyoekonomik ve psikolojik durumları göz önünde bulundurulmalı, eğitim ve kültürel yapıya uygun bir program hazırlamak gerekir. Bireylerin yetenek ve eğilimlerin gözetilmediği, herkesin yeterlilik ve beceri bakımından katılabileceği, birey temelli bir program hazırlamak gerekir. Program kapsamında yerel dinamikleri ele almak, düzenlenen yerel etkinlikleri takip edilerek bireylerin bu etkinliklere katılımını sağlamak gerekir.” Görüşlerini savundukları görülmüştür.

Tablo 13. Yetişkin Bireylerin Hangi Alanlara, Konulara İlgi Duyabileceğine İlişkin Uzman Görüşleri.

Uzmanlar	Yanıtlar
D	<i>Yağlıboya, Karakalem, Heykel, Seramik</i>
E	<i>Feminist Sanat, Modern Sanat, Fotoğraf, Heykel, Resim</i>
F	<i>Sanat Tarihi, Sanat Eleştirisi, Müze Eğitimi, Estetik, Sanat, sanatçı ve sanat eseri kavramları, Sanatın gerekliliği</i>
G	<i>Seçilecek konular tamamen yerel unsurlardan oluşmalıdır.</i>
H	<i>Türk çini sanatı, Cumhuriyet dönemi mimarisi ve süslemeleri, Osmanlı kitap resminde tarihi konulu minyatürler, Cumhuriyet dönemi seramik sanatı</i>
J	<i>Teori eğitimi olarak: nota solfej, Çalgı eğitimi (bağlama, gitar, piyano, keman), Çok sesli koro: Türk sanat müziği ve Türk halk müziği korusu, Ses eğitimi: Bireysel eğitim, ses nefes eğitimi</i>
K	<i>Yöresel müzik kültürü, Yöresel düşün kültürleri ve müzik ilişkisi, Cumhuriyet dönemi Atatürk ve müzik, Türk ve batılı bestecilerin eserleri ve hayatları, Müzikte makamların terapi özellikleri ve insan üzerindeki etkileri</i>
L	<i>Çağlara göre antik kıyafet ve kimlik ilişkisi, Kültürel mirasımızı korumayı öğrenme, Dini kitaplardaki tasvirler, Çağlar boyu Anadolu medeniyetlerinde (Hitit, Selçuk, Osmanlı, yeniçağ) yemek kültür, Çağlar boyu sanat ve hayatı değiştiren sanatçılar,</i>

	<i>Gökdelenlerin tarihi gelişimi ve mimari kimlik (Selçuklu, Osmanlı, TOKİ), deprem ve definencilik</i>
M	<i>Sinemanın tarihsel gelişi, Video çekimi ve tasarımı, Fotoğraf kaldırıcı estetiği</i>
N	<i>Tiyatronun tarihsel gelişimi, Tiyatroda dekor, kostüm ve aksesuar üretimi, Drama eğitimi</i>
P	<i>Osmanlıca eğitimi, Halk edebiyatının mâni, türkü, efsane, masal, fıkra gibi edebi türleri, Yöresel müzik aletleri, Cumhuriyet dönemi edebiyatımızın meşhur şiir, hikâye, romanları ve bu eserlerin yazarları, Düğün ve bayram adetleri, yöresel yemekler</i>
R	<i>Çanakkale savaşları, Bilinmeyen kahramanları ile İstanbul'un fethi, Osmanlı dönemi padişahların hayatı, Osmanlıda bilinenin aksine gerçek anlamda harem, Osmanlıda sosyal anlamda kölelik sistemi, Osmanlıda saray mimarisi, tarihi ve sosyal yaşamı, Osmanlıda modern tıbbı geçiş, Osmanlıda ateşli silahların kullanımı, Osmanlıda basın ve basının gelişimi, Osmanlıda hukukun kaynakları, Osmanlıda dış borçlar ve Osmanlının iflası, Savaş sonrası göçler, Osmanlıda modern teknolojinin kullanılması</i>
S	<i>Menopoz/andropoz, Alzheimer, Kanser, Kalp/damar, Sindirim sistemi hastalıkları, Kemik erimesi, Hipertansiyon, Diyabet, Obezite, Görme bozuklukları ve protez kullanımı, Hayat kalitesini arttırma, Madde kullanımı sigara, Yalnızlık korkusu ile mücadele etme, Duygusal şiddet, Aile içi şiddet, İş sağlığı güvenliği, Evde bakım sağlık hizmetleri, İstismar, Hastalıkların erken tanısı, Boş zamanı iyi ve doğru değerlendirme. Torun-bebek bakımı</i>
Y	<i>Pilates/Egzersiz, Kilo kontrolünü sağlama, Yaşam kalitesini arttırma, Uyku düzenini sağlama, Stresi azaltma, Doğru beslenme, Sıvı dengesini sağlama, Günlük yürüyüşler</i>

Yetişkin bireyler hangi konulara ilgi duyabilir? Sorusuna uzmanlar; özellikle kendi uzmanlık alanlarındaki ve halkın büyük bir kesiminin ilgi/ihtiyaç duyabileceği konu başlıklarını önerdikleri görülmüştür.

Tablo 14. Dersin Verimliliğini Arttırmak İçin Dersin Nasıl İşlenmesi Gerektiğine İlişkin Uzman Görüşleri.

Uzmanlar	Yanıtlar
E, F, G, K, H	<i>Ders disiplinler arası yaklaşıma göre işlenmelidir.</i>
D, H, M, R, S	<i>Ders kapsamında; video, film, resim, harita gibi görsel materyaller sıkça kullanılmalıdır.</i>
D, G, H, R	<i>Ders kapsamında imkânlar elverdiği ölçüde, sanat galerileri, müzeler ve tarihi mekânlar ziyaret edilmeli, ders buralarda işlenmelidir.</i>
G	<i>Tematik öğrenme yöntemi üzerinde durulmalıdır. Aynı ders kapsamında birkaç alandan eğitmen beraber dersi kendi açılarından işleyebilir.</i>
R	<i>Ders öncesi akademik dilden uzak yazılmış metinler verilebilir bu sayede bireyler ön bilgi sahibi olur.</i>
S	<i>Ders soru-cevap tartışma yöntemi şeklinde işlenebilir.</i>

Dersin verimliliğini arttırmak için konuyu nasıl işlemek gerekir? sorusuna uzmanların; “Dersin disiplinler arası yaklaşımla işlenmesi gerektiği, ders kapsamında video, film, resim, harita gibi görsel materyallere sıkça yer verilmesi gerektiği ve imkanlar dahilinde; sanat galerileri, müzeler ve tarihi mekanların ziyaret edilerek dersin buralarda işlenmesi gerektiği” görüşünü savundukları görülmüştür.

Tablo 15. Yetişkin Eğitimi Programı Kapsamında Kaçınılması Gereken Hususların Ne Olduğuna İlişkin Uzman Görüşleri.

Uzmanlar	Yanıtlar
E, H, I, P, M	<i>Bireylerin gereksiz tartışmalara girmelerine neden olabilecek “cinsellik, politika, din” gibi konulardan kaçınmak gerekir.</i>
G	<i>Programdan yaşam boyu öğrenme ibaresi çıkartılmalıdır, birey sorumluluk duygusu hissedeceğinden bundan kaçınacaktır.</i>

G, J, K	<i>Bireylerin akademik kaygı gütmeyecekleri, güzel vakit geçirebilecekleri, toplum temelli bir program hazırlanmalıdır.</i>
J	<i>Eğitimci farklı bakış açılarına açık olmalı, bireysel derslerde çalışma saatlerinde çok katı olmamalı, lisan öğrencileri gibi akademik baskı uygulamamalıdır.</i>
N	<i>Bireylerin yaşanmışlıkları olduğundan ele alınacak konun nasıl işleneceği ve eğitiminin kullanacakları dili iyi seçmeleri gerekir.</i>

Yetişkin eğitimi programı kapsamında kaçınılması gereken hususlar nelerdir? Sorusuna uzmanların; “Bireylerin akademik kaygı gütmeyecekleri, güzel vakit geçirebilecekleri, toplum temelli bir program hazırlanmalı ve bireylerin gereksiz tartışmalara girmelerine neden olabilecek “cinsellik, politika, din” gibi konulardan kaçınmak gerekir” görüşünü savundukları görülmüştür.

Veri Toplama Süreci

Görüşme formu (İhtiyaç analizi Formu) geliştirme süreci tamamlandıktan sonra verilerin toplanacağı iller (Adana, Antalya, Ankara, Çanakkale, Elâzığ, Diyarbakır, İstanbul, İzmir, Kayseri, Kocaeli, Konya, Sakarya) belirlenmiş ve araştırmacı bu illere giderek katılımcılarla bire bir yüz yüze görüşerek verileri toplamıştır. Veriler, sokak, çarşı, park gibi halkın bulunduğu açık alanlardan toplandığından resmi izin almaya ihtiyaç duyulmamıştır. Katılımcılara araştırmanın resmiyetini ve ciddiyetini göstermek amacı ile araştırma verilerini toplama süresince araştırmacı çalıştığı kurumun yaka kartını boynunda taşımıştır. Araştırmacı, araştırmanın hedef kitlesine giren kişilere araştırmaya katılmaları için önce araştırma hakkında kısa bilgi vererek araştırmaya katılmalarını rica etmiştir. Araştırmaya katılmak istemeyenlere teşekkür edilmiş, araştırmaya katılmak

isteyen kişilere ise araştırmanın içeriği hakkında daha detaylı bilgi verilmiş ve görüşme formunun nasıl doldurulacağı hakkında katılımcılar ayrıca bilgilendirilmiştir. Araştırmacı okuma ya da yazma güçlüğü çeken katılımcılara istekleri doğrultusunda araştırma sorularını okumuş, gerekli yerleri işaretlemiş ve yine katılımcıların istekleri doğrultusunda notlar almıştır.

Katılımcıların görüşme formunu doldurmaları için bir süre kısıtlamasına gidilmemiştir. Katılımcılara her soruda birden fazla seçenek seçme hakkı verilmiş, sorunun konusu kapsamındaki istek ve taleplerini yazmaları için boşluk seçeneği konulmuş ayrıca konudan bağımsız düşüncelerini yazma hakkı da tanınmıştır. Araştırma ölçeği sözü geçen illerde bahsedildiği şekilde yapılmıştır. Katılımcılar görüşme formu sorularını cevaplarken araştırmacının herhangi bir müdahalesi olmamış katılımcılar tercih ve düşüncelerini özgür bir şekilde ifade etmiştir.

Araştırmanın verileri, 24 Haziran 2018 Cumhurbaşkanlığı ve Milletvekilliği seçimleri hemen sonrası toplandığından katılımcıların çok hassas olduğu, her 15-20 kişiden ancak birinin araştırmaya katılmak istediği görülmüştür. Bu durum araştırma verilerinin toplanmasını oldukça zorlaştırmıştır.

Verilerin Analizi

Elde edilen verilerin istatistiksel analizlerinde katılımcıların demografik bilgilerinin yüzdelik dağılımlarının belirlenmesinde frekans analizi kullanılmıştır. Katılımcıların çoklu cevap seçeneği bulunan sorulara verdikleri yanıtların yüzdelik dağılımlarının belirlenmesinde ise Multiple Response Set analizinden yararlanılmıştır. Katılımcıların çoklu cevaplı olan sorulara verdikleri yanıtların cinsiyetlerine, eğitim düzeylerine ve yaş gruplarına göre karşılaştırılmasında ise Custom Tables'dan

yararlanılmıştır. Yüzdelik oranlar belirleniyorken toplam kişi sayısı üzerinden değil, toplam yanıt sayısı üzerinden değerlendirme yapılmıştır. Bunun nedeni, katılımcılarda cinsiyet sayılarının, yaş grubu sayılarının ve eğitim düzeyi gruplarının sayılarının eşit olmayışı, ayrıca her soruya verilen yanıt sayılarının katılımcıdan katılımcıya farklılık göstermesidir. Cinsiyete, yaş grupları ve eğitim düzeylerine göre farklılıkların anlamlı olup olmadığının belirlenmesinde Ki-Kare (χ^2) test istatistiği kullanılmış ve anlamlılık düzeyi $p < 0,05$ olarak belirlenmiştir. Ki-Kare (χ^2) *parametrik olmayan bir istatistiksel test olup, verilerin frekansları gösterir biçimde olmasını gerektirir* (Balci, 2001: 261). Ki-Kare (χ^2) iki ya da daha fazla değişkenin birbiri ile karşılaştırmayı ve ölçmeyi amaçlar. Değişkenin sınıflayıcı seçeneklerine göre ölçümlerde ortaya çıkan çapraz dağılıma bakarak söz konusu değişkenler arasında bir ilişkinin olup olmadığını inceler (Baloğlu, 2006: 114). Bu test tekniği, genellikle nitel değişkenlerin arasındaki bağıntının ölçülmesinde kullanılmaktadır (Arslantürk, 1999:142).

Katılımcılara İlişkin Bulgular

Araştırma kapsamında uygulanan görüşme formu ile araştırmaya katılanların ilgi duydukları ve eğitim almak istedikleri alanlar hakkında bilgiler elde edilmiştir. Bu bilgiler katılımcıların demografik bilgilerine göre karşılaştırılmıştır. Yapılan karşılaştırmada amaç, katılımcıların ilgi duyduğu ve eğitim almak istediği alanları/konuları maddeler bazında karşılaştırmak değil, çoğunluğun hangi maddeleri yanıt olarak işaretlediğini belirlemektir. Bu sayede katılımcıların çoğunlukla ilgi duyduğu ve eğitim almak istedikleri alanların hangileri olduğu ve bu alanların demografik değişkenlere göre farklılık gösterip göstermediği tespit edilecektir.

Yetişkin Eğitimi Programı Kapsamında Katılımcıların Hangi Alanlarda Eğitim Almak İstediklerine İlişkin Tercihleri Nasıldır? Sorusuna Yönelik Bulgular.

Tablo 16. Sanatının Hangi Alanlarında Eğitim Almak ve Bu Alanlarda Çalışmalar Yapmak İstersiniz?

Yanıtlar	f	%
Fotoğrafçılık	141	32,2
Karakalem	98	22,4
Yağlı boya	83	18,9
Heykel	48	11,0
Grafik tasarımı	38	8,7
Suluboya	30	6,8
Toplam	438	100

Tablo incelendiğinde, katılımcıların %32,2'si fotoğrafçılık, %22,4'ü karakalem, %18,9'u yağlı boya, %11,0'ı heykel, %8,7'si grafik tasarımı, %6,8'si suluboya seçeneğini tercih ettiği görülmüştür.

Ayrıca katılımcıların isteklerini yazabilmeleri için formda boş bırakılan seçeneğe; 1 katılımcının: Ahşap boyama, 1 katılımcının: Maket yapımı, 1 katılımcının: Takı tasarımı, 2 katılımcının: Karikatür çizimi ve 1 katılımcının: Pastel boya ve akrilik boya teknikleri hakkında eğitim almak ve bu alanlarda çalışmalar yapmak istediği görülmüştür.

Tablo 17. Resim Sanatı ile İlgili Hangi Konularda Bilgi Sahibi Olmak İstersiniz?

Yanıtlar	f	%
Dünyaca ünlü ressamların eserleri ve hayatları hakkında	116	19,1
Cumhuriyet dönemi Türk resim sanatı hakkında	104	17,2
Sanatın terapi özelliği hakkında	94	15,5
Sanatın anlamı, önemi ve gerekliliği hakkında	91	15,0
Sanat, sanatçı ve sanat eseri kavramları hakkında	74	12,2
Rönesans dönemi resim sanatı hakkında	45	7,4
Soyut sanat hakkında	30	5,0
Popüler sanat hakkında	23	3,8
Performans sanatı hakkında	19	3,1
Feminist sanat hakkında	10	1,7
Toplam	606	100

Tablo incelendiğinde, katılımcıların %19,1'i dünyaca ünlü ressamların eserleri ve hayatları hakkında, %17,2'si Cumhuriyet dönemi Türk resim sanatı hakkında, %15,5'i sanatın terapi özelliği hakkında, %15,0'ı sanatın anlamı, önemi ve gerekliliği hakkında, %12,2'si sanat, sanatçı ve sanat eseri kavramları hakkında, %7,4'ü Rönesans dönemi resim sanatı hakkında, %5,0'ı Soyut sanat, %3,8'i Popüler sanat hakkında, %3,1'i Performans sanatı hakkında, %1,7'si Feminist sanat hakkında seçeneğini tercih ettiği görülmüştür.

Ayrıca katılımcıların isteklerini yazabilmeleri için formda boş bırakılan seçeneğe; 1 katılımcının: Sanatsal görsel okuryazarlık, 1 katılımcının: Resim sanatı tarihi, 1 katılımcının: Türk İslam sanatları hakkında bilgi almak istediği görülmüştür.

Tablo 18. Geleneksel Türk Sanatlarının Hangi Alanlarında Eğitim Almak ve Bu Alanlarda Çalışmalar Yapmak İstersiniz?

Yanıtlar	f	%
Ebru sanatı	148	34,8
Hat sanatı	95	22,4
Çini sanatı	84	19,8
Minyatür sanatı	62	14,6
Tezhip sanatı	36	8,5
Toplam	425	100

Tablo incelendiğinde, katılımcıların %34,8'i ebru sanatı, %22,4'ü hat sanatı, %19,8'i çini sanatı, %14,6'sı minyatür sanatı, %8,5'i tezhip sanatı seçeneğini tercih ettiği görülmüştür.

Ayrıca katılımcıların isteklerini yazabilmeleri için formda boş bırakılan seçeneğe; 1 katılımcının: Elishi, dokuma ve kumaş boyama, 2 katılımcının: Mozaik sanatı hakkında eğitim almak ve bu alanda çalışmalar yapmak istedikleri görülmüştür.

Tablo 19. Baskı Sanatlarının Hangi Alanlarında Eğitim Almak ve Bu Alanlarda Çalışmalar Yapmak İstersiniz?

Yanıtlar	f	%
Ahşap baskı	154	46,2
Dijital baskı	64	19,2
İpek baskı	63	18,9
Gravür baskı	39	11,7
Linolyum baskı	13	3,9
Toplam	333	100

Tablo incelendiğinde, katılımcıların %46,2'si ahşap baskı, %19,2'si dijital baskı, %18,9'u ipek baskı, %11,7'si gravür baskı, %3,9'u linolyum baskı seçeneğini tercih ettiği görülmüştür.

Ayrıca katılımcıların isteklerini yazabilmeleri için formda boş bırakılan seçeneğe; 1 katılımcının: Ahşap yakma, 1 katılımcının: Taş baskı hakkında eğitim almak ve bu alanda çalışmalar yapmak istedikleri görülmüştür.

Tablo 20. Sanatın Hangi Alanlarına İlgi Duyarsınız?

Yanıtlar	f	%
Antik şehirleri gezmek	177	26,7
Müze ziyaretleri yapmak	157	23,6
Konser ve müzik festivallerine katılmak	109	16,4
Sergilere katılmak	97	14,6
Ses eğitimi almak	75	11,3
Çok sesli bir koroda yer almak	49	7,4
Toplam	664	100

Tablo incelendiğinde, katılımcıların %26,7'si antik şehirleri gezmek. %23,6'sı müze ziyareti yapmak, %16,4'ü konser ve müzik festivallerine katılmak, %14,6'sı sergilere katılmak, %11,3'ü ses eğitimi almak, %7,4'ü çok sesli bir koroda yer almak seçeneğini tercih ettiği görülmüştür.

Ayrıca katılımcıların isteklerini yazabilmeleri için formda boş bırakılan seçeneğe; 1 katılımcının: Şiir dinletilerine, 1 katılımcının: Kitap fuarlarına katılmak istediği görülmüştür.

Tablo 21. Hangi Müzik Enstrümanının Eğitimi Almak İstersiniz?

Yanıtlar	f	%
Bağlama	137	43,1
Piyano	65	20,4
Keman	63	19,8
Gitar	53	16,7
Toplam	318	100

Tablo incelendiğinde, katılımcıların %43,1'i bağlama, %20,4'ü piyano, %19,8'i keman, %16,7'si gitar seçeneğini tercih ettiği görülmüştür.

Ayrıca katılımcıların isteklerini yazabilmeleri için formda boş bırakılan seçeneğe; 11 katılımcının; ney, 8 katılımcının: kanun, 6 katılımcının; flüt, 4 katılımcının; klarnet, 3 katılımcının: çello, 3 katılımcının; perküsyon, 2 katılımcının; ud, 2 katılımcının; trompet, 1 katılımcının; akordeon ve saksafon, 1 katılımcının; kemençe ve tulum, 1 katılımcının; arp, 1 katılımcının; obua, 1 katılımcının; ritimli vürmelik çalgılar eğitimi almak istediği görülmüştür.

Tablo 22. Müzik Eğitimi ile İlgili Hangi Konularda Bilgi Sahibi Olmak İstersiniz?

Yanıtlar	f	%
Yöresel müzik aletleri hakkında	133	22,7
Nota solfej hakkında	97	16,6
Müzik makamlarının terapi özelliği hakkında	97	16,6
Cumhuriyet dönemi müzik ve Atatürk hakkında	94	16,0
Yöresel düğün kültürü ve müzik ilişkisi hakkında	94	16,0
Türk ve batılı ünlü besteciler hakkında	71	12,1
Toplam	586	100

Tablo incelendiğinde, katılımcıların %22,7'si yöresel müzik aletleri hakkında, %16,6'sı nota solfej hakkında, %16,6'sı müzik makamlarının terapi özelliği hakkında, %16,0'ı Cumhuriyet dönemi müzik ve Atatürk hakkında, 16,0'ı yöresel düğün kültürü ve müzik ilişkisi hakkında, %12,1'i ise Türk ve batılı ünlü besteciler hakkında seçeneğini tercih ettiği görülmüştür.

Ayrıca katılımcıların isteklerini yazabilmeleri için formda boş bırakılan seçeneğe; 1 katılımcının: Etnik müzik ve gotik müzik hakkında bilgi sahibi olmak istediği görülmüştür.

Tablo 23. Kültürel Konuların Hangisi Hakkında Bilgi Sahibi Olmak İstersiniz?

Yanıtlar	f	%
Kültürel mirasımızı nasıl koruyacağız hakkında	143	29,2
Anadolu medeniyetleri (Hitit, Selçuklu, Osmanlı, yakın çağ) yemek kültürü hakkında	129	26,3
Çağlara göre kıyafet ve kimlik ilişkisi hakkında	119	24,3
Mimarlık tarihi ve mimari kimlik hakkında	99	20,2
Toplam	490	100

Tablo incelendiğinde, katılımcıların %29,2'si Kültürel mirasımızı nasıl koruyacağımız hakkında, %26,3'ü Anadolu medeniyetleri (Hitit, Selçuklu, Osmanlı, yakın çağ) yemek kültürü hakkında, %24,3'ü çağlara göre kıyafet ve kimlik ilişkisi hakkında, %20,2'si mimarlık tarihi ve mimari kimlik seçeneğini tercih ettiği görülmüştür.

Tablo 22. Sinema ve Tiyatro Eğitimi ile İlgili Hangi Konularda Bilgi Sahibi Olmak İstersiniz?

Yanıtlar	f	%
Senaryo yazımı ve oyunculuk eğitimi hakkında	98	16,8
Drama eğitimi hakkında	92	15,8
Video çekimi ve tasarımı hakkında	84	14,4
Tiyatro tarihsel gelişimi hakkında	84	14,4
Sinema ve dizi eleştirisi hakkında	80	13,7
Tiyatro dekoru, kostümü, takı tasarımı hakkında	79	13,5
Sinemanın tarihsel gelişimi hakkında	67	11,5
Toplam	584	100

Tablo incelendiğinde, katılımcıların %16,8'i senaryo yazımı ve oyunculuk eğitimi hakkında, %15,8'i drama eğitimi hakkında, %14,4'ü tiyatronun tarihsel gelişimi hakkında, %14,4'ü video çekimi ve tasarımı hakkında, %13,7'si sinema ve dizi eleştirisi hakkında, %13,5'i tiyatro dekoru, kostümü, takı tasarımı hakkında, %11,5'inin sinemanın tarihsel gelişimi hakkında seçeneğini tercih ettiği görülmüştür.

Ayrıca katılımcıların isteklerini yazabilmeleri için formda boş bırakılan seçeneğe; 1 katılımcının: Mizah ve Komedi eğitimi hakkında bilgi sahibi olmak istediği görülmüştür.

Tablo 25. Edebiyat Eğitimi ile İlgili Hangi Konularda Bilgi Sahibi Olmak ve Eğitim Almak İstersiniz?

Yanıtlar	f	%
Halk edebiyatının mânî, türkû, masal, fıkra, efsane gibi edebi türleri hakkında	139	31,8
Cumhuriyet dönemi meşhur şiir, roman, hikâyeleri ve bunların yazarları hakkında	120	27,5
Roman hikâye, şiir gibi eserlerin yazımı ve eleştirel analizi hakkında	100	22,9
Osmanlıca eğitimi hakkında	78	17,8
Toplam	437	100

Tablo incelendiğinde, katılımcıların %31,8'i halk edebiyatının mânî, türkû, masal, fıkra, efsane gibi türleri hakkında, %27,5'i cumhuriyet dönemi meşhur şiir, roman, hikâyeleri ve bunların yazarları hakkında, %22,9'u roman, hikâye, şiir gibi eserlerin yazımı ve eleştirel analizi hakkında, %17,8'i Osmanlıca eğitimi hakkında seçeneğini tercih ettiği görülmüştür.

Tablo 26. Tarih Eğitimi ile İlgili Hangi Konular Hakkında Bilgi Sahibi Olmak ve Bu Alanda Eğitim Almak İstersiniz?

Yanıtlar	f	%
Çanakkale savaşları hakkında	143	16,9
Atatürk'ün askeri ve siyasi başarıları hakkında	130	15,4
Milli mücadele ve kurtuluş savaşı hakkında	125	14,8
Osmanlı imparatorluğu dönemi padişahları hayatı hakkında	95	11,2
İstanbul'un fethi ve bilinmeyen kahramanları hakkında	93	11,0
Osmanlı imparatorluğu, saray mimarisi ve sosyal yaşamı hakkında	78	9,2
Osmanlı imparatorluğunda modern tıba geçiş hakkında	71	8,4
Osmanlı imparatorluğu dış borçları ve iflası hakkında	57	6,7
Osmanlı imparatorluğunda "harem" hakkında	54	6,4
Toplam	846	100

Tablo incelendiğinde, katılımcıların %16,9'u Çanakkale savaşları hakkında, %15,4'ü Atatürk'ün askeri ve siyasi başarıları hakkında, %14,8'i milli mücadele ve Kurtuluş Savaşı hakkında, %11,2'si Osmanlı imparatorluğu dönemi padişahları hayatı hakkında, %11,0'ı İstanbul'un fethi ve bilinmeyen kahramanları hakkında, %9,2'si Osmanlı imparatorluğu, saray mimarisi ve sosyal yaşamı hakkında, %8,4'ü Osmanlı imparatorluğunda modern tıba geçiş hakkında, %6,7'si Osmanlı imparatorluğu dış borçları ve iflası hakkında, %6,4'ü Osmanlı imparatorluğunda "harem" hakkında seçeneğini tercih ettiği görülmüştür.

Ayrıca katılımcıların isteklerini yazabilmeleri için formda boş bırakılan seçeneğe; 1 katılımcının: Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün hayatı hakkında, 1 katılımcının: Sümer tabletleri hakkında, 1 katılımcının: Antik tarih hakkında bilgi sahibi olmak istediği görülmüştür.

Tablo 27. Hangi Hastalıkların Erken Tanısı ve Korunma Yolları Hakkında Bilgi Sahibi Olmak İstersiniz?

Yanıtlar	f	%
Kanser hakkında	178	19,6
Alzheimer hakkında	160	17,7
Diyabet hakkında	117	12,9
Kemik erimesi hakkında	110	12,1
Hipertansiyon hakkında	102	11,3
AIDS, hepatit hakkında	89	9,8
Obezite hakkında	82	9,1
Menopoz, andropoz hakkında	68	7,5
Toplam	906	100

Tablo incelendiğinde, katılımcıların %19,6'sı kanser hakkında, %17,7'si Alzheimer hakkında, %12,9'u diyabet hakkında, %12,1'i kemik erimesi hakkında, %11,3'ü hipertansiyon hakkında, %9,8'i AIDS ve hepatit hakkında, %9,1'i obezite hakkında, %7,5'i menopoz, andropoz hakkında seçeneğini tercih ettiği görülmüştür.

Ayrıca katılımcıların isteklerini yazabilmeleri için formda boş bırakılan seçeneğe; 2 katılımcının; göğüs hastalıkları, 1 katılımcının; kalp ve damar hastalıkları, 1 katılımcının; psikolojik hastalıkların erken tanısı ve korunma yolları hakkında bilgi sahibi olmak istediği görülmüştür.

Tablo 28. Sağlık Eğitimi ile İlgili Hangi Konuda Bilgi Sahibi Olmak İstersiniz?

Yanıtlar	f	%
Acil yardım hakkında	179	33,1
İş sağlığı ve güvenliği hakkında	105	19,4
Aile içi şiddet, duygusal şiddet ve istismar hakkında	104	19,2
Evde bakım hizmetleri hakkında	84	15,5
Yalnızlık korkusu ile mücadele etme hakkında	69	12,8
Toplam	541	100

Tablo incelendiğinde, katılımcıların %33,1'i acil yardım hakkında, %19,4'ü iş sağlığı ve güvenliği hakkında, %19,2'si aile içi şiddet, duygusal şiddet ve istismar hakkında, %15,5'i evde bakım hizmetleri hakkında, %12,8'i yalnızlık korkusu ile mücadele hakkında seçeneğini tercih ettiği görülmüştür.

Tablo 29. Sağlıklı Yaşam ile İlgili Hangi Konularda Bilgi Sahibi Olmak İstersiniz?

Yanıtlar	f	%
Doğru beslenmek	171	20,5
Yaşam kalitesini arttırmak	167	20,0
Stresi azaltmak	158	18,9
Kilo kontrolünü sağlamak	135	16,2
Uyku düzenini sağlamak	111	13,3
Sıvı dengesini düzenlemek	93	11,1
Toplam	615	100

Tablo incelendiğinde, katılımcıların %20,5'i doğru beslenme hakkında, %20'si yaşam kalitesini arttırmak hakkında, %18,9'u stresi azaltma hakkında, %16,2'si kilo kontrolünü sağlama

hakkında, %13,3'ü uyku düzenini sağlama hakkında, %11,1'i sıvı dengesini sağlama hakkında seçeneğini tercih ettiği görülmüştür.

Tablo 30. Hangi Spor Aktivitelerine İlgi Duyarsınız?

Yanıtlar	f	%
Doğa yürüyüşleri	171	27,8
Günlük yürüyüşler	146	23,7
Yüzme	144	23,4
Bisiklet sürme	104	16,9
Pilates, egzersiz	50	8,1
Toplam	615	100

Tablo incelendiğinde, katılımcıların %27,8'i doğa yürüyüşleri, %23,7'si günlük yürüyüşler, %23,4'ü yüzme, %16,9'u bisiklet sürme, %8,1'i pilates, egzersiz seçeneğini tercih ettiği görülmüştür.

Ayrıca katılımcıların isteklerini yazabilmeleri için formda boş bırakılan seçeneğe; 4 katılımcının; futbol, 3 katılımcının; voleybol, 3 katılımcının; atletizm, 1 katılımcının; masa tenisi, 1 katılımcının; güreş ve binicilik, 1 katılımcının; boks ve dövüş sporları, 1 katılımcının; uzak doğu sporları, 1 katılımcının; kayak sporuna ilgi duyduğu görülmüştür.

Tablo 31. Alacağınız Dersin Nasıl İşlenmesini İstersiniz?

Yanıtlar	f	%
Görsel içerikli sunum yöntemi	174	30,3
Soru-cevap, tartışma yöntemi	139	24,2
Dersi (müze, galeri, arazi, tarihi mekân gibi) alanda işleme yöntemi	138	24,0
Proje hazırlama yöntemi	73	12,7
Sözlü anlatım yöntemi	51	8,9
Toplam	575	100

Tablo incelendiğinde, katılımcıların %30,3'ü görsel içerikli sunum yöntemi, %24,2'si soru-cevap, tartışma yöntemi, %24'ü dersi (müze, galeri, arazi, tarihi mekân gibi) alanda işleme yöntemi, %12,7'si proje hazırlama yöntemi, %8,9'u sözlü anlatım yöntemi seçeneğini tercih ettiği görülmüştür.

Tablo 32. Alacağınız Dersin Nasıl Değerlendirilmesini İstersiniz?

Yanıtlar	f	%
Sunum (seminer) yöntemi	87	23,1
Uygulamalı sınav yöntemi	79	21,0
Proje yöntemi	60	15,9
Değerlendirme olmasın	58	15,4
Yazılı sınav yöntemi	44	11,7
Ödev (dosya-portföyü) yöntemi	41	10,9
Mikro öğrenme yöntemi	8	2,1
Toplam	377	100

Tablo incelendiğinde, katılımcıların %23,1'i sunum (seminer) yöntemi, %21'i uygulamalı sınav yöntemi, %15,9'u proje yöntemi, %15,4'ü değerlendirme olmamasın, %11,7'si yazılı sınav yöntemi, %10,9'u ödev (dosya-portföyü) yöntemi, %2,1'i mikro öğrenme yöntemi seçeneğini tercih ettiği görülmüştür.

Ayrıca katılımcıların isteklerini yazabilmeleri için formda boş bırakılan seçeneğe; 1 katılımcının; dersteki performansa göre değerlendirme yapılması gerektiği düşüncesinde olduğu görülmüştür.

Tablo 33. Üniversiteler Bünyesinde Açılması Planlanan Yetişkin Eğitimi Programı Kapsamında Nelerin Olmasını İstersiniz?

Yanıtlar	f	%
Üniversitenin bütün imkânlarından yararlanmak	182	28,3
Program bitiminde diploma, sertifika ya da katılım belgesine sahip olma	173	26,9
Ücretsiz kayıt hakkına sahip olma	166	25,8
Program bünyesinde gönüllü olarak (ücret talep etmeden) görev almak	123	19,1
Toplam	644	100

Tablo incelendiğinde, katılımcıların %28,3'ü üniversitenin bütün imkânlarından yararlanmak, %26,9'u program bitiminde diploma, sertifika ya da katılım belgesine sahip olmak, %25,8'i ücretsiz kayıt hakkına sahip olmak, %19,1'i ise program bünyesinde gönüllü olarak (ücret talep etmeden) görev almak seçeneğini tercih ettiği görülmüştür.

Ayrıca katılımcıların isteklerini yazabilmeleri için formda boş bırakılan seçeneğe; 1 katılımcının; kütüphaneden kitap alabilmek için kütüphane kartına sahip olmak, 2 katılımcının; sosyal, kültürel ve sportif faaliyetlere katılma hakkına sahip olmak istediği görülmüştür.

Yukarıdaki Konuların Dışında İlgi Duyduğunuz Alanlar Varsa Lütfen Yazınız?

Katılımcıların isteklerini yazabilmeleri için formda boş bırakılan seçeneğe:

4 katılımcının; yabancı dil eğitimi,
4 katılımcının; yoga eğitimi,

- 1 katılımcının; sanat psikolojisi eğitimi,
- 1 katılımcının; tasarım eğitimi,
- 1 katılımcının; cam sanatı ve seramik sanatı eğitimi,
- 1 katılımcının; çocuk resim analizleri, müze eğitimi ve görsel kültür eğitimi,
- 1 katılımcının; İslam ülkelerinde sanatın ikinci plana kalma nedenleri,
- 1 katılımcının; antika eşyalar ve sanat tarihi eğitimi,
- 1 katılımcının; resim çizime teknikleri eğitimi,
- 1 katılımcının; çocuk gelişimi ve çocuk eğitimi,
- 1 katılımcının; beden dili eğitimi, çocuk ve ergen psikolojisi eğitimi,
- 1 katılımcının; insanlar arası iletişimi eğitimi, kadın ve erkek ilişkiler/roller eğitimi, beyin gücünü kullanabilme yolları eğitimi ve dünyayı daha güzel ve yaşanır hale getirebilme eğitimi,
- 1 katılımcının; doğruluk, ahlak gibi insani değerler eğitimi,
- 1 katılımcının; aile ve kültürel değerler eğitimi,
- 1 katılımcının; insanlar arası kültürel ve manevi (sevgi-saygı) değerler eğitimi,
- 1 katılımcının; namazın insan sağlığı üzerindeki etkileri,
- 1 katılımcının; din eğitimi,
- 1 katılımcının; karşılaştırmalı dinler tarihi ve arkeoloji eğitimi,
- 1 katılımcının; psikoloji eğitimi,
- 1 katılımcının; zirai eğitim,
- 1 katılımcının; mesleki eğitim,
- 1 katılımcının; geometri ve istatistik eğitimi,
- 1 katılımcının; bahçe düzenlenmesi ve iç mimarlık eğitimi,
- 1 katılımcının; güzel konuşma ve diksiyon eğitimi,
- 1 katılımcının; folklor eğitimi,
- 2 katılımcının; havacılık ve uzay bilimleri eğitimi,
- 1 katılımcının; deniz bilimleri eğitimi,
- 1 katılımcının; dalış, oltacılık, balık tutma ve kaptanlık eğitimi,

1 katılımcının; tecrübe/deneyim paylaşımı ve kaliteli zaman yönetimi eğitimi,

1 katılımcının; biçki/dikiş, telkâri, kuran ve tefsir eğitimi istediği görülmüştür

Tablo 34. Araştırmada Doğrudan Hedeflenmediği Halde Araştırma Sürecinde Kendiliğinden Ortaya Çıkan İkincil Bulgular

Yaşadığı Şehir	Cinsiyeti	Yaş Grubu	Eğitim Düzeyi	Katılımcılara Ait Notlar
Adana	Kadın	61-70	İlkokul	<i>Bisiklet sürmeyi bilseydim sürmek isterdim, yüzmeyi de seviyorum ama maalesef bilmiyorum.</i>
	Erkek	61-70	İlkokul	<i>Yüzmeyi bilmiyorum ama çok seviyorum. Fırsatım olursa öğrenmeyi çok isterim.</i>
	Kadın	50-60	Lise	<i>Kozmik haritamı bilmek, insanların varoluş sebebini bilmek, kaliteli yaşam için bilmek isterdim.</i>
	Erkek	61-70	Ortaokul	<i>Koroda şarkı söylemeyi istiyorum ama utandığım için buna cesaret edemiyorum.</i>
Ankara	Erkek	50-60	Lise	<i>Durumu iyi olanlardan kayıt ücreti alınmalıdır.</i>
	Erkek	50-60	Lise	<i>Türk Halk Müziği ile ilgilendim... Şu an korodayım... Tiyatroyu çok seviyorum... Atatürk ile ilgili her şeye ilgi duyarım... Özel okullara karşıyım, eğitimin devlet tarafından yapılması gerekir ve ücretsiz olmalı devletin asli görevidir.</i>
	Erkek	50-60	Lise	<i>Bağlama çalmayı çok isterdim ama imkânım olmadı... Türkiye'de kültürel mirasın korunmayacağına eminim, gidip üstüne rezidans yapmasınlar!</i>

Antalya	Erkek	61-70	İlkokul	<i>Parası olmayanlara kayıt hakkı ücretsiz olması gerekir</i>
	Erkek	50-60	Lisans	<i>TRT de çalıştım, drama eğitimi aldım ve tiyatro ile uğraştım... Kültürel konuların hepsine ilgim var daha fazla bilgi sahibi olmak isterim.</i>
	Erkek	50-60	Lisansüstü	<i>İnsanların kaliteli vakit geçirmeleri hedeflenmelidir. Belli bir yaştan sonra sınav yapmaya, değerlendirme yapmaya gerek olmadığını düşünüyorum.</i>
	Kadın	50-60	Lisan	<i>Hat, çini ve minyatür yapıyorum. Sanatla uğraşmak beni mutlu ediyor.</i>
	Erkek	50-60	Lisan	<i>Kültürel mirasın korunması konusunda insanların bilinçlendirilmesinin çok önemli olduğunu düşünüyorum.</i>
Çanakkale	Kadın	50-60	Lise	<i>Kütüphaneden kitap kiralayabilmek için maalesef öğrenci olmak gerekiyor ve ben öğrenci vesilesi ile kiralayıp okumak zorunda kalıyorum. Kütüphane kartı istiyorum...</i>
	Kadın	50-60	Ön Lisans	<i>Kayıt yaparken ücret ödemek öğrenmeyi tetikler.</i>
Diyarbakır	Erkek	50-60	Lisans	<i>Program bitiminde diploma, sertifika ya da katılım belgesi vermemek daha iyi olur ancak insanlar bir beklenti içinde olacak ve bir belge almak isteyecektir.</i>
	Erkek	50-60	Lisans	<i>Kayıt yapılırken az miktarda da olsa ödeme yapılırsa daha bağlayıcı olur.</i>
Elâzığ	Erkek	50-60	Lisans	<i>Folklor dersi almayı, folklor öğrenmeyi çok isterdim.</i>
	Erkek	50-60	İlkokul	<i>Bisiklet sürmeyi çok isterdim ama bilmiyorum.</i>

İstanbul	Erkek	50-60	Ortaokul	Kayıt durumu olmayanlar için kayıt, ücretsiz olmalı.
	Erkek	50-60	Ortaokul	Şu an korodayım, hayatıma renk kattığını düşünüyorum.
	Erkek	50-60	Lisansüstü	Yaşlılara daha kaliteli yaşamları için eğitim vermek gerekir, ayrıca köy kadınlarının da eğitime ciddi ihtiyaçları olduğunu düşünüyorum.
	Kadın	50-60	İlkokul	Okusaydım sokakta takı satmazdım, bunun eksikliğini çok yaşadım ondan dolayı bütün çocuklarımı okuttum.
	Kadın	61-70	İlkokul	Genç olsaydım drama eğitimi almak isterdim. Ancak bizden geçti artık.
	Erkek	71-80	Lise	Zamanında ses eğitimi almak ve koroda yer almak isterdim artık çok geç... Maalesef ülkemizde kültürel miras korunmuyor tahrip ediliyor... Atatürk hakkında ne varsa ilgi duyuyorum.
	Erkek	61-70	Lise	Doğru beslenmek isterdim ama hangi parayla? Maddi durumumuz yok ki.
	Erkek	50-60	İlkokul	Kültürel mirasın korunması çok önemli maalesef ülkemizde korunmuyor.
	Kadın	50-60	Lisansüstü	Kişinin ruh sağlığını nasıl koruyacağı hakkında bilgi sahibi olmak isterdim.
	Kadın	50-60	Ortaokul	Eğitim büyük bir ihtiyaç, ülkemizin en büyük sorunu eğitimidir.
İzmir	Erkek	61-70	Lise	Ceza kanunlarının yeniden düzenlenmesi ve ağırlaştırılması gerektiğini düşünüyorum... Mizah ve komedi üzerine eğitim almak isterdim.

	Kadın	50-60	İlkokul	<i>Atatürk'ü çok seviyorum, onu görebilmeyi çok isterdim... Roman olduğumuz için insanlar bize dinsiz gözü ile bakıyor ama bizde dinimizi seviyoruz.</i>
	Erkek	50-60	Lise	<i>Yeteneğim yok belki ama yine de sanatla uğraşmayı çok isterdim.</i>
Kayseri	Kadın	50-60	Lise	<i>Kayıt ücreti olsa da çok az olmalı, maddi durumu olmayan kişilerden alınmamalıdır.</i>
Kocaeli	Erkek	50-60	İlkokul	<i>İmkânım olsa üniversite ortamını yaşamak isterdim. Durumu olan kayıt ücreti vermeli.</i>
	Erkek	61-70	Lise	<i>Bizden geçti artık, unumuzu eleyip eleğimizi çoktan astık, gençlere yönelik bir şeyler yapmak gerekir. Tüm gençler işsiz, sokaklarda harcanıyorlar.</i>
Konya	Erkek	50-60	Lisans	<i>Aile içi şiddet ve istismar konularında insanların bilinçlendirilmesi gerektiğini düşünüyorum.</i>
	Erkek	50-60	Lisans	<i>Sosyal, kültürel ve sportif faaliyetlerin olması gerekir.</i>
	Kadın	61-70	Ortaokul	<i>Yüzmeyi bilmiyorum, öğrenebilseydim yüzmeyi çok isterdim.</i>
	Erkek	50-60	Lise	<i>Türkiye'deki yaşam standart sorunları yüzünden yaşam kalitesini arttırmak çok zor.</i>
	Erkek	50-60	Lise	<i>Kayıt hakkı ilk ücretsiz olmalı ikinci hakkı ücretli olmalıdır.</i>
Sakarya	Erkek	50-60	İlkokul	<i>Türkü söylemeyi çok seviyorum, eskiden köylerde düğünlerde türkü söylerdim... Aile içi şiddet ve istismar konuları çok önemli özellikle de günümüzde.</i>
	Erkek	61-70	İlkokul	<i>Nota bilgim var, askerdeyken öğrenmiştim.</i>
	Erkek	50-60	Lisans	<i>Yüzmeyi çok isterim ancak bilmiyorum... Üniversitenin tüm</i>

				<i>imkanlarından yararlanmayı kim istemez ki.</i>
	Erkek	61-70	İlkokul	<i>Doğru beslenmek hakkında bilgi sahibi olsak da imkanlarımız buna elvermiyor.</i>
	Erkek	61-70	Ortaokul	<i>Sağlık sorunlarımda dolayı günlük yürüyüşler yapmak zorunda kalıyorum, onun için ayrıca ihtiyacım yok.</i>

BÖLÜM-VI

TARTIŞMA

Araştırmanın bu bölümünde izlenen yöntem sonucunda elde edilen bulgular ve yorumlar, araştırma ile ilgili yapılmış yurt içi ve yurt dışı çalışmalar ile ilgili bulgular çerçevesinde tartışılarak değerlendirilmiştir.

Yapılan araştırmada Amerika Birleşik Devletlerindeki “Osher Lifelong Learning Institute” eğitim programı incelenmiş ve bu eğitim programından hareketle Türkiye’deki yetişkin bireylerin eğitim ihtiyaçlarına cevap verebilecek bir eğitim programının geliştirilebilmesi için uzman görüşleri alınarak program geliştirmenin ilk adımı olan ihtiyaç analizi yapılmıştır. Elde edilen bulguların ve yorumların tartışılması araştırma açısından önemli olduğu düşünülmektedir. Araştırma ile ilgili yapılmış çalışmalardan elde edilmiş sonuçlar bu araştırmanın sonucunda elde edilen verilerle karşılaştırılarak değerlendirilmiştir.

Yapılan araştırmada elde edilen en genel bulgu, Amerika Birleşik Devletleri’nde incelenen yetişkin eğitimi programının; Northwestern University bünyesinde +50 yaş üzeri bireyler örgün eğitim hizmeti verdiği görülmüştür. Eğitim programının, üyelerin istek ve talepleri doğrultusunda hazırlandığı, akademik eğitim yılının güz, kış, bahar ve yaz dönemleri olmak üzere dört dönemden oluştuğu, güze ve bahar dönemlerinin ders işleme

ağırlıklı yürütüldüğü, kış ve yaz dönemlerinin ise ders işlemenin yanı sıra sosyal aktivitelere ağırlık verildiği görülmüştür.

Söz konusu dersler, dersi gönüllü olarak koordine eden koordinatörler aracılığı ile üye odaklı bir yaklaşımla yürütüldüğü görülmüştür. Derslerin seminer şeklinde işlendiği, görsel materyallerin çokça kullanılmaya özen gösterildiği, ders sonrası bireylerin duygu ve düşüncelerini ifade edebilmeleri için soru-cevap ve tartışmaya yer verildiği, ders kapsamında müze, sanat galerisi, sanatçı Stüdyosu gibi dersin konusu ile ilgili mekânlar ziyaret edilerek dersin mekânda işlenmesine dikkat edildiği görülmüştür.

Araştırmada elde edilen en genel bulgulardan biri de uzmanların; “Hedef kitleyi tanımak gerektiği, hedef kitlenin neye ihtiyaç duyduğunu tespit etmek, hayat tarzına uygun ve ihtiyaçlarına cevap verebilecek bir program hazırlamak gerekir. Programa katılacak her bireyin; bireysel engelleri, toplumsal değerleri, kültürel yapısı, sosyoekonomik ve psikolojik durumları göz önünde bulundurulmalı, eğitim ve kültürel yapıya uygun bir program hazırlamak gerekir. Bireylerin yetenek ve eğilimlerin gözetilmediği, herkesin yeterlilik ve beceri bakımından katılabileceği, birey temelli bir program hazırlamak gerekir. Program kapsamında yerel dinamikleri ele almak, düzenlenen yerel etkinlikleri takip edilerek bireylerin bu etkinliklere katılımını sağlamak gerekir.” İfadelerini kullanmışlardır.

Ayrıca uzmanlar; “Dersin disiplinler arası yaklaşımla işlenmesi gerektiği, ders kapsamında video, film, resim, harita gibi görsel materyallere sıkça yer verilmesi gerektiği ve imkânlar dâhilinde;

sanat galerileri, müzeler ve tarihi mekânların ziyaret edilerek dersin buralarda işlenmesi gerektiği, bireylerin akademik kaygı gütmeyecekleri, güzel vakit geçirebilecekleri, toplum temelli bir program hazırlanmalı ve bireylerin gereksiz tartışmalara girmelerine neden olabilecek “cinsellik, politika, din” gibi konulardan kaçınmak gerekir.” İfadelerini kullanmışlardır.

Araştırmada elde edilen en genel bulgulardan bir diğeri ise katılımcıların; Fotoğrafçılık, Karakalem, Yağlı boya, Dünyaca ünlü ressamların eserleri ve hayatları, Cumhuriyet dönemi Türk resim sanatı, Sanat ve terapi, Sanatın terapi özelliği, Sanatın anlamı, önemi ve gerekliliği, Ebru sanatı, Hat sanatı, Çini sanatı, Baskı sanatı (Ahşap baskı), Baskı sanatı (Dijital baskı), Baskı sanatı (İpek baskı), Müze Eğitimi, Antik şehirler tarihi ve antik şehirlerin keşfi, Enstrüman eğitimi (Bağlama-Piyano-Keman), Yöresel müzik aletlerinin doğuşu, gelişimi ve kullanımı, Nota, Solfej eğitimi, Müzik makamları ve terapi, müzik makamlarının terapi özelliği, Cumhuriyet dönemi müzik ve Atatürk konularına ilgi duydukları ve bu konularda eğitim almak istedikleri görülmüştür. Araştırma kapsamında katılımcıların demografik özelliklerinden cinsiyet, yaş grubu ve eğitim düzeyi değişkenlerinin tercihleri üzerinde etkili olduğu görülmüştür.

Ayrıca katılımcılar; dersin sunum yöntemi ile işlenerek görsel içerikli yer verilmesi, ders kapsamında soru-cevap ve tartışmanın olmasına ve dersin imkânlar dâhilinde müze, galeri, arazi, tarihi mekân gibi alanlarda işlenmesini istedikleri görülmüştür. Katılımcılar üniversitenin imkânlarından yararlanma haklarının olmasını, durumu olmayanların ücretsiz kayıt hakkının olmasını,

program bitiminde kendilerine diploma, sertifika gibi resmi bir belge verilmesini ve program bünyesinde gönüllü olarak (ücret talep etmeden) görev almak istedikleri görülmüştür.

BÖLÜM-VII

Bu bölümde, yurt içi ve yurtdışında yapılan araştırmaya ilişkin sonuçlara değinilecektir.

Amerika Birleşik Devletleri'nde İncelenen Programa Yönelik Sonuçlar

Amerika Birleşik Devletleri'nde 50 yaş ve üzeri yetişkin bireyler için özel olarak hazırlanmış Osher Lifelong Learning Institute (OLLI) eğitim programı, enstitü yönetiminden resmi izin alınarak bir yıl boyunca derslere katılıp yakından incelenmiştir. Dersin işleyişi ile ilgili gözlemler yapılmış, notlar alınmıştır. Ders kapsamında yapılan müze ziyaretlerine iştirak edilmiş, yine ders kapsamında sanatçı stüdyo ziyaretleri yapılmış, tarihi mekânlar gezilmiş enstitünün düzenlemiş olduğu program, etkinlik/aktivite ve tanıtımlara katılarak program hakkında kapsamlı bilgiler toplanmaya çalışılmıştır. Yapılan incelemeler sonucunda enstitünün 50 yaş ve üzeri bireyler için vermiş olduğu eğitim programı ile ilgili birtakım sonuçlara ulaşılmıştır. Buna göre:

1. Enstitü şehir merkezinde bulunan Chicago kampüsünde yer almaktadır. Enstitünün kendisine özel ayrılmış bir binası bulunmamaktadır. Çok katlı yüksek bir binanın 3 katı özel olarak enstitüye tahsis edilmiştir. Burada; derslikler, konferans salonu, dinlenme odası, fotokopi odası, kütüphane ve Ulusal Araştırma Merkezi yer

almaktadır. Sınıflarda eğitim-öğretim faaliyetleri için ihtiyaç duyulan bütün araç-gereçler (Masa, sandalye, akıllı tahta, konuşma kürsü, mikrofon, bilgisayar, projeksiyon, internet ağı vb.) bulunmaktadır.

2. Enstitünün idari yönetiminde; Kirsty Montgomery (Direktör), Lisa D'Angelo, (İdari Asistan), Maurita Gholston (Program Asistanı), Lee Ann Lawlor, (Tasarım Sorumlusu) olmak üzere görevli dört kişi bulunmaktadır. Bunların yanı sıra diğer birimlerde gönüllülük esasına bağlı görevli olan birçok kişi bulunmaktadır.
3. Enstitü tanıtımını yaparken mevcut üyeler aracılığı ile yeni üyelere ulaşmayı amaçlamaktadır. Bunun yanı sıra üniversitenin web sayfasında enstitünün tanıtımı yapılır. Kitle iletişim araçları; yerel televizyon, gazete ve dergiler de enstitü tanıtımı yapılır. Toplu taşıma (metro, otobüs) araçlarının iç ve dış mekanlarında tanıtım afişleri kullanarak; metro ve otobüs duraklarında sokaklardaki reklam panolarında enstitünün tanıtımı yapılarak yeni üyelere ulaşılmaktadır.
4. Enstitünün akademik yılı; güz dönemi, kış dönemi, bahar dönemi ve yaz dönemi olmak üzere dört eğitim öğretim döneminden oluşmaktadır. Güz ve bahar dönemleri 14'er haftalık bir zaman dilimini kapsarken kış ve yaz dönemleri 4'er haftalık bir zaman dilimini kapsamaktadır. Enstitü iki dönem arasında eğitim öğretim faaliyetlerine 3 ila 5 haftalık ara vermektedir.

5. Enstitünün müfredatı; üyelerin talep ve istekleri doğrultusunda hazırlanır. Dersi koordine eden koordinatörler, görevli oldukları derse katılan üyeler ile görüşerek bir sonraki dönem için hangi konunun ele alınacağını, hangi kaynakların kullanılacağını üyelerle birlikte karar verirler. Üyelerin istekleri doğrultusunda belirlenen konu koordinatörler aracılığı ile enstitü yönetimine iletilir. Enstitü yönetimi belirlenen konu üzerinde gerekli düzeltmeleri yaptıktan sonra konuyu (dersi) bir sonraki dönem programına dâhil eder. Müfredat üyelerin istekleri doğrultusunda şekillendiği için sürekli revize edilir. Bir derse yeterli ölçüde katılım sağlanmadığı takdirde ders programdan çıkartılır. Derse katılımın yoğun olması durumunda ise ders A/B şubelerine ayrılarak müfredatta yer alır. 2015 yılı güz dönemi müfredatında 51 ders yer almıştır.
6. Enstitü her dönem için bir kitapçık hazırlar bu kitapçık hem enstitünün web sayfasında elektronik ortamda yayımlanır hem de A4 boyutunda bir kitapçık şeklinde basılarak kayıt yapan üyelere ücretsiz olarak verilir. Hazırlanan kitapçıkta; enstitünün dönem müfredatı, ders programı, dönem içi düzenlenecek etkinlikler, gönüllülük esasına ilişkin bilgiler, üyelik bilgileri, kayıt ücretleri, enstitünün iletişim bilgileri (telefon, adres, web adresi, harita üzerinde bulunduğu konum) yer almaktadır. Enstitüye kayıt yapan üyeler kayıt yapmayı düşünen kişiler “dönem kitapçığı” sayesinde ihtiyaç duyacakları birçok bilgiye ulaşabilmektedirler.

7. Enstitüye kayıt yapmak için 50 yaş ve üzeri olmak, kayıt için istenen başvuru ücretini yatırmış olmak gerekmektedir. Enstitünün üyelerine tanıdığı olduğu dört çeşit üyelik bulunmaktadır.

a.) Yıllık üyelik: Bu üyelik türünü seçen bir üye \$550 kayıt ücreti ödemesi gerekmektedir. Üye, enstitünün sonbahar, kış, ilkbahar, yaz dönemlerinin tümüne katılabilme hakkı bulunmaktadır. Üye her dönem üçer ders olmak üzere toplamda 12 derse katılma hakkına sahiptir.

b.) Temel üyelik: Bu üyelik türünü seçen bir üye \$385 kayıt ücreti ödemesi gerekmektedir. Üye, enstitünün sonbahar ve ilkbahar dönemlerinde birer olmak üzere toplamda iki derse katılabilme hakkı bulunmaktadır. Bu üyelik türünü seçen üyeler ayrıca \$150 ödeyerek sonbahar ve ilkbahar dönemlerinde fazladan birer ders alma hakkına sahiptirler.

c.) Dönemlik üyelik: Bu üyelik türünü seçen bir üye, \$360 kayıt ücreti ödemesi gerekmektedir. Üye, enstitünün sonbahar veya ilkbahar dönemlerinden birine katılıp üç derse katılabilme hakkı bulunmaktadır.

d.) Deneme üyelik: Bu üyelik türü yalnızca enstitüye ilk defa kayıt yapacak olan üyeler için geçerli bir seçenektir. Üye olacak kişi \$150 ödeyerek sonbahar döneminde bir, kış döneminde bir olmak üzere iki derse katılma hakkı bulunmaktadır.

Ayrıca temel üyelik ve dönemlik üyelik kaydı yapan üyeler istedikleri takdirde kış ve yaz dönemlerinin her biri için \$99 ödeyerek kayıt yapılan dönemde derse katılabilme hakları vardır.

8. Enstitü ders programı, haftanın 4 günü; pazartesi, salı, çarşamba ve perşembe günleri sabah saat 09:00 da başlayıp öğleden sonra saat 17:00 da bitecek şekilde hazırlanmıştır. Cuma, cumartesi ve pazar günleri ise enstitü tatildir.
9. Ders kapsamında takip edilecek kaynak dönem başlamadan üyeler ile koordinatörler tarafından belirlenir. Üyeler arasında kitap ünitelere, bölümlere ayrılarak herkes ilgi duyduğu üniteyi seçerek sırası geldiğinde sunumunu yapar. Dersten bir iki gün önce koordinatör ders ile ilgili yazınsal ve görsel materyalleri mail ile dersi alan tüm üyelere gönderir. Koordinatör her ihtimale karşı sınıf mevcuduna yetecek şekilde yazılı çıktısını alır dersin olduğu gün çıktı alamayan ya da aldığı halde derse getirmeyi unutan kişilere vererek derse tam katılımı sağlar.
10. Ders koordinatörler gözetiminde, görsel ve işitsel materyallerin desteklediği sunum şeklinde işlenir. Ardından soru-cevap-tartışma kısmına geçilir. Söz almak isteyen tüm üyelere söz hakkı verilir. Derste ele alınan konu ile ilgili uzman kişilerin olması durumunda mutlaka düşüncelerine başvurulur. Dersin süresi; 60

dakika ders 10 dakika ara ve 60 dakika ders olacak şekilde işlenir.

11. Ders, sınıf ortamında işlenebildiği gibi; öğrenmede kalıcılığı arttırmak, üyelere farklı deneyimleri yaşatmak ve farklı mekânları ziyaret etme olanağı sağlamak amacıyla müzeler, galeriler, sanatçı stüdyoları ve tarihi mekânlar ziyaret edilerek ders işlenebilmektedir.
12. Enstitü müfredatında, sanat içerikli derslerin yanı sıra bireylerin ilgi duyabileceği birçok alanda dersler bulunmaktadır. Sanat içerikli dersler işlenirken özellikle sanat tarihi, sanat eleştirisi, sanat felsefesi, sanat sosyolojisi içerikli ele alınmakta; müzeler, sanat galerileri ve yerel sanatçı stüdyoları ziyaret edilerek ders işlenmektedir.
13. Enstitünün sınıf mevcutları genel itibari ile 20-25 kişiden oluşmaktadır. Sınıf planları “U” ya da “dikdörtgen” şeklindedir. Bu sayede her birey eşit konuma sahiptir. Buna karşın çok az da olsa sınıf mevcudu 30 kişiden fazla olan dersler bulunmaktadır. Bu dersler enstitünün amfi salonunda işlenmektedir.
14. Enstitü, üyelerini bilgilendirmek, belirli konulularda deneyim kazandırmak ve kaliteli-güzel vakit geçirmelerini sağlamak amacı ile devamlı olarak düzenlediği; “OLLI Noontime Lecture Series, OLLI Celebrates Theater, Outside OLLI, OLLI Talks Books,

Inside OLLI, OLLI Cafe Society” etkinlikler
Bulunmaktadır.

15. Enstitü, üyelerine kütüphaneden yararlanma, üye kimlik kartı, indirimli otopark ve indirimli fotokopi gibi imkânlar sağlamaktadır.
16. Enstitüde görev ve sorumlulukların birçoğu gönüllülük esasına bağlı olarak yapılır. Üyeler görev almak istedikleri komite, çalışma gurubu ya da üniversitenin düzenlemiş olduğu program ve aktivitelerde görev almak için başvuru yapıp gönüllü olarak görev alabilir. Üyelerin başvuru yaptıkları alanda uzman olmaları gerekmez.
17. Koordinatörlük gönüllülük esasına bağlı yapılan bir görevdir. Koordinatörler sorumlu oldukları dersi koordine eder, üyeler arası iletişimi güçlendirir, üyeleri her yönde teşvik eder, program ve etkinliklere katılımlarını sağlar.
18. Osher Lifelong Learnin İnstitüte eğitim programlarını iyileştirmek ve geliştirmek amacı ile 2004 yılında kurulmuş “Ulusal Araştırma Merkezi” bulunmaktadır. Araştırma merkezi kurumuş olduğu web sitesi ağı ile tüm enstitülere etkin bir yetişkin eğitim programının nasıl olabileceğine dair bilgiler dağıtmakta, yayımlamış olduğu araştırma dergisi ile enstitüleri bilgilendirmekte, her yıl düzenlenen ve tüm enstitü direktörlerinin

katılmış olduğu ulusal konferanslar ile enstitüleri geliştirmek ve daha ileriye taşımayı amaçlamaktadır.

19. Enstitüye bağış yapmak isteyen üyelerinden bağış kabul etmektedir. Bağışlar enstitünün eğitim ihtiyaçlarını gidermekte kullanılmaktadır. Bağış yapmak isteyen üyeler bağış formu doldurarak; nakit, çek ya da online ödeme şeklinde bağışlarını yapabilmektedir. Bağış için belirlenmiş bir alt-üst limit sınırı bulunmamaktadır.

Türkiye’de Yapılan Araştırmaya Yönelik Sonuçlar

50 yaş ve üzeri yetişkin bireylerin eğitim ihtiyaçlarını belirlemek amacı ile alanında uzman 19 öğretim üyesi (Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi) ile görüşerek bir “ihtiyaç analiz formu” geliştirilmiştir. Geliştirilen ihtiyaç analiz formu, 12 ilde 88’i kadın 153’ü erkek olmak üzere toplamda 241 kişiye uygulanmıştır. Elde edilen veriler analiz edilerek çeşitli sonuçlara ulaşılmıştır. Buna göre:

Uzman Görüşlerine Yönelik Sonuçlar

Hazırlanacak Bir Yetişkin Eğitimi Programına İlişkin Uzman Görüşleri

Uzmanlar; Hedef kitleyi tanımak gerektiği, hedef kitlenin öğrenme, hazırbulmuşluk ve eğitim düzeyi, neyle meşgul olduğu ve alışkanlıklarının ne olduğunu öğrenmek gerekir. Neye ihtiyaç duyduğunu tespit etmek, hayat tarzına uygun ve ihtiyaçlarına cevap verebilecek bir program hazırlamak gerekir. Programa katılacak her bireyin; bireysel engelleri, toplumsal değerleri,

kültürel yapısı, sosyoekonomik ve psikolojik durumları göz önünde bulundurulmalı, eğitim ve kültürel yapıya uygun bir program hazırlamak gerekir. Bireylerin yetenek ve eğilimlerin gözetilmediği, herkesin yeterlilik ve beceri bakımından katılabileceği, birey temelli bir program hazırlamak gerekir. Program kapsamında yerel dinamikleri ele almak, düzenlenen yerel etkinlikleri takip edilerek bireylerin bu etkinliklere katılımını sağlamak gerekir.

Yetişkin Bireylerin Hangi Alanlara, Konulara İlgi Duyabileceğine İlişkin Uzman Görüşleri Nasıldır? Sorusuna Yönelik Sonuçlar

Uzmanlar; özellikle kendi uzmanlık alanlarındaki (Resim, müzik, sinema, tiyatro, sanat tarihi, arkeoloji, müze eğitimi, tarih, edebiyat, sağlık, spor) ve halkın büyük bir kesiminin ilgi/ihtiyaç duyabileceği konu başlıklarını önermişlerdir.

Dersin Verimliliğini Arttırmak İçin Dersin Nasıl İşlenmesi Gerektiğine İlişkin Uzman Görüşleri Nasıldır? Sorusuna Yönelik Sonuçlar

Uzmanlar; “Dersin disiplinler arası yaklaşımla işlenmesi gerektiği, ders kapsamında video, film, resim, harita gibi görsel materyallere sıkça yer verilmesi gerektiği ve imkânlar dâhilinde; sanat galerileri, müzeler ve tarihi mekânların ziyaret edilerek dersin buralarda işlenmesi gerektiği” görüşünü savunmuşlardır.

Yetişkin Eğitimi Programı Kapsamında Kaçınılması Gereken Hususların Ne Olduğuna İlişkin Uzman Görüşleri Nasıldır? Sorusuna yönelik Sonuçlar

Uzmanlar; “Bireylerin akademik kaygı gütmeyecekleri, güzel vakit geçirebilecekleri, toplum temelli bir program hazırlanmalı ve bireylerin gereksiz tartışmalara girmelerine neden olabilecek “cinsellik, politika, din” gibi konulardan kaçınmak gerekir” görüşünü savunmuşlardır.

Katılımcılara Yönelik Sonuçlar

Katılımcıların Demografik Özellikleri

Araştırmaya katılan katılımcıların; 88’i kadın, 153’ü erkek olduğu, katılımcıların; 13’ü Adana, 17’si Antalya, 9’u Ankara, 55’i Çanakkale, 12’si Elazığ, 10’u Diyarbakır, 45’i İstanbul, 22’si İzmir, 19’u kayseri, 10’u Kocaeli, 19’u Konya, 10’u Sakarya da oturduğu, katılımcıların; 187’si 50-60 yaş grubu, 44’ü 61-70 yaş gurubu, 10’u 71-80 yaş gurubunda olduğu, katılımcıların; 12’si akademisyen, 55’i öğretmen, 36’sı memur, 37’si emekli, 21’i ev hanımı, 22’si esnaf, 58’i diğer meslek guruplarında olduğu, katılımcıların; 45’i ilkokul, 25’i ortaokul, 57’si lise, 20’si ön lisans, 75’i lisans, 19’u lisansüstü eğitim düzeyine sahip olduğu bilgisine ulaşılmıştır.

Sanatının Hangi Alanlarında Eğitim Almak ve Bu Alanlarda Çalışmalar Yapmak İstersiniz? Sorusuna İlişkin Sonuçlar

Katılımcıların; fotoğrafçılık, karakalem ve yağlı boya seçeneklerini daha çok tercih ettiği, heykel, grafik tasarımı ve suluboya seçeneklerini daha az tercih ettiği görülmüştür. Cinsiyet

değişkenine göre; kadın katılımcıların erkek katılımcılara oranla yağlı boya, suluboya ve grafik tasarım seçeneklerini daha çok tercih ettiği, erkek katılımcıların kadın katılımcılara oranla heykel, karakalem ve fotoğrafçılık seçeneklerini daha çok tercih ettiği görülmüştür.

Resim Sanatı ile İlgili Hangi Konularda Bilgi Sahibi Olmak İstersiniz? Sorusuna İlişkin Sonuçlar

Katılımcıların; dünyaca ünlü ressamların eserleri ve hayatları hakkında, cumhuriyet dönemi Türk resim sanatı hakkında, sanatın terapi özelliği hakkında ve sanatın anlamı, önemi ve gerekliliği hakkında seçeneklerini daha çok tercih ettiği, sanat, sanatçı ve sanat eseri kavramları hakkında, Rönesans dönemi resim sanatı hakkında, soyut sanat hakkında ve feminist sanat hakkında seçenekleri daha az tercih ettiği görülmüştür.

Geleneksel Türk Sanatlarının Hangi Alanlarında Eğitim Almak ve Bu Alanlarda Çalışmalar Yapmak İstersiniz? Sorusuna İlişkin Sonuçlar

Katılımcıların; ebru sanatı, hat sanatı ve çini sanatı seçeneklerini daha çok tercih ettiği, minyatür sanatı ve tezhip sanatı seçeneklerini daha az tercih ettiği görülmüştür.

Baskı Sanatlarının Hangi Alanlarında Eğitim Almak ve Bu Alanlarda Çalışmalar Yapmak İstersiniz? Sorusuna İlişkin Sonuçlar

Katılımcıların; ahşap baskı, dijital baskı ve ipek baskı seçeneklerini daha çok tercih ettiği, gravür baskı ve linolyum baskı seçeneklerini daha az tercih ettiği görülmüştür.

Sanatın Hangi Alanlarına İlgi Duyarsınız? Sorusuna Yönelik Sonuçlar

Katılımcıların; antik şehirleri gezmek, müze ziyareti yapmak ve konser ve müzik festivallerine katılmak seçeneklerini daha çok tercih ettiği, sergilere katılmak, ses eğitimi almak ve çok sesli bir koroda yer almak seçeneklerini daha az tercih ettikleri görülmüştür.

Hangi Müzik Enstrümanın Eğitimi Almak İstersiniz? Sorusuna Yönelik Sonuçlar

Katılımcıların; bağlama, piyano, keman ve gitar seçeneklerinin tümünü tercih ettikleri görülmüştür.

Müzik Eğitimi ile İlgili Hangi Konularda Bilgi Sahibi Olmak İstersiniz? Sorusuna İlişkin Sonuçlar

Katılımcıların; yöresel müzik aletleri hakkında, nota solfej hakkında, müzik makamlarının terapi özelliği hakkında ve Cumhuriyet dönemi müzik ve Atatürk hakkında, yöresel düşün kültürü ve müzik ilişkisi hakkında seçeneklerini daha çok tercih

etmiş, Türk ve batılı ünlü besteciler hakkında seçeneğini daha z tercih ettikleri görülmüştür.

Kültürel Konuların Hangisi Hakkında Bilgi Sahibi Olmak İstersiniz? Sorusuna İlişkin Sonuçlar

Katılımcıların; kültürel mirasımızı nasıl koruyacağımız hakkında, Anadolu medeniyetleri (Hitit, Selçuklu, Osmanlı, yakın çağ) yemek kültürü hakkında, çağlara göre kıyafet ve kimlik ilişkisi hakkında, mimarlık tarihi ve mimari kimlik hakkında seçeneklerinin tümünü tercih ettikleri görülmüştür.

Sinema ve Tiyatro Eğitimi ile İlgili Hangi Konularda Bilgi Sahibi Olmak İstersiniz? Sorusuna İlişkin Sonuçlar

Katılımcıların; senaryo yazımı ve oyunculuk eğitimi hakkında ve drama eğitimi hakkında seçeneklerini daha çok tercih etmiş, tiyatronun tarihsel gelişimi hakkında, video çekimi ve tasarımı hakkında, sinema ve dizi eleştirisi hakkında, tiyatro dekoru, kostümü, takı tasarımı hakkında ve sinemanın tarihsel gelişimi hakkında seçeneklerini daha az tercih ettikleri görülmüştür.

Edebiyat Eğitimi ile İlgili Hangi Konularda Bilgi Sahibi Olmak ve Eğitim Almak İstersiniz? Sorusuna İlişkin Sonuçlar

Katılımcıların; halk edebiyatının mâni, türkü, masal, fıkra, efsane gibi türleri hakkında, Cumhuriyet dönemi meşhur şiir, roman, hikayeleri ve bunların yazarları hakkında, roman, hikâye, şiir gibi eserlerin yazımı ve eleştirisel analizi hakkında ve Osmanlıca eğitimi hakkında seçeneklerinin tümünü tercih ettikleri görülmüştür.

Tarih Eğitimi ile İlgili Hangi Konularda Bilgi Sahibi Olmak ve Eğitim Almak İstersiniz? Sorusuna İlişkin Sonuçlar

Katılımcıların; Çanakkale savaşları hakkında, Atatürk'ün askeri ve siyasi başarıları hakkında ve Milli Mücadele ve Kurtuluş Savaşı hakkında seçeneklerini daha çok tercih ettiği Osmanlı imparatorluğu dönemi padişahları hayatı hakkında, İstanbul'un fethi ve bilinmeyen kahramanları hakkında, Osmanlı imparatorluğu, saray mimarisi ve sosyal yaşamı hakkında, Osmanlı imparatorluğunda modern tıbbı geçiş hakkında, Osmanlı imparatorluğu dış borçları ve iflası hakkında ve Osmanlı imparatorluğunda "haremler" hakkında seçeneklerini daha az tercih ettikleri görülmüştür.

Hangi Hastalıkların Erken Tanısı ve Korunma Yolları Hakkında Bilgi Sahibi Olmak İstersiniz? Sorusuna İlişkin Sonuçlar

Katılımcıların; kanser hakkında ve alzheimer hakkında seçeneklerini daha çok tercih ettiği, diyabet hakkında, kemik erimesi hakkında, hipertansiyon hakkında, AIDS ve hepatit hakkında, obezite hakkında ve menopoz, andropoz seçeneklerini daha az tercih ettikleri görülmüştür.

Sağlık Eğitimi ile İlgili Hangi Konuda Bilgi Sahibi Olmak İstersiniz? Sorusuna İlişkin Sonuçlar

Katılımcıların; acil yardım hakkında, iş sağlığı ve güvenliği hakkında, aile içi şiddet, duygusal şiddet ve istismar hakkında ve evde bakım hizmetleri hakkında seçeneklerini daha çok tercih

ettikleri, yalnızlık korkusu ile mücadele hakkında seçeneğini daha az tercih ettikleri görülmüştür.

Sağlıklı Yaşam ile İlgili Hangi Konularda Bilgi Sahibi Olmak İstersiniz? Sorusuna İlişkin Sonuçlar

Katılımcıların; doğru beslenme hakkında, yaşam kalitesi hakkında, stresi azaltma hakkında ve kilo kontrolünü sağlama hakkında seçeneklerini daha çok tercih ettikleri, uyku düzenini sağlama hakkında ve sıvı dengesini sağlama hakkında seçeneklerini daha az tercih ettikleri görülmüştür.

Hangi Spor Aktivitelerine İlgi Duyarsınız? Sorusuna İlişkin Sonuçlar

Katılımcıların; doğa yürüyüşleri, günlük yürüyüşler, yüzme ve bisiklet sürme seçeneklerini daha çok tercih ettikleri, pilates, egzersiz seçeneklerini daha az tercih ettikleri görülmüştür.

Alacağınız Dersin Nasıl İşlenmesini İstersiniz? Sorusuna İlişkin Sonuçlar

Katılımcıların; derslerin görsel içerikli sunum yöntemi, soru-cevap, tartışma yöntemi ve dersin (müze, galeri, arazi, tarihi mekân gibi) alanda işleme yöntemi seçeneklerini daha çok tercih ettikleri, proje hazırlama yöntemi ve sözlü anlatım yöntemi seçeneklerini daha az tercih ettikleri görülmüştür.

Alacağınız Dersin Nasıl Değerlendirilmesini İstersiniz? Sorusuna İlişkin Sonuçlar

Katılımcıların; sunum (seminer) yöntemi, uygulamalı sınav yöntemi, proje yöntemi ve değerlendirme olmamasın seçeneklerini daha çok tercih ettikleri, yazılı sınav yöntemi, ödev (dosya-portföyü) yöntemi ve mikro öğrenme yöntemi seçeneklerini daha az tercih ettikleri görülmüştür.

Üniversiteler Bünyesinde Açılması Planlanan Yetişkin Eğitimi Programı Kapsamında Nelerin Olmasını İstersiniz? Sorusuna İlişkin Sonuçlar

Katılımcıların; üniversitenin bütün imkânlarından yararlanma, program bitiminde diploma, sertifika ya da katılım belgesine sahip olmak, ücretsiz kayıt hakkına sahip olmak ve program bünyesinde gönüllü olarak (ücret talep etmeden) görev almak seçeneklerinin tümünü tercih etmiştir.

Yukarıdaki Konuların Dışında İlgi Duyduğunuz Alanlar Varsa Lütfen Yazınız? Sorusuna İlişkin Sonuçlar

Sorusunda, katılımcıların isteklerini yazabilmeleri için görüşme formunda boş bırakılan seçeneklere:

4 katılımcının; yabancı dil eğitimi

4 katılımcının; yoga eğitimi,

1 katılımcının; sanat psikolojisi eğitimi,

1 katılımcının; tasarım eğitimi,

1 katılımcının; cam sanatı ve seramik sanatı eğitimi,

1 katılımcının; çocuk resim analizleri, müze eğitimi ve görsel kültür eğitimi,

1 katılımcının; İslam ülkelerinde sanatın ikinci plana kalma nedenleri,

1 katılımcının; antika eşyalar ve sanat tarihi eğitimi,

1 katılımcının; resim çizime teknikleri eğitimi,

1 katılımcının; çocuk gelişimi ve çocuk eğitimi,

1 katılımcının; beden dili eğitimi, çocuk ve ergen psikolojisi eğitimi,

1 katılımcının; insanlar arası iletişimi eğitimi, kadın ve erkek ilişkiler/roller eğitimi, beyin gücünü kullanabilme yolları eğitimi ve dünyayı daha güzel ve yaşanır hale getirebilme eğitimi,

1 katılımcının; doğruluk, ahlak gibi insani değerler eğitimi,

1 katılımcının; aile ve kültürel değerler eğitimi,

1 katılımcının; insanlar arası kültürel ve manevi (sevgi-saygı) değerler eğitimi,

1 katılımcının; namazın insan sağlığı üzerindeki etkileri,

1 katılımcının; din eğitimi,

1 katılımcının; karşılaştırmalı dinler tarihi ve arkeoloji eğitimi,

1 katılımcının; psikoloji eğitimi,

1 katılımcının; zirai eğitim,

1 katılımcının; mesleki eğitim,

1 katılımcının; geometri ve istatistik eğitimi,

1 katılımcının; bahçe düzenlenmesi ve iç mimarlık eğitimi,

1 katılımcının; güzel konuşma ve diksiyon eğitimi,

1 katılımcının; folklor eğitimi,

2 katılımcının; havacılık ve uzay bilimleri eğitimi,

1 katılımcının; deniz bilimleri eğitimi,

1 katılımcının; dalış, oltacılık, balık tutma ve kaptanlık eğitimi,

1 katılımcının; tecrübe/deneyim paylaşımı ve kaliteli zaman yönetimi eğitimi,

1 katılımcının; biçki/dikiş, telkâri, kuran ve tefsir eğitimi istediği sonucuna ulaşılmıştır.

BÖLÜM-VIII

Bu bölümde, yetişkin eğitimi program önerisine ilişkin bilgilere değinilecektir.

Yetişkin Eğitimi Programı Önerisi

Türkiye’deki 50 yaş ve üzeri bireyler için hazırlanacak bir yetişkin eğitimi programında olması gereken hususlar için öneriler sunulmuştur. Hazırlanacak yetişkin eğitimi programının, üç temel hedefi olmalıdır:

- 1.) Bireylerin bilgi alışverişinde bulunmaları, bilgiye ulaşmalarına imkân sağlamak.
- 2.) Kaliteli vakit geçirecekleri ortam ve imkân sağlamak.
- 3.) Sosyal bir ortam sunarak, sosyalleşmelerini arttırmak ve yalnızlaşmanın önüne geçmek.

Akademik Statü

Program, üniversite bünyesinde “**Yetişkin Eğitimi Enstitüsü**” ya da “**Yetişkinler Okulu**” ismi ile hizmet verebilir. Akademik ve idari bağlamda üniversite bünyesinde hizmet veren bir fakültenin statüsüne sahip olmalı ve üniversitenin bütün imkânlarından yararlanma hakkı olmalıdır.

Tanıtım ve Reklam

Üniversite, Yetişkin Eğitimi Enstitüsü/Yetişkinler Okulu'nun tanıtımı için Yüksek Öğretim Kurumu, Millî Eğitim Bakanlığı, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, Sivil Toplum Kuruluşlarına bilgilendirme yazısı göndererek kurumların bünyelerindeki birimleri bilgilendirmeleri sağlanabilir. Kitle iletişim araçları “radyo, televizyon, gazete, sosyal medya” aracılığı ile hem yerel hem ulusal basında tanıtım yapılabilir. Belediyeler aracılığı ile toplu taşıma araçlarında, billboardlarda, otobüs duraklarında, tren istasyonları, şehirlerarası otobüs terminalleri, kütüphane, hastane gibi toplumun yoğun olarak bulunduğu yerlere bilgilendirmek amacı ile afişler asılabilir. Üniversitenin akademik ve idari personeli, mevcut öğrencileri aracılığı ile yakın çevrelerine bilgi vermeleri sağlanabilir. Üniversitenin mezun olmuş öğrencilerine e-mail aracılığı ile bilgilendirme mesajı gönderilebilir.

Akademik Takvim

Akademik takvim, Güz Dönemi, Bahar Dönemi ve Yaz Dönemi olmak üzere üç dönemden oluşabilir. Güz ve bahar dönemleri 15 haftalık bir zaman dilimini kapsamalı ve eğitim faaliyeti ağırlıklı olmalıdır. Yaz dönemi ise 6 haftalık bir zaman dilimini kapsamalı ve etkinlik/aktivite ağırlıklı olmalıdır. Akademik takvimde dönemlerin başlangıç ve bitiş tarihleri, ara tatillerin başlangıç ve bitiş tarihleri, resmî tatiller, dini bayramların açık bir şekilde belirtilmesi gerekir.

Web Sayfası

Yetişkin Eğitimi Enstitüsü/Yetişkinler Okulu'nun, kendisine özgü aynı zamanda üniversite web sayfası bünyesinde kişisel web sayfasının olması oldukça önemlidir. Enstitü/Okul, web sayfası aracılığı ile bütün duyuru ve tanıtımlarını yapabilir, okulun müfredatını web sayfasından tüm üyelere ve üye olmak isteyenlere online olarak erişimlerini sağlayabilir, kayıt şartları ve ders alma hakkı ile ilgili, bilgiler yayınlayabilir, ders programı ve ders içerikleri ile ilgili bilgileri yayınlayabilir, Enstitü/Okulu'n iletişim bilgilerini, tüm duyuru ve haberlerini kişisel web sayfası aracılığı ile üyeleri ve ilgi duyan tüm bireylerle paylaşabilir.

Dönem Kitapçığı

Dönem kitapçığı, Yetişkin Eğitimi Enstitüsü/Yetişkinler Okulu'nun bir dönem içerisinde yapacağı tüm eğitim faaliyetlerini, dönemin başlangıç ve bitiş tarihlerini, resmi ve dini bayramları, dönem içerisinde işlenecek müfredatı, ele alınacak dersler ile ilgili özet bilgiler, dersin hangi üyeler tarafından koordine edileceği, ders programını, düzenlenecek etkinlik ve aktiviteleri, kayıt şartları ve ders alma hakkını, iletişim bilgilerini içermelidir. Kitapçık basılıp kayıt yapan tüm üyelere ücretsiz verilmelidir. Aynı zamanda Enstitünü/Okulun web sayfasında online olarak da yayınlanmalıdır.

Eğitim Programı

Eğitim programı, üyelerin beklenti ve talepleri doğrultusunda alanda uzman kişiler tarafından hazırlanması gerekir. Eğitim programı hazırlarken dikkat edilmesi gereken hususlar:

- Eğitim programının içeriği uzman kişiler tarafından hazırlanmalı, gereksiz tüm bilgilerden arındırılıp her eğitim düzeyindeki yetişkin bireylerin anlayabileceği yalın, anlaşılır olmalıdır.
- Eğitim programına eklenecek bir ders üyelerin talepleri üzerine eklenmeli ve içeriği üyelerin ihtiyaçlarına cevap verecek şekilde düzenlenmelidir.
- Eğitim programına üyeler tarafından ilgi görülmeyen bir ders varsa müfredattan çıkarılmalıdır.
- Eğitim programında, programın bulunduğu bölgeye ait, üyelerin ilgi duyabileceği konuların eklenmesi müfredatı zenginleştirecektir.
- Eğitim programına bir dersin eklenebilmesi için en az 15 üye tarafından talep edilmiş olması gerekir.
- Eğitim programında, alan konu bakımından bir sınırlama getirilmemelidir. Yeterli (15 kişi) üye tarafında tercih edildiği ve dersi koordine edecek kişilerin olması durumunda bütün alan ve konulara açık olmalıdır.

Yapmış olduğumuz araştırma sonucunda katılımcıların yoğunlukla tercih etmiş oldukları konulardan mini bir müfredat ile eğitime başlanabilir. Katılımcıların tercih etmiş oldukları konular şu şekildedir:

1. Fotoğrafçılık
2. Karakalem
3. Yağlı boya
4. Dünyaca ünlü ressamların eserleri ve hayatları
5. Cumhuriyet dönemi Türk resim sanatı
6. Sanat ve terapi, Sanatın terapi özelliği
7. Sanatın anlamı, önemi ve gerekliliği
8. Ebru sanatı
9. Hat sanatı
10. Çini sanatı
11. Baskı sanatı (Ahşap baskı)
12. Baskı sanatı (Dijital baskı)
13. Baskı sanatı (İpek baskı)
14. Müze Eğitimi
15. Antik şehirler tarihi ve antik şehirlerin keşfi
16. Enstrüman eğitimi (Bağlama)
17. Enstrüman eğitimi (Piyano)
18. Enstrüman eğitimi (Keman)
19. Yöresel müzik aletlerinin doğuşu, gelişimi ve kullanımı
20. Nota, Solfej eğitimi
21. Müzik makamları ve terapi, müzik makamlarının terapi özelliği
22. Cumhuriyet dönemi müzik ve Atatürk

Katılımcılar, sanat eğitimi ile ilgili 22 konu başlığı yanı sıra kültür, sinema, tiyatro, edebiyat, tarih sağlık, spor gibi alanlarda da tercih etmiş oldukları konular bulunmaktadır. Zengin bir müfredatın oluşturulması açısından bu konular da müfredata dâhil edilebilir. Müfredata dâhil edilebilecek konu başlıkları şu şekildedir:

1. Yöresel düğün kültürü ve müzik ilişkisi
2. Kültürel mirasın korunması
3. Anadolu medeniyetleri (Hitit, Selçuklu, Osmanlı, yakın çağ) yemek kültürü
4. Çağlara göre kıyafet ve kimlik ilişkisi
5. Mimarlık tarihi ve mimari kimlik
6. Senaryo yazımı ve oyunculuk eğitimi
7. Drama eğitimi
8. Halk edebiyatının mâni, türkü, masal, fıkra, efsane gibi edebi türleri
9. Cumhuriyet dönemi meşhur şiir, roman, hikâyeleri ve bunların yazarları
10. Roman hikâye, şiir gibi eserlerin yazımı ve eleştirel analizi
11. Osmanlıca eğitimi
12. Çanakkale savaşları
13. Atatürk'ün askeri ve siyasi başarıları
14. Millî mücadele ve kurtuluş savaşı hakkında
15. Kanser ve Alzheimer gibi hastalıkların erken tanısı ve korunma yolları
16. Acil yardım eğitimi
17. İş sağlığı ve güvenliği
18. Aile içi şiddet, duygusal şiddet ve istismar
19. Evde bakım hizmetleri
20. Sağlıklı yaşam; doğru beslenmek, yaşam kalitesini arttırmak, Stresi azaltmak, Kilo kontrolünü sağlamak
21. Spor aktiviteleri; doğa yürüyüşleri, günlük yürüyüşler, yüzme, bisiklet sürme

Oryantasyon

Enstitü/Okulu yönetiminin her dönem başı yeni kayıt yapmış üyelerin programın içerik ve işleyişi hakkında bilgi sahibi olmaları için oryantasyon yapmaları oldukça önemlidir. Oryantasyon sayesinde yeni üyelerin adaptasyon süreçleri daha hızlı ve daha kolay olacaktır.

Kayıt Şartları ve Ders Alma Hakkı

Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olan, Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olmadığı halde Türkiye de oturma izni olan 50 yaş ve üzeri bütün bireylerin kayıt hakkı olmalıdır. Yapmış olduğumuz saha araştırması sonucunda, programın ciddiye alınması, gerekli ilgi ve alakanın gösterilebilmesi açısından kayıt hakkının ücretli olması gerekir. Ancak maddi durumu yeterli olmayan ve eğitimden yararlanmak isteyen bireyler için kayıt hakkının ücretsiz olması gerekir. Bireysel geliri asgari ücret altında olan 50 yaş ve üzeri tüm bireyler ücretsiz kayıt hakkından faydalanabilmelidir. Ücretsiz kayıt hakkına sahip olan bireylerin yetkililer/yönetim tarafından gizli tutulması, program kapsamındaki eğitim faaliyetlerin verimliliği ve ücretsiz eğitim hakkına sahip olan bireylerin eğitim faaliyetlerine aktif bir şekilde katılabilmeleri açısından önem taşımaktadır. Kayıt ücretlerinin Enstitü/okul vakfı adına açılacak olan hesap numarasına yatırılması gerekir ve bu paranın sadece Enstitünün/okulun ihtiyaçları için kullanılabilmesi gerekir. Aşağıdaki tabloda; üyelik çeşitleri, alınacak ders sayısı ve ödenecek ücretler ile ilgili ayrıntılı bilgiler verilmiştir.

Tablo 36. Kayıt Şartları ve Ders Alma Hakkı

Üyelikler	Dönem / Ders Sayısı / Kayıt Ücreti
Yıllık Üyelik	Güz Dönemi-3 Ders / Bahar Dönemi-3 Ders / Yaz Dönemi-1 Ders (500 TL)
Dönem Üyeliği	Güz veya Bahar Dönemi- 3 Ders (300 TL)
Güz ve Yaz Üyeliği	Güz Dönemi-3 Ders / Yaz Dönemi-1 Ders (350 TL)
Bahar ve Yaz üyeliği	Bahar Dönemi-3 Ders / Yaz Dönemi-1 Ders (350 TL)
Yaz Üyeliği	Yaz Dönemi-1 Ders / (150 TL)
Yeni Üyelik	Güz veya Bahar Dönemi- 1 Ders / (100 TL)
Not: Dersi koordine eden kişiler her dönem +1 ders hakkı tanınmalıdır	

Üyelerin, güz ve bahar dönemleri 3'er ders yaz dönemi 1 ders alma hakkının olması gerekir. Dersi koordine eden kişilerin +1 ders alma hakkı tanınmalıdır.

Haftalık Ders Programı

Ders programının hafta içi (Pazartesi, Salı, Çarşamba, Perşembe, Cuma) günleri saat 09:00 da başlamalı ve saat 16:00 bitmelidir. Bir ders, 60 dakika ders 10 dakika ara 60 dakika ders şeklinde ders programında yer almalıdır. Haftalık ders programı hazırlanacak dönem kitapçığında yer almalı, okulun panolarına asılmalı, okulun web sayfasına konulmalı ve tüm üyelere e-mail olarak gönderilmelidir.

Tablo 37. Örnek Haftalık Ders Programı Çizelgesi

2020-2021 Güz Dönemi	Dersin Adı	Koordinatör/ler	Yer/Saat
Pazartesi			
Yeni			
Yeni			
Salı			
Yeni			
Çarşamba			
Perşembe			
Yeni			
Cuma			
Yeni			
Yeni			

Ders müfredata yeni eklenmişse programda “Yeni” olarak belirtilmesi daha faydalı olacaktır.

Dersin Takibi, İçeriği, İşleyişi ve Değerlendirilmesi

Dersin takibi: Ders takibi, dersi koordine eden üyeler tarafından yapılmalıdır. Her dönem başında dersi alan tüm üyelerin e-mail listesi yapılarak, ders ile ilgili tüm gelişmeleri e-mail aracılığı ile üyelere bildirmeleri gerekir.

Ders içeriği (Takip edilecek kaynak/lar): Ders kapsamında takip edilecek kaynak seçimine dersi koordine edecek üyelerin rehberliğinde derse katılacak tüm üyelerin görüşleri alınarak belirlenmesi gerekir. Dersi koordine eden üyelerin kaynaklar hakkında üyeleri bilgilendirmeleri ve kaynaklara erişimlerine yardımcı olmaları gerekir.

Dersin işleyişi: Teoriye dayalı derslerin işleyişinde, dersi koordine eden üyeler, dersin moderatörlüğünü yapmalı ders üyeler tarafından işlenmelidir. Dersin; 60 dakika ders 10 dakika ara 60 dakika ders şeklinde işlenebilir. Yaptığımız saha araştırması sonucunda üyelerin, %30,3'ü dersin görsel içerikli sunum yöntemi ile işlenmesi gerektiği, %24,2'si Soru-cevap, tartışmaya yer verilmesi gerektiğini, %24,0'ı dersi (müze, galeri, arazi, tarihi mekân gibi) alanda işlenmesi gerektiğini söylemiştir. Buradan hareketle dersin, dersin imkânlar elverdiği ölçüde alanda işlenmesi, sunum yönteminin tercih edilmesi, görsel materyallere bolca kullanılması, soru-cevap-tartışmaya yer verilmesi dersin işleyişi açısından daha yararlı olacağı düşünülmektedir. Katılımcıların yapmış oldukları tercihlerin Amerika'da incelemiş olduğumuz yetişkin eğitimi programı ile de örtüşmektedir.

Dersin değerlendirilmesi: Yetişkin eğitimi programının temel amacı, üyelerin bilgi alışverişinde bulunmaları ve bilgiye ulaşmalarını sağlamak, kaliteli vakit geçirmelerini sağlamak ve sosyal ilişkiler geliştirebilecekleri bir ortam sunmaktır. Amaç, üyelere program bitiminde diploma verip bir meslek sahibi olmalarını sağlamak olmadığından değerlendirmenin olması doğru olmadığı düşünülmektedir. Her ne kadar yapmış olduğumuz saha araştırması sonucunda katılımcıların %23,1'i sunum (seminer) yöntemi, %21,0'ı uygulamalı sınav yöntemi, %15,9'u proje yöntemi, **%15,4'ü değerlendirme olmasın**, %11,7'si yazılı sınav yöntemi, %10,9'u ödev (dosya-portföyü) yöntemi, %2,1'i mikro öğrenme yöntemini tercih etmiş olsalar da katılımcıların bük bir çoğunluğunun eğitimci olmadığı düşünüldüğünde ve Amerika'da incelenen program dikkate alındığında değerlendirme olmaması işleyişi ve kalıcı olması açısından daha faydalı olacağı düşünülmektedir.

Ders Koordinatörlüğü

Ders koordinatörlüğü, yetişkin eğitimi programının en önemli hususlarından biridir. Dersin, dışardan bir eğitimci tarafından yürütülmesi yerine üyeler arasından seçilmesi gerekir. Koordinatörlük görevini üstelenecek üyelerin işlenecek ders alanında uzman olmaları, eğitimci olmaları (akademisyen, öğretmen) önceliği aranmalıdır. Koordinatör olacak üyelerin dersi koordine etmek dışında ders ile ilgi konularda bir üye kadar hak ve yaptırıma sahip olması gerekir. Koordinatörler koordine ettikleri dersi +1 hakları olarak kullanılmalıdır. Koordinatörlük, gönüllülük esası kapsamında yapılmalı ve koordinatörlere

herhangi bir ücret ödenmemelidir. Bir sonraki dönem müfredatının oluşturulmasında koordinatörlerin fikir ve tavsiyelerine başvurulmalıdır.

Gönüllülük Esası

Gönüllülük esası, yetişkin eğitimi programının omurgasını oluşturmalı, her şey gönüllülük esası üzerine inşa edilmelidir. Programa kayıt yapan bütün üyelere gönüllülük esası kapsamında küçükte olsa bir sorumluluk almaları istenmelidir. Üyelerin alacakları bu sorumluluğun uzmanlık alanları ile ilgili olmasına dikkat edilmelidir. Bu sayede üyeler hem uzmanlık alanları ile ilgili bir şeyler yapma imkânına sahip olacak hem programa katkıda bulunacak hem de programa karşı bir aidiyet duygusunun olması sağlanacaktır. Bu durum her açıdan olumlu sonuçlar doğuracaktır.

Enstitünün/Okulun İdari Personeli

Enstitü/Okul bünyesinde görev alacak idari personel üniversitenin akademik ve idari personelinin sağlanmalıdır. Liyakat sahibi kişilerin bulunmaması durumunda üniversite, devlet memuru kapsamında kadro açarak dışardan alım yapmalıdır. İdari görevde bulunacak kişilerin görev yapacakları alanda uzman olmaları, yükseköğrenim eğitimi düzeyine sahip olma şartı aranmalıdır. Enstitü/Okul idari personeli diğer fakülte ve yüksekokullarda olduğu gibi kendi içerisinde yürütülen program ile ilgili karar alma hakkına sahip olmalıdır. Enstitü/Okul bünyesinde görev alacak idari personel sayısının mümkün olduğu kadar az sayıda tutulması daha çok gönüllülük

esasları kapsamında üyelere sorumluluklar vererek görev almaları sağlanmalıdır. Görev olması gerektiği düşünülen idari personel aşağıdaki gibidir:

Enstitü/Okul müdürü: Akademisyen ve eğitimci olması önceliği aranmalıdır. Yetişkin eğitimi alanında uzman ya da kapsamlı bilgi sahibi olmalıdır. Doktora eğitim düzeyine sahip olmalıdır. Görev alacak kişinin daha çok verimli olabilmesi için Enstitü/Okul müdürü görevi dışında başka hiçbir görev ve sorumluluğu bulunmamalıdır. Enstitü/Okul ile ilgili hiçbir konuda tek başına karar alma yetkisi olmamalı, alınacak kararların gönüllülük esasına bağlı üyeler tarafından üyelerle birlikte yapılacak toplantılar sonucunda oy çokluğu ile alınmalıdır.

Enstitü/Okul müdür yardımcısı: Yetişkin eğitimi alanında kapsamlı bilgi sahibi olması gerekir. En az lisans eğitimi düzeyine sahip olmalıdır. Enstitü/Okul müdürüne yardımcı olmalı hazır bulunmadığı zamanlarda tüm yetki ve sorumluluklarına sahip olmalı, yönetim ve koordine etme görevini yürütmelidir. Enstitü/Okul müdür yardımcısı görevi dışında hiçbir görev ve sorumluluğu bulunmamalıdır.

Program sorumlusu: Yetişkin eğitimi alanında bilgi sahibi olma önceliği aranmalıdır. Program geliştirme alanında uzman olmalıdır. En az lisans eğitim düzeyine sahip olmalıdır. Ders koordinatörlerinden gelen tavsiyeler doğrultusunda yıllık ve dönemlik müfredatları hazırlamalıdır. Yine gönüllülük esasları kapsamında görev yapan üyelere gelen tavsiyeler üzerine yıllık ve dönemlik aktiviteleri düzenlemekle görevli olmalıdır. Bu görevi dışında hiçbir görev ve sorumluluğu bulunmamalıdır.

Tasarım sorumlusu: Yetişkin eğitimi alanında bilgi sahibi olma önceliği aranmalıdır. Grafik tasarımı alanında uzman olmalıdır. En az lisans eğitim düzeyine sahip olmalıdır. Enstitünün/Okulun tasarım ile ilgili bütün işlerini yapmakla görevli olmalıdır. Bu görevi dışında hiçbir görev ve sorumluluğu bulunmamalıdır.

Üyelere Tanınan Haklar

Programın bünyesinde açıldığı üniversite, ayıt yapacak üyelere; ön lisans, lisans ve lisan üstü öğrencilere tanıdığı olduğu (indirimli toplu taşıma kartı, kütüphaneden ödünç kitap alma, spor tesislerinden indirimli yararlanma, internet ağını kullanma, düzenlenen sosyal-kültürel-akademik faaliyetlere katılma vb.) tüm haklardan yararlanma imkânı sağlaması gerekir. Bu sayede üyelere aidiyet duygusu artacak ve kendilerini üniversitenin bir parçası gibi hissetmelerini sağlayacaktır.

Araştırma Merkezi

Araştırma merkezi, üniversiteler bünyesinde açılacak olan tüm Yetişkin Eğitimi Enstitülerini/Yetişkinler Okullarını geliştirmeyi amaçlamalıdır. Her yıl Ar-Ge yapmak üzere bir kongre düzenlemelidir. Bu kongrede Enstitü/Okul yöneticileri ile bir araya gelmeli geride bırakılan yılın artı-eksi yönlerini belirlenip bununla ilgili çıkarımlarda bulunmalı, bir sonraki yıl için ise nelerin yapılabileceğine dair hedefler belirlemelidir.

Enstitü/Okul Vakfı ve Enstitüye/Okula Bağış

Enstitüleri/Okulları finanse etmek amacı ile bir vakıf kurulmalıdır. Kayıt yapacak tüm üyelerin kayıt ücretleri bu vakfın

hesabına yatırılmalıdır. Vakıf ayrıca bağışlara açık olmalı bağış yapmak isteyen üyelerin ve üye olmayan herkesin bağışlarını kabul etmelidir. Bağışlar resmi ve meşru kanallardan yapılmalıdır. Elde edilen gelirler sadece Enstitülerin/Okulların eğitim faaliyetleri için kullanılmalıdır.

Etkinlik ve Aktiviteler

Enstitü/Okul üyelerinin motivasyonunu yüksek tutmak amacı ile her dönem sosyal-sanatsal-kültürel etkinlik ve aktiviteler düzenlemelidir. Düzenlenecek etkinlik ve aktivitelere tüm üyelerin eşit bir şekilde katılma hakkı olmalıdır. Etkinlikler kapsamında sunulacak hizmetlerin, ikramların ücretsiz olması gerekir. Bu sayede üst yüksek katılım sağlanmış olur. Şehir dışına yapılacak gezilerde üyeler için üniversite tarafından araç tahsis edilmelidir. Araç tahsisi mümkün olmayan durumlarda yol masrafları üyeler tarafından karşılanmalıdır.

Enstitünün/Okulun Fiziki Şartları

Enstitünün/Okulun hizmet vereceği binanın kendisine mahsus olması üyelerin üniversite ortamına uyum sağlaması ve yetişkin eğitimi kültürünün kurumsallaşması, oturması açısından oldukça önemlidir. Bina, yetişkin eğitimi için gereken; sınıflar, atölyeler, konferans salonu, oturma salonu/lobi, kafe/kantin gibi tüm fiziki mekânlara sahip olması gerekir. Ayrıca eğitim faaliyetlerinde kullanılacak tüm araç ve cihazlara eksiksiz olarak sahip olması gerekir.

KAYNAKÇA

- Ağcihan, E. (2015). *Yetişkin Eğitimi Alanında Eğitim Veren Eğitimcilerin Yetişkin Eğitimi Alanındaki Yeterlilikleri* (yayımlanmış yüksek lisans tezi), Yeditepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. İstanbul.
- Akın, M. (2016). *Kadınlarda Yoksulluğun Görünümü ve Yaşam Boyu Öğrenmeye Etkisi* (yayımlanmış yüksek lisans tezi), Bartın Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Bartın.
- Alpaydın, Y. (2006). *Contribution of Municipalities to Adult Education: İSMEK Case* (yayımlanmış yüksek lisans tezi), Boğaziçi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. İstanbul.
- Ankara Büyükşehir Belediyesi Belediye Meslek Edindirme Kursları. (2019). <https://www.ankara.bel.tr/kulturel-hizmetler/belmek>, Erişim: 04.03.2019
- Ankara Büyükşehir Belediyesi Belediye Teknik Eğitim Kursları. (2019). <https://www.ankara.bel.tr/kulturel-hizmetler/beltek> , Erişim: 04.03.2019
- Ankara Olgunlaşma Enstitüsü. (2018). http://ankaraolgunlasma.meb.k12.tr/icerikler/okulumuzun-tarihcesi_180339.html, Erişim: 01.03.2019
- Arıkan, Z. (1999). *Halkevlerinin Kuruluşu ve Tarihsel İşlevi*. Ankara Üniversitesi Türk İnkılap Tarihi Enstitüsü Atatürk Yolu Dergisi, 6 (23), DOI: 10.1501/Tite_0000000129
- Arslanoğlu, İ. (2016). *Bilimsel Yöntem ve Araştırma Teknikleri*, Gazi Kitabevi. Ankara.

- Aslantürk, Z. (1995 2. baskı). *Sosyal Bilimler İçin Araştırma Metod ve Teknikleri*, Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Vakfı Yayınlar. İstanbul.
- Aslantürk, Z. (1999). *Araştırma Metod ve Teknikleri*, Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Vakfı Yayınları. İstanbul.
- Aziz, A. (1990). *Araştırma Yöntemleri-Teknikleri ve İletişim*, İLAD İletişim Araştırmaları Derneği, Ankara.
- Babanlı, N. (2018). *Yetişkin Eğitimindeki Kursiyerlerin Yaşam Boyu Öğrenme Yeterlikleri* (yayımlanmış yüksek lisans tezi) İstanbul Aydın Üniversitesi ve Yıldız Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüleri, İstanbul.
- Bal, H. (2016). *Nitel Araştırma Yöntem ve Teknikleri (Uygulamalı-Örnekli)*, Sentez Yayıncılık. İstanbul.
- Balcı, A. (2001 3. Baskı). *Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntem, Teknik ve İlkeleri*, Pegem Yayıncılık. Ankara.
- Baloğlu, B. (2006). *Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemi*, DER Yayınları. İstanbul.
- Barutçugil, İ. (2002). *Eğitim Becerilerinin Geliştirilmesi Eğitimcinin Eğitimi*, Kariyer Yayınları. İstanbul.
- Bennett, A. R. (2016). *Attitudes Toward Adult Education Among Adult Learners Without a High School Diploma or GED*, University of South Florida. Tampa.
- Büyüköztürk, Ş. (2010 6.Baskı). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*, Pegem Akademi. Ankara.

- Canbaz, N. (2010). *Yetişkin eğitimi kurslarına devam Eden Kadın Kursiyerlerin Teknoloji Okuryazarlığı Eğitim İhtiyacını Belirleme* (yayımlanmış yüksek lisans tezi) Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Çanakkale.
- Cartwright, M. A. (1945). *The History of Adult Education in the United States*, The Journal of Negro Education, Vol. 14, No. 3, pp. 283-292
- Celep, C. (1995) Halk eğitimi: *kavramları, ilkeleri, yöntemleri, Teknikler*. Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Coombs, P. H. & Ahmed, M. (1974). Attacking rural poverty: How nonformal education can help. Baltimore: John Hopkins University Press.
- Cumhuriyet Halk Partisi, (1932-1942). Aleaddin Kırıl Basımevi İstanbul-Ankara T.B.M.M Kütüphanesi M.M. 235/74-2107
- Çam, E. (2017). *İlköğretim Öğretmenlerinin Teknolojik Pedagojik Alan Bilgisi (TPAB) Düzeylerinin Yaşam Boyu Öğrenme, Öz Yeterlik Düzeyleri ve Hizmet İçi Eğitim Gereksinimleri Açısından İncelenmesi: Muş/Bulanık Örneği* (yayımlanmış yüksek lisans tezi), Amasya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Amasya.
- Çankaya, D. (2005). *Migrant Adults' Reasons of Non-participation in Organized Adult Education Activities* (yayımlanmış yüksek lisans tezi), Boğaziçi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. İstanbul.

- Çuhadar, E. (2017). “*Yerel Gazetelerin Yaşam Boyu Öğrenmeye Katkılarının Değerlendirilmesi: Bartın İli Örneği*” (yayınlanmış yüksek lisans tezi), Bartın Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Bartın.
- Dağlı, Y. (2018). *Orta Yaş ve Yaşlı Bireylerin Yaşlılık Dönemine İlişkin Algılarının ve Yaşam Boyu Öğrenme İhtiyaçlarının Değerlendirilmesi* (yayınlanmış doktora tezi), Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Ankara.
- DelGesso, D. D. (1995). *American Adult Education Doctoral Programs in Comparison to the Commission of Professors of Adult Education Standards for Graduate Programs in Adult Education*, Temple University Graduate Board. Philadelphia.
- Demirkaya Güler, B. (2015). *Köy Enstitüleri Bağlamında Eğitim ve İdeolojinin Toplumsal Değişme Etkisinin İncelenmesi: Köy Enstitüleri Dergisi (1945-1947)* Maltepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Maltepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Yayınlanmış Doktora Tezi), İstanbul.
- Duke, C. (2018). *Achieving LLL with the Sustainable Development Goals: What is needed to get things done?* *Australian Journal of Adult Learning*, v58 n3 p503-520 Nov 2018
- Ellyson, C. Andrew, C. Clément, R. (2016). *Language Planning and Education of Adult Immigrants in Canada: Contrasting The Provinces of Quebec and British Columbia, and The Cities of Montreal and Vancouver*, *London Review of Education*, v14 n2 p134-156 Sep 2016

- Eminönü Halkevi, (1943). *Eminönü Halkevi Sosyal Yardım Komitesinin 2 Yıllık Çalışmaları*. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Kütüphanesi 2114.
- Erguvan-Sarıoğlu, İ. D. (2002). *Yetişkin Eğitimi Yöneticilerin Yöneticilik Yeterliliklerinin Belirlenmesi* (yayımlanmış yüksek lisans tezi), Yıldız Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. İstanbul.
- Ersoy, Aynur. (2009). *Yaşam Boyu Öğrenme ve Türkiye’de Halk Kütüphaneleri* (yayımlanmış yüksek lisans tezi), Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü. Ankara.
- Etling, A. (1993) *What is Nonformal Education?* Journal of Agricultural Education Volume 34, Number 4, pp. 72-76 DOI: 10.5032/jae. 1993.04072
- European Association For The Education Of Adults, (2011a). *Country Report On Adult Education in Germany*, Helsinki. https://eaea.org/wp-content/uploads/2018/01/germany_country-report-on-adult-education-in-germany.pdf, Erişim Tarihi: 15.04.2019
- European Association For The Education Of Adults, (2011b). *Country Report On Adult Education in Finland*, Helsinki. https://eaea.org/wp-content/uploads/2018/01/finland_country-report-on-adult-education-in-finland.pdf, Erişim Tarihi: 16.04.2019
- European Association For The Education Of Adults, (2011c). *Country Report On Adult Education in France*, Helsinki. https://eaea.org/wp-content/uploads/2018/01/france_country-report-on-adult-education-in-france.pdf

- content/uploads/2018/01/france_country-report-on-adult-education-in-france.pdf, Erişim Tarihi: 17.04.2019
- European Association For the Education of Adults. (2018a).
<https://eaea.org/about-us/>, Erişim: 06.03.2019
- European Association For the Education of Adults. (2018b).
<https://keb-deutschland.de/adult-education-in-france/>,
Erişim: 06.03.2019
- Green-Pollard, L. (2004). *A Qualitative Study of Adult Basic Education in Texas: Relationships of Planning Decisions and Program Funding to Literacy and Adult Education Levels, 1999-2004*, Baylor University. Waco.
- Güler, A. (2013). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*, Seçkin Yayıncılık. Ankara.
- GÜNEŞ, M. (2012). *Adnan Menderes ve Halkevleri Çağdaş Türkiye Tarihi Araştırmaları Dergisi Journal Of Modern Turkish History Studies XII/25 (2012-Güz/Autumn)*, ss. 141-155.
- Gürkan, H. (2017). *Okul Müdürlerinin Teknoloji Liderliği Yeterlikleri İle Yaşam Boyu Öğrenme Yeterlikleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi* (yayımlanmış yüksek lisans tezi), İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi ve Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüleri, İstanbul.
- Haapio, M. (1967). *University Adult Education in Finland* (Title Supplied), <https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED015390.pdf>, Erişim Tarihi: 19.06.2019

- Haltia, P. (2015). *The Education System and Lifelong Learning in Finland October*, Ministry of Education and Culture.
- Haynes, M. E. (1992). *The Relationship of Cognitive Styles, Cognitive Profiles, and the Test of Adult Basic Education Among Selected Adult Students in An Adult Asic Education Center*, University of Wyoming, Laramie.
- Hillage, J. Uden, T. Aldridge, F. Eccles, J. (2000). *Adult Learning in England: A Review*, The Institute for Employment Studies, Brighton.
- Hirschfeld, N. (1982). *A Survey of the Functions, Goals, and Responsibilities of Adult Education Administrators and Adult Vocational Education Administrators in New Jersey*, Temple University. Philadelphia.
- Horuz, O. R. (2017). *Mesleki Eğitim Merkezi Öğrencilerinin Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimlerinin İncelenmesi: Bartın İli Örneği* (yayınlanmış yüksek lisans tezi), Bartın Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Bartın.
- Huyugüzel, Ö. F. (1999). *Cumhuriyet Dönemi Türk Edebiyatında Halkevlerinin Rolü*, Ankara Üniversitesi Türk İnkılap Tarihi Enstitüsü Atatürk Yolu Dergisi sayı 23
- İleri, S. (2017). *Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Öğretmenlerinin Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri ve Hayat Boyu Öğrenme Faaliyetlerine Katılım Düzeyleri (Karşıyaka-Bayraklı Örnekleme)* (Yayınlanmış yüksek lisans tezi), Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. İzmir.

- İzmir Büyükşehir Belediyesi Meslek Fabrikası. (2019). <https://www.izmir.bel.tr/tr/MeslekFabrikasi/444/109>, Erişim: 05.03.2019
- Jost, R. (1999). *Adult Education in Germany: Roots, Status, Mainstreams, Changes*.
- Kamer Bumin, E. (2019). *Yetişkin Eğitimi Programlarını Uygulayan Eğitimcilerin Mesleki Formasyonları, Mesleğe Dönük Algı ve İhtiyaçları* (yayımlanmış yüksek lisans tezi), Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. İstanbul.
- Kansanen, P., & Meri, M. (2007). Finland. In *The Education Systems of Europe* (pp. 251-262). Springer, Dordrecht.
- Karakaya, S. (2010). *Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde Gerçekleştirilen Yetişkin Eğitimi Uygulamaları* (yayımlanmış yüksek lisans tezi) Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. İstanbul.
- Karaman, B. (2012). *Yaşam Boyu Öğrenme Bağlamında, Ülkemiz Milli Eğitim Sisteminde Yer Alan Sanat Eğitimcilerinin Mesleki Gelişim Olanakları* (yayımlanmış yüksek lisans tezi), Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Samsun.
- Kaya, H. E. (2010). *Avrupa Birliği Yaşam Boyu Öğrenme ve Yetişkin Eğitimi Politikaları* (yayımlanmış doktora tezi), Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Ankara.
- Kaya, H. E. (2015). *Türkiye'de Halk Eğitimi Merkezleri*, International Journal Of Science Culture And Sport, Special Issue 3, 268-277.

- Kılıç, F. (2017). Yeni Türk Alfabesinin Yaygın Eğitim Yoluyla Öğretilmesi, Ankara Üniversitesi, Türk İnkılap Tarihi Enstitüsü Atatürk Yolu Dergisi, Sayı, 61,
- Kılıç, H. (2015). *İlköğretim Branş Öğretmenlerinin Bireysel Yenilikçilik Düzeyleri ve Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri: Denizli İli Örneği* (yayımlanmış yüksek lisans tezi), Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Pamukkale.
- Kılınç, M. (2018). Millet Mektepleri ve 1929 Yılı Millet Mektepleri Faaliyetlerinin Basına Yansımaları. *International Journal of Social Science Research*, 7 (1), 93-102.
- Kıran, İ. (2008). *Yaşam Boyu Eğitimin Sağlanmasında Halk Eğitimi Merkezlerinin Değerlendirilmesi: Yüreğir Halk Eğitimi Merkezi Örneği* (Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi), Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Kirazoğlu, C. (1996). *Reasons for not Participatin in Adult Education Activities* (yayımlanmış yüksek lisans tezi), Boğaziçi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. İstanbul.
- Komşu, U. C. (2014). *Türkiye’de Kent Sorunları Ve Yetişkin Eğitimi “Mersin Karaduvar Mahallesi Örneği”* (yayımlanmış doktora tezi), Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Ankara.
- L. Cherry Daniel. (1990). *A Study of Effective Characteristics of Adult Education Programs in Relation to the Four Functions of Management as Perceived by Adult Education Directors*

in The Southern Region of the United States, South Carolina State College. Orangeburg.

McCarron, James J. (2006). *Crisis or Opportunity: An Investigation to Determine the State of Graduate Programs in Adult Education in The United States and Recommendations for Survival in the 21st Century*, Duquesne University. Pittsburgh.

Milli Eğitim Bakanlığı Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü. (2017a).

<http://hbogm.meb.gov.tr/dosyalar/izlemedegerlendirmerapor/2017-1/mobile/index.html#p=45>, Erişim: 13.06.2019

Milli Eğitim Bakanlığı Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü. (2018a).

<http://hbogm.meb.gov.tr/dosyalar/izlemedegerlendirmerapor/2018/mobile/index.html#p=74>, Erişim: 13.06.2019

Milli Eğitim Bakanlığı Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü. (2018b).

http://sarigolhem.meb.k12.tr/meb_iys_dosyalar/45/11/183451/dosyalar/2018_02/14141709_hYgm_izleme_deY_raporu_2017.pdf, Erişim: 28.02.2019

Milli Eğitim Bakanlığı Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü. (2018c). <http://hbogm.meb.gov.tr/iuo/>, Erişim: 07.06. 2019

Milli Eğitim Bakanlığı Milli Eğitim Şuraları. (2019a). https://ttkb.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2017_09/29164715_4_sura.pdf, Erişim: 06. 03.2019

- Milli Eğitim Bakanlığı Milli Eğitim Şuraları. (2019b).
https://ttkb.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2017_09/29164847_6_sura.pdf, Erişim: 06.03.2019
- Milli Eğitim Bakanlığı Milli Eğitim Şuraları. (2019c).
https://ttkb.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2017_09/29164924_7_sura.pdf, Erişim: 06.03.2019
- Milli Eğitim Bakanlığı Milli Eğitim Şuraları. (2019d).
https://ttkb.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2017_09/29165120_10_sura.pdf, Erişim: 06.03.2019
- Milli Eğitim Bakanlığı Milli Eğitim Şuraları. (2019e).
https://ttkb.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2017_09/29165200_11_sura.pdf, Erişim: 06.03.2019
- Milli Eğitim Bakanlığı Milli Eğitim Şuraları. (2019f).
https://ttkb.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2017_09/29165252_12_sura.pdf, Erişim: 06.03.2019
- Milli Eğitim Bakanlığı Milli Eğitim Şuraları. (2019g).
https://ttkb.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2017_09/29165326_13_sura.pdf, Erişim: 06.03.2019
- Milli Eğitim Bakanlığı Milli Eğitim Şuraları. (2019h).
https://ttkb.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2017_09/29165430_15_sura.pdf, Erişim: 06.03.2019
- Murtagh, L. (2009). *The Irish adult education policy process since 1997: Some lessons for the future*, Doctoral dissertation, National University of Ireland. Maynooth.
- Nayir, C. (2014). Harf Devrimi.

- Nikamanon, Patom. (1982). *The Hole of Institutions of Higher Education Involved in Social Change Through Adult Education: Focus on Thailand*, University of Toronto. Toronto.
- Northwestern University. (2015).
https://sps.northwestern.edu/include/non-form_pdfs_documents/OLLI/OLLI-fall-catalog_2015.pdf,
Erişim: 21.08.2019
- Osher Foundation. (2018).
http://www.osherfoundation.org/index.php?olli_list,
Erişim: 21.08.2019
- Ölçen, A. N. (2001). *Halkevleri*, İnönü Vakfı, Ankara.
- Özcan, A. (2008). *Avrupa Birliği'nin Yaşam Boyu Öğrenme Stratejileri AB Resmî Belgelerindeki Yaşam Boyu Öğrenme Yaklaşımının İncelenmesi* (yayımlanmış yüksek lisans tezi) Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Ankara.
- Özkorkmaz, M. A. (2016). *Türkiye'de Halk Eğitim Merkezi Müdürlerinin Yaşam Boyu Öğrenme Yeterlik Algıları* (yayımlanmış yüksek lisans tezi), Sakarya Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Sakarya.
- Özsarı, M. (1999). *Ege Bölgesi Ege Bölümü Halkevleri ve Yayın Çalışmaları*. Ankara Üniversitesi Türk İnkılap Tarihi Enstitüsü Atatürk Yolu Dergisi sayı 23
- Özsarı, M. (2002). *Ege Bölgesi Halkevi Dergilerindeki Edebi ve Kültürel Muhteva Üzerine Bir İnceleme* (basılmamış

- doktora tezi), Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. İzmir.
- Penirci, G. (2014). *Yetişkin Eğitimi Kurslarının Yetişkin Eğitimi ve Yetişkin Öğrenen İlke ve Özelliklerine Göre İncelenmesi* (yayımlanmış yüksek lisans tezi), Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. İstanbul.
- Poyraz, H. (2014). *Öğretmenlerin Yaşam Boyu Öğrenmelerini Etkileyen Faktörler ile Kurumları Tarafından Desteklenme Algıları Arasındaki İlişki: Sakarya İli Örneği* (yayımlanmış yüksek lisans tezi), Sakarya Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Sakarya.
- Resmi Gazete. (2010).
<http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2010/05/20100521-4.htm>, Erişim: 27.02.2019
- Roger, M. (2011). *Arnold Hely and Australian adult education, Australian Journal of Adult Learning*, v51 spec iss p192-204 Dec 2011
- Sağlık Bakanlığı Gevher Nesibe Sağlık Eğitimi Enstitüsü. (2004). *Araştırma Teknikleri*, Ankara.
- Sahlberg, P. (2009). A short history of educational reform in Finland. *white paper, April*.
- Scott, McLean. (2016). *From Cultural Deprivation to Individual Deficits: A Genealogy of Deficiency in Inuit Adult Education*, Canadian Journal of Education, v39 n4 2016
- Selman, G. (1991). *Citizenship and the Adult Education Movement in Canada. Monographs on Comparative and*

- Area Studies in Adult Education*, British Columbia University, Vancouver. Center for Continuing Education.; International Council for Adult Education, Toronto (Ontario).
- Sert, N. (2017). *Sosyalleşme Amacıyla Yetişkin Eğitimi Etkinliklerine Katılım* (yayımlanmış yüksek lisans tezi), Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Ankara.
- Skyler Leigh, Barry. (2014). *An Analysis of Professional Adult Education Programs in Northwest Arkansas*, University of Arkansas. Fayetteville.
- Smith, A. C. (1987). *A Comparison of an Urban and A Rural Public-School Adult Education Program in Vermont*, Syracuse University. Syracuse.
- Smith, F. J. (1983). *A Comprehensive Curriculum Guide Designed To Introduce Adult Education To Prospective Adult Educators*, University Microfilms International Texas. Laredo.
- Starr, O. T. & Ryan, K. & Harrison C. (2018). *Learning across the lifespan: Lifelong learning in Neighbourhood Houses in Australia*, *Australian Journal of Adult Learning*, v58 n3 p449-479 Nov 2018
- Steeper, K. (2007). *The Pedagogy of Paulo Freire: Implications for Adult Religious Education*. ProQuest. – CANADA.
- Swinson, B. L. (1987). *Historical Development Of Public School Adult Education Programs in Washington, Dc, 1858-1982*.

- Şen, Ş. (2016). *Ceza İnfaz Kurumlarında Verilen Eğitim Faaliyetlerinin Yaşam Boyu Öğrenme Açısından Değerlendirilmesi: Zonguldak İli Örneği* (yayımlanmış yüksek lisans tezi), Bartın Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Bartın.
- Şirin, A. (2008). *Halk Eğitim Merkezlerinin Sanat Eğitimi Bağlamında Yetişkin Eğitimindeki Yeri ve Önemi* (yayımlanmış yüksek lisans tezi), Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Konya.
- Tanatar, E. (2017). *Öğretmenlerin İş Değerleri İle Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi* (yayımlanmış yüksek lisans tezi), Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. İstanbul.
- Tang, J. C. (1999). Curricular Perceptions of Adult Education at National Chung-Chen University. *Chia-Yi, Taiwan, Florida International University*.
- Tazelenme Üniversitesi. (2019).
<https://tazelenme.com/hakkinda>, Erişim: 03.06.2019
- Tennant, M. Morris, R. (2001). *Adult education in Australia: shifting identities 1980–2000*, International Journal of Lifelong Education, Vol. 20, No. 1}2 (January–April 2001), 44–54
- Thompson, P. E. (1990). *Ohio Adult Basic Education Teacher Perceptions of Deterrents to Disabled Adult Participation in Adult Basic Education as Related to Personal and Programmatic Variables*, Ohio State University. Columbus.

- Türkiye İstatistik Kurumu. (2018). <http://www.tuik.gov.tr/PreHaberBultenleri.do?id=30699> , Erişim: 31.05.2019
- U.S. Department of Education. (2013). *An American Heritage Federal Adult Education A Legislative History 1964–2013*, Office of Vocational and Adult Education.
- Uz, A. (2008). *Köy Enstitülerinde Verilen Görsel Sanatlar Eğitiminin Günümüz Görsel Sanatlar Eğitimi Açısından Değerlendirilmesi* (Yayınlanmış Doktora Tezi), Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Vaske, J. M. (2001). *Critical Thinking in Adult Education: An Elusive Quest for A Definition of the Field*, Drake University. Iowa.
- Walter, J. E. (2016). *Developing an Arkansas adult education teacher evaluation instrument*. Arkansas State University.
- Wikipedia İstanbul Büyükşehir Belediyesi Sanat ve Meslek Eğitimi Kursları. (2019). <https://tr.wikipedia.org/wiki/İSMEK> , Erişim: 01.03.2019
- Yalçın, E. (2002). *Öğrenen ve Öğreten Arasındaki İletişimin Yetişkin Eğitimi Süreci Açısından Değerlendirilmesi: Çankaya Halk Eğitim Merkezi ve 7.Akşam Sanat Okulu Müdürlüğü Merkez Kursları Örneği* (yayımlanmış yüksek lisans tezi), Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Ankara.
- Yaman, F. (2014). *Öğretmenlerin Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimlerinin İncelenmesi: Diyarbakır İli Örneği*

- (yayımlanmış yüksek lisans tezi), Dicle Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Diyarbakır.
- Yayla, D. (2002). *Ücretli Usta Öğrencilerin Yetişkin Eğitimi Açısından Yerlilik düzeyleri* (yayımlanmış yüksek lisan tezi), Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimler Enstitüsü. Ankara.
- Yıldırım, A. & Şimşek, H. (1999). *Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri*, Seçkin Yayınevi. Ankara.
- Yıldırım, R. (2017). *Üniversitelerdeki Yaşam Boyu Öğrenme Hizmetlerinin Yönetsel Etkililiğinin Değerlendirilmesi* (yayımlanmış doktora tezi) Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Çanakkale.
- Yıldız, A. (2002). *Türkiye’de Yetişkin Eğitimi Araştırmaları: Amaç, Kapsam, Yöntem ve Eğilimler* (yayımlanmış yüksek lisan tezi), Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimler Enstitüsü. Ankara.
- Yüceer, S. (2006). Türkiye'nin Aydınlanma Sürecinde Bir Kültür Devrimi: Millet Mektepleri. In *Papers of VIIIth International Congress on the Economic and Social History of Turkey* (p. 871). Lulu.com.
- Zeyrek, Ş. (2006). *Türkiye’de Halkevleri ve Halkodaları*, Anı yayıncılık, Ankara.

EKLER

Yetişkin Eğitimine Yönelik “İhtiyaç Analizi Formu”

Bu form, yetişkin bireylerin eğitim ihtiyaçlarını belirlemek amacı ile hazırlanmıştır. Bu formdaki bilgiler sadece Necmettin Erbakan üniversitesi eğitim bilimleri enstitüsünde hazırlanan doktora tez çalışmasına veri sağlamak amacı ile kullanılacaktır. Lütfen tüm soruları (X) işareti ile işaretleyerek eksiksiz olarak cevaplayınız. Her soruda “**birden fazla**” seçeneği işaretleyebilirsiniz. Ekleme istedikleriniz varsa boşluk olarak bırakılan alana yazabilirsiniz. Katkılarınızdan dolayı teşekkür ederim.

Danışman: Prof. Dr. Melek Gökay

Araştırmacı: Hamid Aydemir

Cinsiyetiniz	() Kadın () Erkek
Yaşadığınız Şehir	() Adana () Antalya () Ankara () Çanakkale () Elazığ () Diyarbakır () İstanbul () İzmir () Konya () Kayseri () Kocaeli () Sakarya
Yaş Grubunuz	() 50-60 () 61-70 () 71-80 () 81 ve Üstü
Mesleğiniz	() Akademisyen () Öğretmen () Memur () İşçi () Ev Hanımı () Emekli () Esnaf () Diğerleri
Eğitim Düzeyiniz	() İlkokul () Ortaokul () Lise () Ön lisans () Lisans () Lisansüstü

1. Sanatının hangi alanlarında eğitim almak ve bu alanlarda çalışmalar yapmak istersiniz?
 - a. () Yağlı Boya
 - b. () Heykel
 - c. () Karakalem
 - d. () Suluboya
 - e. () Grafik Tasarımı
 - f. () Fotoğrafçılık
 - g. Ekleme istediğiniz varsa lütfen
yazınız.....
2. Resim sanatı ile ilgili hangi konularda bilgi sahibi olmak istersiniz?
 - a. () Cumhuriyet dönemi Türk Resim Sanatı hakkında
 - b. () Sanatın anlamı, önemi ve gerekliliği hakkında
 - c. () Rönesans dönemi Resim Sanatı hakkında

- d. () Performans sanatı hakkında
- e. () Soyut sanat hakkında
- f. () Feminist sanat hakkında
- g. () Popüler sanat hakkında
- h. () Sanatın terapi özelliği hakkında
- i. () Sanat, sanatçı ve sanat eseri kavramları hakkında
- j. () Dünyaca ünlü ressamların eserleri ve hayatları hakkında
- k. Ekleme*k* istediğ*i*niz varsa lütfen
yazınız.....

3. Geleneksel Türk Sanatlarının hangi alanlarında eğitim almak ve bu alanlarda çalışmalar yapmak istersiniz?

- a. () Ebru Sanatı
- b. () Hat Sanatı
- c. () Çini Sanatı
- d. () Tezhip Sanatı
- e. () Minyatür Sanatı
- f. Ekleme*k* istediğ*i*niz varsa lütfen
yazınız.....

4. Baskı Sanatlarının hangi alanlarında eğitim almak ve bu alanlarda çalışmalar yapmak istersiniz?

- a. () Linolyum Baskı
- b. () İpek Baskı
- c. () Ahşap Baskı
- d. () Gravür Baskı
- e. () Dijital Baskı
- f. Ekleme*k* istediğ*i*niz varsa lütfen
yazınız.....

5. Sanatın hangi alanlarına ilgi duyarsınız?

- a. () Müze ziyaretleri yapmak
- b. () Antik şehirleri gezmek
- c. () Sergilere katılmak
- d. () Konser ve müzik festivallerine katılmak
- e. () Ses eğitimi almak
- f. () Çok sesli bir koroda yer almak
- g. Ekleme*k* istediğ*i*niz varsa lütfen
yazınız.....

6. Hangi müzik enstrüman eğitimini almak istersiniz?

- a. () Bağlama
- b. () Gitar
- c. () Piyano
- d. () Keman
- e. Ekleme*k* istediğ*in*iz varsa lütfen
yazınız.....

7. Müzik eğitimi ile ilgili hangi konularda bilgi sahibi olmak istersiniz?

- a. () Nota solfej hakkında
- b. () Türk ve batılı ünlü besteciler hakkında
- c. () Yöresel müzik aletleri hakkında
- d. () Cumhuriyet dönemi “müzik ve Atatürk” hakkında
- e. () Müzik makamlarının terapi özelliğ*i* hakkında
- f. () Yöresel düğün kültürü ve müzik ilişkisi hakkında
- g. Ekleme*k* istediğ*in*iz varsa lütfen
yazınız.....

8. Kültürel konuların hangisi hakkında bilgi sahibi olmak istersiniz?

- a. () Çağlara göre kıyafetler ve kimlik ilişkisi hakkında
- b. () Anadolu medeniyetleri (Hitit, Selçuklu, Osmanlı, Yakın çağ) yemek kültürleri hakkında
- c. () Mimarlık tarihi ve mimari kimlik hakkında
- d. () Kültürel mirasımızı nasıl koruyacağımız hakkında
- e. Ekleme*k* istediğ*in*iz varsa lütfen
yazınız.....

9. Sinema ve Tiyatro eğitimi ile ilgili hangi konularda bilgi sahibi olmak istersiniz?

- a. () Sinemanın tarihsel gelişimi hakkında
- b. () Tiyatronun tarihsel gelişimi hakkında
- c. () Tiyatro dekoru, kostümü, takı tasarımı hakkında
- d. () Drama eğitimi hakkında
- e. () Senaryo yazımı ve oyunculuk eğitimi hakkında
- f. () Video çekimi ve tasarımı hakkında
- g. () Sinema ve dizi eleştirisi hakkında
- h. Ekleme*k* istediğ*in*iz varsa lütfen
yazınız.....

10. Edebiyatın hangi alanlarına ilgi duyarsınız?

- a. () Halk edebiyatının “Mani, Türkü, Masal, Fıkra, Efsane” gibi edebi türleri hakkında
- b. () Cumhuriyet dönemi meşhur “Şiir, Roman, Hikâyeleri” ve bunların yazarları hakkında
- c. () Roman, hikâye, şiir gibi eserlerin yazımı ve eleştirel analizi hakkında
- d. () Osmanlıca eğitimi hakkında
- e. Ekleme*k* istediğ*in*iz varsa lütfen yazınız.....

11. Tarih eğitimi ile ilgili hangi konular hakkında bilgi sahibi olmak ve bu alanda eğitim almak istersiniz?

- a. () Osmanlı İmparatorluğu dönemi padişahların hayatı hakkında
- b. () Çanakkale savaşları hakkında
- c. () Osmanlı İmparatorluğunda “Harem” hakkında
- d. () İstanbul’un fethi ve bilinmeyen kahramanları hakkında
- e. () Osmanlı İmparatorluğunda modern tıba geçiş hakkında
- f. () Milli mücadele ve kurtuluş savaşı hakkında
- g. () Osmanlı İmparatorluğu, saray mimarisi ve sosyal yaşamı hakkında
- h. () Atatürk’ün askeri ve siyasi başarıları hakkında
- i. () Osmanlı İmparatorluğu dış borçları ve iflası hakkında
- j. Ekleme*k* istediğ*in*iz varsa lütfen yazınız.....

12. Hangi hastalıkların erken tanısı ve korunma yolları hakkında bilgi sahibi olmak istersiniz?

- a. () Menopoz, Andropoz
- b. () Alzheimer
- c. () Kanser
- d. () AİDS, Hepatit
- e. () Obesity
- f. () Kemik erimesi
- g. () Hipertansiyon
- h. () Diyabet
- i. Ekleme*k* istediğ*in*iz varsa lütfen yazınız.....

13. Sağlık eğitimi ile ilgili hangi konuda bilgi sahibi olmak istersiniz?

- a. () Yalnızlık korkusu ile mücadele etme hakkında
 - b. () İş sağlığı güvenliği hakkında
 - c. () Acil yardım hakkında
 - d. () Evde bakım hizmetleri hakkında
 - e. () Aile içi şiddet, duygusal şiddet ve istismar hakkında
 - f. Ekleme istediğiniz varsa lütfen
- yazınız.....

14. Sağlıklı yaşam ile ilgili hangi konularda bilgi sahibi olmak istersiniz?

- a. () Doğru beslenmek
 - b. () Sıvı dengesini düzenlemek
 - c. () Kilo kontrolünü sağlamak
 - d. () Uyku düzenini sağlamak
 - e. () Yaşam kalitesini arttırmak
 - f. () Stresi azaltmak
 - g. Ekleme istediğiniz varsa lütfen
- yazınız.....

15. Hangi spor aktivitelerine ilgi duyarsınız?

- a. () Pilates, Egzersiz
 - b. () Doğa yürüyüşleri
 - c. () Günlük yürüyüşler
 - d. () Bisiklet sürme
 - e. () Yüzme
 - f. Ekleme istediğiniz varsa lütfen
- yazınız.....

16. Dersin nasıl işlenmesini istersiniz?

- a. () Sözlü anlatma yöntemi
 - b. () Görsel içerikli sunum yöntemi
 - c. () Soru-cevap, tartışma yöntemi
 - d. () Proje hazırlama yöntemi
 - e. () Dersi (müze, galeri, arazi, tarihi mekân gibi) alanda işleme yöntemi
 - f. Ekleme istediğiniz varsa lütfen
- yazınız.....

17. Dersin nasıl değerlendirilmesini istersiniz

- a. () Yazılı sınav yöntemi
- b. () Ödev (dosya-portföyü) yöntemi
- c. () Sunum (seminer) yöntemi
- d. () Proje yöntemi
- e. () Uygulamalı sınav yöntemi
- f. () Mikro öğrenme yöntemi
- g. () Değerlendirme olmasın
- h. Ekleme istediğiniz varsa lütfen yazınız.....

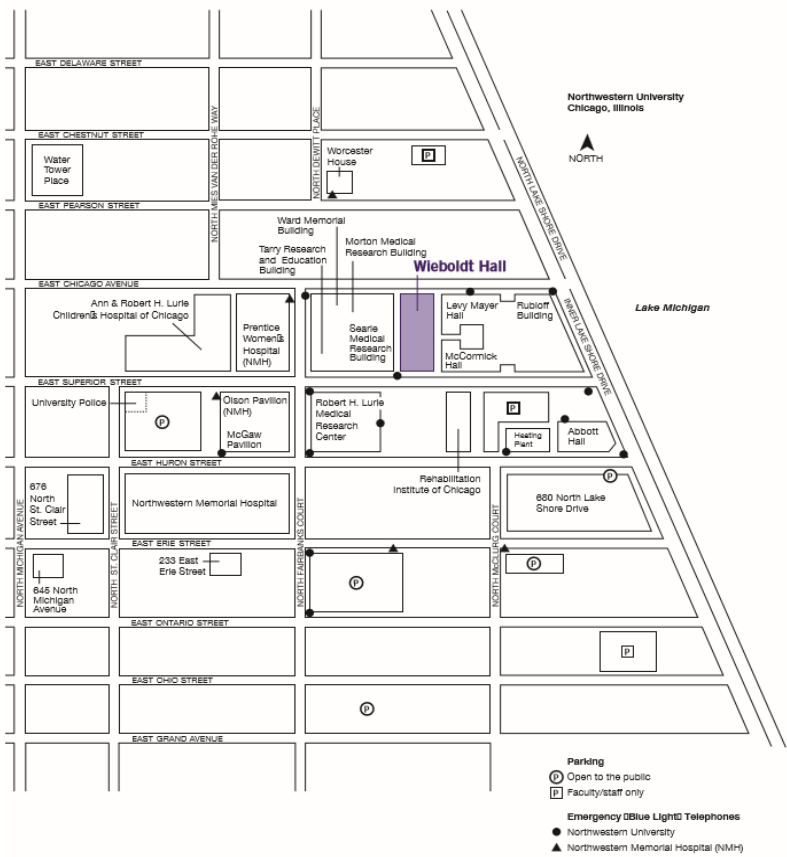
18. Üniversiteler bünyesinde açılması planlanan yetişkin eğitimi programı kapsamında nelerin olmasını istersiniz?

- a. () Ücretsiz kayıt hakkına sahip olmak
- b. () Üniversitenin bütün imkânlarından yararlanmak
- c. () Program bitiminde diploma, sertifika ya da katılım belgesine sahip olmak
- d. () Program bünyesinde gönüllü olarak (ücret talep etmeden) görev almak
- e. Ekleme istediğiniz varsa lütfen yazınız.....

19. Yukarıdaki konuların dışında ilgi duyduğunuz alanlar varsa lütfen yazınız?

- a.
- b.
- c.
- d.
- e.

Chicago campus

YAŞAM BOYU ÖĞRENME KAPSAMINDA YETİŞKİN EĞİTİMİ

YAZ Yayınları
M.İhtisas OSB Mah. 4A Cad. No:3/3
İscehisar / AFYONKARAHİSAR
Tel : (0 531) 880 92 99
yazyayinlari@gmail.com • www.yazyayinlari.com

ISBN: 978-625-6524-64-4

9

786256

524644